Ilarie Gh. Opriș, Vasile Mureșan, Marcel Naste

Iconari mureșeni contemporani

Preafericitul Părinte Patriah Daniel, Nicolae Băciuț, Balázs Klára,
la vernisajul expoziției „Icoana din Fereastră”.
Biblioteca Națională a României, București, 2013.

Ilarie Gh. Opriș, Vasile Mureșan, Marcel Naste

Iconari mureșeni contemporani

ASOCIAŢIA ARTIȘTILOR PLASTICI
Editura NICO
2013

Descrierea CIP a Bibiotecii Naţionale a României
Iconari mureșeni contemporani /
Ilarie Gh. Opriș, Vasile Mureșan, Marcel Naste
Târgu-Mureş; Editura NICO, 2013
ISBN 978-606-546-250-2

I. I.P.S. Irineu / Cuvânt înainte
II. Nicolae Băciuț / Prefață
III. Nicolae Gh. Șincan / Introducere
IV. Dorin Borda / Postfață

Coperta: Marcel Naste

Editura NICO
Târgu-Mureş, str.Ilie Munteanu nr. 29
Consilier editorial Nicolae Băciuţ
Lector: Dorin Borda
Copyright © Ilarie Gh. Opriș, Vasile Mureșan, Marcel Naste
Toate drepturile rezervate
Tehnoredactare: Alexandru Tcaciuc

Tiparul executat la INTERMERDIA GROUP
Târgu-Mureş, str. Cuza Vodă nr. 57
ROMÂNIA

CUVÂNT ÎNAINTE

† Irineu
Arhiepiscop al Alba Iuliei

Una dintre realitățile cele mai dragi și mai des întâlnite în spațiul creștin este icoana – „fereastra spre Absolut”. Ea ne prezintă o lume care-și revarsă lumina asupra inimii și a minții omului, înlesnindu-i accesul spre Dumnezeu și spre toate persoanele sfinte pe care le reprezintă. Ajutându-ne să ne împărtășim de prezența duhovnicească pe care o descoperă, icoana ne propune lumea plecând de la premiza transfigurării și servește unei experienţe mistice cu dublă semnificație: coborârea lui Dumnezeu în lume și înălţarea noastră către Dumnezeu. Ea mai este și mesageră a frumuseții veșnice, care îl modelează spiritual pe om, contribuie la reunificarea lui lăuntrică, fiind și un sprijin important pentru rugăciune și contemplație.

Icoana, după cum spunea părintele Dumitru Stăniloae, „ne conduce în orizontul tainei”. Esența însăși a creștinismului este „taina cea din veci ascunsă” (Col. 1, 26), care continuă să rămână taină și după bucuria nemărginită din

Betleemul Iudeii, după cum spunea Sfântul Apostol Pavel: „Cu adevărat, mare este taina dreptei credințe: Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri; a fost crezut în lume, S-a înălțat întru slavă" (I Tim. 3, 16). Icoana, deopotrivă simbol și taină, devine accesibilă doar în lumina întrupării Cuvântului și ne transmite evenimente sfinte și adevăruri de credință ce alcătuiesc edificiului dogmatic al Bisericii și care se actualizează în sărbători liturgice.

Lucrarea *Iconari mureșeni contemporani*, alcătuită de Ilarie Gh. Opriș, Vasile Mureşan și Marcel Naste, ne prezintă o galerie de artiști, clerici și laici, al căror talent și capacitate creatoare îi ajută, indiferent de vârstă, să fie slujitori ai Ortodoxiei milenare. Ei și-au asumat lucrarea de a vorbi contemporanilor prin trăire și culoare, exprimând, în diferite tehnici, persoana și învățătura Domnului nostru Iisus Hristos, viețile sfinților, dar și strălucirea Bisericii triumfătoare. Vedem în lucrările expuse aici cum individualitatea lor se pleacă cu smerenie în fața adevărului pe care îl exprimă, iar inima curată și rugăciunea îi ajută să înțeleagă și să iubească personajele reprezentate. Ei redau tezaurul de credință, înfățișat teofanic și catehetic, într-un chip mereu nou, potrivit personalității și pregătirii lor, în contextul cultural în care trăim.

Binecuvântăm publicarea acestei cărţi, care prezintă activitatea unor oameni deosebiți din județul Mureș. Îi felicităm pe autorii ei și Îl rugăm pe Bunul Dumnezeu să răsplătească pe iconarii care ne îndeamnă să ajungem, după modelul sfinţilor, „părtaşi dumnezeieştii firi" (II Pt. 1, 4).

Icoana altfel
„Icoana din fereastră”, „Crucea din fereastră”, „Lumina crucii”

Nicolae BĂCIUŢ, director,
Direcţia Judeţeană pentru Cultură Mureş

Michel Quenot, într-o lucrare[1] despre icoană, considera că aceasta e „fereastră spre absolut”. Teologii au spus că e „fereastră deschisă între pământ şi cer”; unii au completat că e deschisă în ambele sensuri. Sau că e faţă văzută a Nevăzutului. Dar icoana e şi expresie a sufletului şi prezenţă vie a lui Dumnezeu. Icoana este, deopotrivă, credinţă, conştiinţă şi ştiinţă. Este invitaţie la comunicare cu divinitatea. E contemplaţie şi meditaţie. E imagine a unui loc, a unei istorii care din timp istoric determinat, „văzut”, a devenit prezent continuu, permanenţă. Icoana este, prin esenţa ei, în accepţiunea lui Michel Quenot, „netemporală şi trans-spaţială” (p. 11), „Icoana ne deschide sufletul” (idem, p. 14).

Ce este, până la urmă, icoana, când şi cum a apărut ea în viaţa, în biserica şi în casa creştinului, care a fost locul şi rostul ei în existenţa cea de toate zilele? Iată un şir de întrebări în căutarea unor răspunsuri.

Atitudinea faţă de icoane nu e liniară, la unison. Nicolae Tonitza a apreciat icoanele, în timp ce Eminescu sau Iorga şi-au exprimat rezerve faţă de acestea.

Oricum, „a ignora icoana înseamnă a dez-întrupa Întruparea, pe care aceasta o mărturiseşte şi în care îşi află începutul”. (ibidem, p. 15)

[1] Quenet, Michel, *Icoana, fereastră spre absolut*, Editura Enciclopedică, 1993.

Punând icoana în relaţie cu cuvântul, Michel Quenot nu înţelege cum de se acordă „atâta atenţie Cuvântului” şi se ignoră icoana, care „arată chipul revelat şi vizibil al Dumnezeului nevăzut?” (p. 15)

Criticul de artă Pavel Şuşară acceptă ipoteza Părintelui Cleopa dintr-una din predicile sale, în care acesta caută explicaţii estetice despre sensul şi semnificaţia icoanelor: „Fiindcă nu toţi ştiu a citi şi nu pot să se îndeletnicească cu citirea, Părinţii au judecat că toate faptele lui Hristos vrednice de mărire să le închipuiască pe icoane care ar sluji la scurte amintiri”.

M-am născut cu icoane în casă. Cândva, icoanele nu doar că apărau şi luminau casa, dar ele erau biserica din casă, locul în care credincioşii se rugau şi se închinau, dimineaţa sau seara sau în zilele de sărbătoare în care nu puteau merge la biserică.

Astăzi, icoanele nu se regăsesc ca altădată în casele ţărăneşti, dar ele au început să cucerească tot mai multe case noi, în care funcţionalitatea lor e mai mult decorativă, în dimensiunea estetică a acestora.

Din fericire, n-au dispărut şi iconarii, chiar dacă perioadele de înflorire au fost întrerupe de perioade mai terne. Mai ales călugării şi preoţii au rămas credincioşi icoanei, tradiţiei. În spaţiul românesc, vechimea icoanei depăşeşte cinci secole.

O icoană care a marcat destinul icoanei la noi este Icoana Maicii Domnului, pictată pe lemn de preotul Luca de la Iclod, în 1681, icoană care a lăcrimat în urmă cu mai bine de trei secole, la 1699, între 15 februarie şi 12 martie.

Evenimentul a declaşanşat un interes deosebit pentru icoană, creştinii din zonă ajungând vestiţi iconari, care au valorificat tehnica picturii pe sticlă, în termenii deja consacraţi în Boemia, Austria şi Sudul Germaniei, unde tradiţia manufacturilor de sticlărie s-a impletit cu religiozitatea populară (Arhitect Veronica Raduna).

În Transilvania, au existat numeroase centre de iconari. Adevărate şcoli, numeroase nume care s-au impus, chiar dacă, privită ca imitaţie, pictura de icoane impunea anonimatul. Nicula, Iernuţeni, Hăşdate sunt câteva dintre numele care au scris istoria icoanei la noi.

Dacă pictura pe lemn a icoanei a fost posibilă dintotdeauna, cea pe sticlă a fost condiţionată de apariţia „glăjăriilor”, a fabricilor de sticlă.

Cine au fost iconarii? Condiţia iconarului, susţine Michel Quenot, e una deosebită, icoana fiind realizată de însuşi Sfântul Duh, iconarul având o „sarcină fără de pereche şi plină de sfinţenie” (p. 15)

Cine sunt iconarii? Ca şi mai ieri, călugării, preoţii. Au dispărut ţăranii, iar locul lor a fost luat de pictori amatori şi profesionişti. Sunt şcoli în care se studiază pictura de icoane. Copiii sunt învăţaţi să picteze icoane, chiar dacă şi copilăria e o… icoană existenţială. Ca şi lumea, copilul vede, pictează icoane cu un plus de inocenţă, puritate.

„Realizată numai *întru* şi *prin* Sfântul Duh, icoana instaurează o relaţie, acel «faţă către faţă» cu Iisus Hristos, cu Prea Curata Maică a Sa şi cu fiinţele care sunt deja pătrunse de lumina Schimbării la faţă” (M. Q., Sf. i., p. 15)

În spaţiul mureşean, icoana şi-a găsit un teren propice de manifestare, într-o intersectare fericită de circumstanţe. Apariţia glăjăriei din actualul sat Glăjărie a făcut ofertant acest material pentru cei care şi-au asumat crearea de icoane. Poate de aceea Iernuţeniul, acum parte a Reghinului, a excelat în acest domeniu.

Astăzi, interesul pentru icoane a fost stimulat de mai mulţi factori, pictura de icoane fiind realizată atât de oameni ai bisericii, preoţi, călugări, maici, cât şi de laici, profesionişti ai artei plastice şi amatori.

Fenomenul a cunoscut o amploare extraordinară în ultimul deceniu, ceea ce a făcut posibile nu doar organizarea de expoziţii şi de tabere de pictură de icoane, ci chiar apariţia colecţionarilor, dincolo de ceea ce înseamnă icoana ca obiect ce ţine de spaţiul liturgic.

Dar icoana şi-a căutat mereu şi forme noi de expresie, dincolo de tradiţie, dincolo de canon, s-au deschis orizonturi spre modernitate, fără a fi trădată icoana în spiritul ei.

Cu siguranţă, icoana poate fi situată între artă şi credinţă, netrădându-le, cel mai adesea, pe nici una, chiar dacă, inevitabil, pe lângă capodopere s-au făcut şi kitch-uri. Presupunând şi creaţie şi mimetism, pictura de icoane a făcut adesea loc şi imposturii, într-un elan industrios, comercial, când sensurile creştine ale icoanei au fost deturnate de cele lumeşti, existenţiale, exploatându-se interesul laic pentru icoane, ca produs de artă (populară). S-au creat şi capodopere dar şi contrafaceri. Diletantismul s-a întâlnit adesea nefericit cu impostura.

Sunt şi excepţii, iar între aceste se înscrie şi experienţa singulară a unui grup de iconari mureşeni, constituiţi în Grupul de Artă Religioasă „Deisis” (Nicolae Băciuţ, preşedinte, Balázs Klára, Marcel Naste, Călin Bogătean, Emilia Manole, Ana Sălăgean, Elena Costinaş, Veta Paşcu, Mara Kulcsár-Pârvu, Codruţa Băciuţ, Raluca Focşan – membri), care s-au antrenat într-un proiect cultural, un experiment care a creat un veritabil brand: „icoana din fereastră”.

Ei au creat o stare de spirit, un fenomen, fiind singura formulă structurată pe câte o idee, în cele trei cicluri: „Icoana din fereastră”, Crucea din fereastră” şi „Lumina crucii”.

Acest dicţionar însă inventariază toate experienţele individuale din domeniul „iconăritului”, devenind o adevărată documentaţie cu o bază de date utilă celor interesaţi/preocupaţi de icoană.

Amploarea acestui documnent se constituie şi în dovada peremptorie a unei preocupări artistice şi de credinţă, verificată/certificată şi la nivel naţional şi în numeroase prezenţe internaţionale.

Esenţială rămâne însă noua expresie a înţelegerii icoanei, în linia lui Michel Quenot, care crede că aceasta: „inaugurează o relaţie privilegiată, în calitatea ei de prezenţă tainică, ce este cu neputinţă de perceput de cel care are ochiul neatent sau sufletul pustiit”.

Catedrala ortodoxă Înălțarea Domnului din Târgu-Mureș

Iconarii mureşeni, urmaşii vechilor iconari din Transilvania

Pr. Dr. Gheorghe ŞINCAN

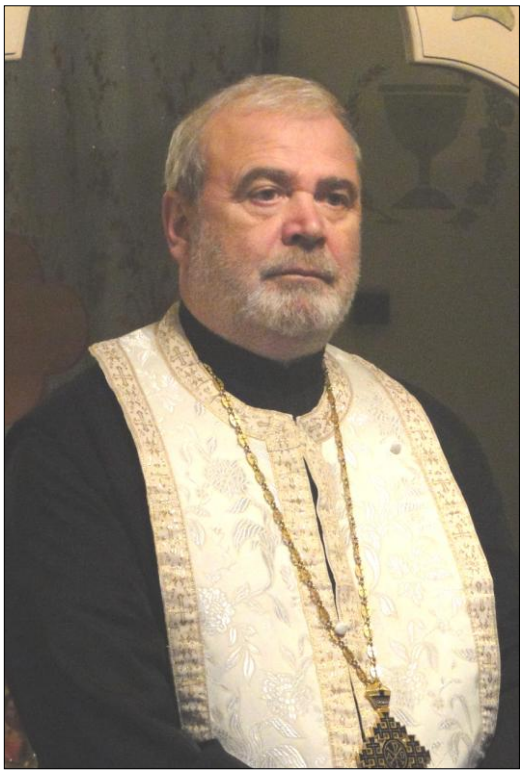

Din voia lui Dumnezeu, în aceste zile care preced prăznuirea Naşterii Domnului, anul 2013, cu fireasca binecuvântare a demersului de către Înaltpreasfinţitul Părinte Dr. IRINEU, Arhiepiscop de Alba Iulia, şi cu un frumos cuvânt introductiv al Înaltpreasfinţiei Sale, vede lumina tiparului, un volum de excepţie în domeniul istoriei artei bisericeşti, intitulat „**Iconari mureşeni contemporani**".

Volumul finalizat, este rezultatul unui demers lung şi de echipă, din care fac parte: profesorul, muzeograful expert, artistul plastic profesionist, **Vasile Mureşan**; pictorul, iconarul şi teologul, **Marcel Naste,** director al Casei de Cultură a Tineretului „George Enescu" din Reghin; publicistul şi plasticianul **Ilarie Gh. Opriş,** presedinte al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mures.

Preocupaţi de rolul pe care icoana îl joacă astăzi în societatea cultural-religioasă contemporană, autorii lansează încă din titlul lucrării provocarea unei evaluări, a unei situaţii aparent cuantificabile: Icoană şi iconari în judeţul Mureş. Numai sub semnul bucuriei poate sta un astfel de demers. Rezultatul este, fără îndoială, remarcabil. Lucrarea este foarte judicios structurată în patru titluri. Toate aspectele şi problemele sunt tratate profund, contributiv, creator şi direct proporţional cu importanţa fiecăreia în ansamblul subiectului cercetat. Pentru a valoriza rezultatele eforturilor de cercetare, autorii au întreprins o vastă activitate de documentare cercetând şi studiind, cu indeniabilă pricepere şi putere de selecţie, importante lucrări în materie de artă bisericească. Este încă o dovadă a seriozităţii şi probităţii lor profesionale.

Fiind una dintre cele mai importante componente ale culturii, arta contribuie la descoperirea şi înţelegerea sensurilor multiple ale existenţei. În Ortodoxie, arta - caracterizată de o complexă şi cuprinzătoare motivaţie teologică - are funcţie liturgică. Cinstirea icoanei îl eliberează pe om de limitele timpului şi ale spaţiului, îl înalţă pe om spre o stare duhovnicească nouă, îl transformă sufleteşte şi raţional, iar această spiritualizare şi înnoire în Hristos, rodeşte în sufletul omului sensibilitatea estetică. Prin urmare, icoana are un rol mijlocitor, revelator şi catehetic, făcându-l pe omul cinstitor de Dumnezeu, prin icoană, transfigurator al materiei, creator al sacrului.

Prezenţa icoanei este cea mai izbitoare caracteristică a unei biserici ortodoxe şi în acelaşi timp ea poate fi întâlnită peste tot, e cinstită în diferite locuri, luată în procesiuni, folosită ca protectoare a oraşului în timp de război; în cult e luminată de candele, cădelniţele o tămâiază, rugăciunile şi cererile se fac în faţa ei. De aceea putem spune că, la capătul unei îndelungi controverse, biruinţa icoanelor a fost o biruinţă a Ortodoxiei, o întâlnire a artei şi credinţei, unică în întreaga istorie a religiilor.

Este o mare bucurie să asist la apariţia acestei ,,cărţi-album", ce include cele mai reprezentative lucrări ale artiştilor plastici mureşeni. Lucrarea de faţă, s-a dorit a fi şi un pretext prin care se supun atenţiei nebănuita încărcătură de frumuseţe, de putere şi de adevăr pe care o icoană poate să o tezaurizeze, potenţial cel mai adesea ignorat prin promovarea în spaţiul eclesial a unor imagini pictate într-o manieră naturalistă, câteodată frumoase, dar întotdeauna secătuite de prezenţa Duhului.

Cu satisfacţia lucrului bine făcut, opinăm că lucrarea ,,Iconari mureşeni contemporani" reprezintă o nouă pagină din istoria contemporană a artei româneşti. Fără să-şi propună să stabilească ierarhii, sau să configureze clasamente valorice fără relevanţă, ,,cartea-album" reuneşte, sub umbrela ei protectoare, spirite puternice, artişti valoroşi, ce se dovedesc, prin contribuţiilor lor artistice, adevăraţi exponenţi ai culturii române contemporane.

Demersul ştiinţific, lansat şi coordonat de Ilarie Gh. Opriş, pasionat şi harnic cercetător al trecutului nostru istoric şi cultural artistic, cunoscut pentru publicaţiile sale în domeniu, este o admirabilă dovadă a ataşamentului pentru valorile patrimoniului cultural românesc de pe plaiurile transilvane, atât de puţin cunoscute, dar care pe lângă valenţele artistice şi culturale ce demonstrează stilistic netăgăduite legături cu celelalte „ţări româneşti" şi reprezintă importante documente de istorie locală şi naţională.

Editura „Nico" din Târgu-Mureş, are posibilitatea şi de această dată, să ofere mureşenilor şi nu numai, iubitorilor de carte, cultură, spiritualitate, o operă care se înscrie în circuitul culturii naţionale printr-o valoare istorică incontestabilă.

În încheiere, aş vrea să mulţumesc autorilor pentru această frumoasă iniţiativă, care, sincer, mi-a mers la suflet.

Icoana

Prof. Vasile MUREŞAN,
muzeograf expert la
Muzeul Judeţean de Etnografie Mureş

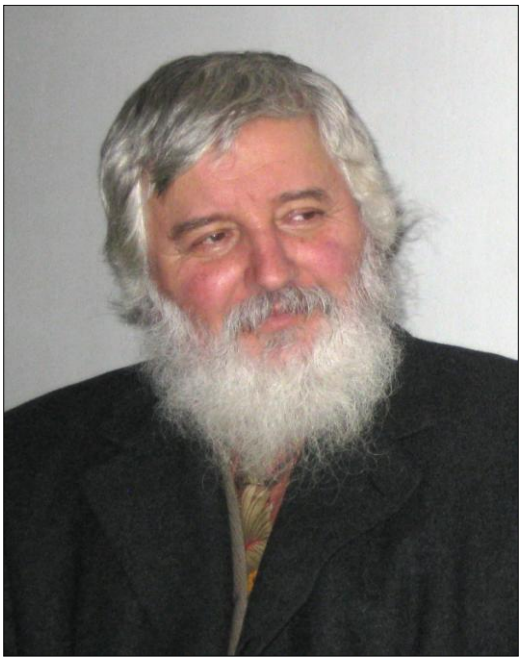

ICOANA, CHIP,
ICOANA, EVANGHELIE,
ICOANA, LOC HARIC,
ICOANA, LACRIMI,
ICOANA, BUCURII,
ICOANA, FRUMOSUL DUMNEZEU

şi iconarul cel care asemenea evanghelistului Luca prea frumos a zugrăvit pe perete, lemn, pânză şi sticlă, chipul nevăzut a lui Dumnezeu, în frescele din biserici- o evanghelie în imagini şi culori, pentru a pătrunde în minte şi suflet şi a rămâne acolo veşnic.

Ochii sunt organele care transmit creierului peste 80% din informaţii, aşa că şi analfabeţii puteau vedea, înţelege viaţa şi patimile Mântuitorului, a Sfinţilor Apostoli.

Icoana, locul unde coboară harul lui Dumnezeu asupra zugravului şi asupra credincioşilor.

Icoana, Dumnezeu, perfecţiunea şi frumuseţea.

Icoana, bucurie a naşterii pruncilor şi lacrimi la moartea celor dragi.

Am putea spune că prima Icoană unde Dumnezeu se face văzut, este omul făcut după chipul şi asemănarea Sa.

A doua icoană ar putea fi Isus Fiul Lui Dumnezeu.

Prima icoană nepictată ar putea fi considerată cărămida lui Avgare al Edessei, marele credincios care nu a putut să se deplaseze la templul unde predica Isus şi a trimis atunci pe scriitorul de obrază să scrie pe pânză chipul Mântuitorului. Intrând în templu, zugravul impresionat de lumina

Mântuitorului, nu a reuşit să-l scrie pe pânză. Isus l-a văzut şi l-a chemat la el: „Vino şi adu-mi pânza de la preacredinciosul Avgare”. Isus a luat pânza şi s-a şters cu ea pe faţă, iar pe pânză a rămas imprimat chipul Mântuitorului.

A doua icoană nepictată de mâna omului este năframa Veronicăi „Sfânta Mahramă” cu care s-a şters Isus pe faţă pe drumul crucii.

O altă icoană a corpului şi a chipului Mântuitorului ar putea fi giulgiul din Torino, cel cu care a fost înfăşurat trupul Mântuitorrului la punerea în mormânt.

Am putea considera că aceste chipuri (Eicon în greceşte), icoane au fost făcute din voia Lui Dumnezeu şi a Lui Isus Hristos Fiul.

Prima icoană pictată de de mâna omului, în culori pe lemn, este Icoana Maicii Domnului cu Pruncul, zugrăvită de evanghelistul Luca.

Dacă la început icoanele se zugrăveau din inspiraţie divină, după ce zugravul postea şi se ruga, după dogmele Cociliul al doilea din anul 787, pe timpul înpărătesei Irina Ateniana, regentă împreună cu Constantin a VI-lea pe vremea Patriahului Paul al IV-lea al Constantinopolului, s-au tipărit cărţi de „zugrăvire”, erminii, conţinând canoanele zugrăvirii icoanelor. Astfel, iconarul este altceva decât un pictor, el utilizează nişte dogme (legi) precise de zugrăvire atât în ce priveşte forma, cât şi culoarea. Dacă facem o comparaţie între o pictură cu temă religioasă şi o icoană cu aceeaşi temă vom observa diferenţa. Pictura cu temă religioasă se adresează trupului, preamărind trupul ca în renaştere, iar icoana se adresează spiritului.

Iconarul trebuia să facă o ucenicie, de obicei în cadrul unui centru de iconari de la o mănăstire, apoi era luat în echipă ca ucenic, ca zugrav de categoria a III-a, apoi a II-a şi mai apoi cea mai înaltă categorie, I.

Iată deci că înaintaşi existau, icoane existau şi sub influenţa acestora au apărut „urmaşii” care au încercat să continue acest meşteşug minunat.

Cred că dacă vorbim de iconărit şi pictură bisericescă în judeţul Mureş, trebuie să începem cu începutul, adică cu zestrea de biserici pictate şi icoane lăsate nouă din moşi-strămoşi.

Ar trebui să amintim cele două minunate icoane zugrăvite în anul 1539 de un zugrav de şcoală moldovenească din zona Humorului. Aceste icoane înfăţişează „Maica Domunlui cu pruncul” de tip Hidighitria, şi „Sfântul Nicolae”. Aceste minunate icoane au următoarea pisanie: „Rugăciunea robului lui Dumnezeu Pan Luca din Urisiu şi a soţiei sale şi a copiilor săi din Văleat 7047 (1539), luna martie 10”.

Ar mai treibui amnintite aici cele două icoane de la Deda, şi anume: „Adormirea Maicii Domnului” şi „Întâmpinarea Domnului”, datând din anul

1690. Pisania primei icoane spune: „Robului lui Dumnezeu Petraşcu din satul Dumitra şi soţia sa... au dat acestă pomană la Mănăstirea Dedi pentru sufletul părinţilor. Anul 1690, zugrav Grigore Ot Colomii”. Acest zugrav provine din şcoala carpatică. Alte trei icoane frumoase se găsesc la Lăpuşna. Pe una din cele două icone împărăteşti, pisania spune: „Vasilaşcu Zugrav din Ţara Moldovii, fecioru lui Chiriac Stegarul ot Focşeni, nepot de fină lui Pavel Conţi din Focşani 1740”. Pe cealaltă icoană zugravul ne precizează că a fost şcolit în Rusia „Să se ştie că aceste lucruri le-am lucrat eu robul lui Dumnezeu Vasilaşcu Zugrav cu vrerea lui Dumnezeu, de unde iaşte scaunul împărăţiei moschicească şi cu adevărat creştinescă”. De mare importanţă este şi influenţa zugravilor de la Rîmnic, şi anume a celor din faminia Hranite, Grigore şi Gheorghe Ranite (1732-1765, formaţi la Hurez), care au şcolit şi înfluenţat zugravii de la Răşinari, şi anume pe Iacov şi Stan. La rândul lor aceştţia l-au înfluienţat pe Toader Zugravul Câmpiei Transilvaniei. Icoanele de factură Brâncovenească ne fac să credem posibilă acestă influenţă. Putem vedea la Petea următoarele icoane: Maria cu Pruncul”, „Deisis”, „Sf. Arhangheli” şi „Sf. Nicolae”, toate semnate şi datate în anul 1747. Pe spatele icoanei „Deisis” se află pisania: „Să se ştie că aceste icoane Hristos şi Precestea le-au plătit Pălădie Onea, Horgoşi Lina, Buhuţa Ioan, Giurca Vasilie, 1747 februarie 7 zile la Horgoş în casă”. Trebuie menţionat zugravul Oprea care semnează icoana „Arhanghelul Mihai” de la Ţiptelnic, datată 1742. Amintim aici şi pe zugravul Ioan care semnează şi datează icoana „Bunavestire” de la Cecălaca, care avea pisania: „Ano Bojiu 1715 mnogo greşni Ioan Zugrav. Andrei din Şunfalu (Corneşti) zugrăveşte în anul 1750 friza apostolilor de la Topliţa. Format şi el în centrele mănăstireşti din Ţara Românească. Iacov din Răşinari este un alt zugrav împortant pentru zugrăvitul icoanelor din judeţul Mureş. Icoana „ Isus Hristos Învăţătorul” este semnată şi datată 1753, precum şi icoanele pictate pentru Dumitru din Petrilaca şi soţia sa Ioana în anul 1754. Important meşter din şcoala de la Răşinari, format în Ţara Românescă, pictează alături de Matei Voileanu, originar din Voila Făgăraşului. Logofătul Matei pictează împreună cu Irimia Săvăstreanul şi Stan Munteanul, în anul 1752, Biserica de lemn din satul Sânpetru de Câmpie, iar în anul 1753 Biserica din satul Pogăceaua. Cel mai activ zugrav în zona judeţului Mureş şi împrejurimi a fost Toader Popovici, zugravul de la Bisericile din Urisiu din 1792-1797, Bisericii din Sărmăşel şi a altor biserici şi icoane în anul 1781, precum şi a icoanelor din satul Frunzeni, datate 1783. Popa Gheorghe din Şerbeni pictează iconele în anul 1828 în satul lui, Şerbeni, de asemnenea, şi pe cele din Sânmihaiul de Pădure şi Urisiul de Jos. Grigore de la

Târgul Pietrii este un zugrav de factură populară, influenţat şi el de zugravii din vest, are icoane în Dumbrava semnate şi datate 1848, în Topliţa din anul 1847 şi Tulgheş din anul 1887. Marcu Vlaşcovici, venit din Vlaşca şi stabilit în Sântandrei, zugrăveşte între anii 1750-1790 pe Valea Nirajului şi a Mureşului. La Sântandrei pictează icoana „Arhanghelul Mihai", în anul 1751, icoana „Desis", în anul 1752, în anul 1765, la Nadăşa pictează friza apostolilor, în anul 1775, şi la Jabeniţa este prezent în anul 1778. Iacob de la Feisa face parte din iconarii din centrul Feisa de unde au venit mai mulţi iconari în judeţul Mureş. În acest centru au activat: Iacov de la Feisa, fiii săi Gheorghe şi Nicolae, iar apoi Vasilie Ban şi Porfirie, feciorul său, şi Leon, precum şi Şarlea Ştefan şi Şarlea Matei. Operele lor se pot vedea la Cheţani (1779). Popa Nicolae din Feisa a pictat icoanele „Maria cu Pruncul" şi Iacov de la Feisa a pictat icoana „Isus Arhiereu".

La Grindeni a zugrăvit, în anul 1848, Şarlea Ştefan de la Feisa. La Dâmbău, biserica a fost pictată de Iacov de la Feisa, care se semnează şi datează „Iacov de la Feisa 1795" pe icoana „Maria cu Pruncul".

La Târgu-Mureş, Popa Nicolae, fiul lui Iacov de la Feisa, zugrăveşte biserica de lemn cu hramul Sfinţii Arhangheli în anul 1814.

Zugravul Ştenţel Condrat din Ţigău, din zona Bistriţei, a zugrăvit în judeţul Mureş biserica de la Luieru, în anul 1838 iunie 19, la Săcalu de Pădure în anul 1816, la Sărmaşu, în anul 1812, şi la Porumbeni. Zugrav de factură populară, influenţat de pictura catolică din vest, are o vastă activitate în judeţul Mureş.

Mai am putea aminti aici pe Onu, zugravul icoanelor de la Brâncoveneşti şi Porumbeni, pe la mijlocul secvolului al XVIII-lea. Un alt zugrav important pentru zona Mureşului este Popa Sandu (Popoviciu) din Iernuţeni, care zugrăveşte în perioada sfârşitului de secol al XVIII-lea şi începutul secolului al XIX-lea, la Joseni (Harghita), în 1796, la Măguri-Cluj, icoana „Arhanghelul Mihai", în anul 1799, şi „Sfântul Nicolae" în acelaş an. În localitatea Selistal din judeţul Braşov, a zugrăvit icoanele: „Sfântul Nicolae", „Arhanghelul Mihai" şi „Maica Domnului cu Pruncul", în anul 1802, icoane pe sticlă. A mai pictat icoane şi pe lemn, se cunoaşte icoana „Sfântul Nicolae" de la Răstoliţa.

*

* *

După anul 1990, s-au deschis la Galeria de Artă „Unirea", a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, primele expoziţii de icoane ale iconarilor mureşeni pe

lemn, pânză şi sticlă. Prima expoziţie a fost a pictorilor târgumureşeni Viorel Maxim, Cristian Corneanu şi George Rogojan.

Începând cu anul 1991 s-a organizat în fiecare an Expoziţia Judeţeană de Icoane, cu participarea iconarilor şi a elevilor din judeţul Mureş. Putem aminti participarea an de an a iconarilor Diaconu Valerian, Cosmin Pol, Mircea Moldovan, Maria Pârvu Kulcsár, Elena Costinaş, Veta Paşcu, Horea Remus Epure, Persida Negruţi, Ştefan Cristureanu, Crina Stănescu, Nicolae Călugăr, Neculai Baltaru, Floarea Vultur, Rodica Pop, Ana Sălăgean, Sabina Purcariu, Angel Vultur, Paula Stîna, Veress Zsuzsa, Balázs Klára, Emilia Manole, Adriana Neghirlă, Nina Togănel etc. Menţionăm că avem iconari cu studii superioare de specialitate, care îndrumă în taberele de pictură şi în cercurile de iconari din şcoli.

Dacă înainte iconăritul se făcea din două motive: de a face o rugăciune în culori, sau pentru a vinde, aşa cum făceau ţăranii şi preoţii care aveau un venit prea mic pentru un trai decent. Dar de fiecare dată veneau în întâmpinarea cererii credincioşilor care cumpărau icoane nu ca obiect de artă, ci ca obiect de cult. Astăzi se pare că ambele variante coexistă.

Amintim, preocuparea şi extinderea realizării de icoane pe sticlă în ateliere proprii, în taberele de pictură şi în şcoli. Eu cred că acest fenomen „al iconarilor pe sticlă”, produs în judeţul Mureş, în această perioadă de tranziţie în toate domeniile, este poate unic în ţară şi trebuie tratat cu mare atenţie şi importanţă la adevărata valoare pentru cultura românească naţională.

S-au organizat tabere de pictură de icoane la Sighişoara - Mănăstirea „Sfântu Dimitrie”, „Mănăstirea de la Lăpuşna”, şi „Mănăstirea Doamnei” de la Topliţa, la care au participat membrii Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, împreună cu alţi iubitori de icoane. Aceste tabere au fost organizate de Direcţia Judeţeană de Cultură, Culte şi Patrimoniul Naţional Mureş, Cenrul Judeţean pentru Valorificarea şi Conservarea Culturii Tradiţionale Mureş şi Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş. În ultimile tabere s-au realizat temele propuse de directorul Nicolae Băciuţ „Icoana din fereastră” şi „Crucea din fereastră”. Aceste icoane au fost realizate ca o creaţie de grup, la fel cum în vechile familii de iconari pe sticlă, unde unul făcea desenul, altul făcea feţele, mâinile şi piceoarele, unul făcea veşmintele şi fondurile.

Biserica de lemn din Târgu-Mureş.

CAPITOLUL I

ȘCOALA DE PICTURĂ DE LA CATEDRALA MARE „ÎNĂLȚAREA DOMNULUI” TÂRGU-MUREȘ

prof. NICOLAE STOICA
1978-1986

1. Stoica Nicolae
2. Corneanu Cristian
3. Mărășescu Dan
4. Maxim Viorel
5. Rogojan Gheorghe

CATEDRALA MARE „ÎNĂLŢAREA DOMNULUI”
DIN TÂRGU-MUREŞ

ŞANTIERUL DE PICTURĂ MURALĂ
1978 – 1986

Coordonatorul lucrării
profesorul **NICOLAE STOICA**, pictor din Bucureşti.

COLECTIVUL DE PICTORI:

1978 – 1982
VASILE BUZULOI
CONSTANTIN BUMBU
ION SAVU

1980-1982
CRISTIAN CORNEANU
VIOREL MAXIM
DAN MĂRĂŞESCU
GAVRIL NETEA
GHEORGHE ROGOJAN
VASILE PLĂIŞANU †

1982-1986
DUMITRU BĂLAŞA
STELIAN BOLBOCEANU
SILVIU CĂLUGĂRU
EMIL GHERDAN
ILIE LUPU
LIVIU PETRICĂ †

STOICA NICOLAE

S-a născut la 28 martie 1903 în municipiul Brăila (cu ascendenţă paternă din Sălişte), din părinţii Teodora şi Nicolae Stoica Cerbu, care au crescut nouă copii. Tatăl Nicolae a fost marinar, mecanic, lucrând pe nave comerciale engleze. S-a stins din viaţă în 1941, în timpul unui bombardament care a avut ca ţintă portul Liverpool. Mama a fost casnică şi a decedat tot în anul 1941.

Nicolae Stoica şi-a făcut studiile medii la Brăila, iar pe cele superioare la Academia de Arte Frumoase din Bucureşti, promoţia 1925, clasa profesorilor Ion Muşceleanu şi Ghiţă Popesca. În acelaşi an expune la „Tinerimea artistică” o lucrare (portret de copil) pe care o achiziţionează un colecţionar.

De timpuriu, pentru a se putea întreţine şi a-şi procura materialele necesare pentru pictura de şevalet, a început să lucreze pictură murală bisericească. Profesorul Nicolae Stoica a pictat la următoarele biserici: 1926, Ciocile Brăila; 1927, Cazasu Brăila; 1928, biserica „Sf. Ioan” din Brăila; 1930, restaurează pictura bisericii din Băiliţa; 1931, Oprişeneşti Brăila; 1932, restaurează pictura bisericii din Arsachi Teleorman; 1933, restaurează pictura bisericii „Sf. Dumitru” din Râmnicu Sărat; 1934, pictează biserica monument istoric din Tăriceni Prahova; 1939, angajează pictura Catedralei din Giurgiu; 1940, curăţă pictura bisericii „Sf. Ilie” Bucureşti; 1941, restaurează şi completează pictura bisericii din Suseni Argeş; 1942, pictează în interior şi exterior biserica „Dichiu”, str. Icoanei din Bucureşti; parţial, pictează biserica „Metoc” Galaţi; împreună cu Ion Muşceleanu şi Ghiţă Popescu pictează „Sf. Cuv. Maică Parascheva” B-dul N. Titulescu Bucureşti; Capela din Cimitirul Sf. Vineri Bucureşti; biserica Finta Ilfov; restaurează „Sf. Nicolae Vlădica” Bucureşti; „Sf. Vineri” Bucureşti şi „Sf. Gheorghe” pe Calea Plevnei Bucureşti; „Sf. Cuv. Maică Paraschiva Iaşi; „Sf.Ilie” Bucureşti; curăţă pictura bisericii „Sf. Treime” Braşov; capela „Sf. Mare Mucenic Gheorghe” din incinta Mănăstirii Neamţ; pictează Paraclisul de la Mănăstirea Agapia; pictează biserica din Gura Humorului; pictează biserica „Sfânta Treime din Răşinari Sibiu; pictează biserica „Sfântul Luca” Sibiu; pictează biserica din Şura-Mare Sibiu; mozaic exterior la biserica „Sfântul Nicolae Lazaret” Sibiu; pictează biserica „Sfântul

Gheorghe Vechi" şi execută (1970-1971) hramul bisericii „Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel" din Ploieşti; 1973-1975, pictează biserica „Sfântul Sava" Floreşti; mozaic exterior, hramul bisericii din Cut Alba; mozaic, hramul bisericii „Sfântul Nicolae" Daneş Mureş.

Din toamna anului 1934 până în octombrie 1937 este bursier al Direcţiei Monumentelor Istorice, în Italia, pentru a studia tehnicile folosite de pictorii Renaşterii la Capela Sixtină din Roma, iar la Veneţia şi la Ravena pentru a studia mozaicurile. Pentru obţinerea acestei burse a fost susţinut de marele om de cultură şi istoric Nicolae Iorga, bucurându-se de aprecierea acestuia.

În Italia participă la Salonul Oficial şi Salonul de Toamnă cu tablourt în ulei „Chioşc", „Capri", „Roma", „Peisaj" şi desene: „Bari", „Bari Vechio", „Piazza del Logo", „Roma", „Fogia", „Piazza del Popolo", precum şi desene colorate „Vico Teatro", „Fogia"„Roma"„Venezia" şi portretul sculptorului Grosu. Şi în anul 1938 expune la Salonul Oficial două tablouri în ulei: „Prietenul meu" şi „Flori" reţinute pentru colecţia Toma Stelian.

În acelaşi an are o expoziţie de 42 uleiuri şi 26 desene la Sala Dalles şi participă cu lucrări la expoziţii internaţionale organizate la Viena, Bruxelles, Praga şi Alexandria. Începând din 1949, până la sfârşitul vieţii, pictează numai monumente religioase, cărora le-a închinat toate trăirile sufleteşti şi talentul.

De la înfiinţarea Comisiei de Pictură Bisericească, a susţinut activ desfăşurarea lucrărilor, a promovat permanent în Comisie interesele pictorilor şi zugravilor bisericeşti, ajungând de multe ori în contradicţie cu partea mireană, care niciodată nu i-a iertat bonomia şi linearitatea. S-au observat acestea şi din atitudinea pe care o avea faţă de ceilalţi pictori bisericeşti care încercau să pluseze cheltuielile pe metru pătrat în pictură. Cu fiecare majorare de preţ a acestuia la pictura murală ducea o întreagă bătălie, întocmind temeinice analize de preţ de care trebuia să se ţină seama. A participat la examenele de admitere pe şantierele de pictură, la examenele de absolvire, la nenumăratele recepţii ale picturilor executate. A promovat, pe şantierele pe care le-a condus, corectitudinea, dragostea şi seriozitatea actului artistic, ajutând la formarea a foarte mulţi elevi, zugravi bisericeşti, care fac notă aparte în peisajul picturii mural-religioase contemporane. A întocmit foarte multe devize, caiete de sarcini şi planuri pentru împodobirea bisericilor, executate cu multă rigoare şi atenţie.

Nicolae Stoica nu s-a abătut de la regulile moralei creştine, având în suflet deplină credinţă în Dumnezeu. Era un visător şi un muncitor neobosit. Spunea mereu că cinci sute de ani nu i-ar fi suficienţi pentru a executa planurile pe care le are în minte, în suflet. Un elan minim îi putea da aripi să-şi asume orice pictură bisericească pe care şi-o dorea excepţională, dar de care nu era mulţumit.

După terminarea fiecărei picturi spunea că, dacă ar fi luat-o de la început, ar fi executat-o mult mai frumos. Cred că este printre puţinii pictori care pe propria cheltuială refăcea suprafeţe mari de pictură şi aceasta numai în favoarea efectului artistic. Exemplul cel mai elocvent:în vara anului 1966 a pictat Sfântul Altar al bisericii „Sfânta Treime" din comuna Răşinari. Preotul paroh şi

consilierii erau mulţumiţi de realizarea picturii. Nu şi pictorul, care a dat jos întreaga suprafaţă (cca. 280-300 m.p.). Ceea ce a realizat ulterior a rămas o excepţie, cum de altfel este întreaga pictură din biserică. Aceasta este motivul pentru care, din Anglia, vine în Răşinari un preot ca să slujească an de an, şi să admire pictura. Acesta a fost sentimentul care l-a animat şi care l-a determinat să-şi asume şi lucrarea de la Târgu-Mureş.

Avea aprobarea forurilor superioare să execute împodobirea bisericii din Sfânta Mănăstire Putna, la un preţ foarte stimulator pentru el, însă a renunţat în favoarea Catedralei Mari din Târgu-Mureş, pentru care a încasat numai derizoriul preţ plafon. Ţin să relev în faţa dumneavoastră frumuseţea morală a gestului în sine. Niciodată nu a fugit după câştig, ci după spaţii unde să se desfăşoare. La 75 de ani, când majoritatea persoanelor duc o viaţă tihnită, pe Nicolae Stoica nu l- au speriat nici suprafaţa lăcaşului, nici oboseala, nici lipsa de mijloace, pentru a duce la bun sfârşit această capodoperă care a format un desăvârşit *finis coronat opus* al prodigioasei lui strădanii.

În pictura realizată la Târgu-Mureş au fost ilustrate teme biblice, teologice şi, în mod unic, chiar evenimente din istoria bisericească (scene succesive ce ilustrează destinul tragic al celor doi mitropoliţi transilvăneni din secolul al XVII-lea: Ilie Iorest şi Sava Brancovici), respectându-se canoanele artei bizantine.

De asemenea, pe grinzile din pronaos sunt pictate douăsprezece medalioane reprezentând, miniatural, traseul credinţei creştine ortodoxe româneşti transilvănene (pornind de la Tăbliţa votivă de la Biertan şi Gema de la Potaissa), precum şi vechi lăcaşuri de cult (Rotonda de la Alba-lulia, biserica veche a Mănăstirii Rîmeţ, cea din Geoagiu sau cea din Vad) şi biserici româneşti reprezentative din Transilvania (Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia sau Catedrala Mitropolitană din Sibiu).

Catedrala Mare din Târgu-Mureş a fost ultima şi cea mai amplă lucrare din cariera sa, care la suprafaţa de 6.419 m.p. trebuia să-i aducă deplină satisfacţie, dar i-a umbrit ultimii ani de viaţă datorită amânării recepţiei şi, în consecinţă, a sfinţirii picturii.

Cu toate că nu participa la sfinţirea lucrărilor sale, din motive emoţionale şi de smerenie, la Târgu-Mureş dorea cu ardoare să ajungă. Şi-a creionat chiar un discurs pe care să-l ţină. Voia să cunoască pe toţi enoriaşii care au contribuit la strângerea fondurilor pentru pictură, şi le-a oferit în dar icoana mozaic „Maica Domnului cu Pruncul” din absida de deasupra Sfântului Altar. Cu cei 10,40 m înălţime, aceasta e un unicat în Europa (sursa: doamna Zoica-Teodora Lupu Stoica, soţia pictorului Nicolae Stoica).

Pentru toţi cei care intră în această monumentală biserică, impactul cel mai puternic este creat de forţa degajată de liniile şi culorile picturii, pe care autorul s-a străduit să o execute într-o armonie cromatică din care răzbate trudă şi iubire.

Preot paroh Silviu NEGRUȚIU
Catedrala Mare Ortodoxă „Înălțarea Domnului”
Târgu-Mureș.

...ÎN FAPTELE SFINȚILLĂ ÎȘI ARĂTĂ ILIE ÎORGST...

SE. CUV.
GRIGORIA

SE. MC.
ANAS=
TA=
SIA
DĂTĂ=
TOARE
DE
LEA=
CURI

SE. ÎMPĂ
RĂTEA
SĂ
TE
OIDO
RA
OCROTI
TOA
REA
SE. I=
COANE

SE. MC.
GHELASIE

SF. IER.
AUREL
EP. CARTA
GINEI

SF. IER.
GRIGORIE
DIA-
LOGUL

SF. IER
LEON
AL. CA
TANIEI

SFÂNTUL
IERARH
ANDREI
CRITEA-
NUL

SFÂNTUL
CUVIOS
PAM-
FIL

SF. MC.
ISIHIE

SF. IER.
AHILIE
EP. LA-
RISEI

SFÂNTUL
PROOROC
IEZECHIEL

SF. CUV.
COSMA
FĂCĂTO-
RUL DE
CÎN-
TĂRI

SF. MC.
OPREA
MI=
CLĂUȘ

CORNEANU CRISTIAN

S-a născut în ziua de 15 mai 1959 în localitatea Hârşova, judeţul Constanţa. A absolvit Liceul de Arte Plastice din oraşul Constanţa în anul 1978. Între anii 1980-1984 urmează cursurile Şcolii de Pictură Monumentală şi Arte Decorative Bisericeşti din Bucureşti. Face practica pe şantierul de pictură de la Catedrala Mare „Înălţarea Domnului" din oraşul Târgu-Mureş sub îndrumarea profesorului Nicolae Stoica din Bucureşti.

Pictează alături de alţi colegi împreună cu profesorului Nicolae Stoica la Catedrala Mare din Târgu-Mureş în perioada 1984-1986. Începând cu anul 1986 se angajează pentru pictură bisericească la: Biserica ortodoxă din Dobra, judeţul Hunedoara (1986-1988), Biserica ortodoxă din Juliţa, judeţul Arad (1989-1990), Biserica ortodoxă din Moneasa, judeţul Arad (1990-1992), Biserica „Naşterea Maicii Domnului" din Checiş, judeţul Maramureş (1995-1996), Biserica „Sfântul Nicolae" din Sovata (1996-2002), Biserica „Sfânta Treime" din Teiuş, judeţul Alba (2001-2009), Biserica „Naşterea Maicii Domnului" din Ciumbrud, judeţul Alba (2007-2011), Biserica „Izvorul Tămăduiri" din Lunca Mureşului, judeţul Alba, începută în anul 2006, Catedrala Mică „Buna Vestire" din Târgu-Mureş începută în anul 1995, Biserica „Sfântul Nicolae" din Cristeşti, judeţul Mureş începută în anul 2008, Biserica „Învierea Domnului" din Târgu-Mureş începută în 2011.

A participat la expoziţia de grup de icoane la Galeria de Artă „Unirea" din Târgu-Mureş şi la Expoziţia „Icoane de autor" de la Muzeul Judeţean de Artă din Târgu-Mureş în anul 1993.

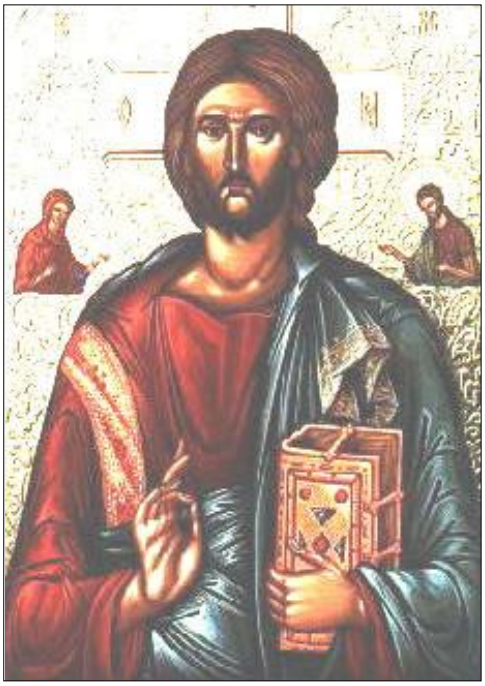

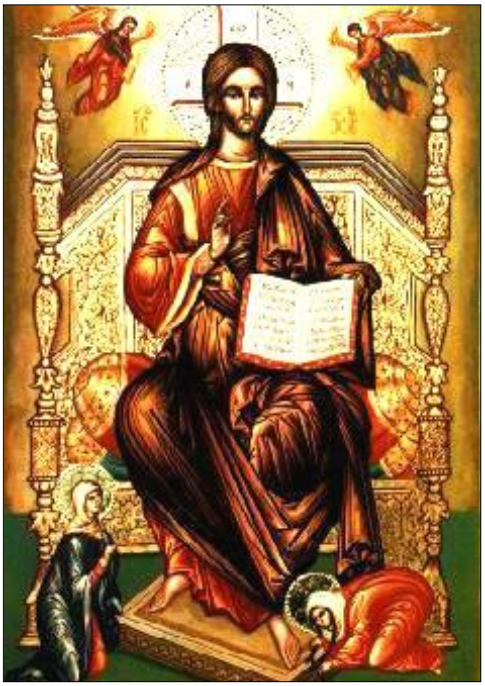

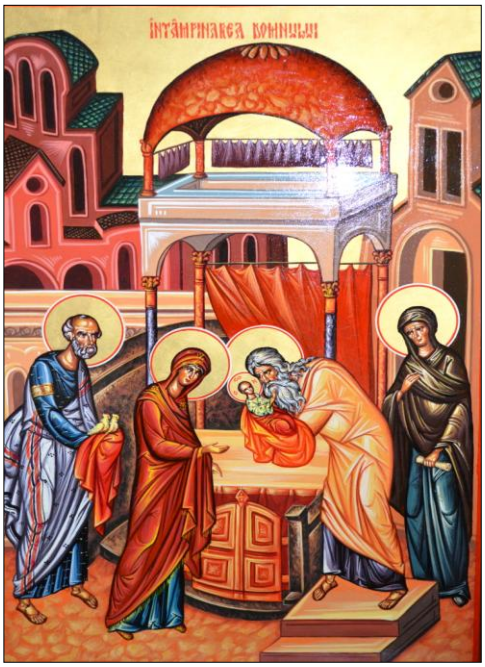
ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI

SF.
IER.
CIPRI-
AN

SF ARHANGHEL
MIHAIL

SFÂNTUL
CUVIOS
EFTIMIE
CEL MARE

IIS
IIS

SF. CUV
LUCA
NOUL
STÂLPNIC
SFÂNTUL
CUVIOS
ILARION
SFÂNTUL
CUVIOS
TOMA
UMILAGO

POGORÂRCA LA IAD

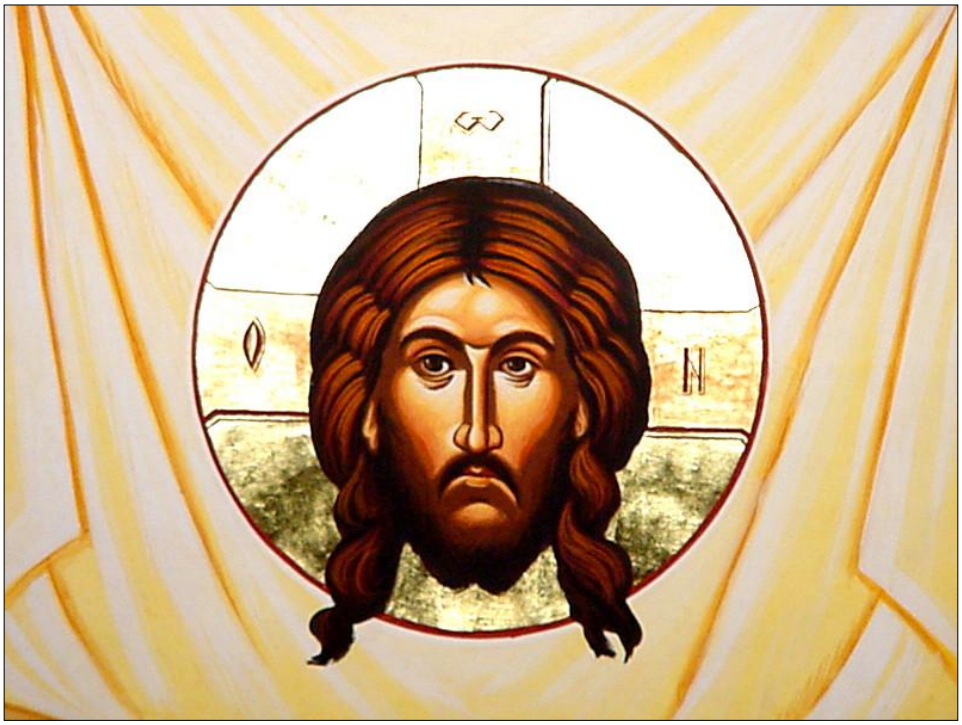

IIS
ΘЄL VECHI
IIS
IIЄ ZILЄ

MĂRĂŞESCU DAN

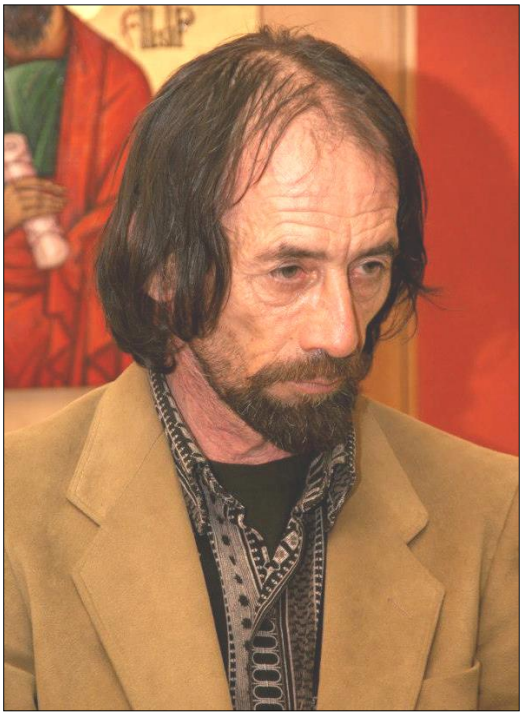

S-a născut în ziua de 1 noiembrie 1857 în comuna Olteni, judeţul Teleorman.

În anul 1982 a absolvit Şcoala de Pictură Murală şi Restaurarte din cadrul Patriarhiei Ortodoxe Române din Bucureşti, obţinând diploma de pictor de biserici.

Este elevul profesorului Nicolae Stoica, unul din cei mai mari pictori de biserici din ţară, sub îndrumarea căruia a participat la executarea picturii în frescă a Catedralei Mari din oraşul Târgu-Mureş, în perioada 1980-1986.

În judeţul Mureş a pictat bisericile ortodoxe din localităţile Filpiş, Apalina, Brâncoveneşti şi Sovata. În ţară a pictat bisericile din Sibiu, Licurici, Ciolăneşti, Piatra Moldoveneşti, Alexandria-Teleorman.

A avut expoziţii de icoane pe lemn la Alexandria, Roşiorii de Vede, Zimnicea, Giurgiu şi Bucureşti.

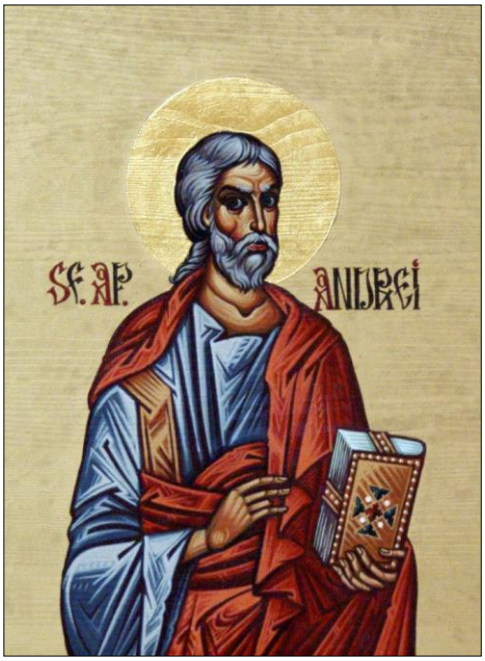
SF. AP. ANDREI

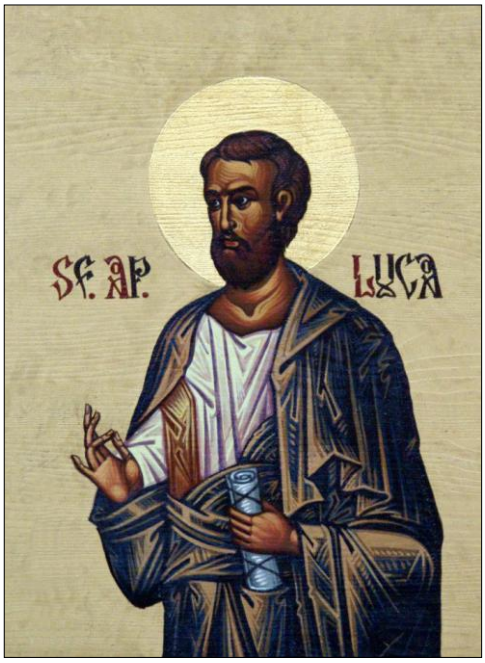
SF. AP. LUCA

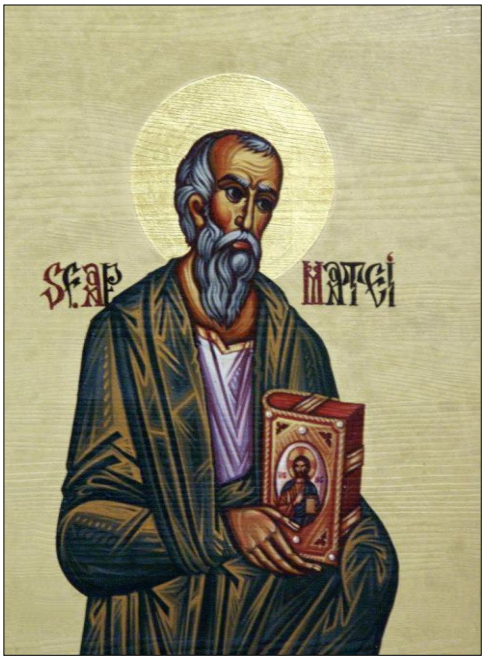
SF. AP. MATEI

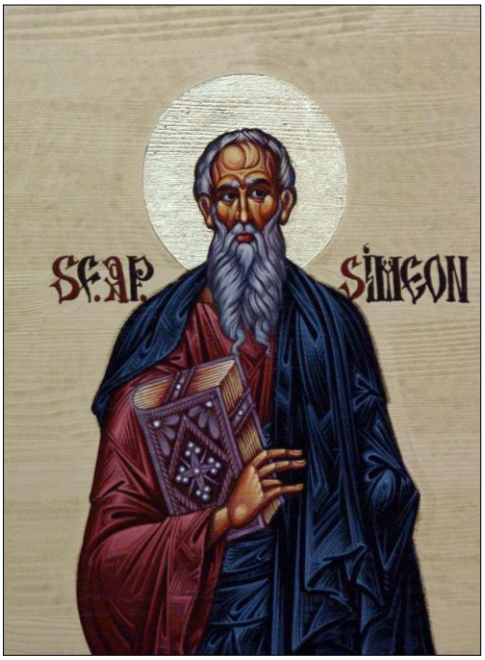
SF. AP. SIMEON

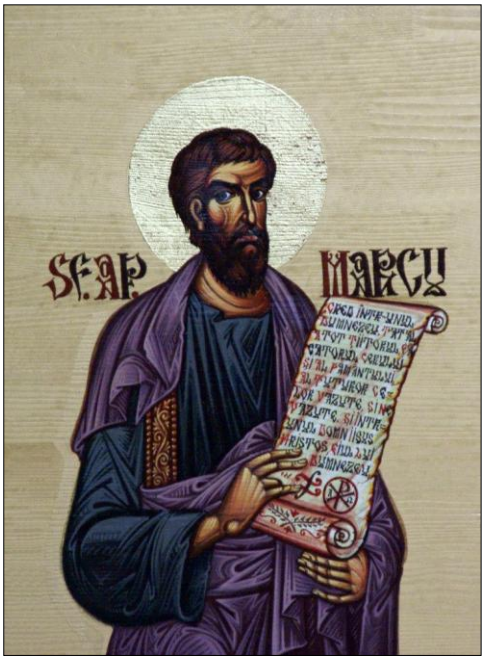
SF. AP. MARCU

SF. AP. PAVEL

SF. AP.
VASILE LUCEU

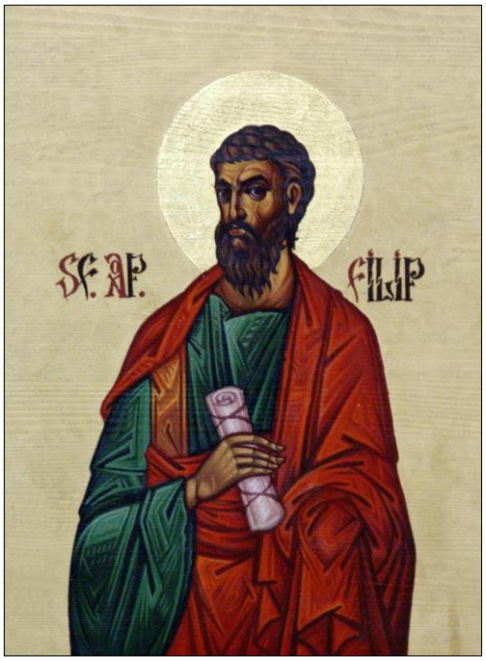
SF. AP. FILIP

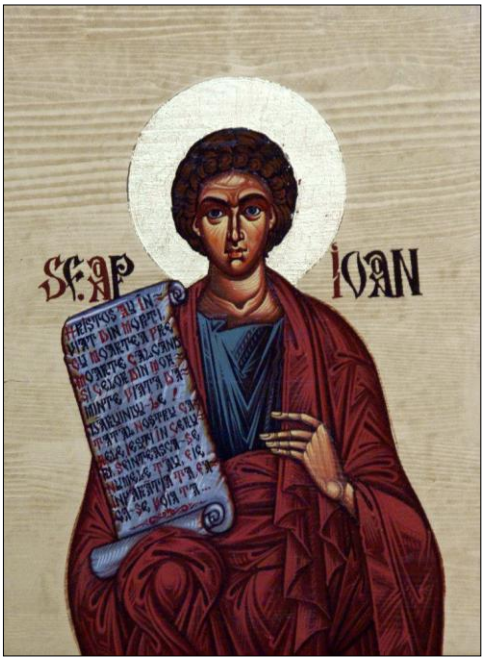
SF. AP
IOAN

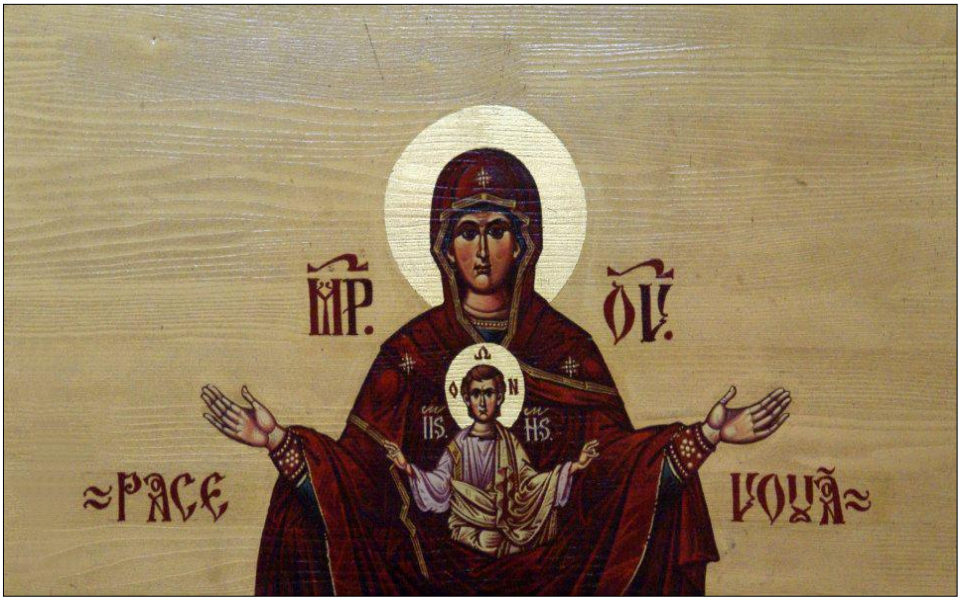
MP.
ΘV.
IIS.
HS.
PACE
VOVĂ

SF. AP.
IACOV

SF. AP. TOMA

MAXIM VIOREL

S-a născut în localiatea Nicolae Bălcescu, judeţul Botoşani, în ziua de 15 august 1959. A absolvit Liceul de Arte Plastice din Constanţa, în anul 1978.

Din anul 1978 a făcut parte din echipa profesorului Nicolae Stoica care a pictat Catedrala Ortodoxă din municipiul Târgu-Mureş. Lucrarea a fost executată în tehnica „fresco" şi are o suprafaţă de peste 7000 m.p., fiind terminată şi sfinţită în anul 1986. În anul 1984 a absolvit cursurile Şcolii de Pictură Bisericească din Bucureşti.

Din anul 1986 se angajează pe cont propriu la lucrări în Biserica din Alecuş, judeţul Alba (1986-1987), Biserica din Sânmărtin, judeţul Mureş (1987-1988), Biserica din Habic, judeţul Mureş (1988), Biserica din Chiheru de Jos, judeţul Mureş (1989), Biserica de Piatră Târgu-Mureş(1990), Biserica din Sovata (1990-1995), Primăria din Budafók-Budapesta (1992), Biserica din Milaş, judeţul Bistriţa (1995-1997), Biserica Mănăstirii Recea, judeţul Mureş (1998- 2003), Biserica din Făgăraş (2004-2005), Facultatea de Teologie de la Alba Iulia (2005) Biserica din Deda, judeţul Mureş (2006), Biserica „Sf. Treime" Târnăveni, Biserica Seminarului Mănăstirii Neamţ (2006), Biserica „Sf. Nicolae" Hvanoes, statul Michigen, SUA, (2006), Biserica „Izvorul Tămăduirii" Câmpulung (2007), Negreşti Oaş (2007), Biserica „Sf. Ana" Târgu-Mureş. Participă cu icoane la expoziţii: Galeria de Artă „Unirea", Muzeul de Etnografie din Târgu-Mureş (1993, 1998).

Foloseşte tehnica: fresco, tempera, al secco, mozaic.

„Respectând întru totul litera picturii bizantine, nu a omis să-i preia acesteia şi duhul care face viu. Rămânând adică strict în canoanele Erminiei, iluminează scenele tradiţionale cu vibraţia propriilor sale trăiri, însufleţindu-le, creindu-ne senzaţia unei uriaşe străvechimi şi a unei frapante contemporaneităţi, coexistând emoţional şi fermecător" (Miron Scorobete „Curierul de Cluj", 26 iulie 1999).

DOAMNE, DOAMNE, CAUTĂ DIN CER ȘI VEZI ȘI CERCETEAZĂ VIA ACEASTĂ PE CARE A SĂDIT-O DREAPTA TA ȘI O DESĂVÂRȘEȘTE PE EA
IC XC
O N
O

SF.
IER.
IGNATIE
SF.
IER.
IOAN
HRISOSTOMUL
SF.
IER.
ANDREI
CRITEANUL
SF.
IER.
SPIRIDON
AL
TRIMITUNTEI

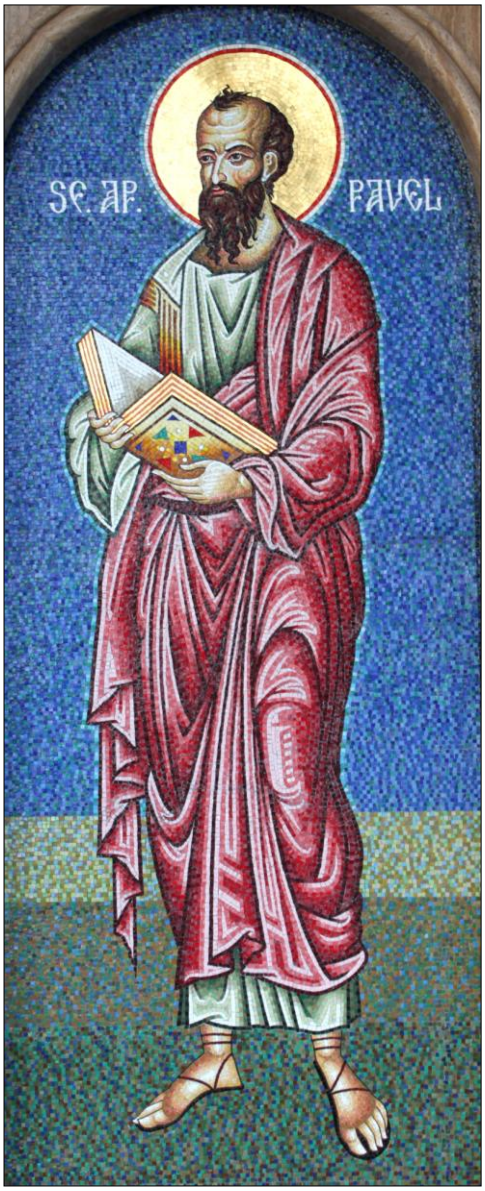
SE. AP. PAVEL

SE. IER. NICOLAE

ΜΡ ΘΥ
ΙΣ ΧΣ

Ο Ν
ΙΣ ΧΣ

Ѳ. АР.
АНДРЕ

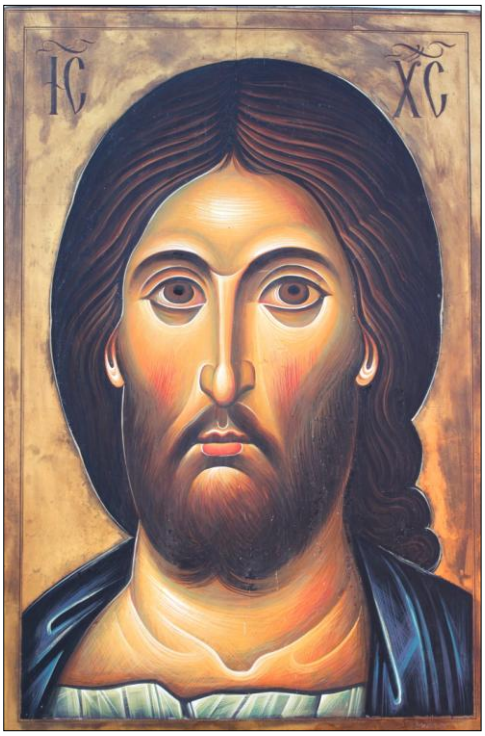
ІС
ХС

ROGOJAN GHEORGHE

S-a născut în ziua de 20 august 1955 în comuna Dumbrăviţa, judeţul Maramureş. Cursurile primare şi elementare le face în localitatea natală. A absolvit Liceul „Gheorghe Şincai" din oraşul Baia Mare, în anul 1974. A urmat cursurile Şcolii Superioare de Pictură Monumentală şi Decoraţiuni din Bucureşti. Şi-a început meseria de pictor de biserici în luna august 1978, sub îndrumarea profesorului Nicolae Stoica, la Catedrala Ortodoxă din Târgu-Mureş. În anul 1993 participă, împreună cu colegii Viorel Maxim şi Cristian Corneanu, la o expoziţie de icoane în Galeria de Artă „Unirea" din Târgu-Mureş.

A lucrat împreună cu pictorii: Nicolae Stoica, Petre Veniamin, Atanasie Budeanu, Vasile Buzuloi, Mihai Moroşan, Gavril Moroşan, Gheorghe Bratiloveanu, Petrică Liviu, Gabor Dumitru, Cornel Paşcanu, Gheorghe Croitoru, Cristian Corneanu, Vasile Plăişanu, Ioan Pintilie, Călinescu Fodor Cristiana, Viorel Maxim, Georgiou Georgios etc. A executat lucrări împreună cu diferiţi colegi la: Biserica Surdila-Greci, judeţul Brăila (1978), Biserica Falfani, judeţul Argeş (1979), Biserica Ionăşeni, judeţul Botoşani (1980), Mănăstirea Humor, judeţul Suceaua (1981), Mănăstirea Vatra Moldoviţei, judeţul Suceaua (1982), Mănăstirea Putna, judeţul Suceava (1983), Biserica Şuştiu, judeţul Bihor (1983), Biserica Sf. Nicolae-Lazaret, judeţul Sibiu (1984), Biserica Sf. Gheorghe-Nou, Ploieşti (1984), Catedrala „Panagia Katoliky, Limasol-Cipru, (1984), Biserica „Trei stejari" Sibiu, Mănăstirea Slatina judeţul Suceava, Biserica din Vulpăr-Sibiu, Biserica Flămânzi, judeţul Botoşani, Biserica „Sf. Paraschiva" din Botoşani, Mitropolia Ardealului din Sibiu, în anul

1985, Biserica Ţibucani, judeţul Neamţ (1986), Biserica Băiceni, judeţul Botoşani (1987), Mănăstirea Domnei, Botoşani, Biserica Bălueşeni, judeţul Botoşani, Schitul Poşaga, judeţul Alba, Biserica Ireşti, judeţul Vrancea, în anul 1988, Biserica Blumăna, judeţul Braşov (1989), Biserica Cordun-Flămânzi, judeţul Botoşani, Mănăstirea Ciolanu, judeţul Vrancea, Biserica Ruşii-Munţi, judeţul Mureş, Biserica „Sf. Treime" Reghin, Biserica Lunca Tecii, judeţul Mureş, în anul 1990, Biserica „Coroniţa" Bistriţa, Panagia „Evangelistria" Polemydia Cipru, Biserica Dobra, judeţul Hunedoara, Biserica Rona de Sus, judeţul Maramureş, în anul 1991, Biserica Misleanu, judeţul Ialomiţa, Biserica Icuşeni, judeţul Botoşani, Biserica Merişani, judeţul Ilfov, Mănăstirea „Kykos" Cipru, în anul 1992, Paraclisul „Sf. Parascheva", Agios Mamas, Cipru (1993), Biserica „Jabal al-Taj", Amman, Iordania, Primăria din Budapesta, Mănăstirea Rohiţa-Boiereni, judeţul Maramureş, în anul 1994, Biserica Vama, judeţul Suceava, Mănăstirea „Măriuş", judeţul Satu Mare, Biserica „Sf. Spiridon-Vechi", Bucureşti, Biserica Stefani-Preveza, Grecia, Biserica Horea, judeţul Alba, în anul 1996, Biserica Athienou, Larnaca Cipru, Mănăstirea „Panagia Tou Glossa" Cipru, în anul 1997, Icoane în satul Lofou, Limassol, Cipru, (1998), Mănăstirea „Kykos" Nicosia, Cipru (1999-2000), Mănăstirea Buneşti, judeţul Mureş,(2001), Sf. Munte Athos, Grecia, „Panaghia Tou Glossa", Limasol Cipru, Panagia „Triherousa" Limasol Cipru, în anul 2002, Parohia Athienou (2003), Biserica Valea Mică, judeţul Alba (2004-2007), Mitropolia Veche „Sf. Gheorghe" Iaşi (2005), Biserica Seminar Neamţ (2006), Mănăstirea Rohiţa, judeţul Maramureş, în anul 2006-2012, Biserica „Buna Vestire" Baia Mare (2011).

În anul 1988 primeşte autorizaţia de pictor categoria a III-a, în anul 1996 este avansat de către Prea Fericitul Teoctist la categoria a II-a, iar în anul 2013 primeşte categoria I de la Prea Fericitul Daniel.

SFÂNTA MAHRAMĂ
Ó
Ó
Ó
Ι
Η

SE. MG
CECILIA
ROMANA

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΑΓΙΟΙ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΜΗΡ
ΘΥ
ΙC-XC

ΜΗΡ
ΘΥ
Η
ΕΛΕΟΥCΑ
ΤΥ ΚΥΚΚΥ
ΙC-XC

ΜΗΡ
ΘΥ

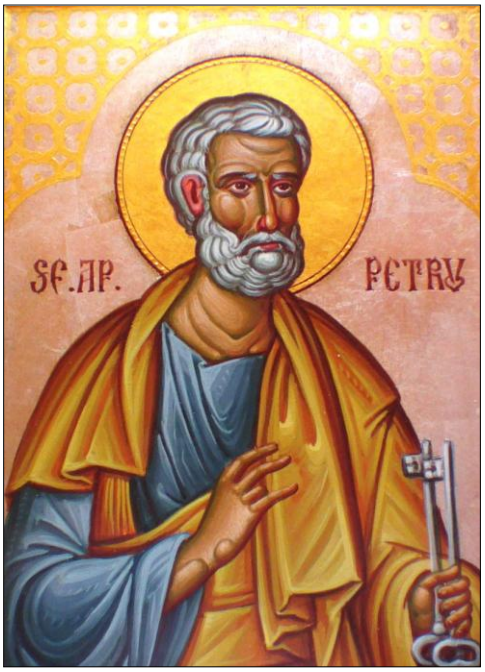
ΣΦ.ΑΠ.
ΡΕΤΡΥ

ÎNĂLȚAREA DOMNULUI

SF. ARH. MIHAIL
SF. ARH. GAVRIIL
ΜΗΡ
ΘΥ
Ω
Ο
Ν

ΙΣ
ΧΣ
Ο
Ω
Ν
Ο ΠΟΙΜΗΝ
Ο ΚΑΛΟΣ

ΠΑΝΣΥΛΑΒΕΣ ΑΡΠΤΥΣΙΝ ΟΙ ΘΕΙΟΙ ΝΟΕΣ ΠΩΣ ΤΟΝ
ΘΕΟΝ ΩΣ ΒΡΕΦΟΣ ΕΒΑΣΤΑΣΑΣ.
ΜΗΡ ΘΥ
ΙΣ
ΧΣ

CAPITOLUL II

ICONARI
PICTORI DE BISERICI ȘI ICOANE PE LEMN

1. Baltaru Neculai
2. Bejan Sorin Marcel
3. Bogătean Călin
4. Creta Aurel
5. Cristurean Ștefan Eugen
6. Diaconu Valerian
7. Dunăre Emil
8. Gabor Constantin
9. Hărșan Natalia
10. Ișteban Liviu Florin
11. Mihon Emil Tiberiu
12. Moldovan Mircea
13. Naste Marcel
14. Negruți Persida
15. Novac Constantin
16. Pol Cosmin
17. Purcariu Sabina
18. Suciu Zâna Lucia

Biserica Buna Vestire –Catedrala Mică- din Târgu Mureș.

BALTARU NECULAI

S-a născut în ziua de 1 august 1949 în localitatea Drăguşeni, judeţul Botoşani. A absolvit Liceul Pedagogic din oraşul Suceaua, unde a urmat şi cursurile Şcolii de Artă, studiind pictura, grafica şi sculptura.

Din anul 1983 este profesor şi apoi învăţător la Şcoala Generală din comuna Hodac, judeţul Mureş. În acestă şcoală predă şapte ani, timp în care realizează mai multe picturi în ulei pe carton, pentru cabinetul de limba română.

Din anul 1989 este titularizat la Şcoala Generală Ibăneşti Pădure. Obţine toate gradele didactice, cel dintâi cu lucrarea „Etnografia pe Valea Gurghiului”, profesor coordonator Rodica Pop.

Este membru al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, din data de 14 februarie 2008.

A îndrumat cercul de pictură al elevilor şi a organizat expoziţii în şcoală dar şi în oraşul Botoşani, Galeria de Artă „Uniurea” Târgu-Mureş, Sala Radio Bucureşti, Casa de Cultură Reghin etc. A pictat în frescă cabinetul de isorie a şcolii din Ibăneşti Pădure şi împreună cu pictorul Ioan Mirică a pictat altarul bisericii din satul Ibăneşti. A ilustrat cărţile de poezii pentru copii „Prinţul păpădiilor” (2007) şi legenda „Oul de aur” (2008), scrise de poetul Gheorghe Vicol. A mai ilustrat volumul „Valea Gurghiului în perioada interbelică” (2008), autor: profesoara Aurelia Victoria Baltaru.

Este profesor îndrumător la Şcoala de Artă Târgu-Mureş, secţia externă, pentru pictură icoane pe sticlă din localitatea Ibăneşti Pădure.

Participă în fiecare an la Expoziţia Judeţeană de Icoane din Galeria de Artă „Unirea” Târgu-Mureş, cu lucrări proprii şi ale elevilor îndrumaţi de dânsul. A participat la taberele de pictură din Sovata şi Lăpuşna.

Este prezent în volumul IV al cărţii „Dascăli mureşeni. 200 de biografii”, autori: Dorin Borda şi Ilarie Gh. Opriş.

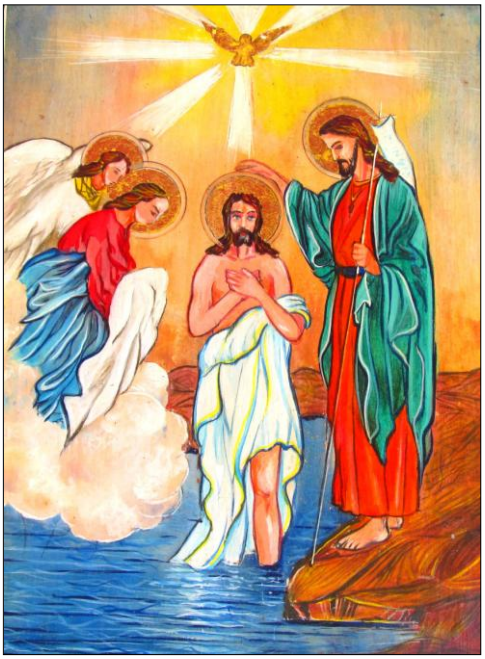

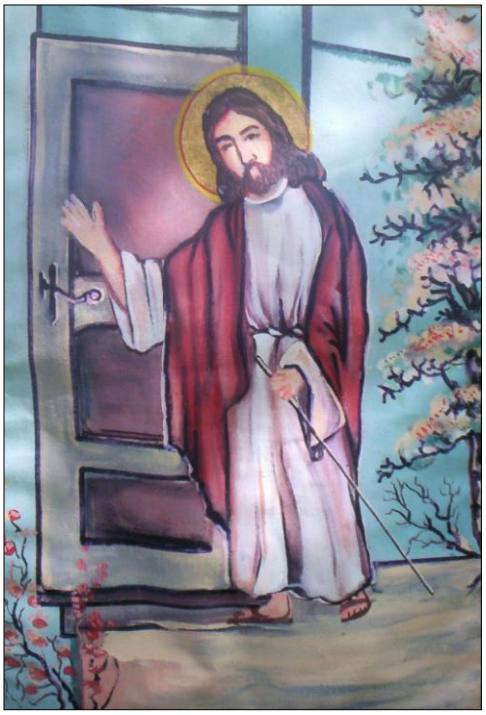

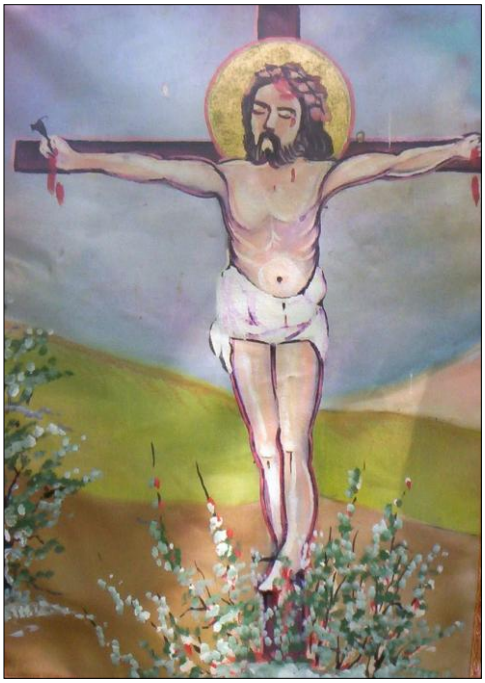

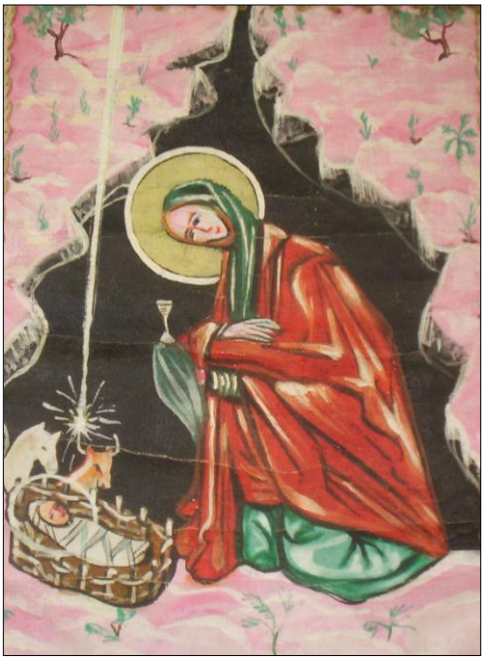

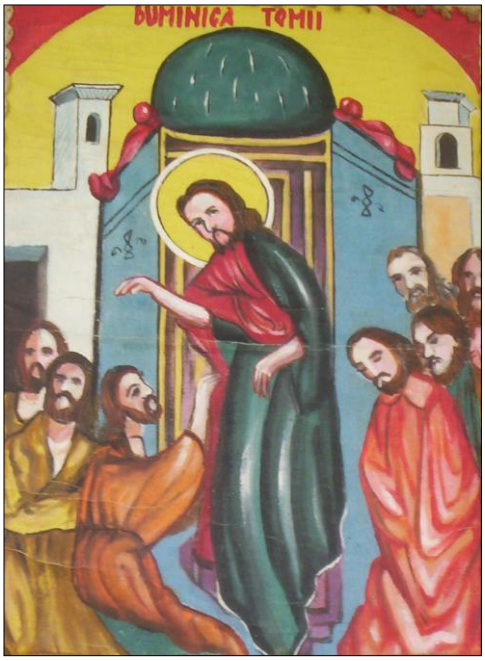
DUMINICA TOMII

INR

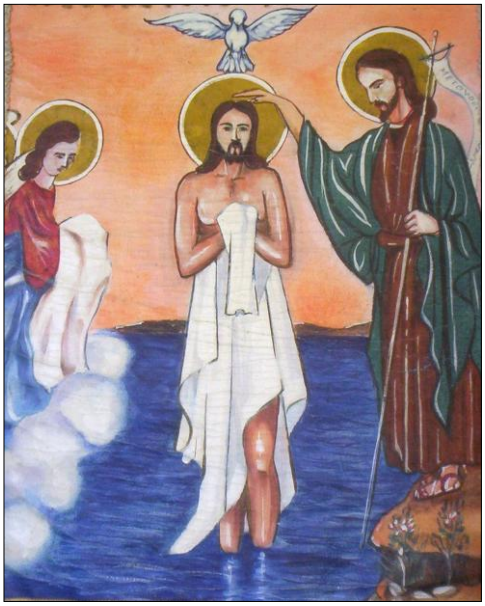

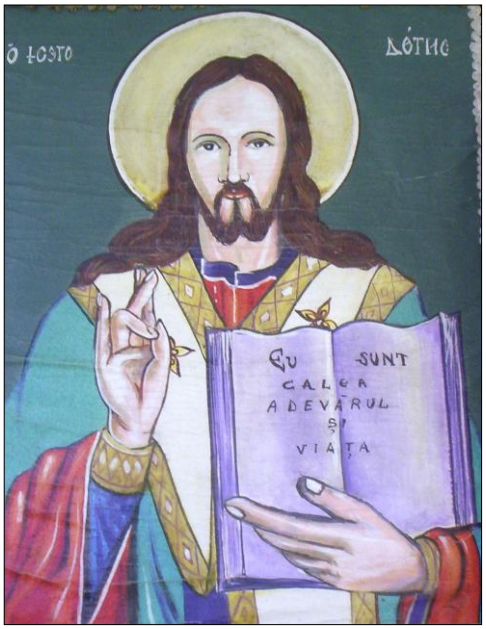
Ο ΙΣΟΥΣ
ΔΌΓΗΣ
Eu SUNT
CALEA
ADEVĂRUL
Ș
VIAȚA

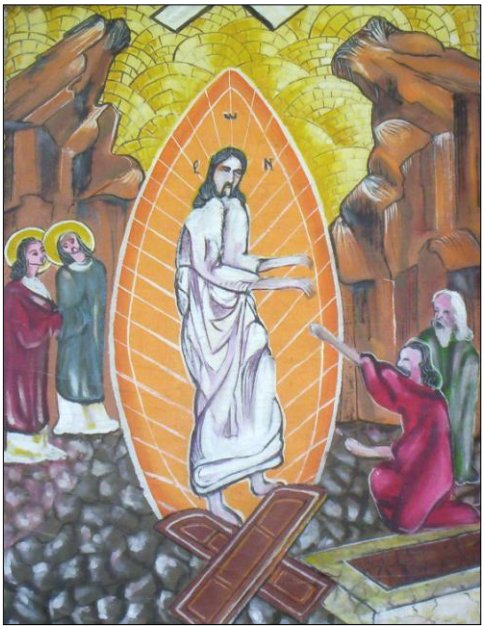

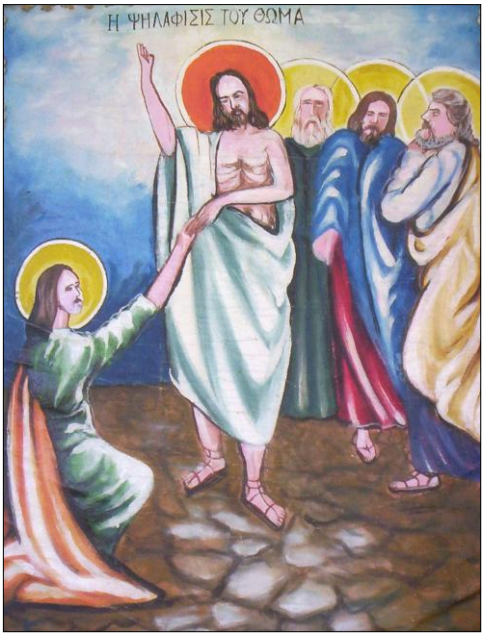
Η ΨΗΛΑΦΙΣΙΣ ΤΟΥ ΘΩΜΑ

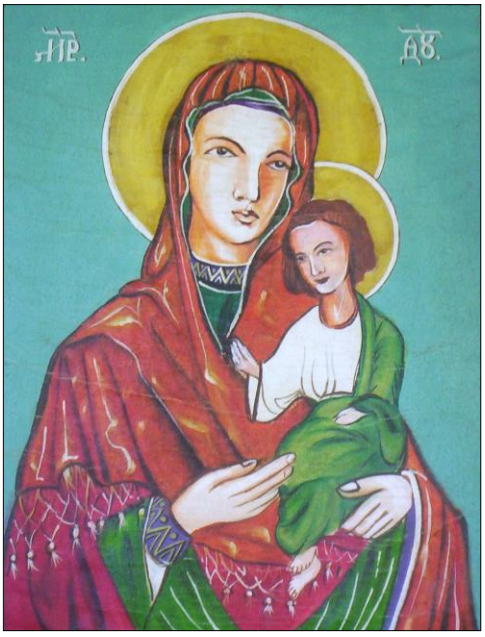
ΑΙΡ.
ΔΘ.

BEJAN SORIN MARCEL

S-a născut în ziua de 10 noiembrie 1978 în oraşul Reghin, judeţul Mureş. Clasele primare şi elementare le face în localitatea natală. A absolvit Liceul „Lucian Blaga” din Reghin, după care urmează cursurile Facultăţii de Teologie din municipiul Alba Iulia. Pictează icoane pe sticlă şi lemn din timpul facultăţii.

Este preot la biserica ortodoxă din satul Cerghid.

A realizat lucrări de pictură la Biserica „Sfinţii Arhangheli” (Iconostasul), din satul Senereuş, Biserica „Buna Vestire” (Pictură murală şi iconostas execute în culori acrilice), din satul Lepindea, Biserica „Sfinţii Arhangheli” (Iconostas), din satul Abuş, Biserica „Sfântul Ioan Botzezătorul” (Iconostas), din oraşul Târnăveni.

A avut expoziţie personală de icoane pe sticlă în holul Teatrului Naţional din Târgu-Mureş, în anul 2009, şi a participat cu icoane la expoziţiile colective de la Galeria de Artă „Unirea” din Târgu-Mureş şi în alte localităţi.

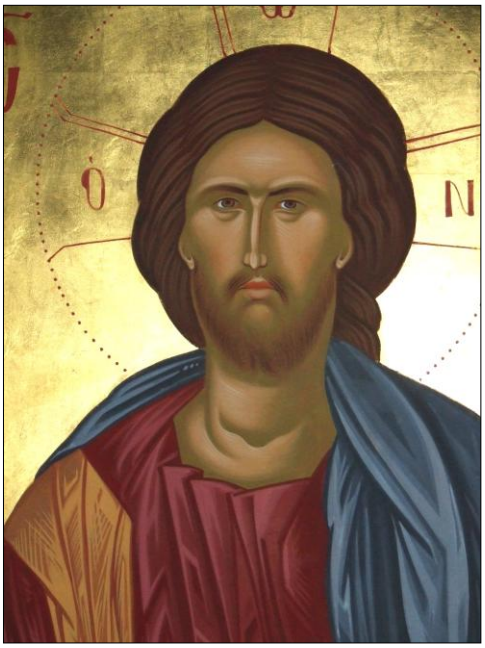

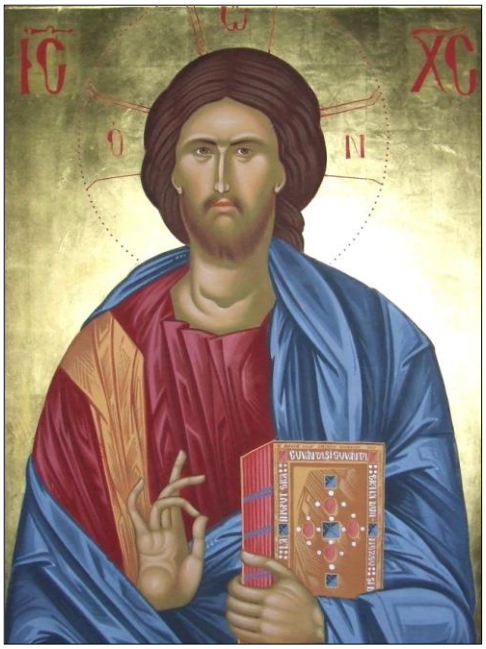

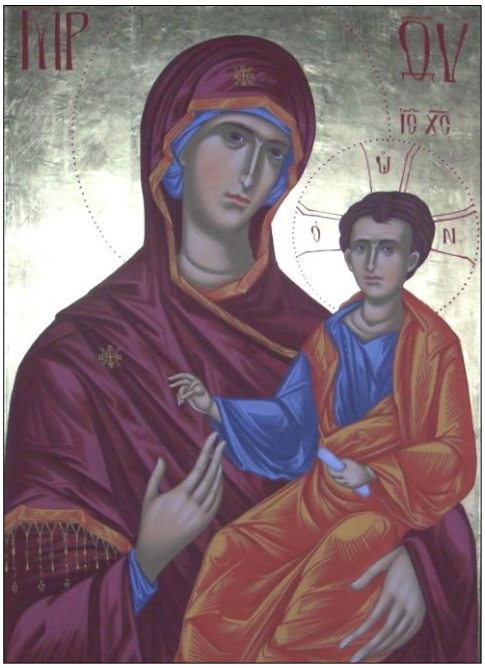

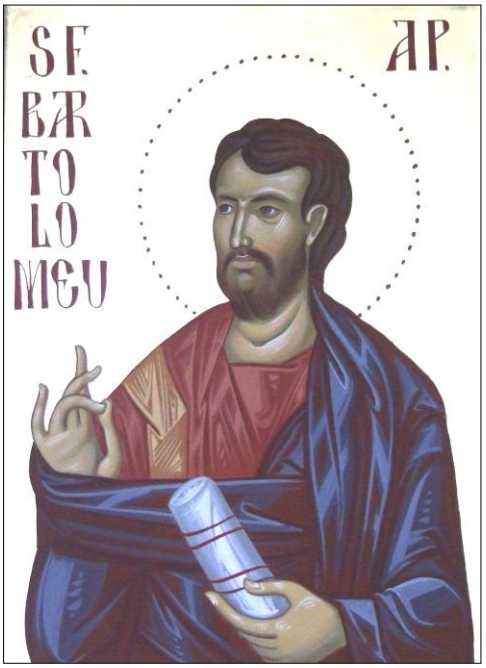
SF.
BAR
TO
LO
MEU
AP.

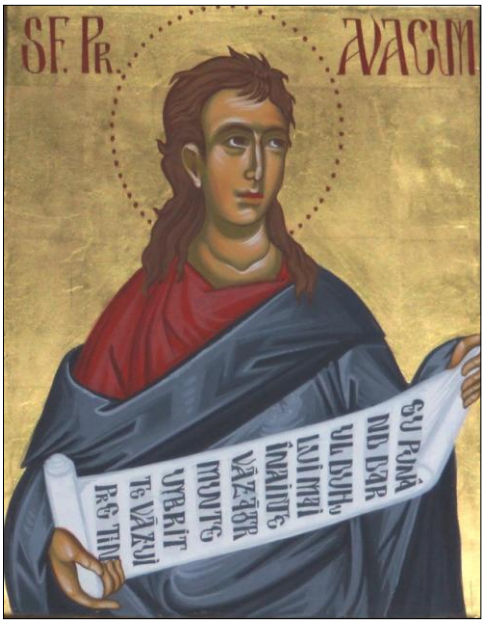
SF. PR.
AVACUM

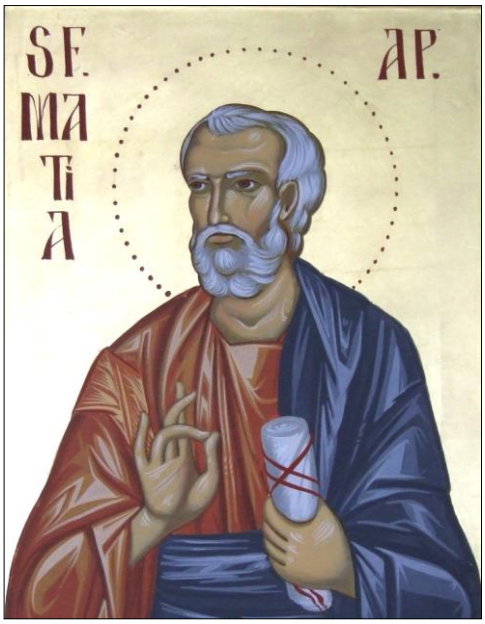
SF.
MA
TI
A
AP.

SF.
PR. MOISE

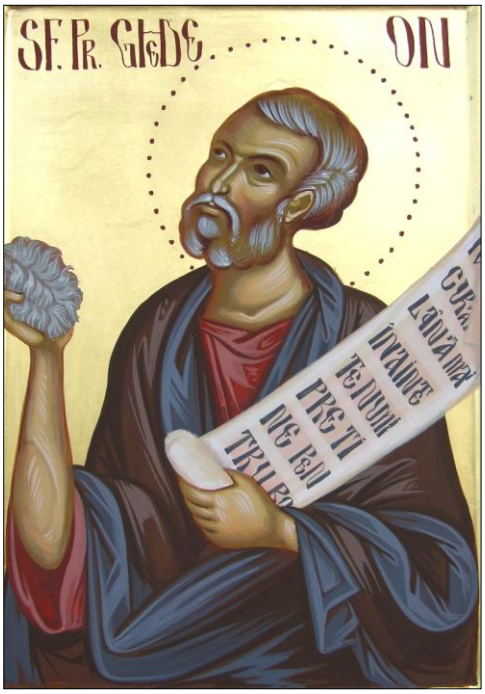
SF. PR. GEDE
ON

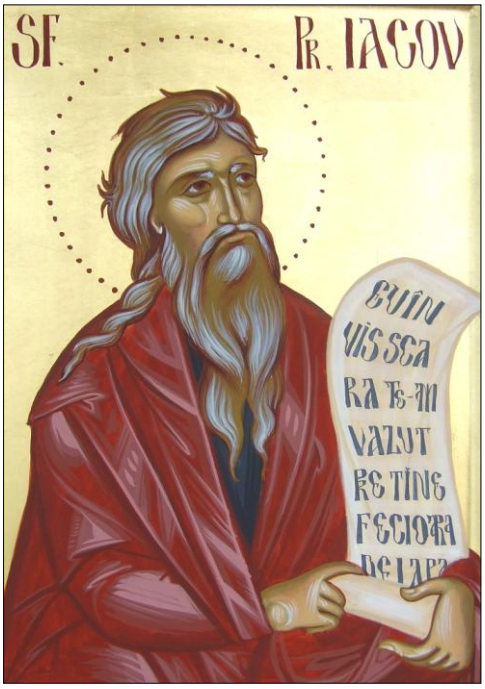
SF. PR. IACOV

SF. PR. SOLOMON

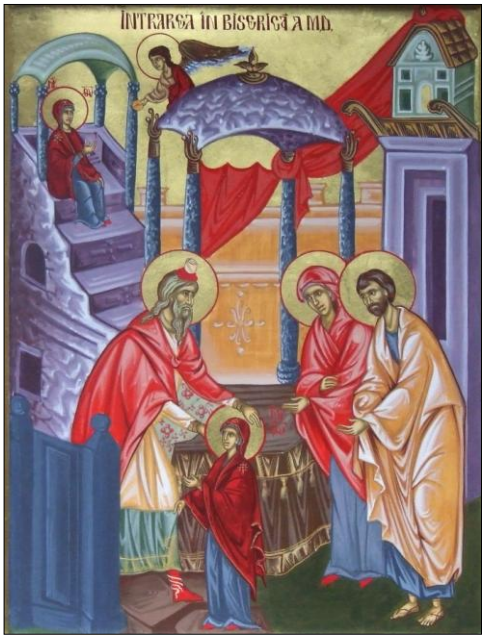
INTRARSA ÎN BISERICĂ A MD.

ADORMIREA
MAICII DOMNULUI

POGORÂREA
SF. DUH

BOGĂTEAN CĂLIN

S-a născut în ziua de 26 martie 1972 în oraşul Luduş. 1990 a absolvit secţia de sculptură în lemn a Liceului „Ion Vlasiu”, Liceul „Gheorghe Şincai” Târgu-Mureş, în 2002 absolvă cursurile de arta populară ale Universităţii Populare din Târgu-Mureş. Între anii 2003-2006 urmează cursurile de pictură, clasa prof. Lucia Călinescu, de la Şcoala de Artă din Târgu-Mureş.

Între anii 2007-2010 urmează cursurile de pictură și pictură monumentală la Universitatea de Artă şi Design din Cluj-Napoca.

Din anul 1990 este membru al Asociaţiei Artişilor Plastici Mureş, ca sculptor şi pictor de icoane. Din anul 2009, vicepreşedinte al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş. Din anul 2011 este membru al Uniunii Artiştilor Plastici din România, filiala Mureş. În anul 2011 a înfiinţat grupul de artă tradiţională iconografică „Traditii”, sub a cărui nume expune alături de el fiica şi soţia sa, Roxana şi Raluca.

În 2006 iniţiază prima tabără de icoane din judeţul Mureş, la Mănăstirea „Sfântul Dimitrie” din Sighişoara. În 2008 organizează, din partea C.J.C.P.C.T. Mureş şi D.J.P.C.C.P.C.N. Mureş, tabăra de icoane la Mănăstirea Lăpuşna. În 2009 organizează tabăra de icoane la Mănăstirea „Doamnei” din Topliţa, cu proiectul „Icoana din fereastră”. În 2010 organizează tabăra de icoane la Ceuaş-Mureş.

Expoziţii personale de pictură şi icoane: Galeriile „Cuvântul liber” (2002), Studioul de Radio (2002), „Ziua Limbii Române”, Clubul particular de teatru „Yanus”, Muzeul de Etnografie Reghin, Muzeul Județean de Artă, secția de Etnografie Mureș (2005), Bucureşti (2002- 2006, 2012), Piteşti (2002-2004), Iaşi (2005-2008), Expoziţia națională de icoane (2012), Expoziţie de grup de pictură de primavară şi toamnă (1990-2011), Expoziţia judeţeană de icoane (1996 – 2010), Muzeul Judeţean de Artă, secţia de Etnografie Mures, (2002), Teatrul „Scena” (2007), Banca Comercială (2003), Spitalul Judeţean Mureş (2004), Palatul Administrativ al Prefecturii Mureş (2009), Bistrița-Năsăud, (2008), Muzeul Judeţean de Artă, secţia de Etnografie Mureş (2009), Ministerul Culturii şi Cultelor Bucureşti (2009), Biserica Ortodoxă din Bistra Mureşului (2009), Festivalul de artă populară a Văii Gurghiului (2009), Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, (2009), Centrul Cultural „Reduta” Braşov (2009), Galeria „Deisis” (2010) , Galeria „Cuvântul liber” (2010), Consulatul General al României de la Bonn din Germania (2010), Primăria oraşului Padernborn din Germania (2010), Galeria „Kromart”, (2011, 2012), Palatul Administrativ al Prefecturii Mureș (2012).

Tabere de creaţie: Sovata (2002-2013), Cund (2002-2004), Muzeul de Etnografie Reghin (2004), Zagăr (2005), Leptokaria Grecia (2009), Sighișoara (2006, 2011, 2012), Lăpuşna (2007,2009), Topliţa (2009), Ceuaş-Mureș (2010), Germania-Bonn (2010).

Distinctii: Diploma de excelenţă oferită de Î.P.S. Calinic al Argeşului şi Muscelului (2003), Diploma de merit oferită de Î.P.S. Andrei al municipiului Alba Iulia pentru servicii aduse Bisericii Ortodoxe (2005).

Publicaţii: „Valori mureșene”, „Anuarul A.A.P. Mureş”, „Vatra Veche”, Albumul „Călin Bogătean, urmaş al vechilor iconari”, „Tradiţii mureşene”, „Portrete Mureșene” etc.

Articole în presă: „Rumenien Tribune Cicago”, „Cuvântul liber”, „24 Ore Mureşene”, „Zi de Zi”, Târgu-Mureş, „Cronica Romana”, „D. Weele” etc.

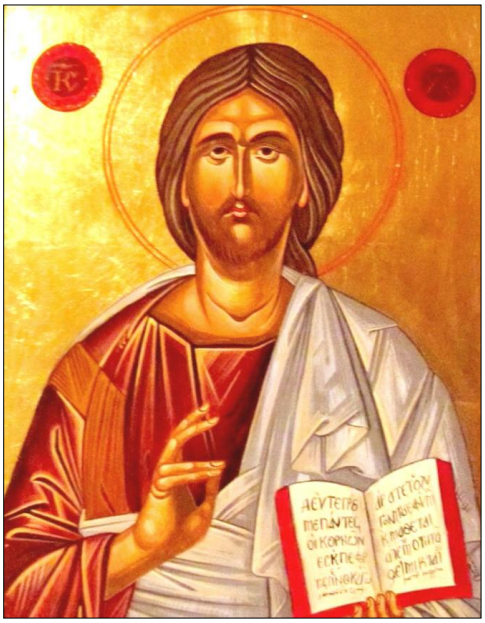

ΜΡ
ΘΥ
ΙC ΧC

ΜΡ
ΘΥ
ΗΑΜΙΑΥΤΟC

ΙC
ΧC
Ο
Ν
ΠΑΝΤΟ
ΚΡΑΤΟΡ

MP
ΘY
IC XC

IC
XC
O
N

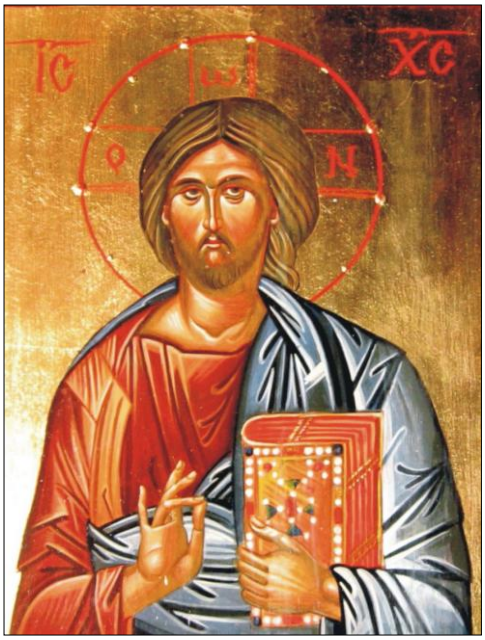
IC
XC
O
N

SF.AR.
MIHAIL.
SF.AR.
GAVRIL.
MP.
ΘY.
IC.XC.

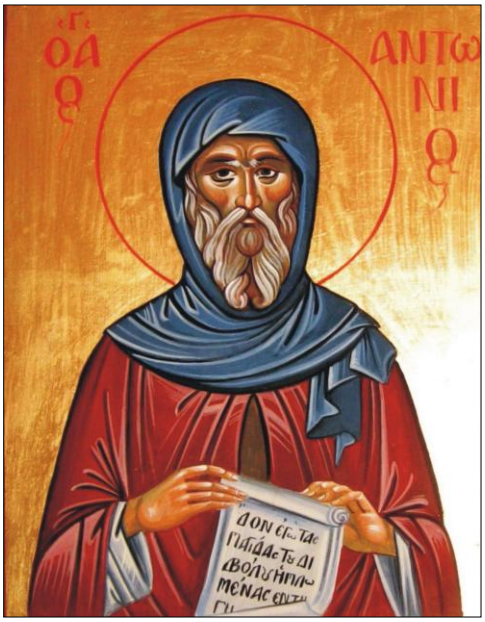
ΑΝΤΩΝΙΟΣ

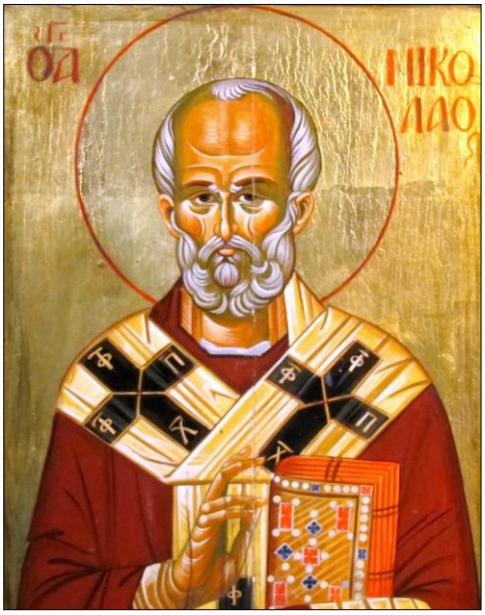
ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ

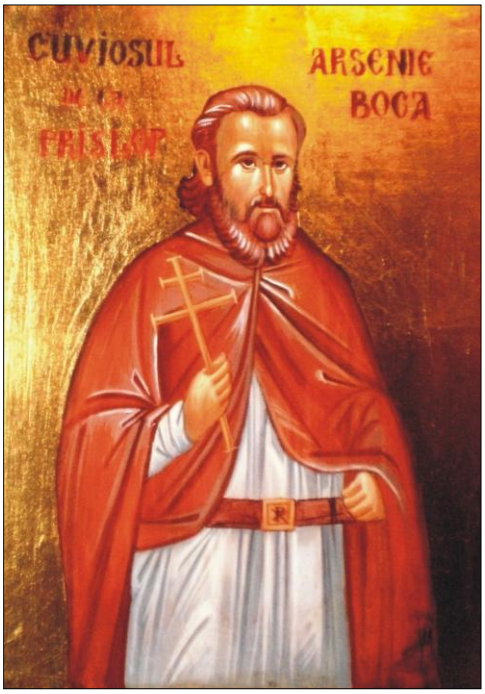
CUVIOSUL
ARSENIE
BOCA

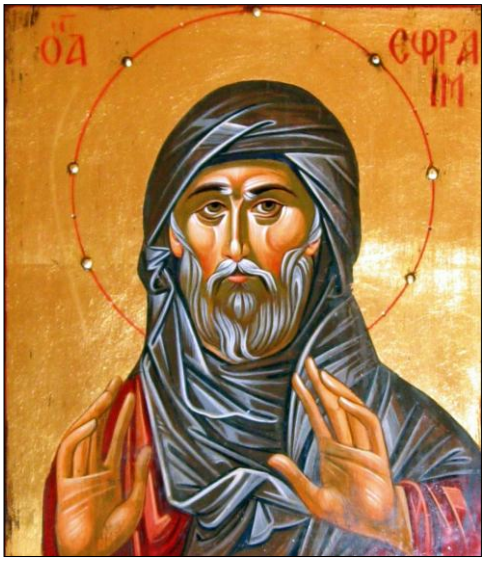
Ο ΑΓΙΟΣ
ΕΦΡΑΙΜ

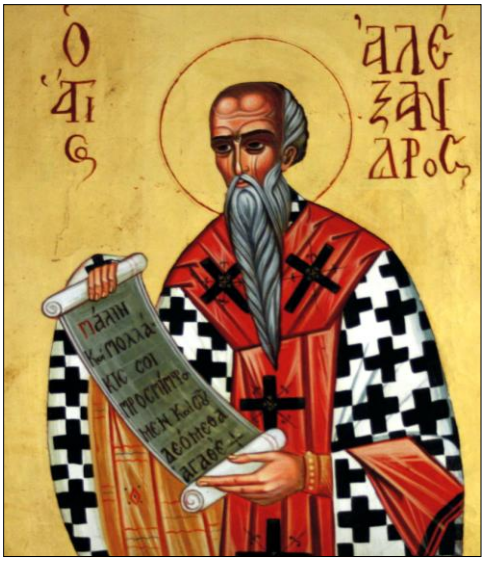
Ο ΑΓΙΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΠΑ
ΑΑ
ΟΣΙΟΜ
ΠΑΡΑ
ΣΚΕΥΗ
IC XC

CRETA AUREL

S-a născut în ziua de 26 aprilie 1967 în oraşul Târgu-Mureş, judeţul Mureş. Clasele V-VIII şi studiile le-a urmat la Liceul de Artă din Târgu-Mureş, pe care l-a absolvit în anul 1985.

În vacanţe şi în timpul liber a pictat în echipa de la Catedrala Mare din Târgu-Mureş sub îndrumarea profesorului Nicolae Stoica. A urmat cursurile Academiei de Artă „Andreescu”, Facultatea de pictură, timp de 3 ani. A pictat icoane şi în biserici în echipă cu pictorul Viorel Maxim.

Prima pictură religioasă pe care a realizat-o singur în anul 1997 a fost la Trapeza Bisericii din comuna Timişeşti, judeţul Neamţ. A continuat în anul 1998 să picteze Biserica Ortodoxă din Timişeşti, judeţul Neamţ. A pictat biserica: „Sfinţii Arhangheli Mihai şi Gavril” din localitatea Brusturi, judeţul Neamţ, şi din localităţile: Valea Arini şi Bahna, judeţul Neamţ, Buciumeni, judeţul Suceaua, Lucieni, judeţul Buzău (2011-2012), Călţuna, judeţul Buzău (2012), şi Trapeza bisericii din satul Brustur-Drăgăneşti.

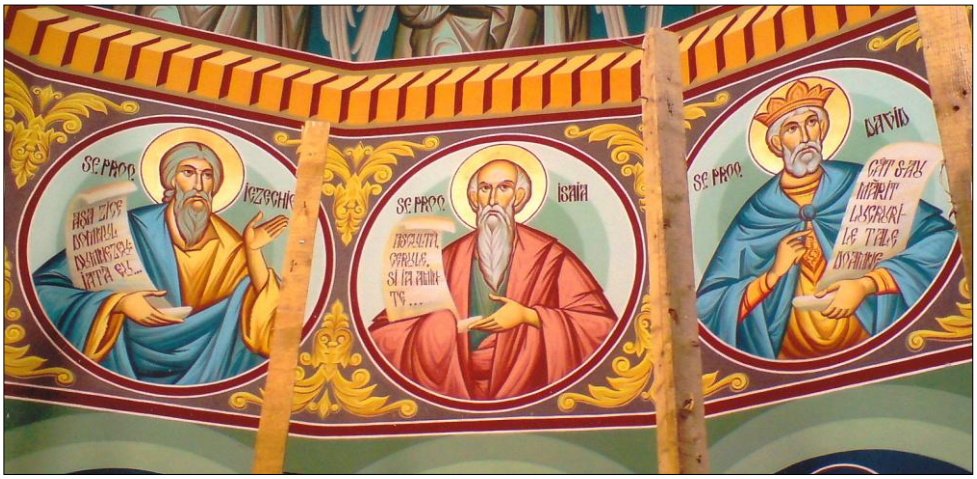

LITURGHIA
DIVORGHISCA

SF. ARH. MIHAIL
SF. ARH. GAVRIIL
MP
ΘV

MP-ΘV
IIS.-HS. MARE
ARHIEREU
SF. PROOR. IOAN BOTEZATORUL
FIULE CEL FĂRĂ DE ÎNCEPUT ȘI CUVINTE AL DUMNEZEULUI...
ȘI CU STĂPÂNE, CU MAICA TA SFÂNT ÎMPREUNĂ CU FIUL...

NICHITA
SF. MC MERCURIE
SF. DOCTORI FĂRĂ DE ARGINTI
COSMA ȘI DAMIAN

SF. CUV.
VASILE
DE LA POIANA
MĂRULUI
ÎNFRÂNAREA
ȘI POSTUL
SUNT ÎNCE-
PUTUL ȘI
POVĂȚUIREA

SF. MC.
TECLA

SF. CUV.
PARASCHEVA

ΑΓΙΟΣ ΔΗ

RĂSTIGNIREA
IUBI
DOMNULUI

CRISTUREAN ŞTEFAN EUGEN

S-a născut în ziua de 15 martie 1966 în oraşul Târgu-Mureş. În perioada anilor 1978-1980 a fost elev la Şcoala Generală nr.18 din Târgu-Mureş, cu profil de artă. Din anul 1980 până în anul 1984 a urmat cursurile Liceului Industrial nr.2 din Târgu-Mureş. A început să picteze icoane împreună cu artistul iconar Valerian Diaconu, din anul 1987, în Biserica Ortodoxă din comuna Ceuaşu de Câmpie. A continuat colaborarea cu maestrul lui, pictând împreună la Catedrala din Gherla (1988-2000), Vaideeni-Vâlcea (1988), Iclănzel (1988), Drăgăşani (1990), Bulzeşti-Dolj (1990), Sebeş (1991), Piteşti (1991), Dărmăneşti, Costeşti, Negreni, (1992), Sânpetru de Câmpie (1993-1994), Tuşin (1995), Constanţa (1996), Târgşor (1997), Isticeu (1998), Târgu-Mureş, Biserica Sf. Paraschiva (2001) şi Nima Râciului (2007).

De asemenea, execută şi alte lucrări: Crăieşti, pictură pe tablă în tindă, Voiniceni, restaurarea Monumentului Eroilor, Grădiniţa nr.13 din Târgu-Mureş, restaurare pictură. A pictat mobilă veche şi icoane, care au ajuns în Italia, Germania şi Austria. A pictat natură statică, peisaje şi portrete în ulei pe pânză. A folosit toate tehnicile: acril, tempera, ulei şi diferite suporturi: lemn, sticlă, pânză, perete, tablă etc.

A participat, în anul 1994, la Expoziţia Naţională de Icoane de la Bucureşti, din holul Radiodifuziunii Române.

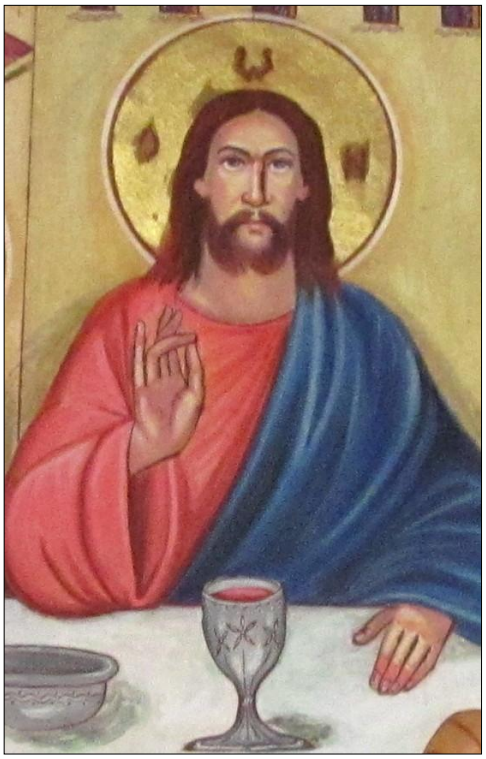

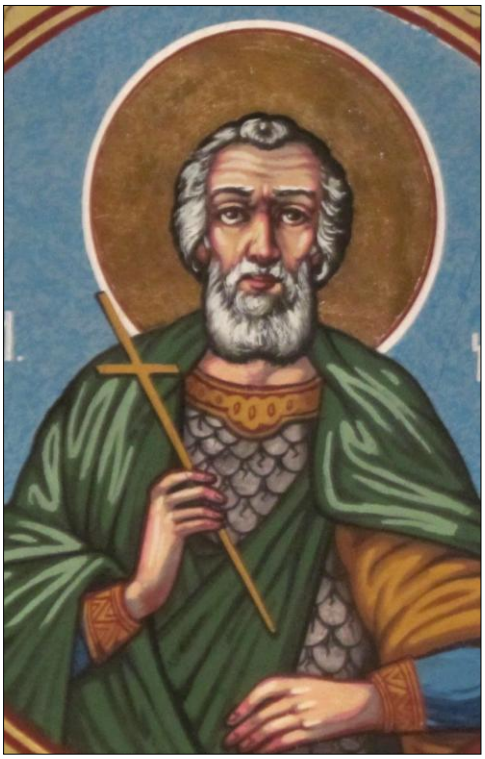

SĂM

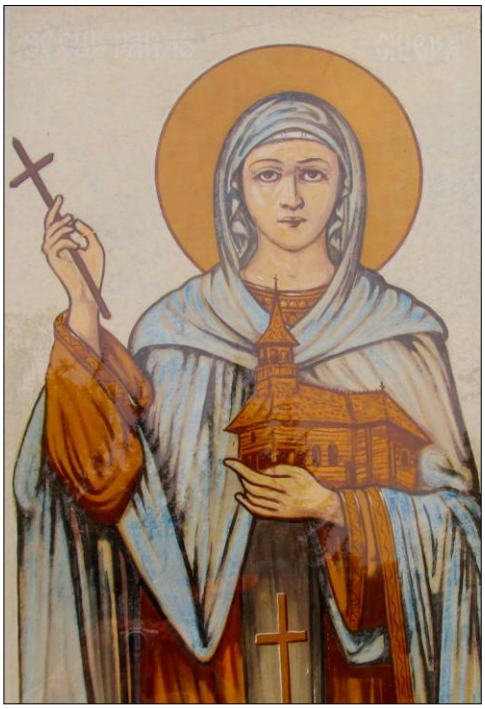

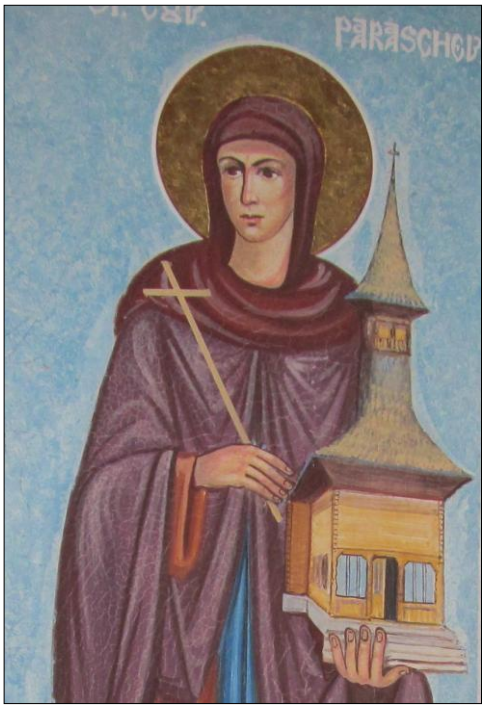
PARASCHEV

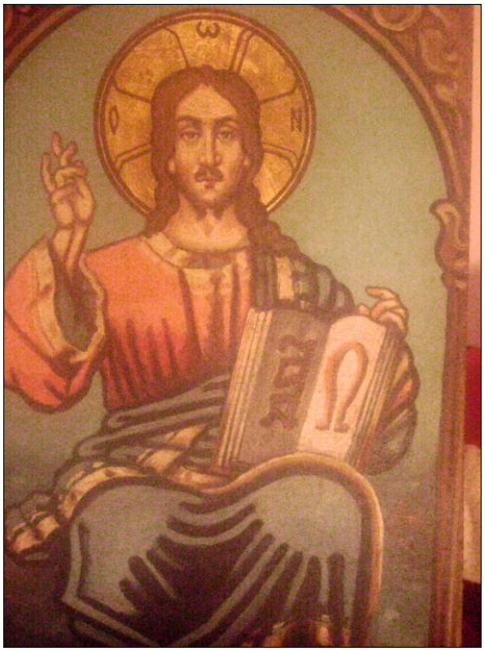

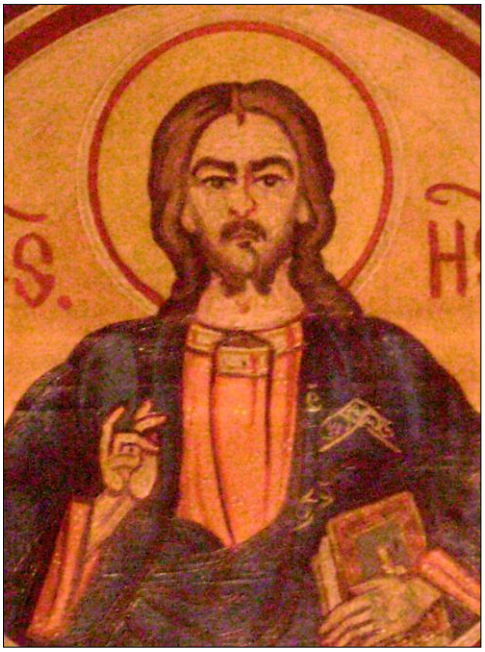

Sf. Arh.
MIHAIL

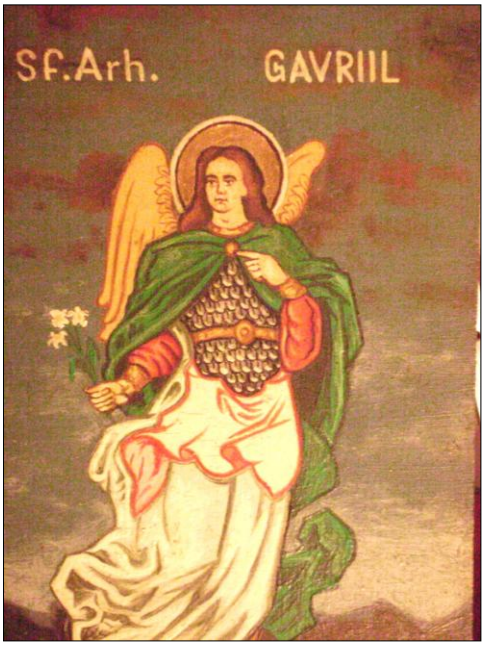
Sf. Arh.
GAVRIIL

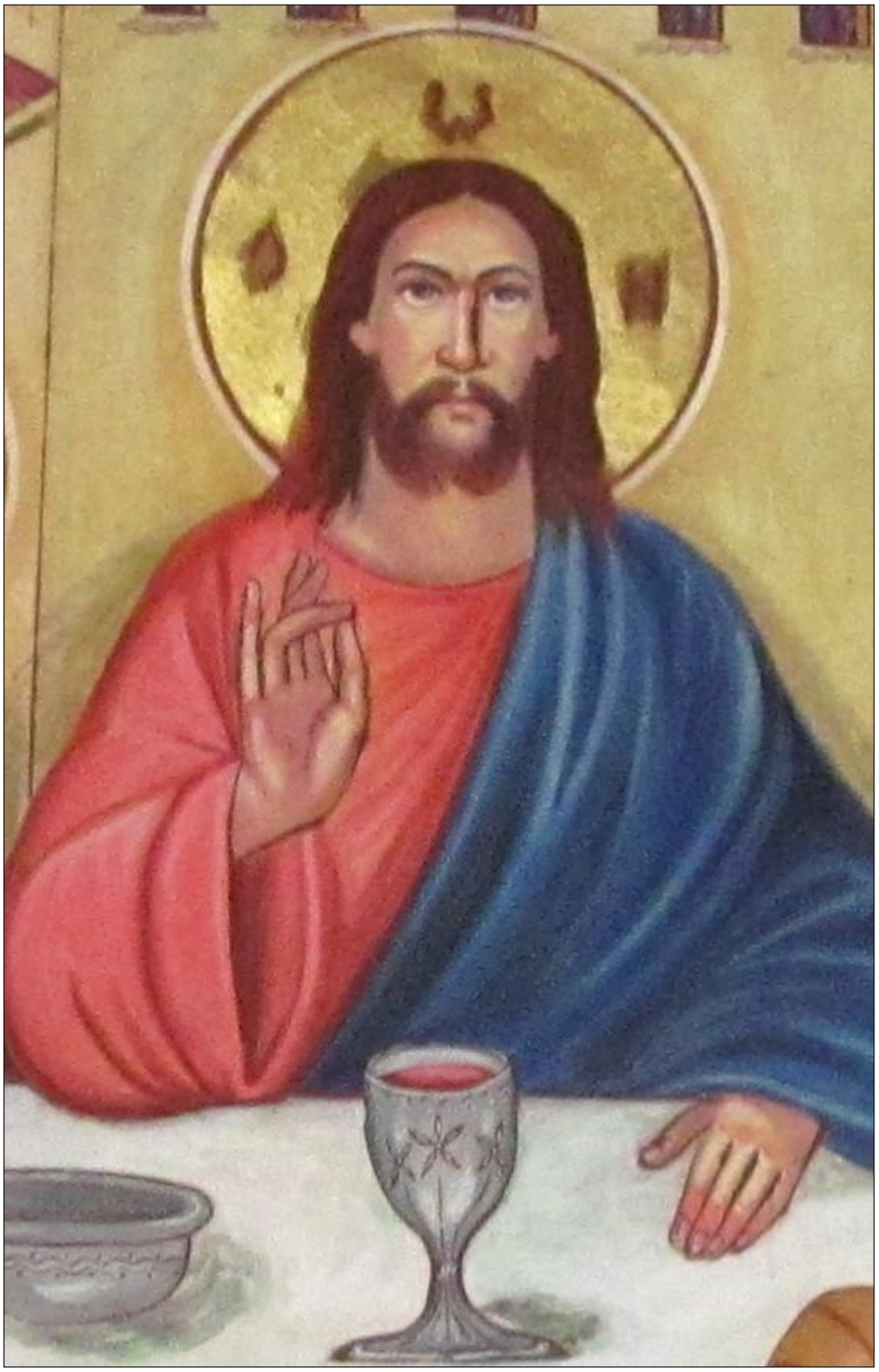

DIACONU VALERIAN

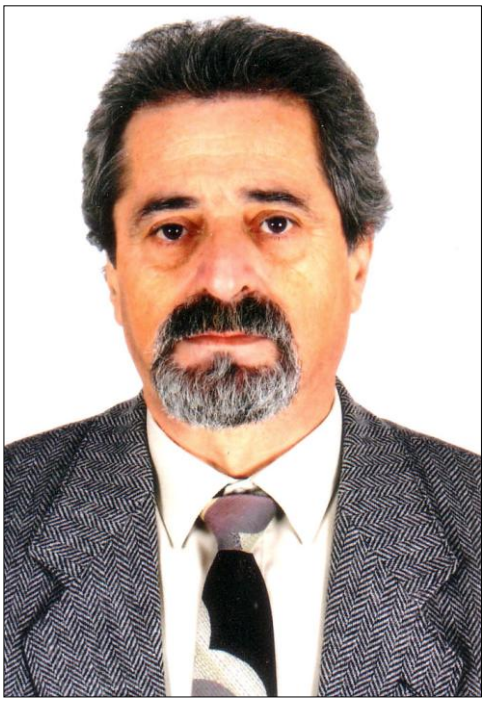

S-a născut la data de 26 mai 1950 în comuna Costeşti, judeţul Vâlcea. A absolvit Şcoala Superioară de Pictură Monumentală şi Arte Decorative Bisericeşti a Arhiepiscopiei Bucureştilor, precum şi Şcoala de Arte din Râmnicu Vâlcea.

A organizat expoziţii personale de pictură - icoane, începând cu anul 1971, în Bucureşti, Râmnicu Vâlcea şi Călimăneşti. A participat la expoziţii de icoane între 1994 şi 2007 în Sala „Unirea" şi Cetatea Medievală din Târgu-Mureş.

A pictat biserici în judeţele Vâlcea, Argeş, Olt, Dolj, Harghita, Sibiu, Alba, Maramureş şi Mureş.

Este membru al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din anul 2003 şi membru al Uniunii Artiştilor Plastici Bisericeşti din Bucureşti.

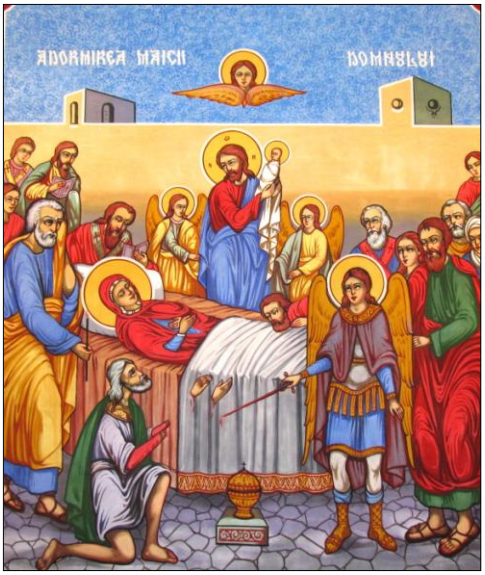

Este prezent în albumul „Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş 1977-2004", de Ilarie Gh. Opriş şi Vasile Mureşan, şi în cartea „Galaxia valorilor", autori: Dorin Borda şi Romeo Soare. În anul 2006 a fost distins cu premiul revistei „Ambasador".

IC.
XC.

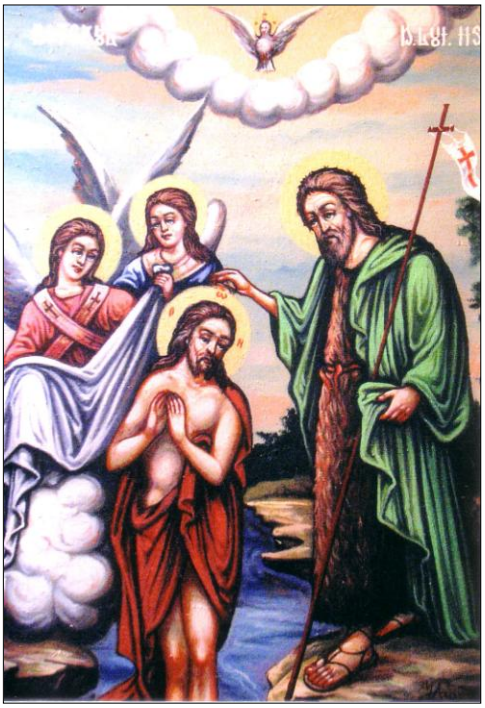

BOTEZUL
DUHUL SFÂNT

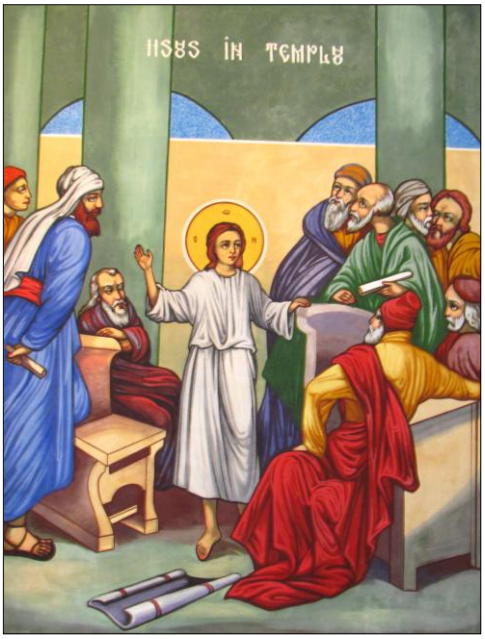
IISUS ÎN TEMPLU

SE. M. M.
DIMITRIE

SE.M.M.
GHEORGHE

SLĂVIȚI ÎNTRU CEI DE SUS PE DUMNEZEU...

MH.
ΘΥ.
Ο
Ν

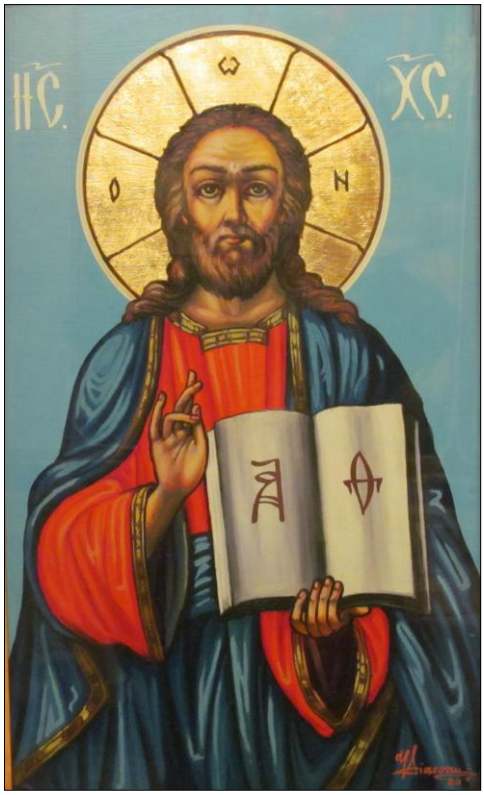
IC.
XC.
Ο
Ν

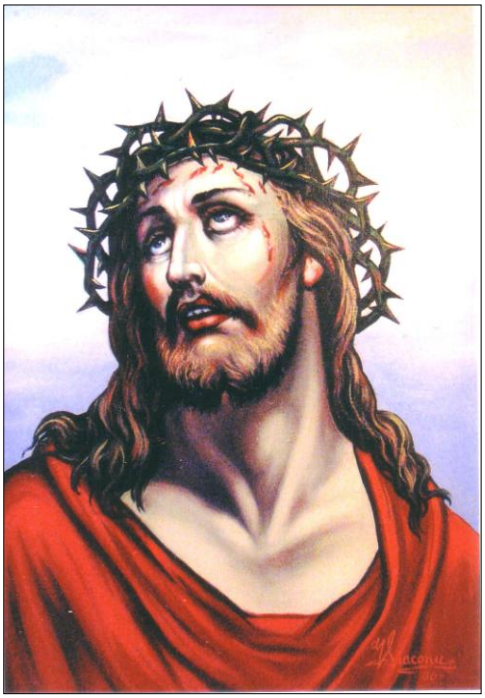

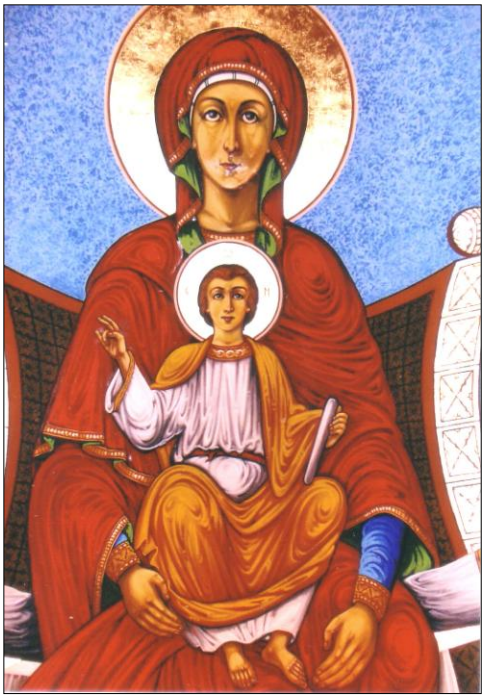

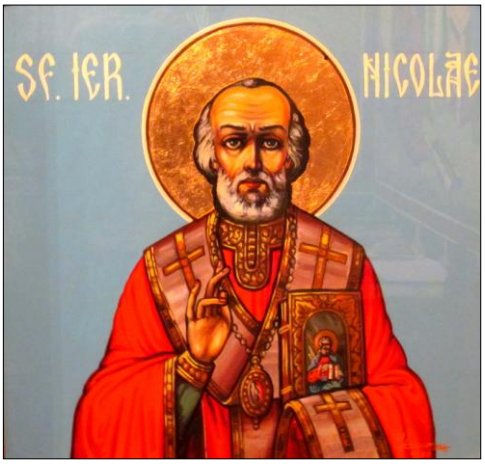
SF. IER.
NICOLAE

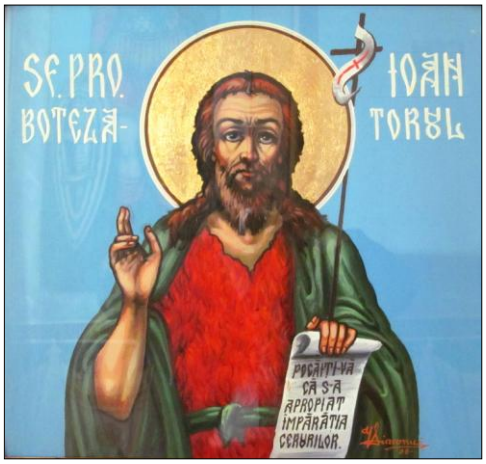
SF. PRO.
BOTEZĂ-
IOAN
TORUL
POCĂIȚI-VĂ
CĂ S-A
APROPIAT
ÎMPĂRĂȚIA
CERURILOR.

JERTFA LUI AVRAAM

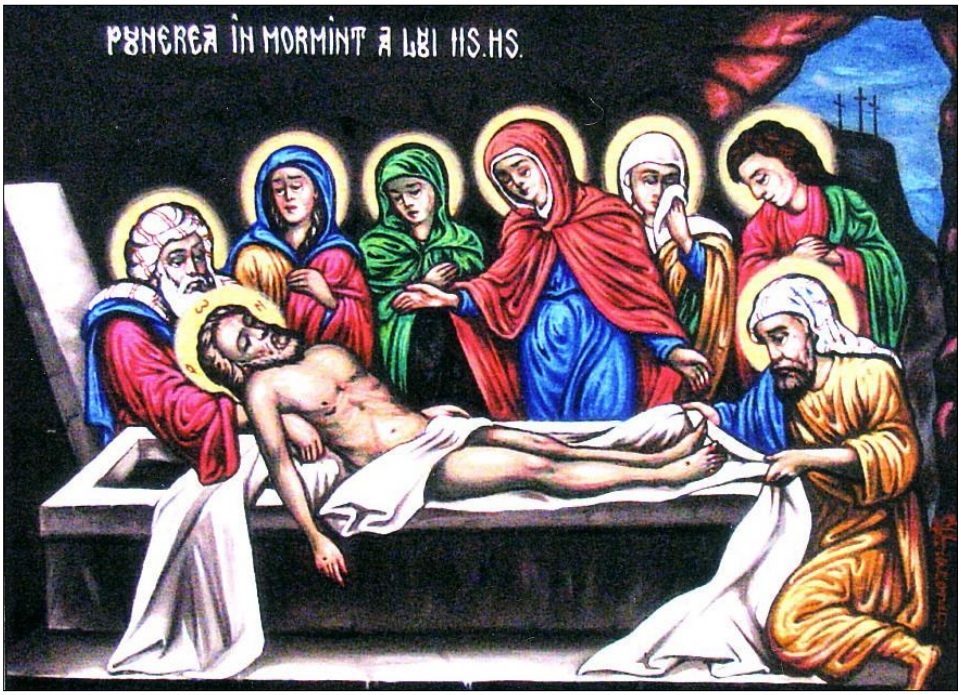
PUNEREA ÎN MORMÎNT A LUI IS.HS.

INVIERE
IIS.HS

DUNĂRE EMIL

S-a născut în ziua de 4 aprilie 1969 în localiatea Sărmaşu, judeţul Mureş. A copilărit în satul Balda, unde a absolvit 8 clase la Şcoala Generală. A urmat cursurile Liceului Asgroindustial din Sărmaşu, până în anul 1987. Între anii 1989 şi 1991 a urmat cursurile Şcolii de Artă din oraşul Deva, după care s-a înscris la Şcoala de Pictură Bisericească de la Patriarhia Română din Bucureşti, unde a urmat cursurile de specialitate între anii 1991 şi 1995. A făcut o stagiatură de 4 ani pe lângă maeştri zugravi de biserici. A lucrat pictură în tempera şi frescă.

Din anul 2000 lucrează singur, dar şi cu ajutoare la Biserica Ortodoxă din Goreni, bisericile ortodoxe din Logig (2002-2002), Frunzeni (2002-2003), Biserica „Sfântul Ioan Botezătorul" din Reghin (2003-2005), Vătava (2004-2007), Sărmăşel-Gară (2004-2006), Biserica Militară din Sărmaşu (2006-2007), Biserica Ucraineană din Repedea, judeţul Maramureş (2007-2010), Lupşa, judeţul Alba (2007-2009), Beica de Sus (2009-2010), Capela „Naşterea Sfântului Ioan Botezătorul" de la Mănăstirea Vatoped, Athos-Grecia (2008), Biserica din Trideni-Colonie, judeţul Cluj (2007-2008), Băla (începută în 2010), Sânpaul (începută în 2010), Târnăveni (2010-2013), Biserica „Sfinţii Apostoli" din Vişeul de Sus, judeţul Maramureş (începută în 2011), Sângeorgiu de Mureş (începută în 2012).

A participat cu lucrări de pictură la expoziţii colective de icoane la Deva, Sărmaşu şi la Târgu-Mureş.

SC. ARHID. LAURENTIU
AGIOS+AGIOS+AGIOS+

SC. ARHID. STEFAN
AGIOS

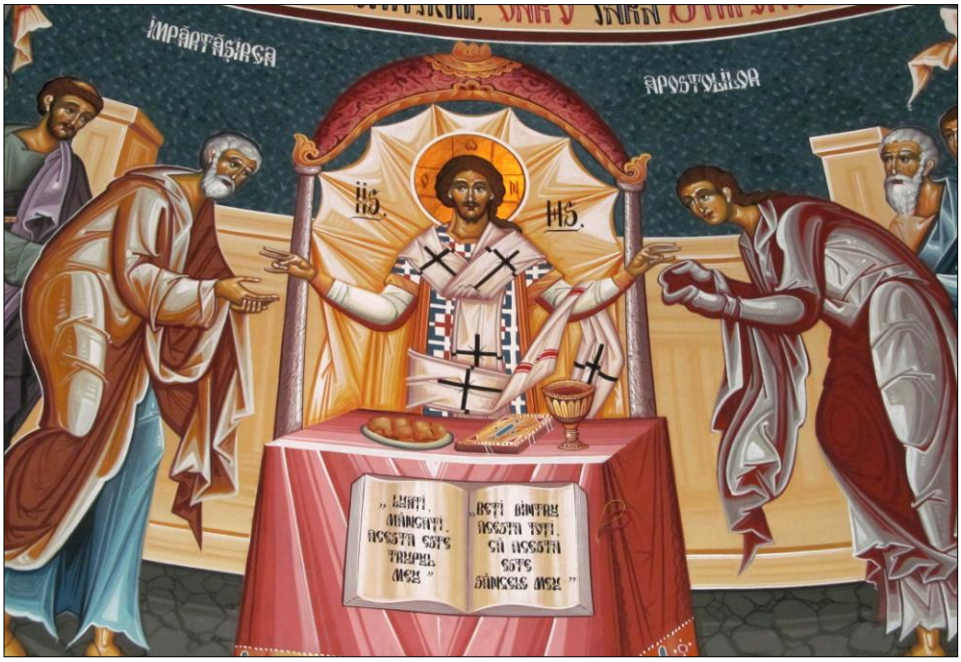
ÎMPĂRTĂŞIREA
APOSTOLILOR
IIS. HS.
„LUAŢI, MÂNCAŢI. ACEASTĂ ESTE TRUPUL MEU”
„BEŢI DINTRU ACEASTA TOŢI. CĂ ACEASTA ESTE SÂNGELE MEU”

MAICA
DOMNULUI

SFÂNTA TREIME

ÎNAINTEA
DOMNULUI
IS
IS

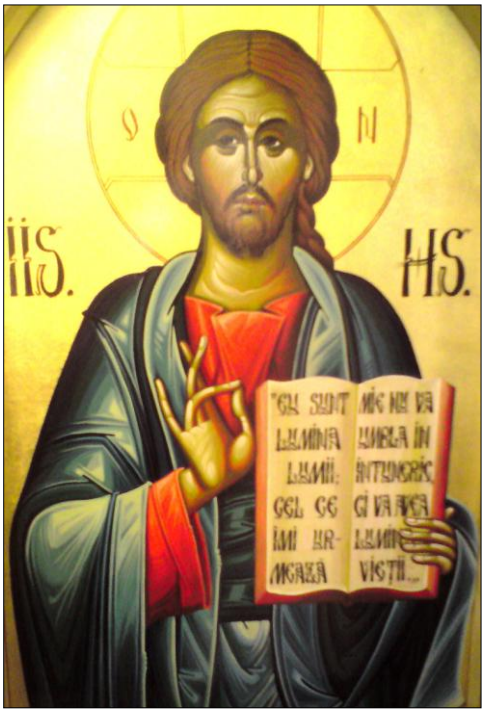
IIS.
HS.

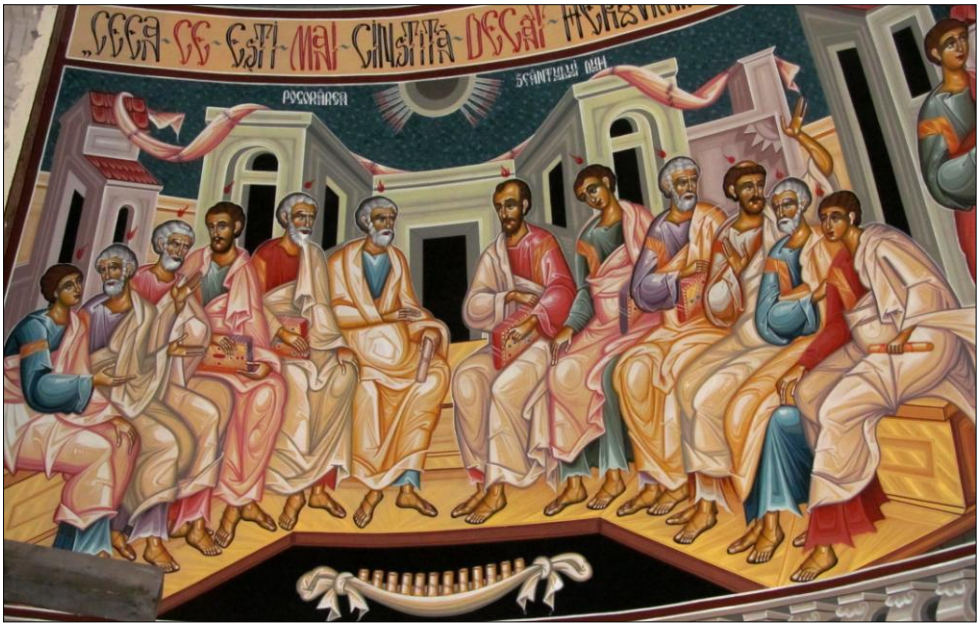

SF. DIAC.
LAVRENTIU

SF. DIAC.
ȘT. ESAIA

ІС
ХС
Ο
Ν

GABOR CONSTANTIN

Se naște la 20.05.1968 la Lunca Bradului, unde face și clasele primare. Înclinația spre pictură o moștenește de la tatăl său, sub îndrumarea căruia realizează primele peisaje – de la vârsta de 7 ani, iar mai târziu abordează portretul. După 1991 face pictură religioasă, avându-l ca mentor pe pictorul Creta Aurel din Pașcani.

Absolvent al Liceului de Artă Tg.-Mureş, membru al Uniunii Artiştilor Plastici Mureş, este cunoscut mai ales ca pictor de biserici şi iconostase. Între bisericile pictate, amintim bisericile de la Uila, Sebeş, Neagra, Custelnic, Stînceni, Zencari şi iconostasele de la Schitul Sf. Arhangheli (Dumbrăvioara) şi uşile diaconeşti, Răstignirea și Moleniile la biserica de lemn din muzeu, cu hramul „Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul”.

Atunci cînd timpul i-a permis şi la solicitare, a pictat şi icoane, prezentate în expoziţii personale la Topliţa (1999), Reghin (2001, 2003) şi la Festivalul Văii Mureşului (2004, 2011, 2012).

Icoanele sale, executate cu mîna liberă, respectînd erminia picturii bizantine, se remarcă prin preţiozitatea coloritului, în care strălucirea aurului se armonizează cu tonurile de roşu permanent şi roşu vermilon, verde oliv, prin fineţea şi expresivitatea desenului. Folosirea foiţei de aur scoate personajul în evidenţă – „iese din fond”. Temele zugrăvite reprezintă scene din viaţa Mariei, a lui Iisus şi a sfinţilor protectori ai muncii şi sănătăţii.

Eleganţa şi siguranţa desenului, varietatea coloritului, obţinută prin suprapunerea culorilor, prin transparenţă şi folosirea degradeurilor, obţinute prin adaosuri de alb şi negru, fac din opera acestui meşter o realizare dintre cele mai izbutite.

Aceeaşi preocupare pentru compoziţie şi colorit o manifestă şi în pictura bisericilor, unde compoziţia e clară, iar coloritul foloseşte tonuri de verde, mov,

oliv, albastru, alb, roşu închis, dispuse în suprafeţe mari, cu un remarcabil simţ al ritmului. Paleta deschisă, cu preferință pentru culori pure (roșu, albastru, galben), contribuie la a acorda picturii o personalitate distinctă, iar jocurile de umbră și lumină, care fac posibile subtilități tonale de profunzime, conferă spectaculozitate sporită ansamblului pictat. Personajele apar în veşminte cu falduri bogate, sub ceruri înstelate, cu nenumărate şi variate elemente ornamentale. Compozițiile echilibrate, desenul sigur și fin, conturând fizionomii pline de naturalețe și expresivitate, utilizarea unor culori vii, combinate cu fondul de aur strălucitor, dovedesc competența iconarului Constantin Gabor, ca un pictor experimentat, cu o mână formată și cu un simț al culorii desăvârșit.

În patrimoniul muzeului reghinean, de-a lungul anilor (1998-2008), au fost achiziționate 21 de icoane, din care 12 pe lemn, 7 metaloplastie și 2 pe sticlă, din care vă prezentăm mai jos pe cele mai reprezentative.

Cercet. șt. Maria BORZAN.

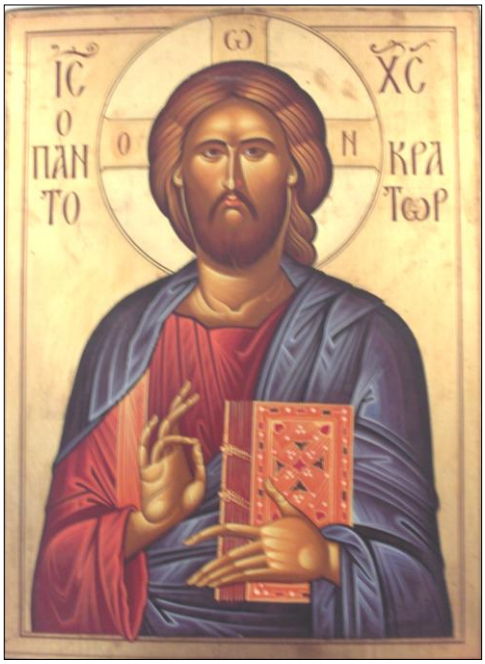
ΙΣ
ΧΣ
Ο
ΠΑΝ
ΤΟ
ΚΡΑ
ΤΩΡ

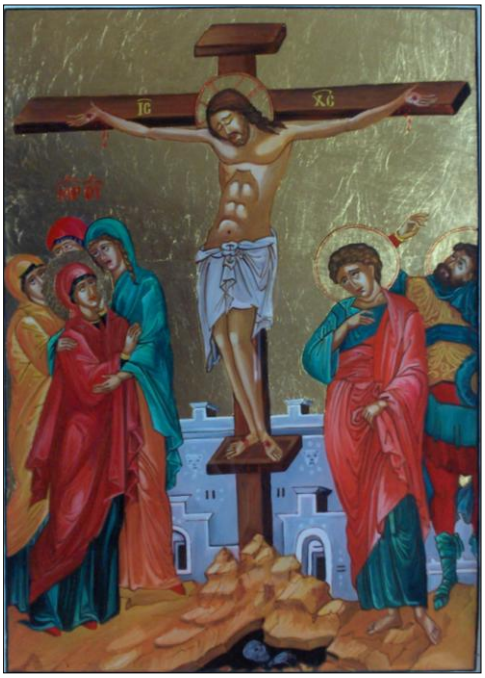
IC
XC

IC
XC
ΜΡΘΥ

HĂRŞAN NATALIA

S-a născut în ziua de 20 aprilie 1981 în municipiul Reghin. Studiile primare şi gimnaziale le face în Reghin. În anul 2000 a absolvit Liceul Pedagogic „M. Eminescu” din municipiul Târgu-Mureş. În anul 2003 a absolvit cursurile Şcolii de Artă, secţia „Design vestimentar”, iar între anii 2005-2007 a urmat cursurile la secţia „Pictură şi grafică”.

În anul 2007 a absolvit Facultatea de Arte Decorative şi Design din municipiul Cluj-Napoca, Secţia de Arte Textile, specializarea, Design Vestimentar.

Între anii 2011-2013 susţine masteratul „Arta sacră, Conservarea, Restaurarea şi Crearea Bunurilor Culturale”, din cadrul Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

Din anul 2000 este încadrată ca profesor în învăţământul preşcolar din municipiul Reghin, împletind pasiunea pentru artă cu profesia de dascăl. În anul 2013 a obţinut gradul didactic I.

A participat cu lucrări în expoziţiile organizate de Centrul Judeţean pentru Cultură şi Promovarea Tradiţiilor Mureş şi de Catedrala Episcopală din Baia Mare, între anii 2011-2013.

A participat la taberele de iconografie organizate în memoria părintelui Nicolae Steinhardt, de la Mănăstirea Rohia.

O
Ω
Η
IC
XC
SFÂNTA
MAHRAMĂ

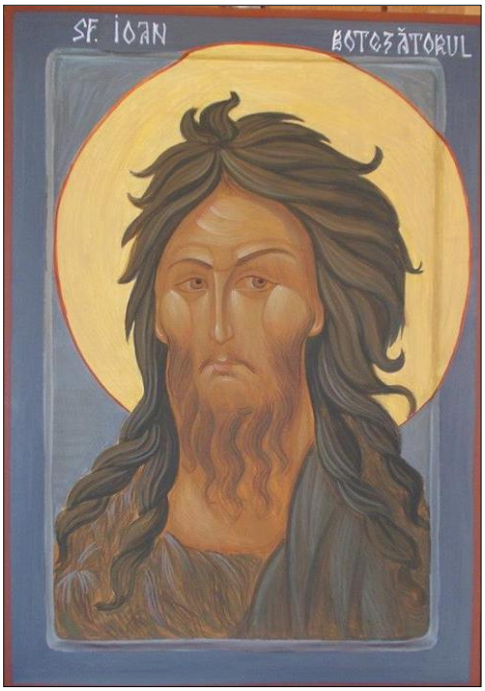
SF. IOAN
BOTEZĂTORUL

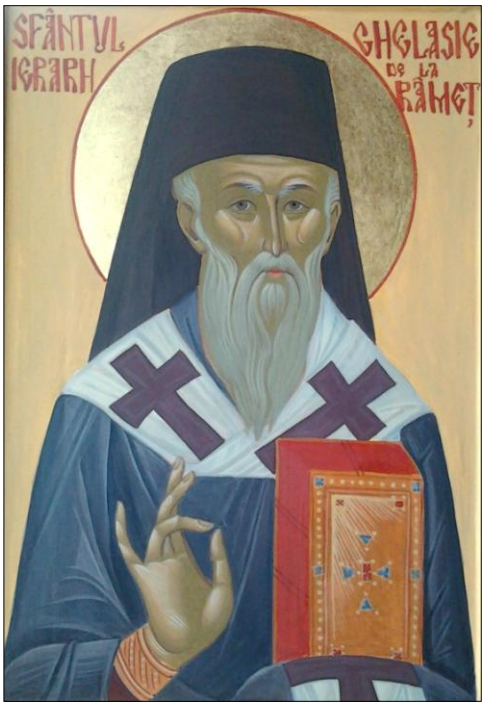
SFÂNTUL
IERARH
GHELASIE
DE LA
RÂMEȚ

SF.
IERARH
NICOLAE

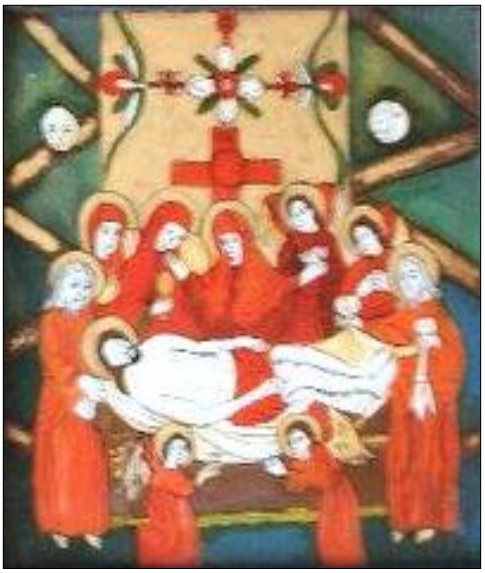

ІОАН
ІС
ХС
СПАР

HRISTOS ÎN POTIR
IC
XC
O
N

IȘTVAN LIVIU FLORIN

S-a născut în ziua de 5 august 1976 în satul Balda, comuna Sărmaşu judeţul Mureş. Studiile le-a început în satul natal apoi a urmat cursurile Liceului Teoretic din Sărmaşu pe care l-a absolvit în anul 1994. Din şcoala primară l-a pasionat desenul şi a exersat tot timpul cât a fost elev.

A pictat acasă icoane şi prapori, iar din anul 2004 pictează împreună cu pictorul Emil Dunăre bisericile din localităţile: Vătava, Reghin, Târnăveni din judeţul Mureş, Repedea, Vişeul de Sus şi Vişeul de Jos din judeţul Maramureş şi Sângeorgiu de Mureş (2013) judeţul Mureş. În anul 2010 pictează împreună cu Emil Dunăre chilia Sfântului Proroc Ioan Botezătorul de pe Muntele Athos din Grecia. A pictat singur bisericile ortodoxe din localităţile: Ogra, Lăscud din judeţul Mureş şi Corneşti judeţul Cluj.

IIS.
HS.

MP.
ΘΥ.
IIS. HS.

SF. ARH.
MIHAIL

SF. AP.
PAVEL

SF. IER.
NICOLAIE
SF. IER.
SPIRIDON

SF. IER.
ILIE IORET
SF. IER.
GRIGORIE
TEOLOGUL

SF. MUC.
ECATERINA

SF. MUC.
PECLA

SF. AP.
PETRU

SF. CUV.
PARASCHIVA

SF. M. HIC.
DIMITRIE

SF. HIC.

IN.RI.

MIHON EMIL TIBERIU

În anul 1980 a terminat pictarea Bisericii din comuna Scărişoara, Munţii Apuseni, lucrare care a fost apreciată de către Episcopia din Alba Iulia şi distinsă cu o Gramată, semnată de Î.P.S. Episcop Emilian. În anul 1981 pictează Biserica „Sf. Mihail şi Gavril" din localitatea Sângeru de Pădure, care în septembrie 1982 a fost sfinţită de un sobor de preoţi în frunte cu Î.P.S. Episcop Emilian. Cu această ocazie pictorul a fost distins cu o a doua Gramată emisă de Episcopia de Alba Iulia. Această lucrare a fost făcută în dar parohiei, deoarece biserica a fost distrusă în urma inundaţiilor din anii 1970 şi 1975 şi a fost reconstruită cu marile eforturi financiare ale credincioşilor din sat şi cu ajutorul Episcopiei din Alba Iulia.

În perioada 1972 - 2001, când a locuit şi activat în municipiul Târgu-Mureş, a pictat parţial sau în întregime 34 de biserici din judeţele Maramureş, Alba, Bistriţa-Năsăud, Cluj şi Mureş.

Din anul 1990 este membru activ al Uniunii Artiştilor Plastici Bisericeşti. În judeţul Mureş a pictat în bisericile din Remetea - Târgu-Mureş, Sângeru de Pădure, Chirileu, Poieniţa, Pogăceaua, Şomoştelnic, Luduş, Iernut, Lechinţa de Mureş, Mureşeni - Târgu-Mureş, în tehnica tempera, „tempera grasă" şi fresco. La Biserica „Adormirea Maicii Domnului" din Pogăceaua a pictat icoanele din exteriorul bisericii şi iconostasul, de asemenea, a pictat în ulei iconostasele bisericii „Sf. Nicolae" din Luduş, „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril" din Iernut şi „Naşterea Domnului" din Lechinţa de Mureş.

În perioada când nu picta biserici, Emil Tiberiu Mihon realiza icoane pe sticlă în stil tradiţional transilvan, deosebit de frumoase, apreciate atât de specialişti, cât şi de credincioşi. În anul 1998, luna decembrie, a organizat o expoziţie de icoane pe sticlă la redacţia cotidianului mureşan „Cuvântul liber", cu această ocazie la vernisaj, ziarista Amália Vasilescu a afirmat „A adus bucăţi

de rai pe pământ”, iar autorul s-a confesionat „îmi pare rău că a trecut aşa de repede timpul şi că s-a terminat” zicând că datorită sănătăţii nu mai poate să se urce pe schele, dar „Mă consider un om fericit”.

Tehnica preferată şi mai des folosită de pictorul Emil Tiberiu Mihon, a fost „tempera grasă”, o emulsie de gălbenuş de ou, ulei de in şi apă cu care amesteca coloranţii naturali pentru a le da o stabilitate mare, făcându-i să reziste în timp. Stilul în care a lucrat pictorul este cel neobizantin, o combinaţie a stilului pur bizantin cu stilul clasic.

A continuat să realizeze până în anul 2001 lucrări de mai mică anvergură în bisericile din protopopiatul Târgu-Mureş şi Luduş. După anul 2001, până la sfârşitul anului 2003, a pictat icoane pe sticlă, acasă, bucurându-se împreună cu soţia, profesoara Lucia Mihon, care a făcut cadou toate icoanele prietenilor şi cunoscuţilor, iubitori de frumos şi doritori să aibă în casă o icoană a maestrului iconar Emil Tiberiu Mihon.

A decedat la data de 1 februarie 2004, fiind înmormântat în Târgu-Mureş.

Talentat şi cu multă credinţă, timp de 48 de ani, pictorul Emil Tiberiu Mihon a pictat aproape în toată Transilvania, în 53 de biserici. Preocupat în permanerţă de studiu şi perfecţionare, trăind mai mult singur pe schele, mai aproape de Dumnezeu, cu oensula în mână, creând o operă vastă pentru eternitate. O viaţă de om dedicată artei bisericeşti.

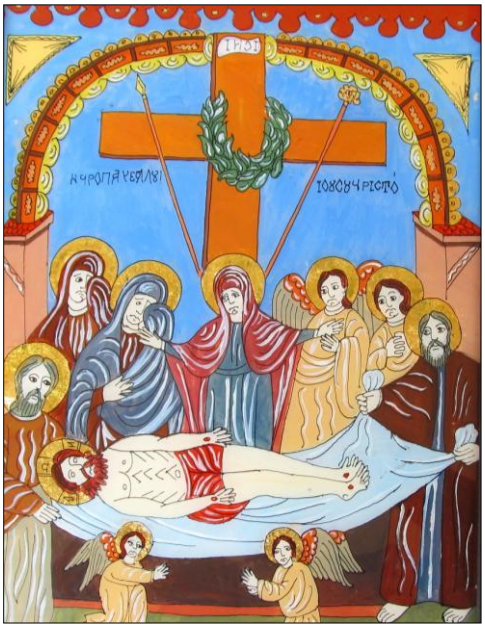

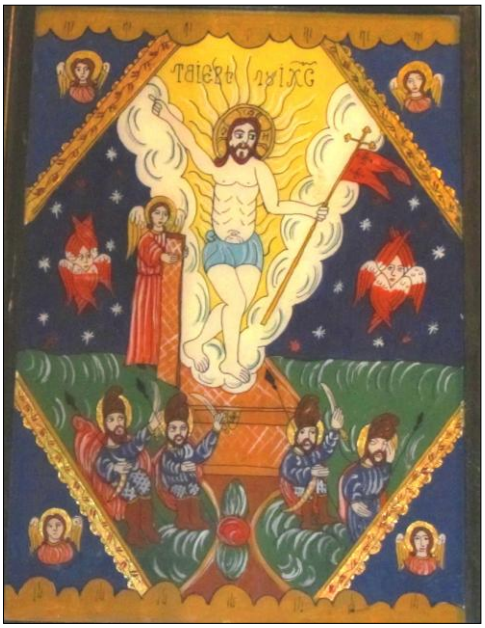

ТАІЕРТ ЛІ ХС

IC
HC

MOLDOVAN MIRCEA

S-a născut în ziua de 30 martie 1977 în localitatea Agnita, judeţul Sibiu. A absolvit Şcoala primară în municipiul Sibiu.

În perioada 1991-1996 a urmat cursurile Seminarului Teologic „Simion Ştefan” din municipiul Alba Iulia. În anul 2000 a absolvit cursurile Facultatăţii de Teologie „Andrei Şaguna” din Sibiu. Din anul 2001 urmează Masteratul la Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna” din Sibiu. Din anul 2004 pictează primele icoane.

A fost preot în satul Şăuşa, în prezent este preot în parohia ortodoxă din satul Valea Izvoarelor, comuna Sânpaul.

Din data de 17 septembrie 2008 este membru al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din Municipiul Târgu-Mureş.

A organizat expoziţii personale de pictură de icoane pe lemn în holul Teatrului Naţional din Târgu-Mureş, în anul 2007, şi la Biblioteca Judeţeană, în anul 2012.

A participat cu icoane pe lemn la Expoziţiile Judeţene de Icoane organizate în Galeria de Artă „Unirea”, în perioada 2008-2012.

IZVORUL ALB
OY TĂMĂDUIREI

SF. AP. PETRU
SF. AP. PAVEL

SF. ARH. MIHAIL
SF. ARH. GAVRIIL

TĂIEREA CAPULUI SF. IOAN BOTEZĂTORUL

SF. IER.
NICOLAE

IC
XC

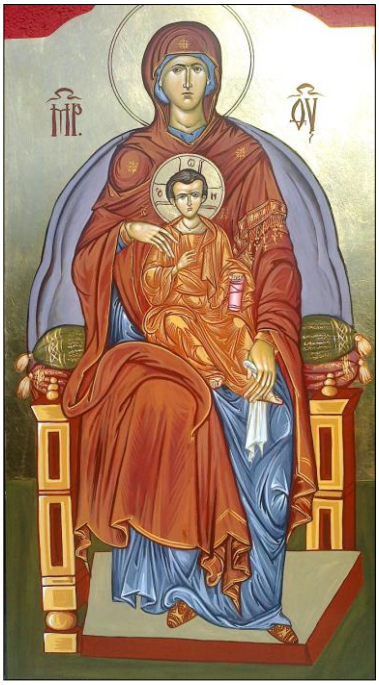
MP.
ΘY

SF. PROOR.
IOAN

MAICA
DOMNULUI
2008

ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI

ΙΣ
ΧΣ
Ο
Η

NASTE MARCEL

Studii:

Master: Institutul de Artă Vizuală „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca, în anul 2005.

Facultate: Universităţii „Babeş-Bolyai”, Facultatea de Teologie Ortodoxă, secţia Teologie Patrimoniu Cultural, Picturi Bisericeşti, Iconografie şi Restaurare din Cluj-Napoca

Liceul de Artă Plastică: Târgu-Mureş, specialitatea pictură, în anul 1999.

Expoziţii şi activităţi culturale:

-1998 Casa de Cultură „Eugen Nicoară”, Reghin;

-2002, 2003, 2006 Muzeul Etnografic, Reghin;

-2004–2012 Casa de Cultură „George Enescu”, Reghin;

-2005 Expotransilvania Cluj-Napoca; Camera de Comerţ, Râmnicu Vâlcea;

-2006 Muzeul Etnografic, Târgu-Mureş; Teatrul Naţional, Turda; Muzeul Etnografic, Cluj-Napoca; Muzeul Naţional de Artă, Cluj-Napoca; Facultatea de Teologie Ortodoxă, Alba Iulia; B.C.R. Central, Târgu-Mureş; Studioul de Radio Târgu-Mureş;

-2006, 2008-2012 Muzeul de Istorie, Sighişoara;

-2006, 2007, 2009 „Festivalul Văii Gurghiului”, Ibăneşti, jud. Mureş;

-2006-2012 Uniunea Artiştilor Plastici, Târgu-Mureş;

-2006-2012 Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş, Târgu-Mureş;

-2007 Leptokaria, Grecia;

-2008 „Polul cultural” al Librăriei Universităţii, Cluj-Napoca; Cetate, Târgu-Mureş; Casa de Cultură, Bistriţa; Ministerul Culturii, Bucureşti, „Icoana din Fereastră”, organizată în cadrul manifestării culturale „Patrimoniul Cultural Bisericesc-Tradiţie şi Modernitate”, de Direcţia Judeţeană pentru Cultură, Culte şi Patrimoniul Cultural Naţional Mureş;

-2009 Muzeul de Istorie, Mediaş; Mănăstirea „Sf. Ilie”, Topliţa; Expoziţie de pictură în cadrul manifestării culturale intitulată „Patrimoniul Cultural bisericesc-artă şi credinţă”, organizat de DJCCPCN Mureş; Palatul Administrativ, Târgu-Mureş, cu ocazia întâmpinării Ministrului Culturii al României; Centrul Cultural „Reduta”, Braşov; Biserica Ortodoxă din Bistra Mureşului, cu ocazia întâmpinării preşedintelui României; Primăria din Topliţa:

-2010 Direcţia de Cultură şi Patrimoniu Naţional Sălaj, Zalău; Sala de expoziţii „DEISIS”, Târgu-Mureş; Consulatul General Român din Bonn, Germania, Consiliul Judeţean Paderborn, Germania, Primăria din Eschweiller, Germania

-2011 Muzeul de Artă-Râmnicu Vâlcea, Vila Franka-Sighişoara, Muzeul Etnografic-Tg.-Mureş, Complexul Weekend Tg.-Mureş, Galeria de Artă „Nostalgia” Cluj-Napoca”, Memorialul Ipoteşti, Muzeul Mihai Eminescu, sala Horea Bernea, Botoşani, DJCPN Tg Mureş, Ungaria,UAP Tg. Mureş.

-2012 Florăria „Floarea Vieţii”- Tg.-Mureş, Casa de Cultură Zrumeczky Dezső din localitatea Inarcs-Ungaria, Budapesta - Ungaria, Galeria „Cuvântul liber” Tg.-Mureş, Galeria „Deisis” Tg.-Mureş, Biblioteca Judeţeană „Petre Dulfu” Baia Mare, UAP Suceava, la Galeria de Artă „Ion Irimescu”, Muzeul Judeţan Botoşani, Biblioteca Naţională din Bucuresti.

Activitate profesională

Deţinător de lucrări în colecţii particulare din ţară şi străinătate: România, America, Franţa, Germania, Grecia, Olanda, Ungaria etc.

Realizează ilustrate pentru mai multe cărţi: de poezie, educative pentru copii, educaţie rutieră. Autor de carte „Prapurii”, 2008, „Toader Popovici Zugravul”, 2010; coautor la „ANUAR” AAP Mureş, ediţia 2008, 2009, 2011.

Tabere de pictură: Deda, Sighişoara, Turda, Lăpuşna, Reghin, Leptokaria-Grecia, Mănăstirea Doamnei-Topliţa, Şăulia, Mănăstirea Sfântul Ilie-Topliţa, Complexul Weekend - Tg.-Mureş, Nadeş, Ipoteşti, Sângeorgiu de Mureş, Germania-Bonn.

- membru al A.A.P şi U.A.P. din Târgu-Mureş, România.
- membru fondator al grupului de artă religioasă „Deisis” din Târgu-Mureş.

Tehnici: baiţuri-foiţă, uleiuri, tempera cu emulsie de ou pe suport tradiţional pentru icoane, acril şi tempera. Stil: abstract, realist, nonfigurativ, bizantin, modern, decorativ şi grafică.

BUNA VESTIRE
ARH GAVRIIL

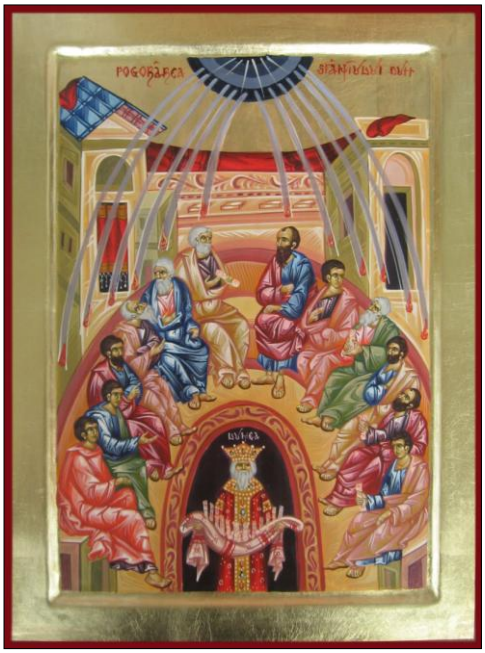

Sf.
Arhid.
Ştefan

SF
AP.
AN
DREI

SF MARE MC.
GEORGHE

SF.
GHEORGHE

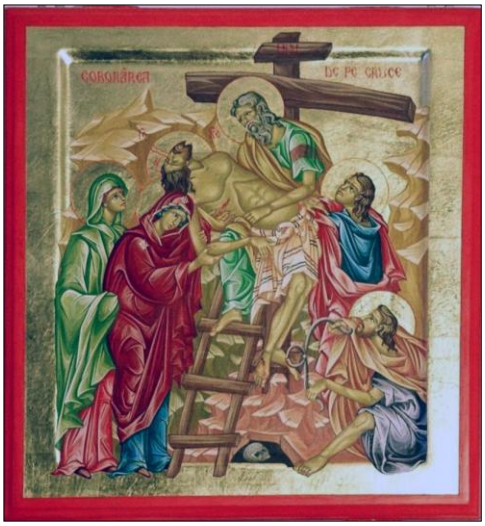
COBORÂREA
DE PE CRUCE

NAȘTEREA
DOMNULUI

SF. ARHIERHOLY
ŞI
MIHAIL
GAVRIIL

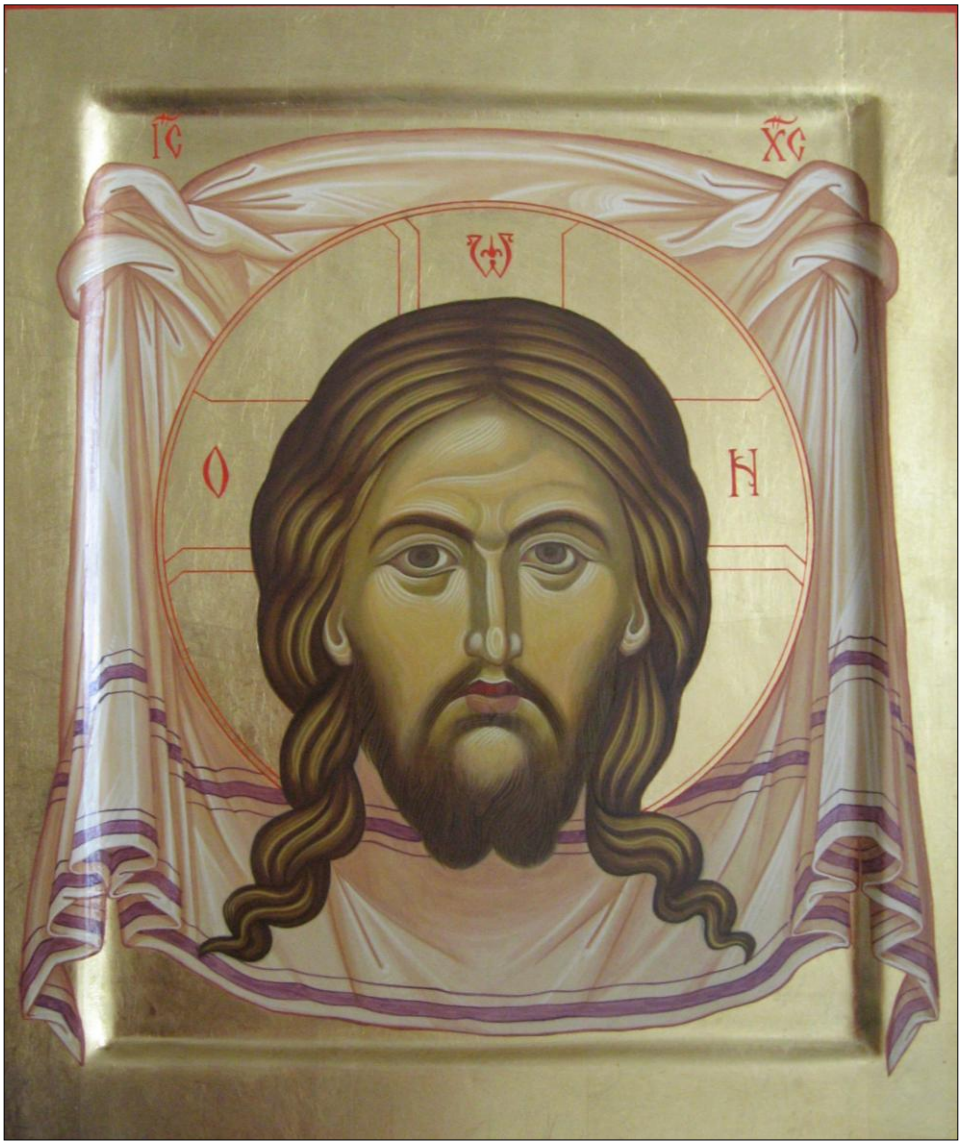
IC
XC
O
N

NEGRUȚI PERSIDA

Născută la 9 martie 1963, în Târgu-Mureș.

A absolvit Liceul Pedagogic, sectia Arte Plastice, în anul 1981 și Facultatea de Matematică a Universității București, în anul 1987.

Din anul 1990, este profesor de matematică la Gr. Șc. „Ion Vlasiu” din Târgu-Mures.

Este membră a Asociației Artistilor Plastici Mureș din anul 2002 și a Asociatiei Meșterilor Populari Clujeni din februarie 2012.

A participat la expoziții de grup și colective organizate de AAP Mures, în Sala de Expoziții ,,Unirea” la Expoziția dedicată zilei de 8 Martie, Salonul Județean de primavară, Salonul anual de pictură și Expoziția județeană de icoane și obiecte de cult (2002-2006), precum și la expozițiile organizate în Cetatea Medievală din Târgu-Mureș.

Expozitii personale la BAUMAX ianuarie 2009, Studioul Regional de Radio Tg.-Mures, februarie-martie 2009, ,,Acorduri solare” Sala ,,Unirea” în iulie 2009, ,,Naturalia”.

Expoziție de grup la Centrul Cultural ,,Reduta” Brașov, noiembrie 2009, „Confluențe”, (expoziție realizată împreună cu Daniela Bălănescu și Akiko Kimura).

A participat, începând cu anul 2010, la diverse târguri meșteșugărești, festivaluri și evenimente artistice în calitate de expozant. (București, Brasov, Arad, Sighisoara, Tg.-Mureș etc.)

Are lucrări de pictură și icoane în România și în străinătate.

Tehnica folosită este pictura în ulei pe pânză și carton, icoane pe suport de coajă de ouă, pe lemn, carton și sticlă.

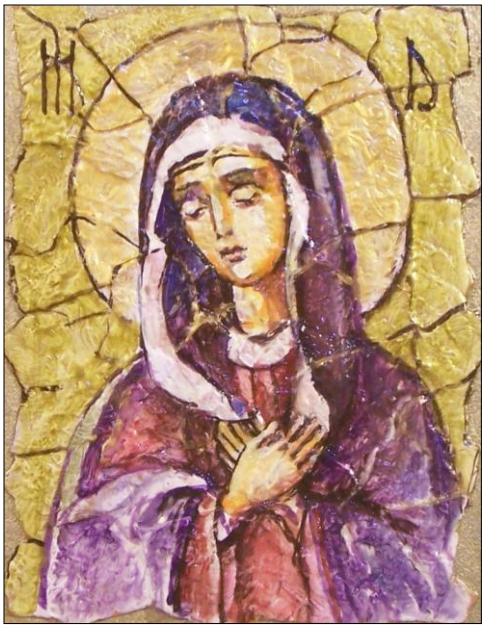

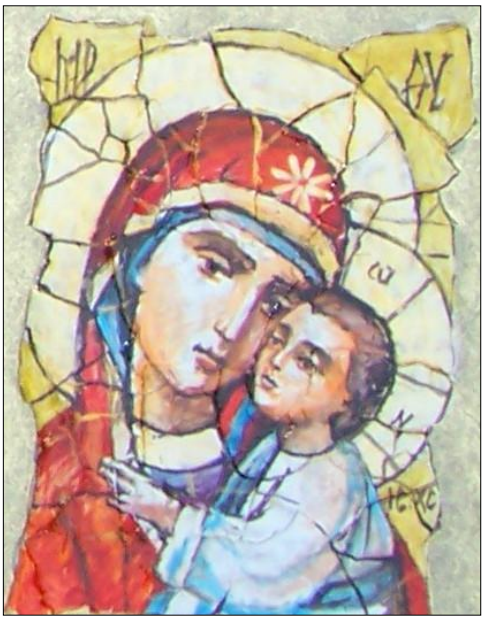

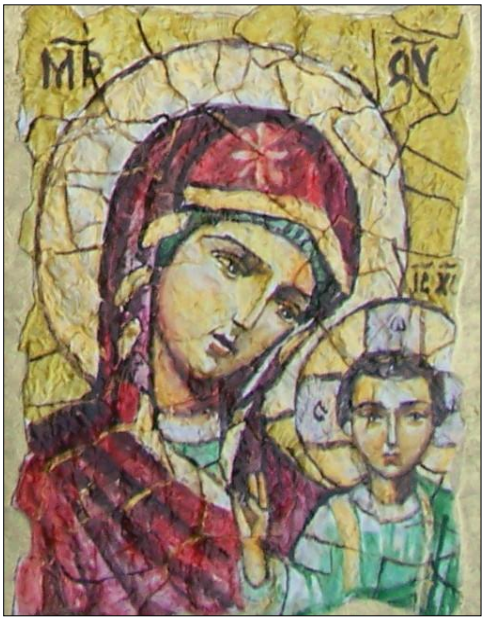

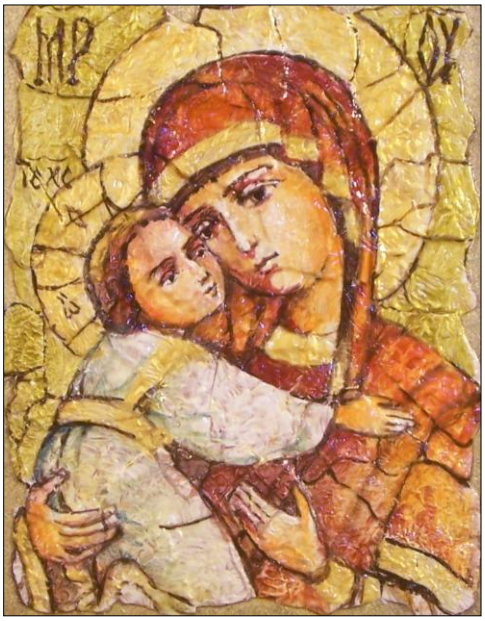

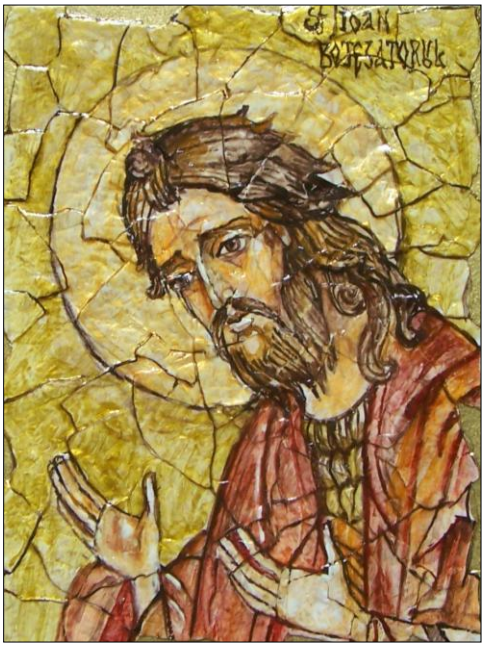
Sf Ioan
Botezătorul

ΙΗΡ
ΘΥ
C:XC

ΜΡ
ΘΥ
ΙΣ ΧΣ
Ο Ν

NOVAC CONSTANTIN

S-a născut la data de 26 martie 1973în oraşul Lugoj. A absolvit cursurile unei şcoli profesionale.

A fost pasionat de desen din şcoală, participând la mai multe concursuri unde s-a evidenţiat prin originalitate şi a obţinut numeroase diplome şi premii.

Din anul 1996 pictează icoane pe lemn şi sticlă şi face restaurări în biserici, folosind tehnici tradiţionale, dar pictând în ulei şi tempera. A organizat expoziţii de icoane în oraşul Sărmaşu şi în municipiul Târgu-Mureş, în Sala de expoziţii „Unirea” şi Cetatea Medievală.

Este membru al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din anul 2007.

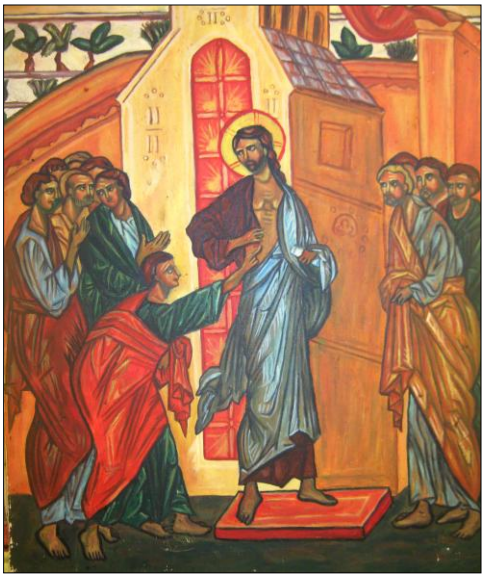

Sf.
ANTON

MP.
ΘΥ.
ΙC.ΧC.

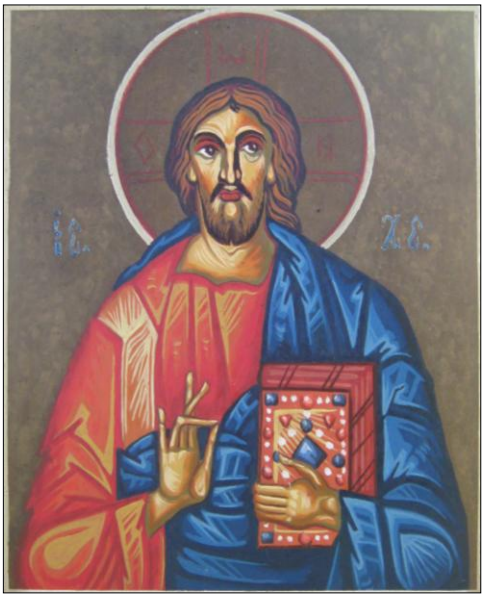

CRUCEA SI-MI URMEAZĂ

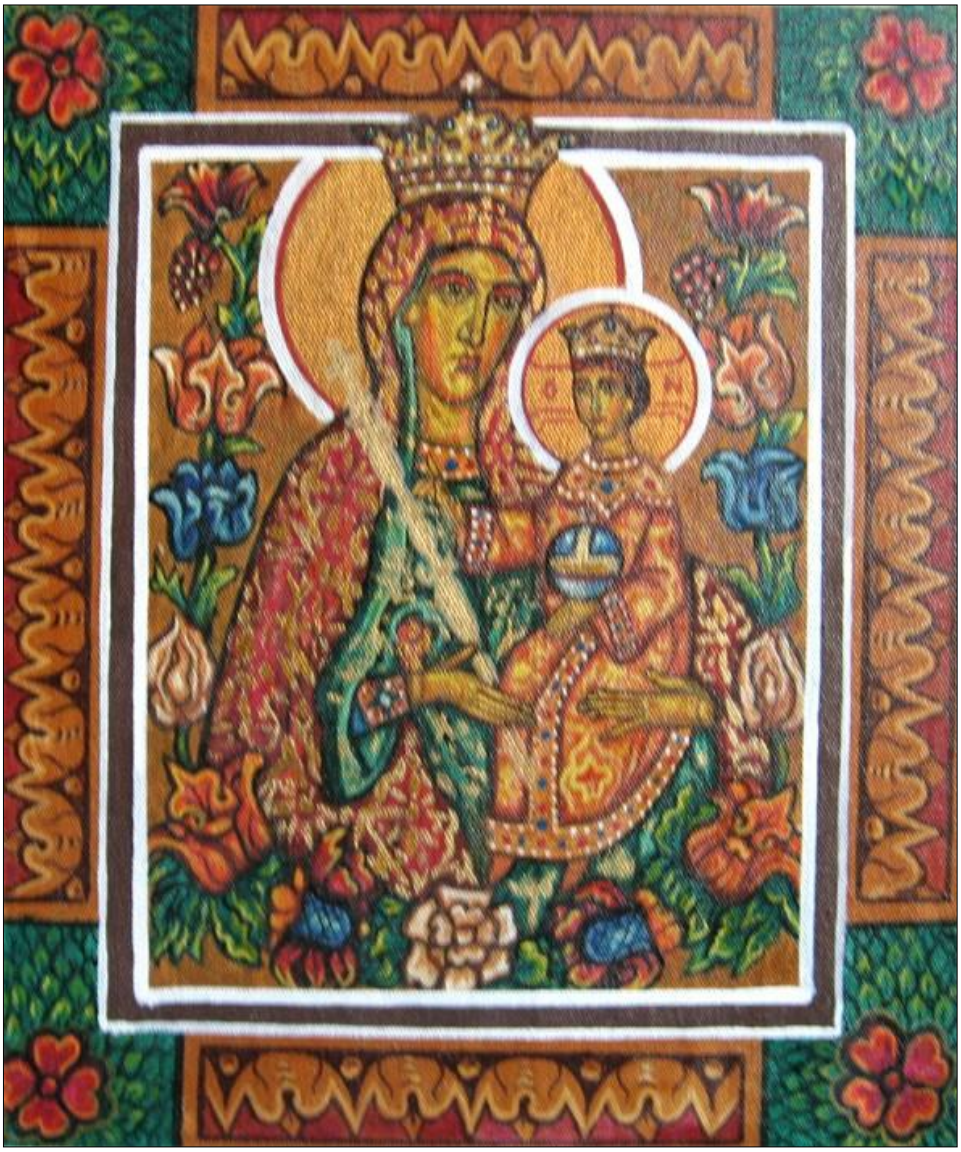

CONSTANTIN
SF.
IMP.
ELENA

Sf.Mc.
MIHA

POL COSMIN

Născut la data de 31 octombrie 1983 în Târgu-Mureş. A absolvit liceul la Grupul Şcolar „Ion Vlasiu" din Târgu-Mureş, specializarea sculptură, în anul 2004, după care a urmat studiile la Universitatea „Babeş-Bolyai", Facultatea de Teologie Ortodoxă, secţia Teologie-Patrimoniu Cultural, specializarea Conservare-Restaurare din Cluj-Napoca, fiind licenţiat în anul 2008. Iar în anul 2010 a absolvit cursurile de master ale aceleaşi facultăţi, specializarea Artă Sacră.

Este membru al Asociaţiei Artiştilor Plastici din Târgu-Mureş, începând cu anul 2009, şi membru al grupului de artă religioasă „Deisis".

A participat la tabere de creaţie din: Şăulia 2009-2010; Sovata 2009 - 2010. A fost prezentat în presa locală. „Cuvântul liber", „24 ore mureşene" „Zi de Zi".

Expoziţii: 2004- expoziţie de grup, Studiul şi finalitate în spaţiul plastic bizantin, Cluj-Napoca, 2004 - expoziţie de grup, Muzeul de Artă Cluj-Napoca, 2006 - expoziţie de grup cu studenţii, Ciclul patimilor în icoana bizantină, Muzeul de Istorie, Aiud, judeţul Alba, 2006 - expoziţie de grup „Odă bucuriei", Muzeul de Artă, Cluj-Napoca, 2006 - expoziţie de grup, Galeria Ambient „Icoane I", Cluj-Napoca, 2006 - expoziţie de grup, Sfinţi în zeghe, Casa universitarilor, Cluj-Napoca, 2006- expoziţie de grup, „Altarul Luminii", Facultatea de Teologie Ortodoxă, Alba Iulia, 2007 - expoziţie de grup, Centrul Italian, Cluj-Napoca, 2007 - expoziţie de grup, Muzeul de Icoane, Catedrala Mitropolitană, Timişoara, 2009 - expoziţia personală, „Acoperământul Maicii Domnului", Târgu-Mureş, 2009 - expoziţie de grup „Natură statică" Târgu-Mureş, 2009 - expoziţie de grup „Icoana din fereastră", Târgu-Mureş, 2010 - expoziţie personală „Icoana Chip Al Prototipului", Târgu-Mureş.

Pictură murală: Mănăstirea Floreşti, judeţul Cluj.

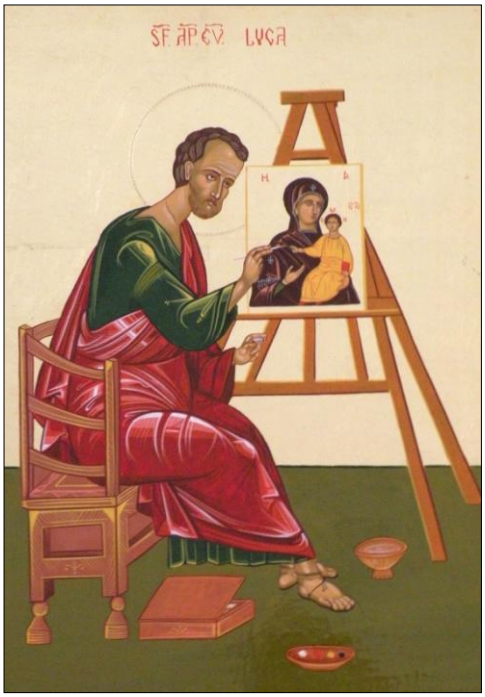
SF. AP. EV. LUCA

ÍNRÍ
IC
XC

SF.
ANTON
DE PADOVA
IC XC

IC
XC
O
N
NÍ
KA

S. IOAN
BOTEZATORUL

SFARHI.
STEFAN

IC
XC

ΟΑΡ
ΓΑΒ

ΜΡ
ΘΥ
ΙC ΧC
Ω
Ο
Ν

IC
XC
EU SUNT
LUMINA
LUMII:CEL
CE ÎMI UR-
MEAZĂ
MIE NU
VA UMBLA
ÎN ÎNTU-
NE-RIC CI VA
AVEA
LUMINA
VIETII

PURCARIU SABINA

S-a născut la 3 februarie 1954 în municipiul Târgu-Mureş. A absolvit Universitatea de Artă şi Design Cluj-Napoca, secţia Pictură, şi Institutul Politehnic Cluj-Napoca, secţia Electro-mecanică tehnologică. Este membră a UAP şi a Asociaţiei Artiştior Plastici Mureş din anul 1986. Este membră a Fondului Plastic Braşov şi a Kunstverein Passau din Germania. A urmat cursurile de pictură ale Academiei Passau - Germania. A participat la taberele de creaţie-pictură din localităţile: Piatra-Neamţ, Mangalia, Sovata, Cund, Berghia, Deda, Budapesta, Berghia, Passau, Râciu, Belgrad. A organizat expoziţii personale în localităţile: Târgu-Mureş (1988), pe litoralul Mării Negre, Hotel Safir şi Cap Aurora (1989), Gledin (1991), Târgu-Mureş (1992), Rimini - Italia (1992), Zürich, la City Galerie Kranich (1998), Târgu-Mureş (2001 şi 2003), Sighişoara, la Muzeul de Artă (2004), Târgu-Mureş (2004), Passau, la Galerie Knott (2005), München (2005), Budapesta (2005), Târgu-Mureş (2005), Pecs - Ungaria (2006), Passau Kulturmodell: Kunst Nacht - Offene Ateliers (2006), Sibiu - Galeria Art Vo - hotel Ana (2006), Bergen-Norvegia Gallery Haganes - Sartor Center (2007), Oslo - Clubul diplomatic (2007), Oslo-Ambasada României (2008), Bucureşti - Sala Rondă (2009), Belgrad - Centrul Cultural Francez (2009), Drobeta Turnu-Severin - Galeria Angel's Art (2010), Paris - Grand Marche D'art Contemporain - Place de la Bastille (2010), Târgu-Mureş-Hotel Continental (2011), Târgu-Mureş (2012), Târgu-Mureş - Palatul Culturii (2013) . A participat la expoziţii de grup şi colective în localităţile: Târgu-Mureş, Piatra Neamţ, Mangalia, Alba Iulia, Târnăveni, Constanţa, Satu Mare, Reghin, Sighişoara, Bucureşti, Sibiu, Rimini-Italia, Braşov, Sibiu, Budapesta, Passau, Germania, Oslo, Cluj-Napoca, Paris. A obţinut premii şi distincţii la concursurile judeţene de artă plastică - premiul II şi III, premiul revistei „Ambasador” pentru activitatea artistică din anul 2006. A fost prezentată în presa locală „Cuvântul liber”, „24 ore mureşene” şi „Zi de zi”, precum şi la TVR 1, PRO TV, Naţional TV, Antena 1 şi Televiziunea locală şi Radio Târgu-Mureş. Are lucrări în colecţii particulare din România, Italia, Elveţia, Germania, Canada, Norvegia, Cehia, Ungaria, Franţa, Serbia, Olanda. Tehnici folosite: pictură de şevalet în ulei, acril pe pânză, carton şi sticlă.

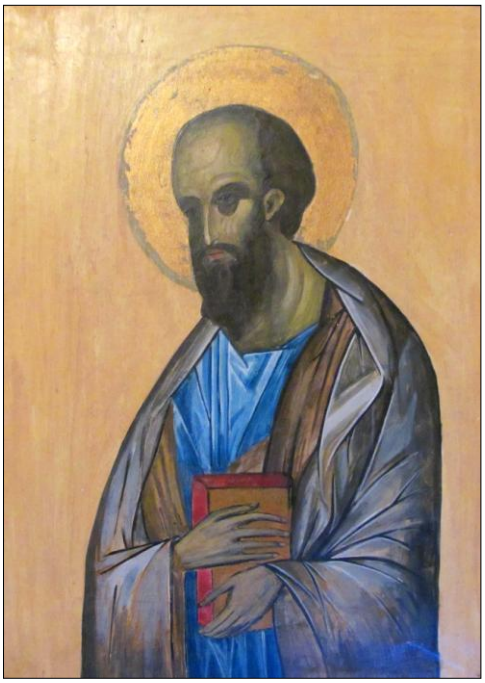

ΟΑ
C
ΜΑΤ
ΟΑΙΟ,

SF. SI MARELE MVCENIC MINA

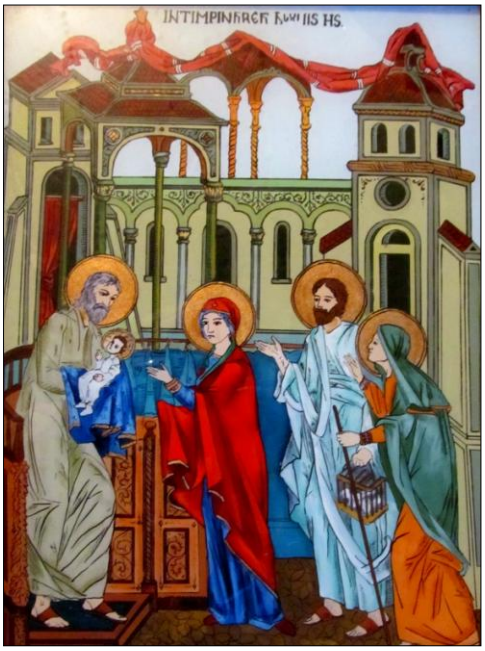
INTIMPINAREA DOMNULUI IIS HS.

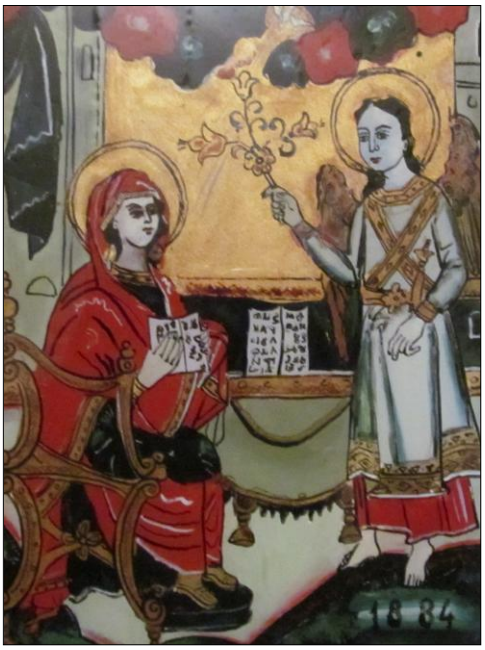

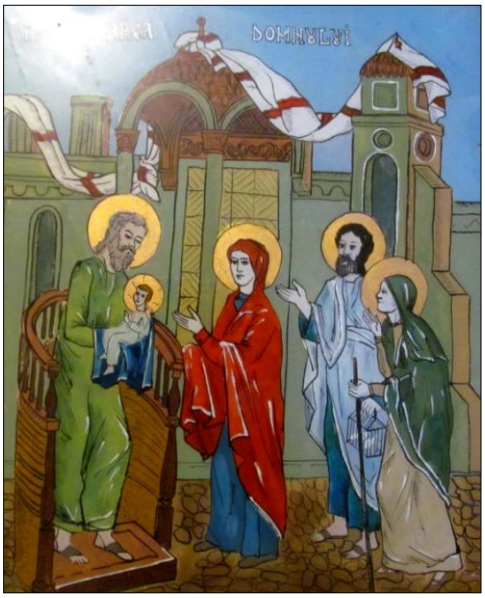

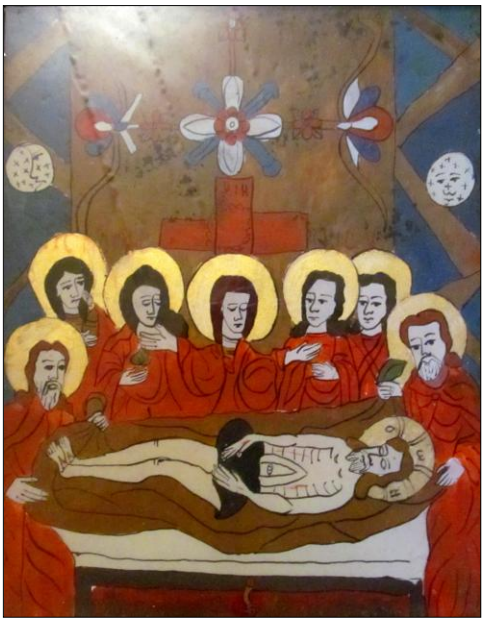

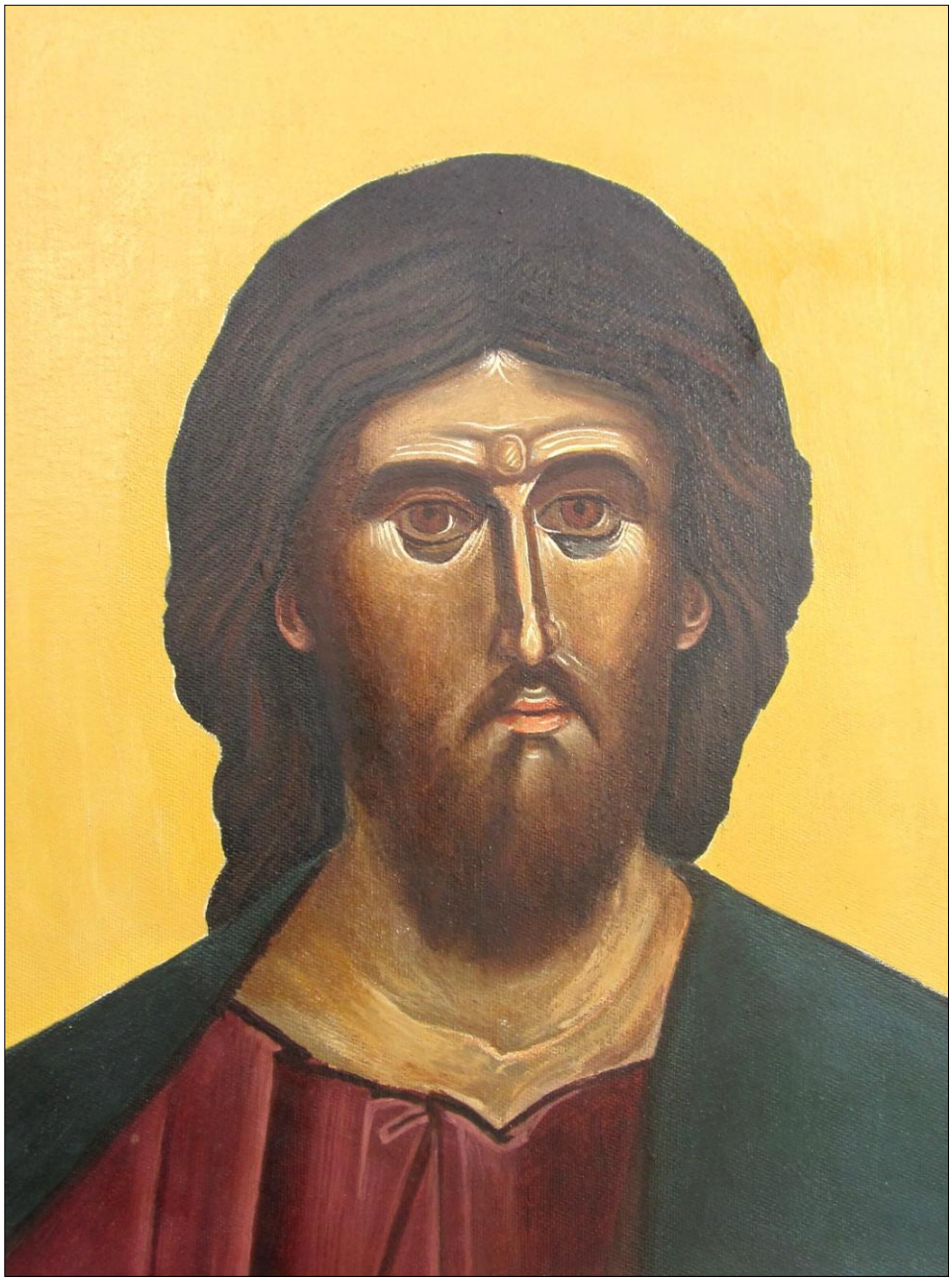

SUCIU ZÂNA LUCIA

Lucia Zâna Suciu, născută Rednic, a văzut lumina zilei la data de 12 mai 1933 în localitatea Râpa de Jos, judeţul Mureş.

A absolvit Liceul Teoretic „Al. Papiu Ilarian" din Târgu-Mureş, în 1951, precum şi Şcoala de Arte din Târgu-Mureş, în 1963, având ca profesor pe pictorul Gheorghe Olaru. Este membră fondatoare a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, din anul 1977. Organizează şaisprezece expoziţii personale între anii 1982 şi 2012, în diferite săli din municipiul Târgu-Mureş şi Timişoara. Participă la peste 160 de expoziţii colective în localităţile: Târgu-Mureş, Piteşti, Bucureşti, Timişoara, Cluj-Napoca, Satu Mare, Sebeş - Alba şi altele.

Este prezentă la cinci tabere de creaţie de la Sovata, între anii: 1987-1998. În ani 1983 şi 1988 obţine premiul I la Expoziţia Judeţeană de Artă din Târgu-Mureş. De remarcat este expoziţia tematică „Vis în anotimpuri", din anul 2000, având ca temă baletul. Fiecare tablou este însoţit de un citat din poeziile lui Lucian Blaga.

Cu lucrări din această expoziţie a obţinut premiul I la Festivalul Internaţional „Lucian Balga" de la Lancrăm, Sebeş - Alba, în mai 2007, ediţia a XXVII-a.

De menţionat expoziţia „Armonii Florale", din anul 2004, în sala Clubului C.A.R.P., şi expoziţia „Din negura vremurilor", în Cetatea medievală din Târgu-Mureş, în anul 2006, expoziţie reprezentând aspecte din viaţa satului, folosind tehnica cerapastel. De asemenea, „Pietrele care vorbesc", reprezentând teme biblice, realizate în ulei pe piatră în anul 2009 şi expoziţia de acuarelă „Suflet şi natură" din anul 2010. În anul 2012, organizează expoziţia „Graţie şi Culoare" la Sala „Deissis" din Palatul Culturii, Târgu-Mureş, şi expoziţia

retrospectivă cu lansarea albumului de pictură „Anotimpul unui vis”, la Galeria de artă „Unirea”, a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş.

Între anii 1996 şi 2005 şi în anii 2007, 2011, 2012, participă la expoziţiile judeţene de icoane, organizate la Galeria de Artă „Unirea”.

Este menţionată în diferite publicaţii locale, la Radio România Actualităţi, Radio şi Televiziunea locală, în volumul „Asociaţia Artiştilor Plastici 1977 – 2004” şi în „Dicţionar de Artă din Transilvania”. De asemenea, apare în „Enciclopedia personalităţilor din România – 2010”, Editura Hübners Who is Who, şi în „Miscellanea Maris”, volumul I, autor: Constantin Bogoşel. În perioada anilor 1984-1999 a făcut parte din Consiliul de conducere a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş.

Între 13 şi 21 mai 2011, a participat în tabăra naţională de pictură de la Complexul „Mureşul” din Târgu-Mureş, şi la expoziţia colectivă din data de 9-23 noiembrie de la Galeria Jpódór Klub din Budapesta.

Are lucrări în colecţii particulare din România şi Italia, Austria, Germania, Belgia, Ungaria, Israel, Luxemburg, Canada şi S.U.A., India, Grecia şi Australia.

Tehnici folosite: ulei pe pânză, acuarelă, pastel, cerapastel şi cărbune.

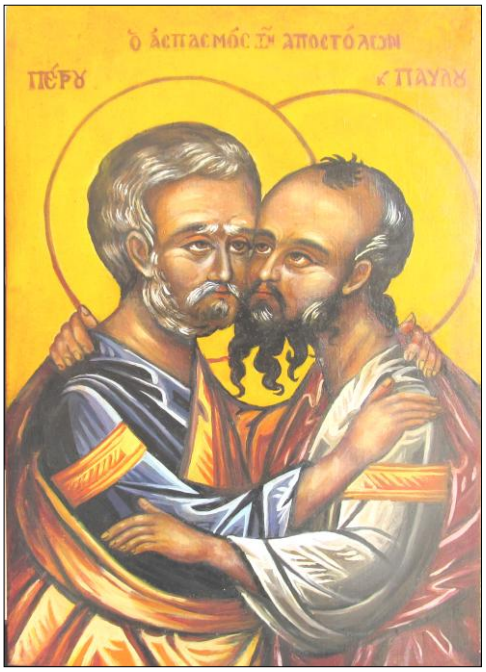
Ὁ ἀσπασμὸς τῶν ἀποστόλων
ΠΕΤΡΟΣ
Κ ΠΑΥΛΟΣ

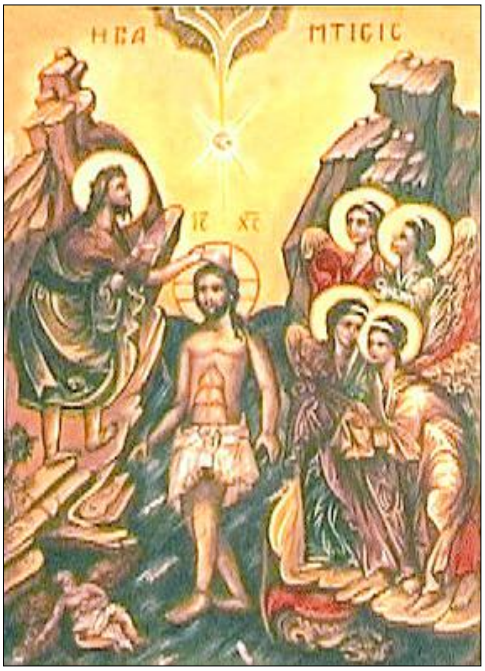
ΗΒΑ
ΜΤΙΟΙΟ

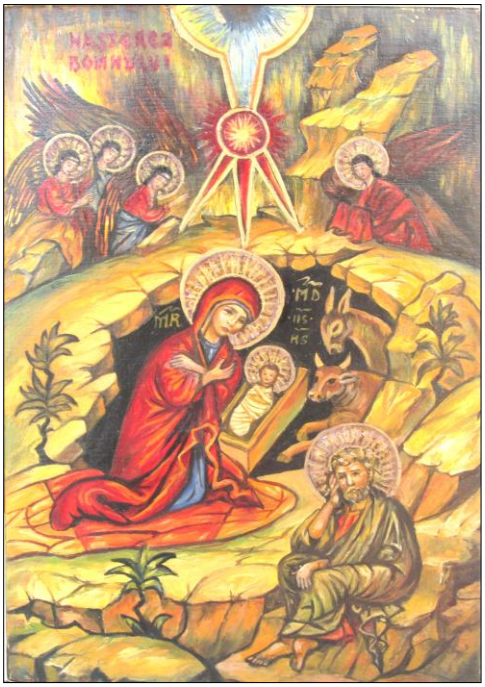

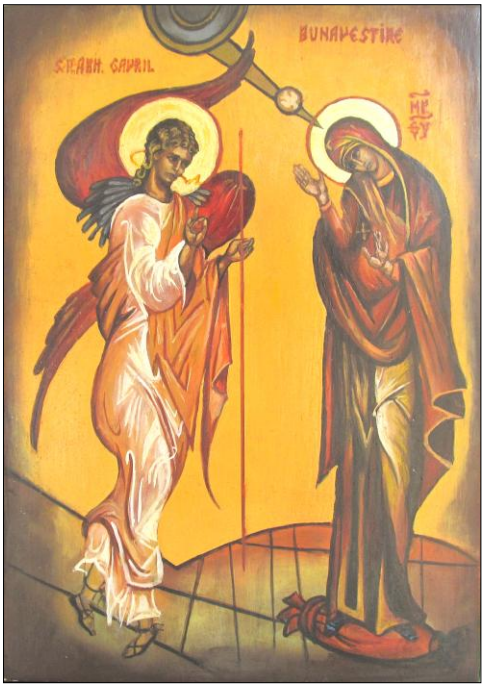
BUNAVESTIRE
SFÂNT. GAVRIIL

RĂSTIGNIREA
DOMNULUI
INRI
IIS
HS

Ἡ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ
Ἰς
Χς

ΗΑΥΑ
ΑΗΨΙC

CAPITOLUL III

PICTORI DE ICOANE PE STICLĂ

1. Albert Olga
2. Balázs Klára
3. Belean Maria Ileana
4. Bodan Andreea
5. Bogătean Focșan Raluca
6. Bogătean Roxana
7. Călugăr Nicolae
8. Câmpean Maria
9. Costinaș Elena
10. Dima Ana Maria
11. Epure Horea Remus
12. Fărcaș Leontina Maria
13. Friciu Daniela
14. Hetrea Jinga Cornelia
15. Iacob Stela
16. Kulcsár-Pârvu Maria
17. Laczkó Aranka
18. Manole Emilia
19. Neghirlă Adriana
20. Nicolae Marcela
21. Nicolae Nicolae Cijacovschi
22. Oltean Doina
23. Pașcu Veta
24. Petca Daria Mihaela
25. Petică Violeta
26. Pop Rodica Zamfira
27. Sălăgean Ana
28. Stînă Paula Lucia Mihaela
29. Suciu Maria
30. Togănel Nina
31. Veress Zsuzsa
32. Vultur Ioan

Biserica Învierea Domnului, Cartierul Tudor din Târgu Mureş.

ALBERT OLGA

S-a născut în oraşul Târgu-Mureş în ziua de 3 iulie 1958. A absolvit Liceul de Construcţii din Târgu-Mureş, în anul 1978. Este membră a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din anul 2008. S-a iniţiat în arta picturii icoanelor pe sticlă urmând cursurile Şcolii de Artă în anul 2010, sub îndrumarea prof. Maria Gliga. Foloseşte tehnica acril pe sticlă.

Studii: Universitatea Populară Târgu-Mureş, secţia Etnografie şi Folclor (2006-2007), Şcoala de Artă, clasa de grafică şi pictură din municipiul Târgu-Mureş (2009-2012).

Expoziţii colective: Galeria de Artă „Unirea” Târgu-Mureş (2011-2013).

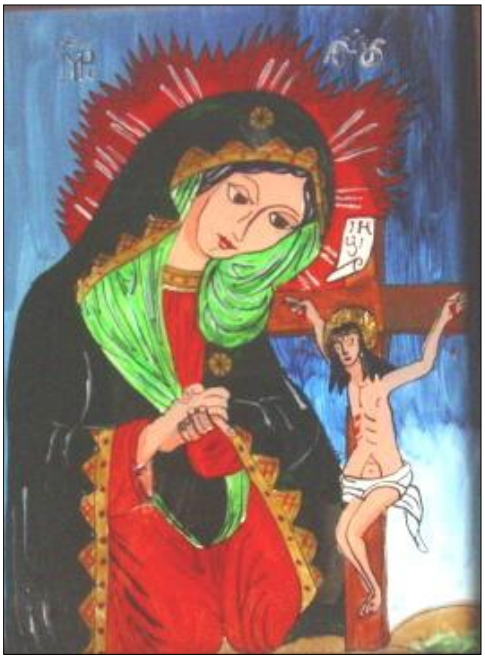

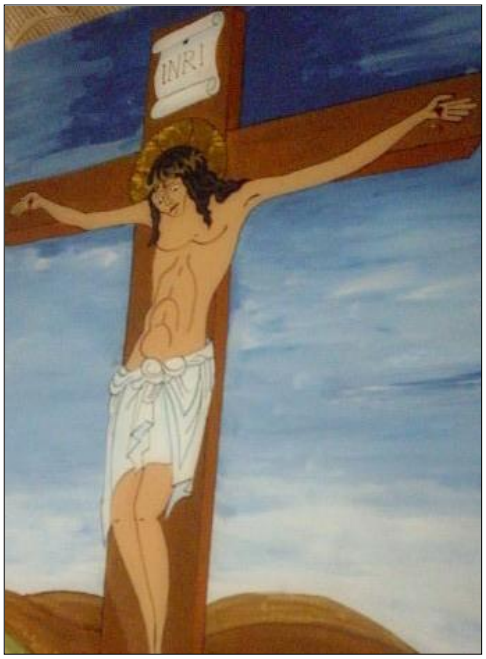
INRI

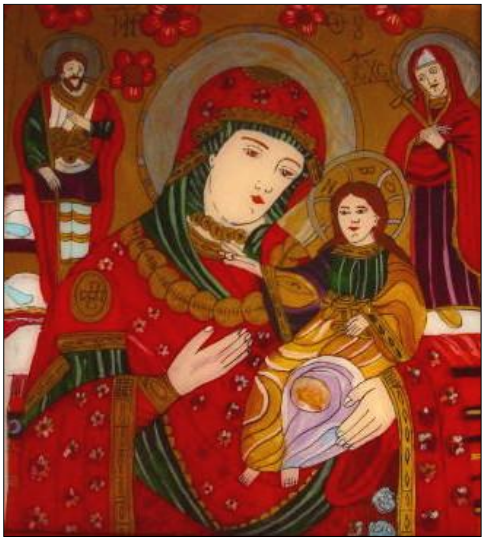

IC XC

BALÁZS KLÁRA

Data naşterii: 17 aprilie 1970. **Locul naşterii:** Târgu-Mureş, judeţul Mureş.

A terminat Facultatea de Ştiinţe Economice „Dimitrie Cantemir", secţia management marketing, masterat în management financiar contabil, studii postuniversitare de specialitate cu diplomă, în Germania şi Anglia – Oxford. Începând cu ianuarie 2004, ocupă postul de contabil-şef al Direcţiei Judeţene Pentru Cultură Mureş.

Din 2006 este membru al Asociaţiei Artiştilor Plastici, dată de la care începe o intensă activitate de pictură, realizând atât icoane pe sticlă, cât şi ulei pe pânză. La sfârşitul anului 2006 este aleasă vicepreşedinte al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş. De-a lungul anilor, a participat în tabere de creaţie: Sovata, Lăpuşna, Şăulia, Botoşani, Sângeorgiu de Mureş, Leptokaria - Grecia.

Expoziţii personale de icoane

Sala de expoziţie permanentă „Unirea", 2005, expoziţie de debut cu icoane pe sticlă, Muzeul de Etnografie Mureş, decembrie 2006, Galeria de Artă „Unirea", noiembrie 2006, 2007, 2008, Casa Tineretului Reghin, decembrie 2007, Biserica romano-catolică Sângeorgiu de Mureş, noiembrie 2006, săli de expoziţie private din Târgu-Mureş- 2007, 2008, sala de expoziţii temporare la parterul Turnului cu ceas - Sighişoara - 2008, Palatul Culturii Târgu-Mureş - 2009, Braşov, 2009, Germania, Bonn, 2010, Galeria de Artă - redacţia cotidianului „Cuvântul liber" - 2011.

Expoziţii de pictură: Banca Comercială, iulie 2006, expoziţie personală, pictură modernă, Sângeorgiu de Mureş, 2007; expoziţie personală, pictură modernă, natură statică, Sighişoara, Turnul cu ceas, 2008; expoziţie personală, pictură modernă, natură statică, Sala Art Design Târgu-Mureş, 2008; expoziţie personală, pictură modernă, Braşov; pictură modernă, Germania, Bonn, 2010; pictură modernă, Galeria de Artă Deisis - pictură modernă – 2011 ș.a.

ΓΑΒΡΙΗΛ

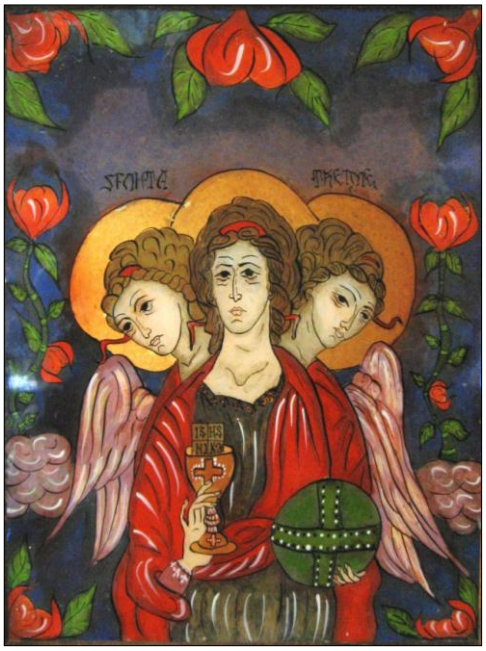
ΣΟΦΙΑ
ΠΙΣΤΙΣ

SF.
ARH.
GABRIL

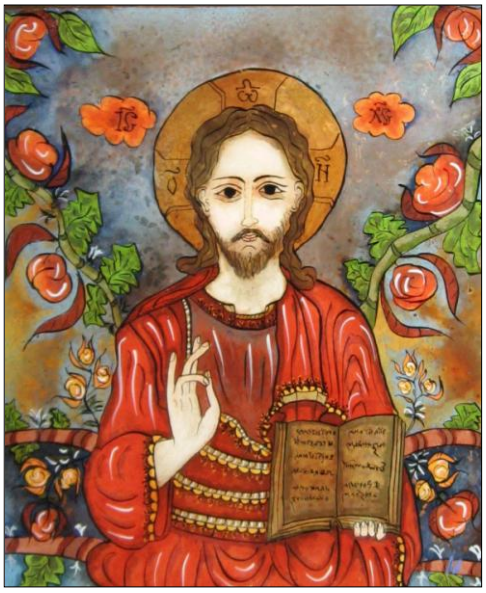
IC
XC

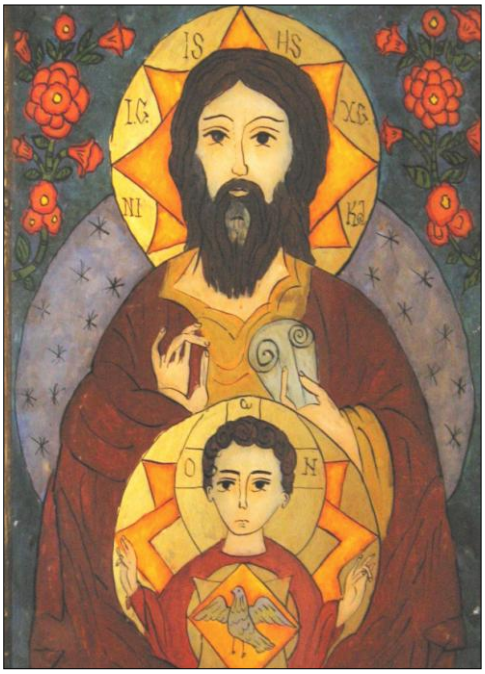
IS
HS
IC
XC
NI
KA

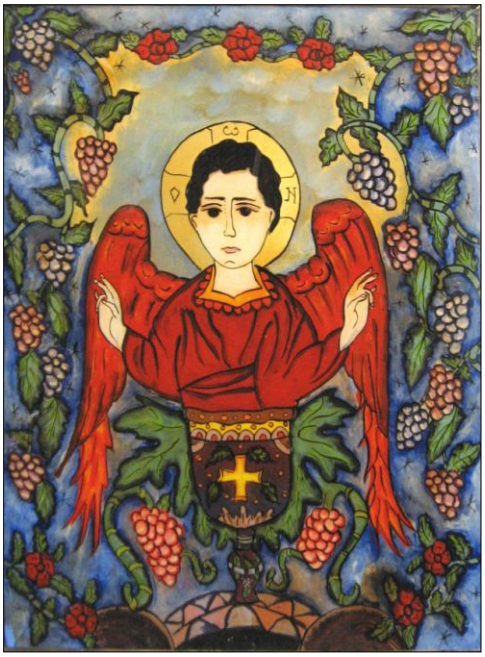

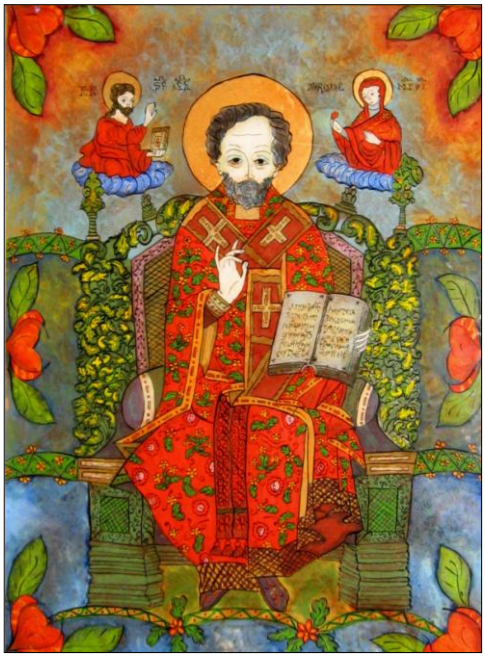

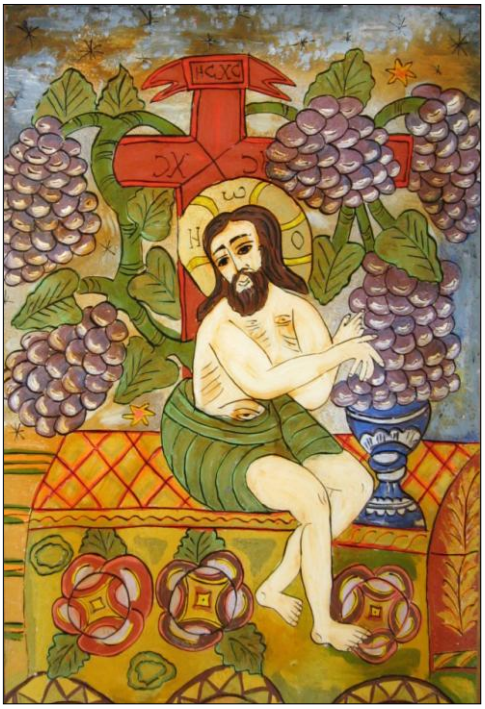
IHC XC

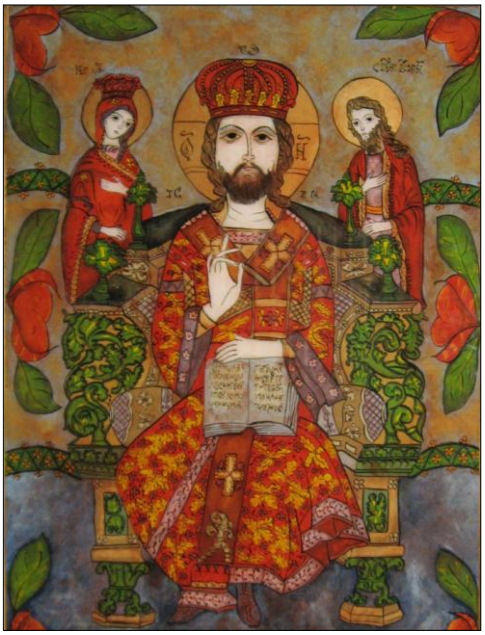

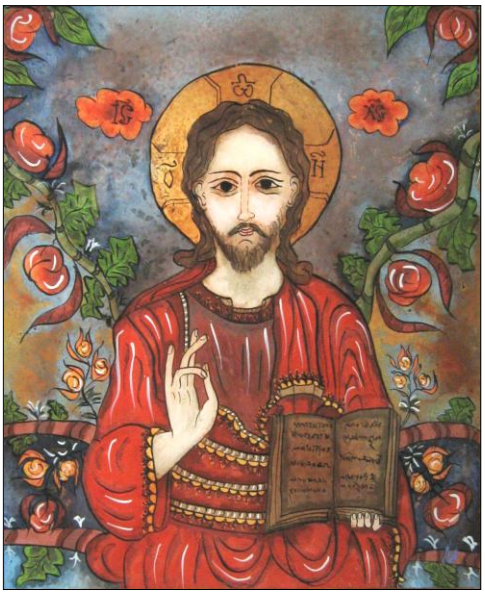

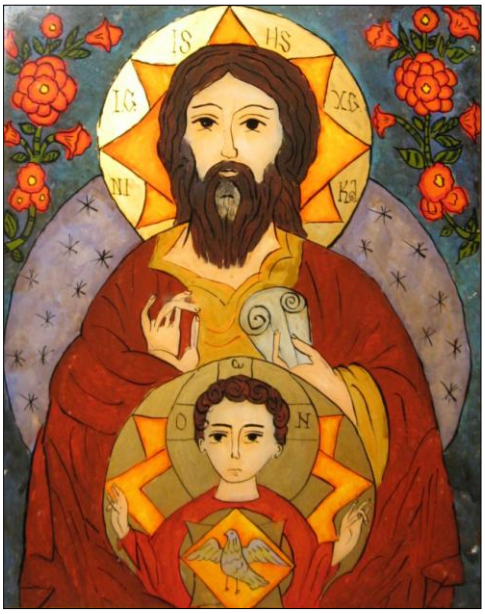

BELEAN MARIA ILEANA

S-a născut în ziua de 18 dececembrie 1968 în localitatea Sărmăşel-Gară, judeţul Mureş.

Din anul 2003 este membru în Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş. A participat la numeroase expoziţii de grup, cu icoane pictate pe sticlă. În anul 2006 a realizat grafica la cartea „Mâna Domnului”, autor: prof. preot Costel Neacşu. Datorită contribuţiei aduse bisericii, în ziua de 22 mai 2005 a primit o diplomă de merit din partea Arhiepiscopului Andrei de Alba-Iulia, care menţiona: *„Să ai spor în toate şi să mergi bine cu sănătatea, precum bine mergi cu sufletul. Nădăjduiesc că această cinstire va fi un temei pentru sporirea râvnei misionare întru slujirea lui Dumnezeu şi a oamenilor. Pentru adeverirea celor spuse, îţi acord această diplomă întărită cu pecetea Sfintei Arhiepiscopii”.*

Din anul 2009 a publicat mai multe volume de poezii. Domnul Nicolae Băciuţ spune: *„Belean Maria Ileana a descoperit virtuţiile cuvântului care poate conserva emoţia, care poate vindeca nostalgii, care poate mărturisi despre trăiri nebănuite în viaţa unui om. O întâlnire admirabilă cu cuvântul care zideşte”.*

A obţinut mai multe diplome în cadrul concursurilor literare.

Colaborează la revistele: „Fereastra”, „Visul”, „Cetatea lui Bucur”, „Boema”, „Confluenţe”, „Bucovina”, „Regatul Cuvântului”, „Constelaţii Diamantine”, „Generaţia în blugi”, „Nomen Artis” etc.

Este prezentă în: albumul aniversar „Asociaţia Artiştilor Plastici. 1977-2004”, autori: Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan, „Mâna Domnului”-Editura Reântregirea-Alba Iulia, 2006, „Sinfonia cuvintelor”- A.S.P.P.R.A-Editura InfoRapArt- Galaţi, 2010 „Însemne”- Cleopatra- casa gândului-Editura Docucenter- Bacău, 2010 „Cărticica mea de crăciun”-Editura Maria Cristina-Câmpulung, 2011.

08/03/2009 15:36

06/03/2009 14:58
IC

ΟΥ
ΜΡ

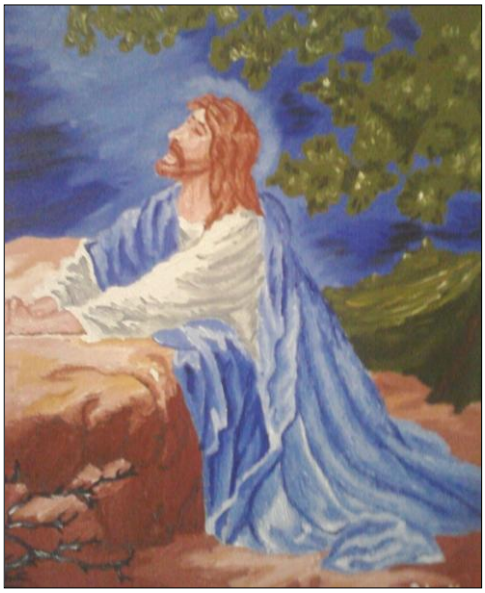

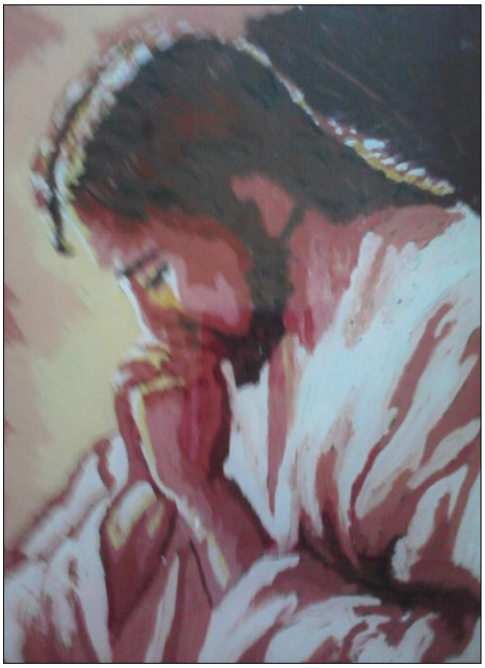

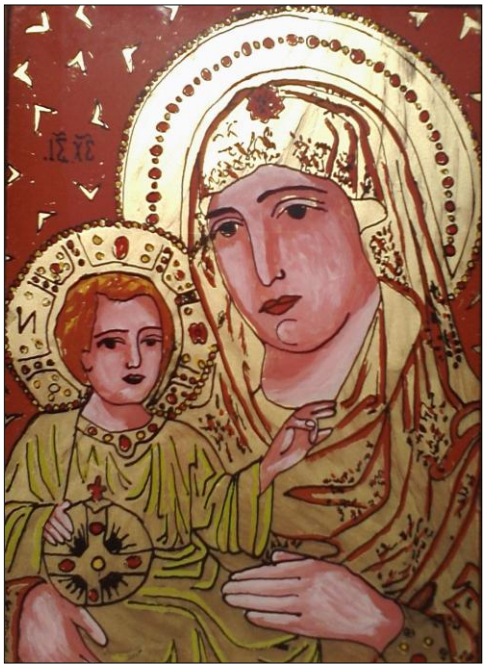

I.N.
R.I.

BODAN ANDREEA

S-a născut în ziua de 28 septembrie 2000 în municipiul Târgu-Mureş. Clasele primare le face la Gimnaziul „Sfântu Gheorghe” din comuna Sângeorgiu de Mureş. Primele noţiuni despre pictura pe sticlă le primeşte de la profesoara Kulcsár Pârvu Maria, membră a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, atunci când Andreea era elevă în clasa a IV-a, şi a participat la cercul de pictură icoane pe sticlă.

Din clasa a V-a este elevă la Liceul de Artă din municipiul Târgu-Mureş şi are ca profesoară pe Rodica Pop, cu care continuă să studieze şi să picteze icoane pe sticlă.

Începând cu anul 2011 participă cu lucrări de pictură la expoziţii organizate în municipiul Târgu-Mureş, la: Galeria de Artă „Unirea”, Sala „Axis” a Direcţiei Judeţene pentru Tineret şi Sport, Sala festivă a căminului de bătrâni, Liceul de Artă şi holul Prefecturii Judeţului Mureş.

În anul 2012 participă la tabăra de pictură din municipiul Sighişoara, unde are ca îndrumător pe artistul plastic Călin Bogătean.

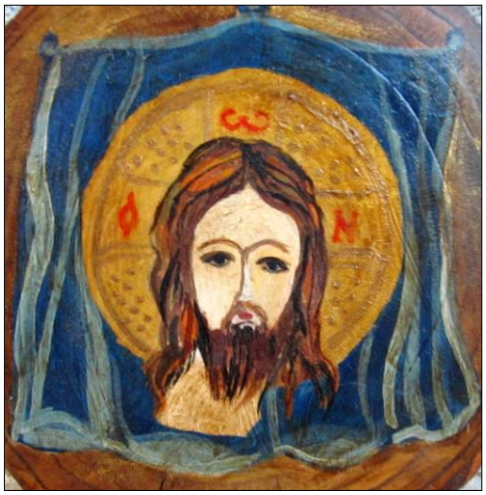

SF. MUC. GHEORGHE

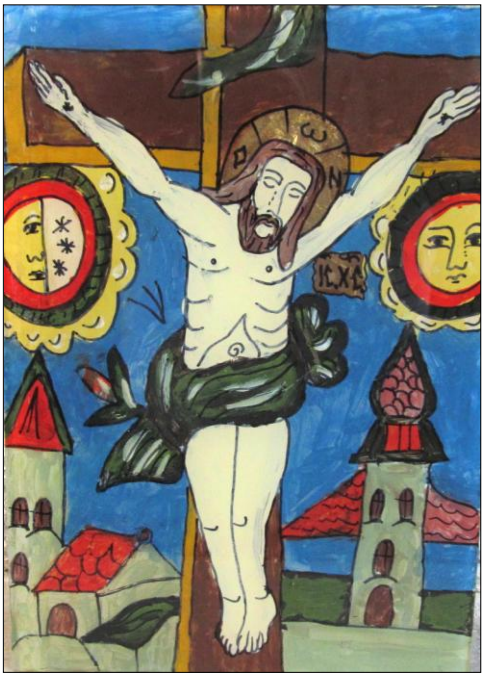

Ο Ν
ΙΣ
ΧΣ

BOGĂTEAN FOCȘAN RALUCA

S-a născut la 4 decembrie 1980 în Târgu-Mureş.

Educaţie şi formare: Facultatea de Drept „Simion Bărnuţiu”, în cadrul Universităţii „Lucian Blaga” din Sibiu, Liceul Teoretic „Unirea”, Şcoala Populară de Artă din Târgu-Mureş, secţia canto-popular, clasa prof. Dorina Oprea.

Experienţă profesională: în prezent este referent la Centrul Judeţean pentru Cultură Tradiţională și Educație Artistică Mureș, a activat în studiourile de radio și televiziune ca redactor, realizator şi prezentator al emisiunii sociale, ştiri și de folclor în Târgu-Mureş și Reghin. A activat ca dansatoare și coregraf în cadrul mai multor ansambluri de jocuri populare, a realizat două CD-uri de muzică: unul de populară intitulat „S-o oprit Mureșu-n loc” și altul de pricesne „La Crucea din fereastră”, a realizat o culegere de folclor intitulată „De pe sate adunate”, din 2008 - este membră a Asociației Artiștilor Plastici Mureș, atât ca interpretă, dar și ca pictor - iconar.

Expoziții: 2008 - Expoziţia Judeţeana de icoane şi obiecte de cult la Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, expozant de icoane pe sticlă şi recital de pricesne 2009, 2009 - Expozitia de icoane „Noi doi în aburul pâinii”, alături de artiştii Călin Bogătean şi Roxana Bogătean, 2009 expoziţia de icoane şi obiecte de cult organizată de Centrul Judeţean pentru Cultură Tradiţională şi Educaţie Artistică Mureş în colaborare cu Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş şi cu Direcţia pentru Cultură şi Patrimoniul Cultural Naţional Mureş, 2010 expoziţie de icoane „Credinţa în familie”, expoziţia „Icoana din fereastră” - „Crucea din fereastră” 2010-2011.

НАСТЕ
МА

СТЕИ
НИКОЛАЕ

SF GHEORGHE

ІС ХС

ΙΡΘ.Η.
Ο
Η

PETRU
PAVEL

SF.AP.EV
LVCA

BOGĂTEAN ROXANA

S-a născut în ziua de 18 ianuarie 1999 în oraşul Luduş, judeţul Mureş. Este elevă a Școlii Gimnaziale „Liviu Rebreanu”, din Târgu-Mureş.

Între anii 2004-2011 este membră al Ansamblului Profesionist „Mureșul”, iar între anii 2011-2013 este membră a Ansamblului de Dansuri Populare „Șireagul” al Societății Culturale „Miorița”, cu care a participat la numeroase turnee în țară și străinătate. Din anul 2009, participă alături de tatăl său, pictorul Călin Bogătean, la expoziții de icoane.

Din anul 2011 expune cu Grupul de arta tradiţională iconografică „Tradiţii”, compus din Roxana, Raluca și Călin Bogătean.

Expoziţii: Expoziţia Judeţeană de Icoane la Galeria de Artă „Unirea” (2009), Muzeul Judeţean de Artă, secţia de Etnografie Mureş, (2009), Expoziția de icoane „Noi doi în aburul pâinii” (2009), Expoziţie de grup de icoane organizată de Inspectoratul Școlar Județean Mureș (2010), Expoziție anuală de icoane la Galeria de Artă „Unirea” (2010), Expoziție anuală de icoane la Galeria de Artă „Unirea” (2011), Expoziţie de icoane organizată de Inspectoratul Școlar Județean (2011), Expoziţie de icoane la Galeria de Artă „Unirea” (2012), Expoziție de icoane organizată la Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu”.

Tabere de pictură: Leptokaria, Grecia (2009), Tabăra de icoane de la Sighișoara (2010), Tabăra de pictură de la Sovata (2010).

ИІС
ХСЬ

Г.ГЕОРГЕ

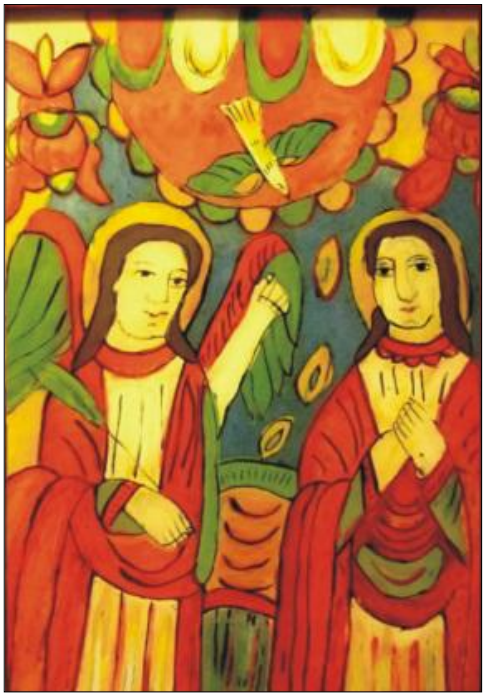

ІНС
ΘΥ.

С ІОАН
ІС
ХС

CĂLUGĂR NICOLAE

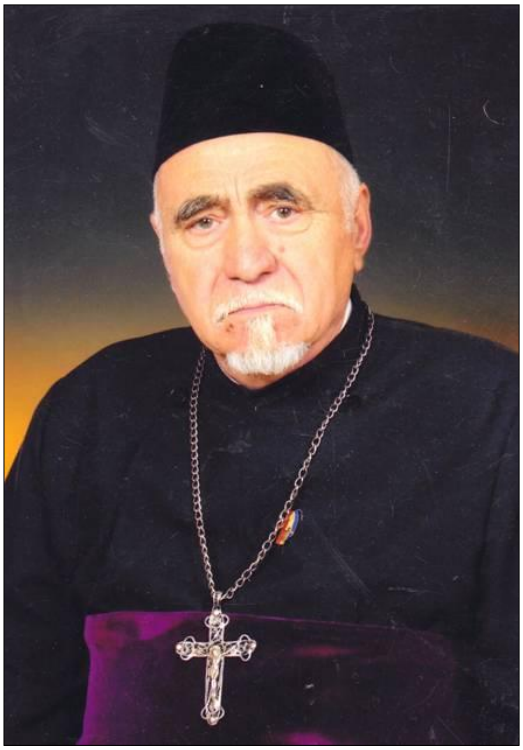

S-a născut la data de 24 aprilie 1933 în comuna Saschiz, judeţul Mureş. A absolvit Institutul Teologic din Sibiu, fiind licenţiat în teologie.

A participat la următoarele expoziţii organizate la: Sala „Unirea” (1990, 2003, 2004, 2005, 2006), Casa de Cultură a Sindicatelor Miercurea-Ciuc (1991), Casa de Cultură a Sindicatelor Gheorgheni (1991), Topliţa (1991), Muzeul Marinei Române, Constanţa (1991), Casa Armatei Miercurea-Ciuc (1992), Sala Unirea Iaşi (1992), Muzeul de Istorie şi Artă al Municipiului Bucureşti (1992), Muzeul spiritualităţii Române Sfântu Gheorghe (1994), Cercul Militar Braşov (1995), Muzeul ASTRA din Sibiu (1996), Cercul Militar Cluj (2000), Muzeul de Istorie Sighişoara (2005), Căminul Cultural din Saschiz (2005, 2006), Muzeul etnografic Reghin (2004), Salonul Naţional de Icoane Bucureşti (2005).

Este membru al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din anul 1991.

Are expoziţie permanentă de icoane pe sticlă în casa personală din comuna Saschiz. Tehnica folosită este pictura pe sticlă tradiţională bizantină.

MRΘH
IC HC

GOT EEȘĂ ÎȘI IAȘ

MIC
XC
IISUS ÎNVĂȚĂTOR

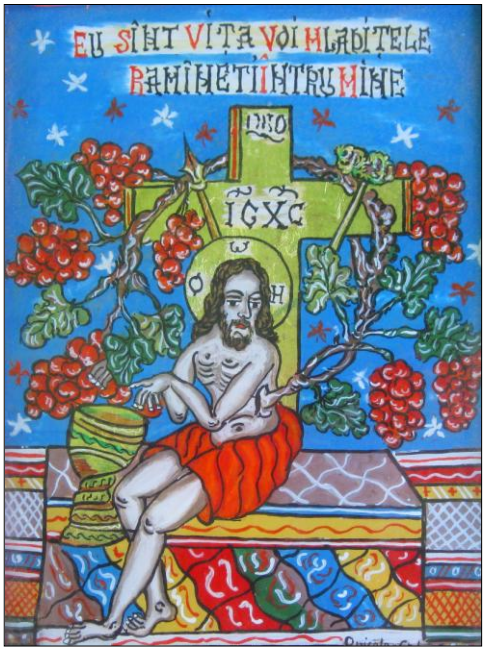
EU SÎNT VIȚA VOI MLADIȚELE
RAMÎNEȚI ÎNTRU MINE
DRO
IGXC

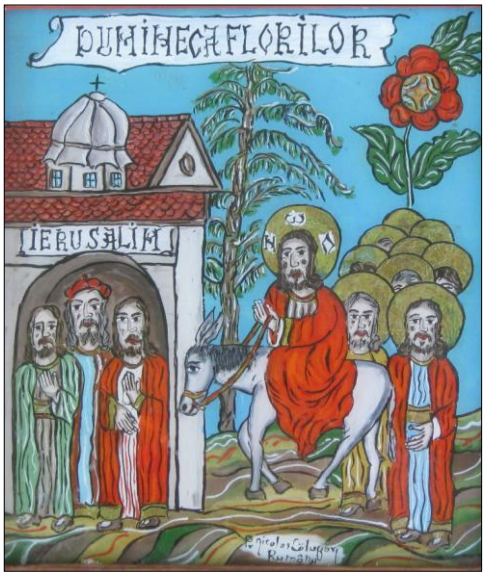
DUMINECA FLORILOR
IERUSALIM

SEILIE

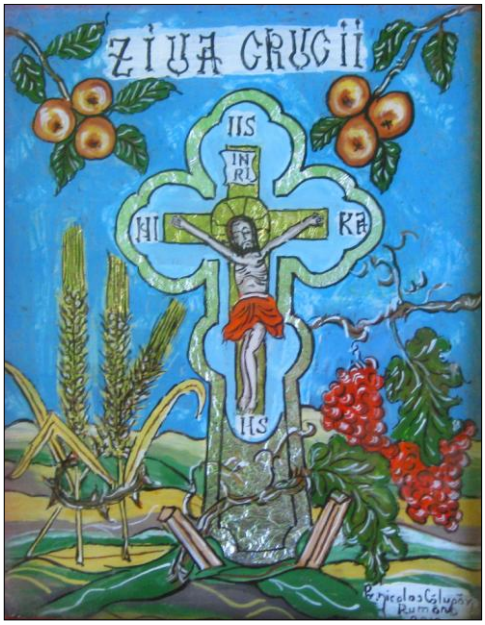
ZIUA CRUCII
IIS
IN RI
HI
KA
IIS

СФІІН
ПАРАСКЕВА

...SIA ÎNVIAT A TREIA ZI DUPĂ SCRIPTURI

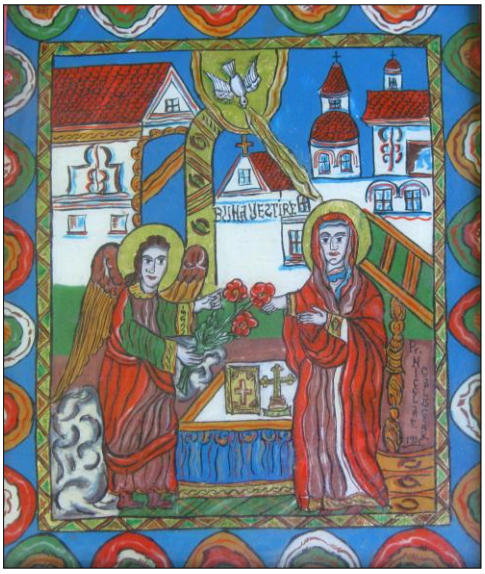
RUGA VECTIREA

SF. GHEORGHE

SFINTII ROMÂNI
EU SUNT VIȚA VOI SUNTEȚI MLĂDIȚELE

CE VOIESTE SĂ VINĂ DUPĂ MINE SĂ SE LEPEDE DE SINE SĂ SI IA CRUCEA SA SI SĂ MI URMEZE MIE

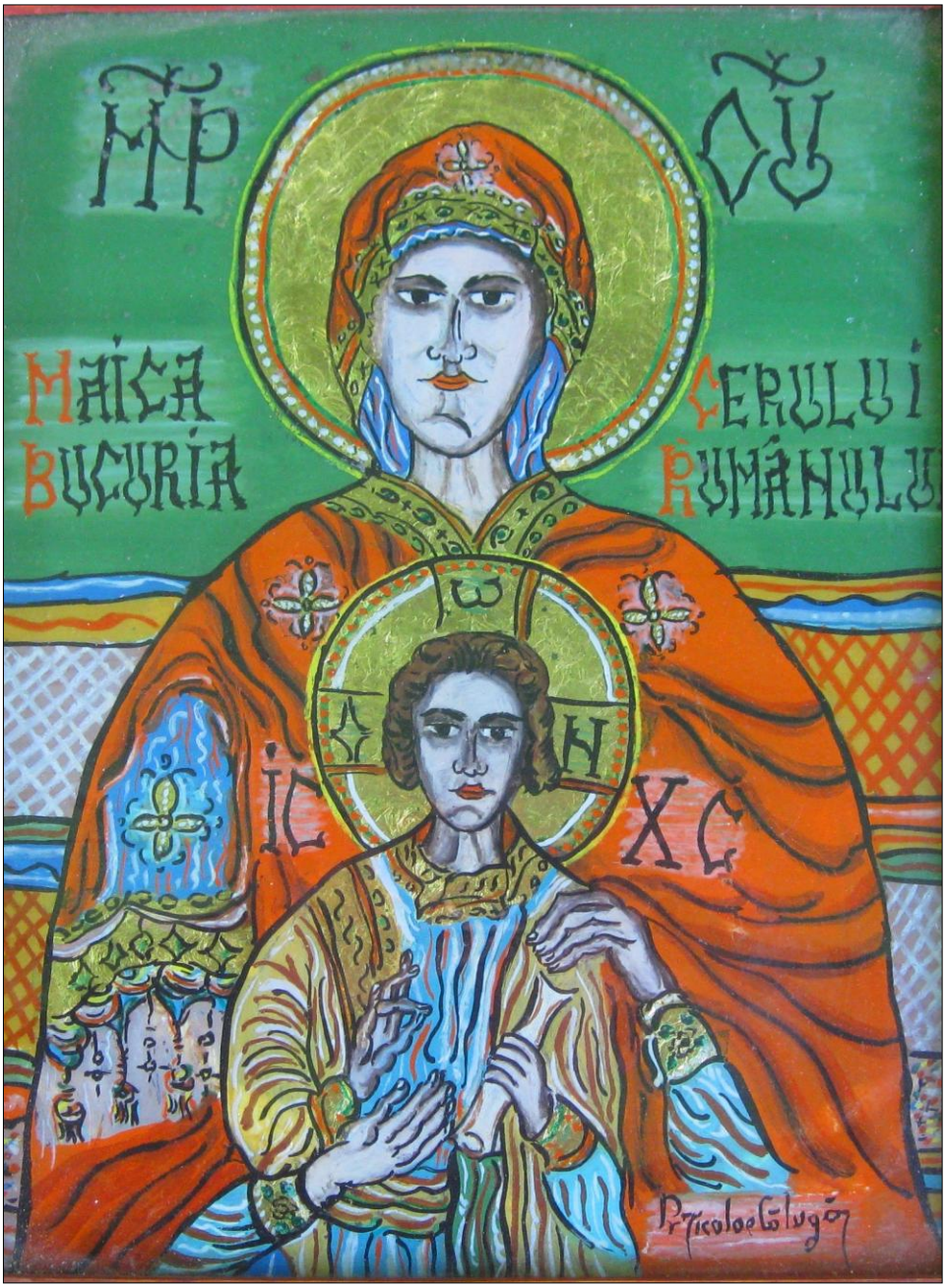
MP ΘY
MAICA
BUCURIA
CERULUI
ROMÂNULU
IC XC
Pr. Nicolae Galugă

CÂMPEAN MARIA

S-a născut în ziua de 24 mai 1999 în satul Goreni, comuna Batoş, judeţul Mureş.

A început să picteze în clasa a VI-a sub îndrumarea profesoarei de religie Stela Iacob de la Gimnaziul „Al. Ceuşianu” din municipiul Reghin.

A avut expoziţii la Fesivalul „Ziua Mărului” din comuna Batoş şi în cadrul taberelor de pictură de la Gledin şi Voivodeni.

A participat la expoziţiile organizate în cadrul târgurilor de artă populară de la Răstoliţa.

A donat icoane la bisericile din Goreni şi din Gledin şi la diferiţi cetăţeni din municipiul Reghin.

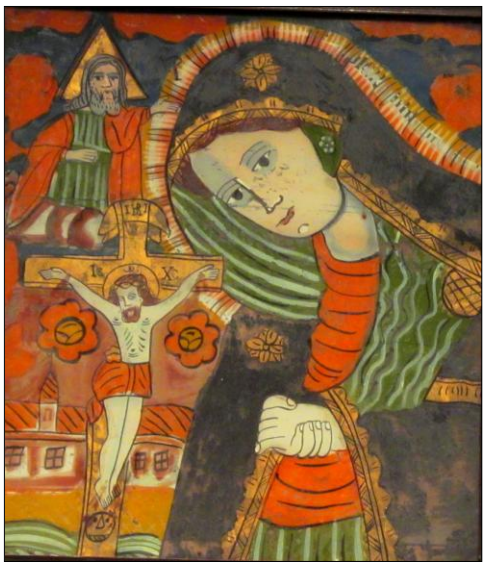

IZVORUL
TĂMĂDUIRII

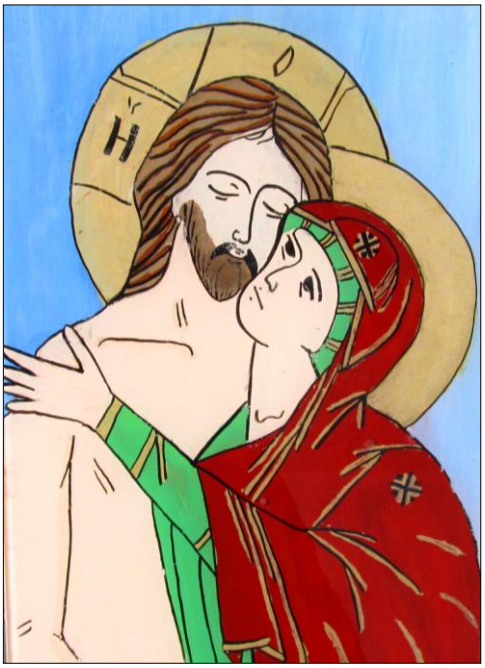

MAICA
DOMNULUI
IISUS
HRISTO

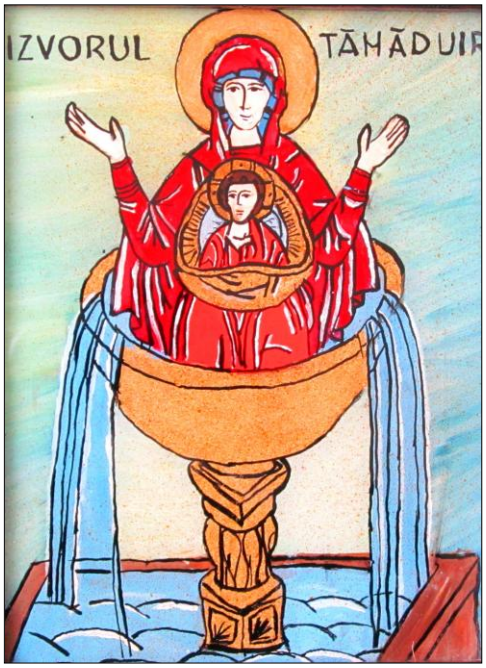
IZVORUL
TĂMĂDUIR

MAICA
DOMNULUI
IISUS
HRISTO

MAICA
DOMNULUI
IISUS
HRISTOS

COSTINAŞ ELENA

Data naşterii: 8 decembrie 1960 Piatra Neamţ.

Ocupaţia actuală: pensionar.

Atelier: la domiciliu.

Domiciliu: Localitatea Solovăstru, nr 492, Reghin.

Studii (ultimele absolvite): Școala Populară de Artă și 10 clase în Piatra Neamț.

Portofoliu de creaţii: icoane pe sticlă după școala de la Iernuțeni și Nicula.

Participă la târguri de artă populară și meșteșuguri tradiționale în: Piatra Neamț, Galați, Sighișoara, Târgu-Mureș, Răstolița, Batoș, Ibănești, București etc.

Participări colective: Casa de Cultură a Tineretului „George Enescu” din Reghin, muzeele etnografice Mureș și Reghin, Asociația Artiștilor Plastici Mureș, Grecia –Leptokaria.

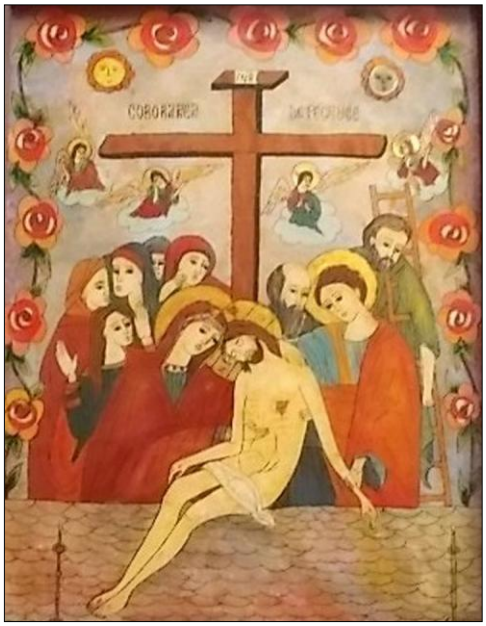

Participări individuale: Casa de Cultură a Tineretului din Reghin, târguri de artă meșteșugărească în țară.

Premii și distincţii: diplome de participare la târguri de artă populară.

Colaborări: Centrul pentru Cultură Tradițională și Educație Artistică Mureș, Muzeul Etnografic din Reghin și Târgu-Mureș.

SF. ARH. MIHAIL
SF. ARH. GAVRIL

INRI
IC.
XC.

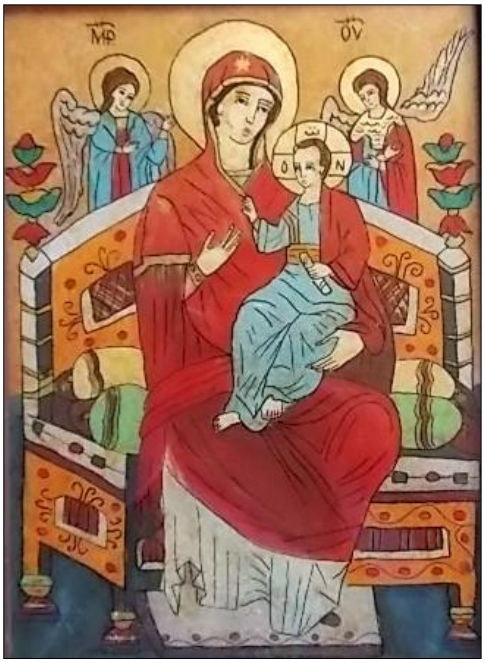

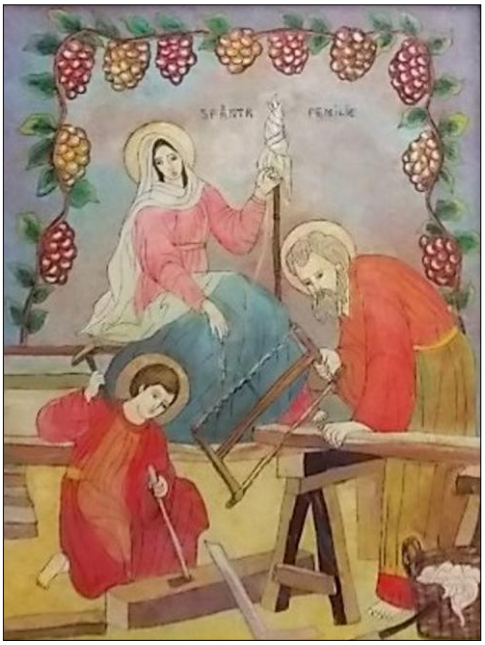

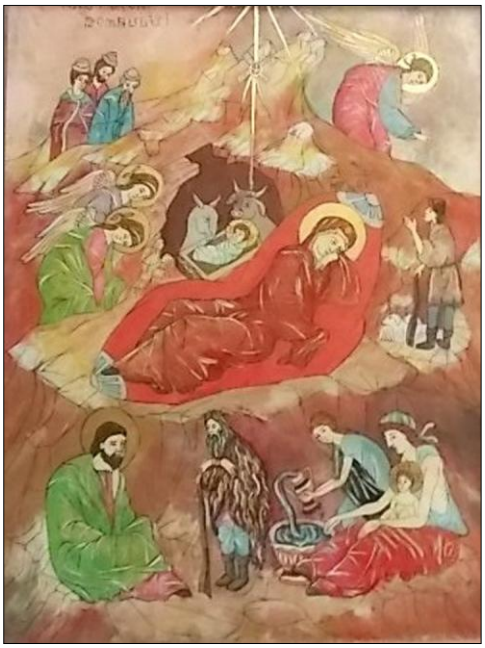

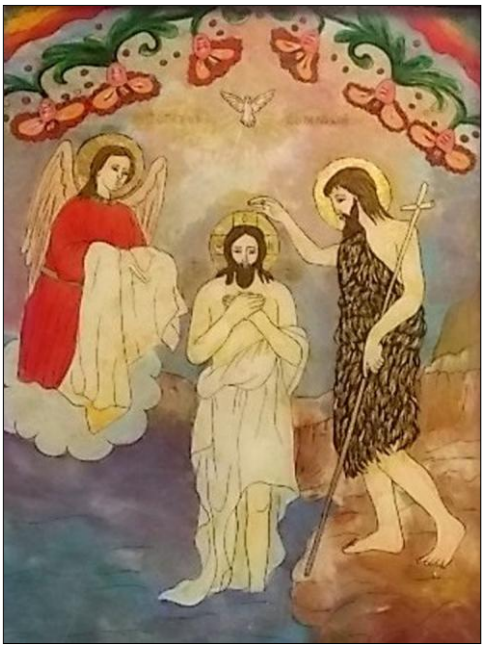

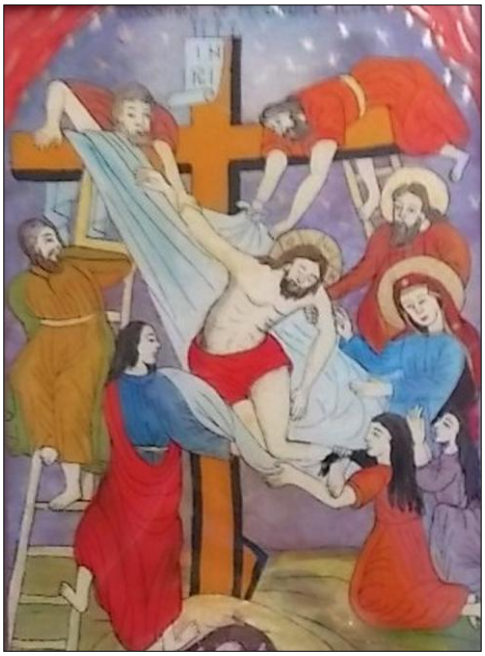

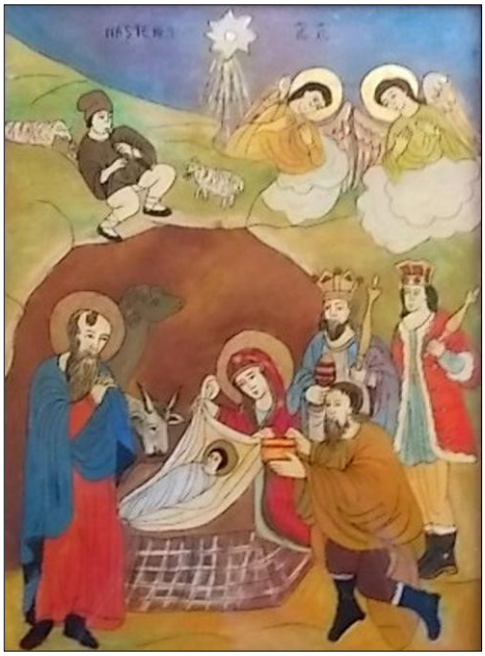

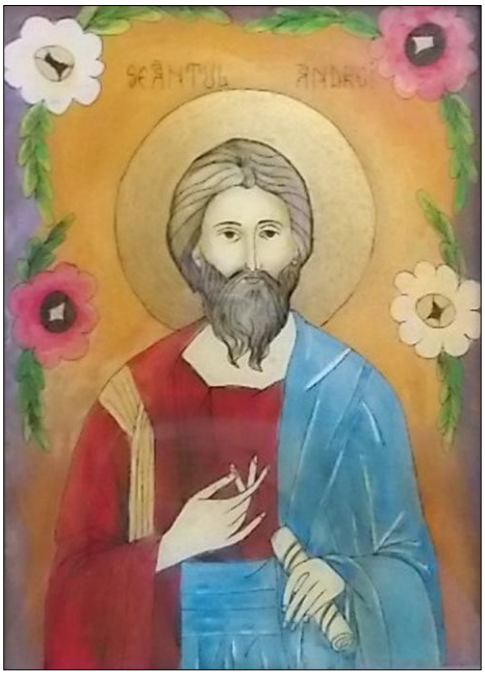

ΜΗΡ.
ΟΥ.
ΙC.ΧC.

DIMA ANA MARIA

S-a născut în oraşul Reghin, în ziua de 20 iunie 1994. Clasele primare le-a început în oraşul Reghin, apoi le-a continuat la Şcoala Generală „Dănilă Stupar” din comuna Ruşii-Munţi, unde s-a mutat cu părinţii.

A urmat cursurile Liceului Tehnologic „Ioan Bojor” din Reghin.

Din anul 2010 a urmat cursurile de pictură icoane pe sticlă sub îndrumarea artistei Elena Costinaş, la Casa de Cultură „George Enescu” din municipiul Reghin. A participat la expoziţii de icoane la Galeria de Artă „Unirea” din Târgu-Mureş, Casa de Cultură a Tineretului „George Enescu” din Reghin, la târgurile meşteşugăreşti de la Răstoliţa, Ibăneşti şi de la Muzeul de Etno-grafie din Reghin.

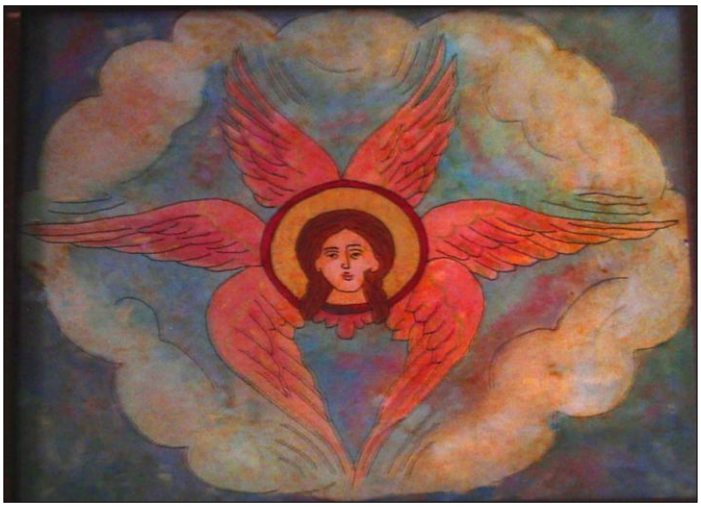

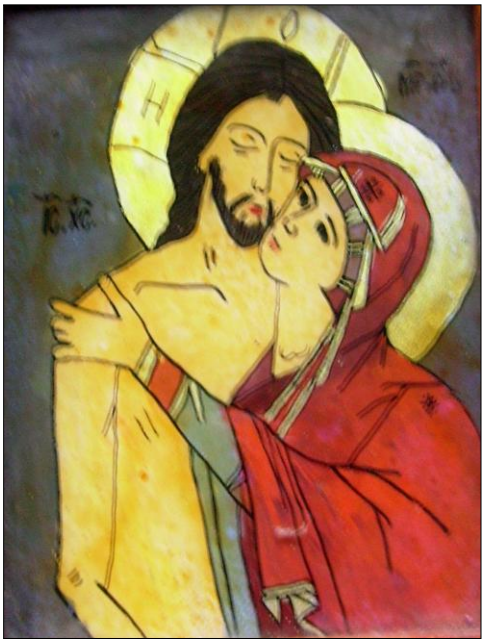

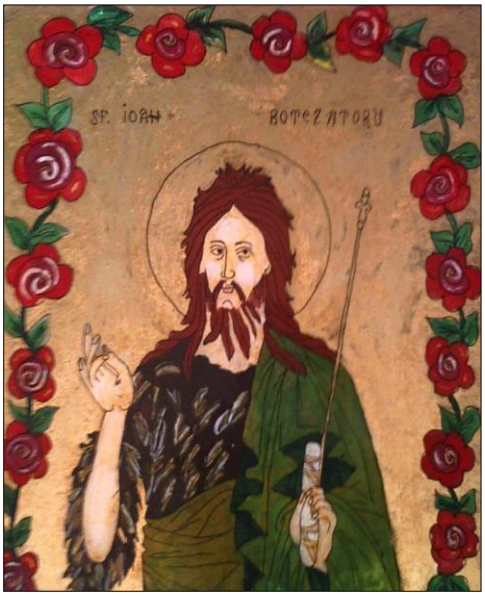
SF. IOAN
BOTEZATORU

SF. CUV.
FERICIȚI
CEI CURAȚI CU INIMA ACEIA VOR AVEA PE DUMNEZEU

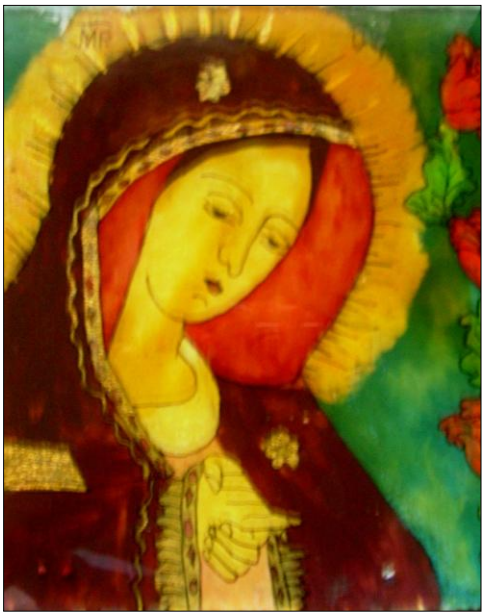

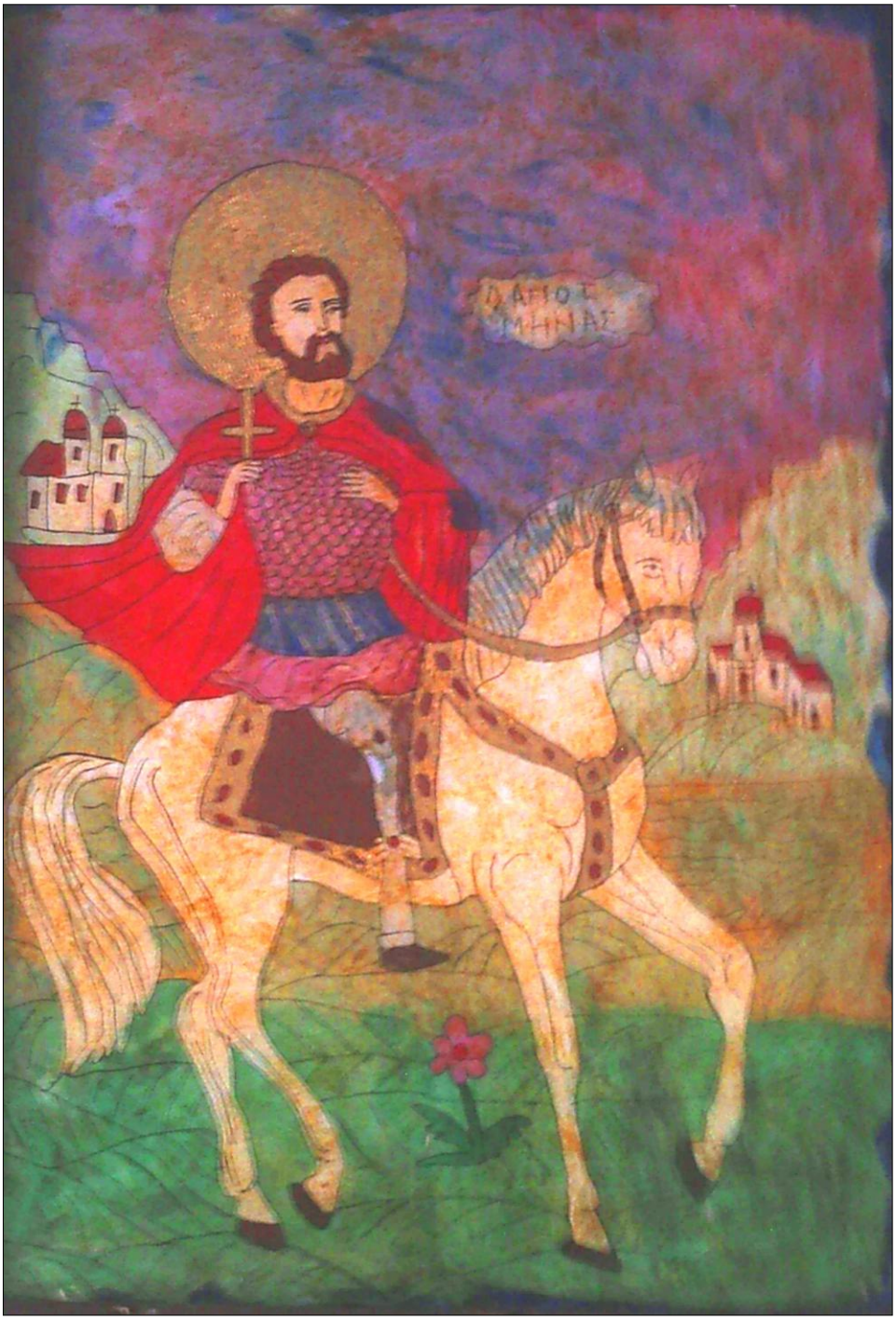
ΑΓΙΟΣ
ΜΗΝΑΣ

IC
XC
O
N
18
6

EPURE HOREA REMUS

S-a născut la data de 29 iunie 1951 în oraşul Târgu-Mureş. A absolvit Liceul „Al. Papiu Ilarian” şi Şcoala Tehnică, cu specializarea - decorator.

A organizat peste 60 de expoziţii personale în România, între anii 1979 şi 2007. De asemenea, a organizat zece expoziţii la Viena, Budapesta, Salgotarján, Citta di Castello şi Perugia din Italia.

Este membru al A. A. P. Mureş din 24 aprilie 1980.

A participat la expoziţii de grup şi colective în localităţile: Bucureşti, Cluj-Napoca, Alba Iulia, Sighişoara, Sovata şi în Târgu-Mureş, în Sala de expoziţii „Unirea”, Sala „Filips”, în Cetatea Medievală şi cu ocazia „Zilelor târgumureşene”.

A făcut parte şi a fost fondator al Grupului Plastic „Mimesis”, de pe lângă Clubul Zamur din Târgu-Mureş.

A fost prezentat în presa locală, la radio şi în presa centrală. Este prezent în albumul „Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş 1977-2004” autori: Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan.

Tehnici: grafică în tuş şi color, acuarelă şi caricatură.

Are lucrări în colecţii parivate din ţară şi străinătate.

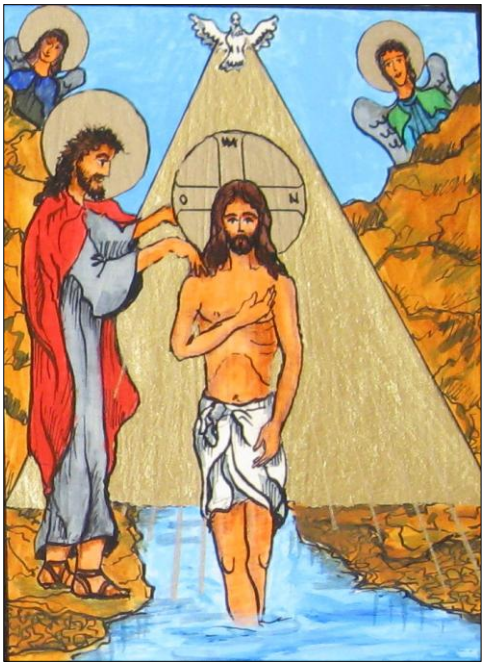

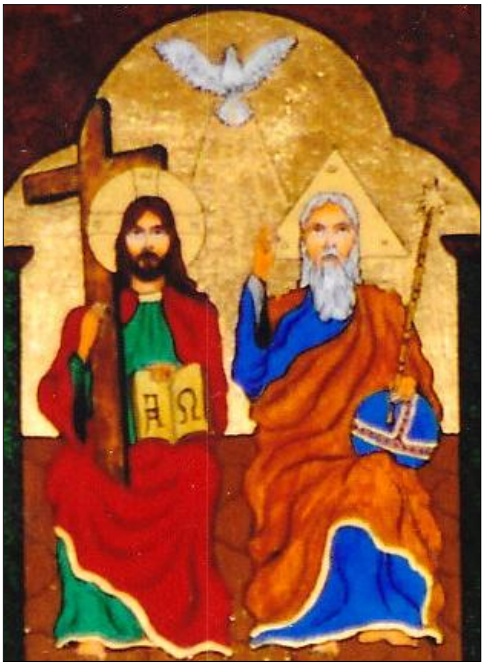

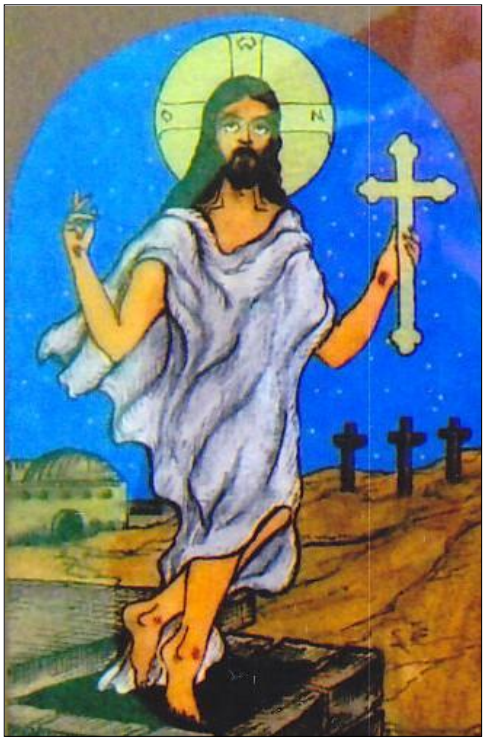

IC
XC

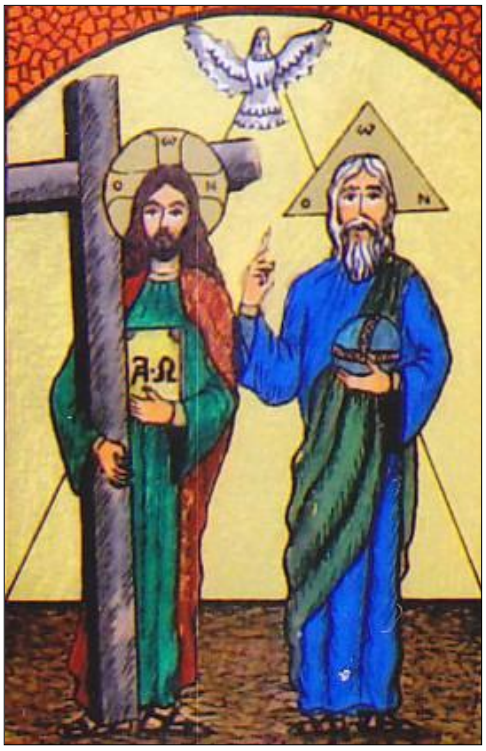

MP
OV

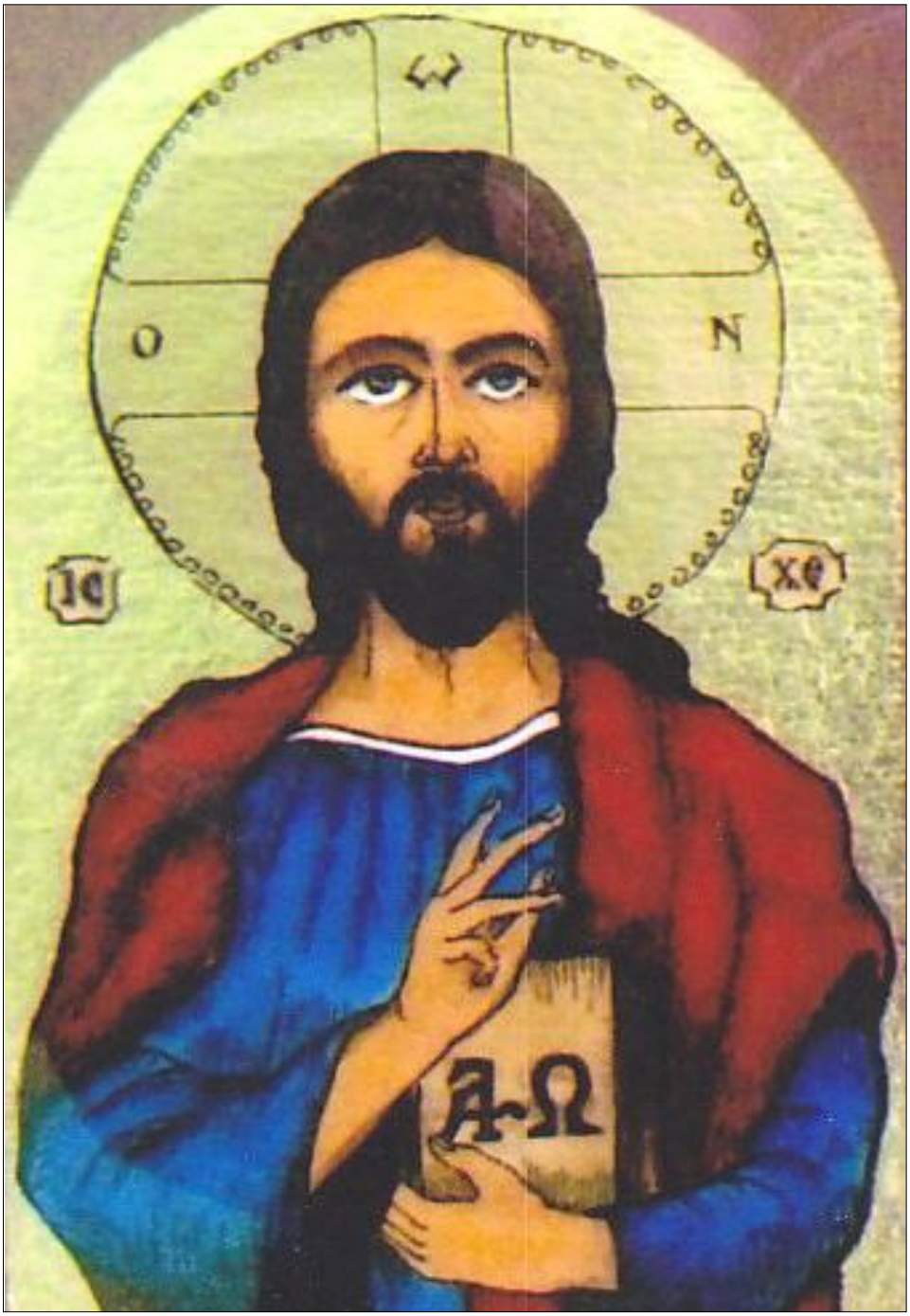
Ω
O
N
IC
XC
A Ω

FĂRCAŞ LEONTINA MARIA

S-a născut în ziua de 8 aprilie 1947 în comuna Dedrad. Parinţii au fost învăţători: Ioan şi Leontina.S-a bucurat împreună cu fraţii de o educaţie pe măsură. În 1949 s-au mutat în comuna Suseni, judeţul Mureş, unde a terminat şi şcoala primară, învăţător fiind chiar tatăl ei. Sora, Nechiti Olivia, a fost profesoară de matematică la Gimnaziul „Augustin Maior" din Reghin, acum este pensionară, iar fratele Oltean Ioan a fost colonel la UM Oradea, acum decedat. Şcoala gimnazială şi liceală fost nevoită să-l facă la Reghin, în condiţii destul de vitrege. Distanţa de 7 km Suseni-Reghin a parcurs-o pe jos pentru că nu erau autobuze nici stradă asfaltată pe vremea aceea. Odată cu primirea buletinului de identitate i s-a oferit cadou prima bicicletă, care avea să-i uşureze drumul până la şcoală. A absolvit Liceul nr. 2 din Reghin, în 1965, şi doi ani a fost secretară la Şcoala Generală Aluniş, judeţul Mureş.

A urmat cursurile Institutului Pedagogic din Târgu-Mureş, secţia fizică-chimie, pe care l-a absolvit în l970. În acelaşi an s-a căsătorit cu Farcaş Vasile, profesor de matematică la Gimnaziul „Augustin Maior" din Reghin. A fost repartizată ca profesor de fizică-chimie în comuna Hodac, judeţul Mureş, la clasele 5-10 pâna în anul l977, când în urma unui concurs a fost numită profesor titular la Şcoala Generală nr.1 din Reghin, iar în 1984 transferată la Şcoala Generală nr. 6, azi Şcoala Gimnazială „Florea Bogdan", de unde a ieşit la pensie anticipată în anul 2000. Am mai activat ca pensionar la Şcoala Generală din Breaza şi la Şcoala Generală din Filpiş. Activitatea la clasă a fost o plăcere. A pus mare bază pe partea practică, pe experienţe. A participat la toate concursurile de fizică şi mai ales de chimie, la fazele locale, judeţene şi chiar naţionale. Elevii ei s-au clasat pe locuri fruntaşe la majoritatea concursurilor. Locul III şi menţiuni la fazele concursurilor naţionale.

Dupa ieşirea la pensie, a avut grijă de cei doi nepoţei: Ştefan şi Andrei, copiii fiicei Oprea Monica funcţionară la Primăria municipiului Reghin, cu un master în administraţia publică. Băiatul, Fărcaş Vasile, locuieşte în Houston, SUA din anul 2005 şi este expert IT.

În anul 2008 a aflat despre un curs de pictură, icoane pe sticlă şi ca o bunică responsabilă a mers cu nepotul Ştefan la acest curs. Domnul Naste Marcel, profesor la curs, a convins-o să încerce , deşi până atunci nu a pus mâna pe pensulă. Aşa a început pasiunea pentru pictura de icoane pe sticlă. În acelaşi an a participat la prima expoziţie colectivă, alături de copiii de la curs. În anul următor cursul a fost ţinut de artista iconară Costinaş Elena, cu care a devenit şi prietenă. De atunci a urmat cursurile de pictură de la Casa de Cultură a Tineretului „George Enescu" din Reghin. În 30 martie 2010 a primit diploma de absolvire a treptei I a cercului de pictură-icoane pe sticlă, iar în 2011 diploma de absolvire a treptei a II-a a cursului.

A participat la expoziţiile colective organizate la Casa de Cultură „George Enescu", în anii 2010-2012, iar în decembrie 2012 avut 4 lucrări la Expoziţia Judeţeană de Icoane pe sticlă, ediţia a XXIII-a, organizată în Galeria de Artă „Unirea". Această activitate o face acum, cu mare pasiune; o consideră ca o împlinire, îi umple sufletul de bucurie duhovnicească şi speră să o poată face încă mulţi ani.

MASA
DE
RAI
IC
XC
MD
SF NICOLAE
SF PARASCHIVA

MP
ΘY

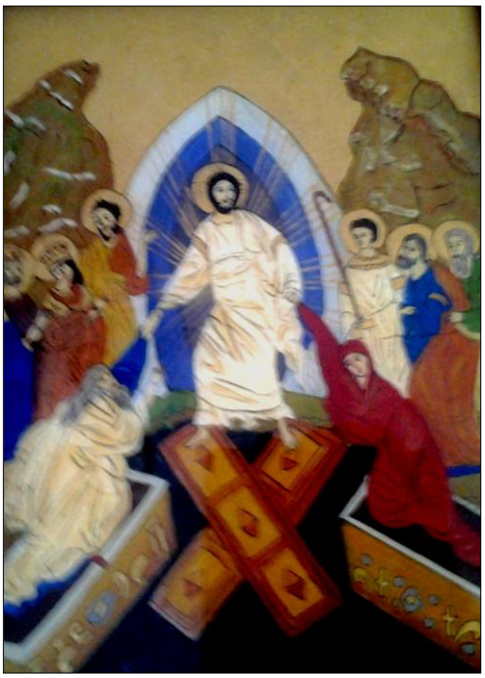

MP ΘV

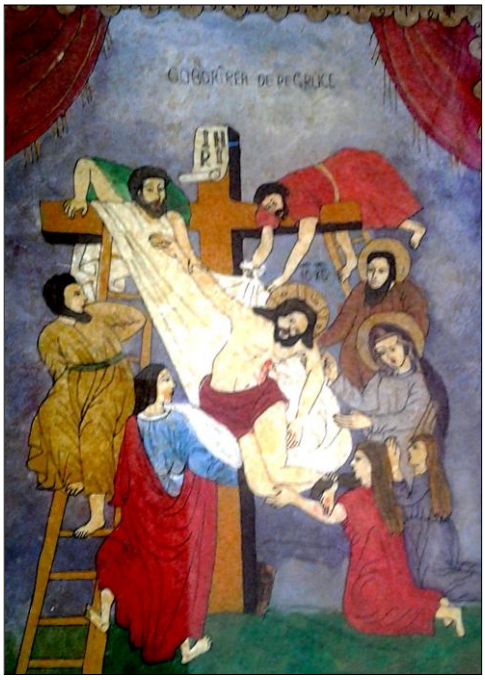

SF.
NICOLAE
1843

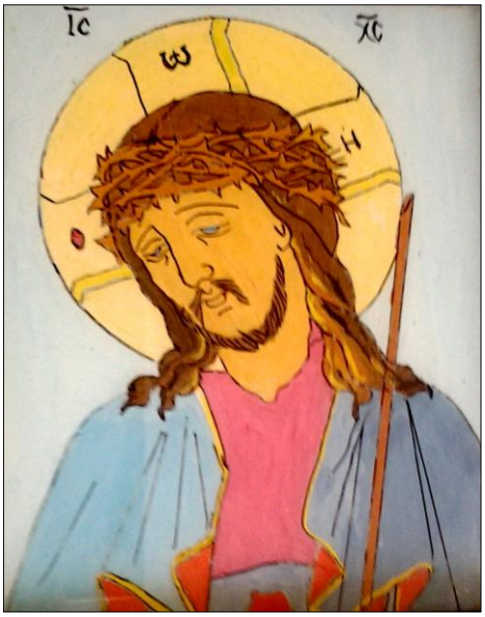
IC
XC

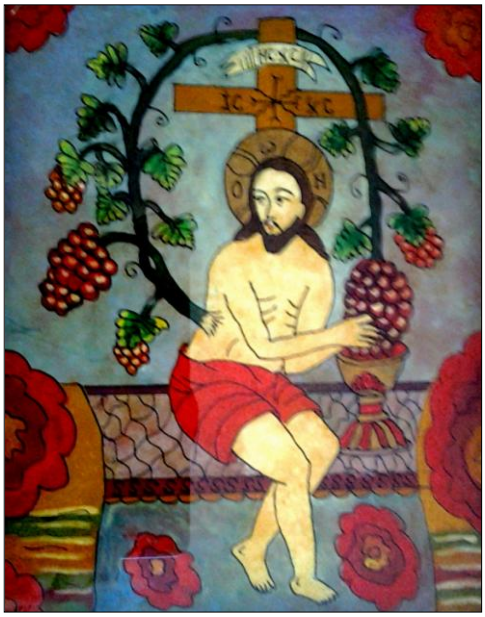

IN
RI

BUNĂ VESTIRE

SCHIMBAREA LA FAȚĂ

ÎNVIEREA DOMNULUI
3

NAȘTEREA
DOMNULUI

FRICIU DANIELA

S-a născut la 24 august 1975 în Timişoara. A absolvit Liceul Teoretic „Doamna Stanca” din Făgăraş, profilul limbi străine, apoi Şcoala postliceală de 2 ani, la Şcoala Normală „Andrei Mureşanu”, Braşov - cu specializarea educator-puericultor. A urmat apoi Facultatea de Teologie „Andrei Şaguna”, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu cu specializarea Teologie - Litere, după care a predat religie ortodoxă în Reghin.

Una dintre pasiunile ce au rezultat din înclinaţia spre tainele divine este pictura iconografică pe sticlă, artă ce o ajută în meseria de cadru didactic. A îmbinat predarea religiei cu activităţi extracurriculare în cadrul unui cerc de religie numit „Micul Apostol”, pe care îl coordonează din anul 2005 la Şcoala Gimnazială „Alexandru Ceuşianu”.

A organizat mai multe tabere (la Reghin, Voivodeni, Gledin), pelerinaje (Nicula, Sâmbăta de Sus, Sibiel, Maramureş etc.) şi expoziţii (la instituţiile de cultură din Reghin şi biserici). A coordonat şi iniţiat proiectul, renumit în zonă, Şcoala de Vacanţă „Icoana, colţ de Rai”, ajuns la a VI-a ediţie. Tehnica folosită este tempera şi acrilic. Pentru ea icoana reprezintă „forma cea mai frumoasă şi curată de rugăciune prin care intrăm în comuniune cu Dumnezeu”.

A participat la Tabăra de creaţie „Icoana din fereastră” de la Lăpuşna, în 2008.

IIC
XCЬ

M.Θ.Y.
IC.XC

MAICA
DOMNULUI
IISUS
HRISTO

СФ&НТЫЬ
АРХІЕПІСКОП
ЧТЕФАН

SF. MC.
FILOFTEI

SF CUVIOS
IERARH
PAHOMIE
DE LA GLODIN

SF. CUV.
DE LA
PARASCHEVA
IAŞI

CΦ ΑΗΓΘΕΕ

MP
ΘY

MP
ΘY
IC XC

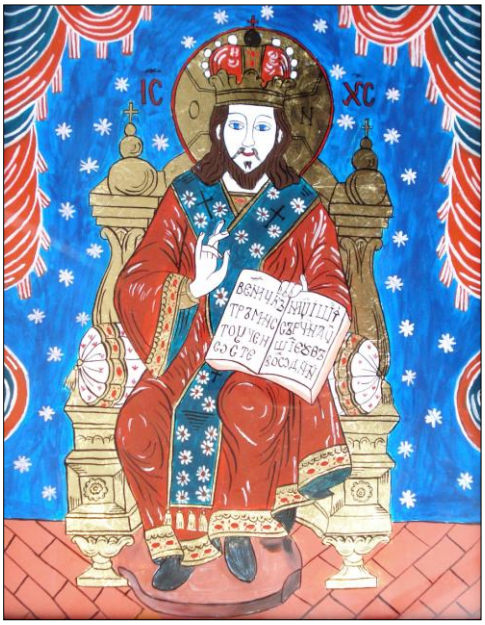
IC
XC

IC
XC

SF. AP. ȘI EV. MATEI

СФ ГЕОРГЕ

ΜΡ
ΘΥ
ΙC ΧC

HETREA JINGA CORNELIA

Cornelia Hetrea s-a născut la 13 decembrie 1953 în comuna Hetiur, judeţul Mureş. A copilărit şi a urmat Şcoala elementară în oraşul Rupea, Judeţul Braşov. A absolvit Liceul Pedagogic la Braşov.

Publică cărţi pentru copii, antologii de texte, caiete complementare manualelor şcolare. În anul 2008 debutează cu poezie.

Este membră a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din anul 1993. Expune în expoziţii personale şi colective, tablouri în ulei pe pânză şi icoane pe sticlă.

Expoziţii:*„Lacrimi şi flori”*, *„Flori cu suflet”*, *„Un zâmbet şi o floare”*, *„Departe/Aproape”*, *„Flori pentru mama”*, *„Liniştea din fereastră”*, *„Braţe de flori”*, *„Cod galben de flori”*, *„Flori pentru Grigore Vieru”*, *„Amintiri”*.

Pentru Cornelia Hetrea , legătura cu icoanele sunt „ochii ce vorbesc pe limba vederii” (Nichita Stănescu), de aceea se roagă în poezie: „Ţine-mi Doamne ochii/Că mâinile/Mi le voi ridica eu, cumva,/ Să imbrăţişez poezia”.

A studiat enigmele icoanei cu profesoarele Rodica Pop şi Lucia Călinescu, la Şcoala Populară de Artă.

Pentru Cornelia Hetrea icoanele trebuie să fie frumoase, aşa cum îşi imaginează chipurile pe care le vede cu ochii închişi.

A participat în tabere de creaţie coordonate de artistul-iconar Călin Bogătean.

ΜΡΕΥ
Ο
Ω
Ν
15.09.2013 15:57

IC
XC
Ω
Ο
Ν
15.08.2013 16:

IACOB STELA

M-am născut la 4 decembrie 1965 în oraşul Reghin, judeţul Mureş, în familia Bugnar Vasile şi Stela, primind numele de Bugnar Stela. Am absolvit Şcoala Generală nr. 1 din Reghin, în 1980 iar Liceul Industrial nr 2, tot din oraşul natal în anul 1984. În vara anului 1989 m-am căsătorit cu Iacob Sandu Iustin, cel care avea să fie din toamna aceluiaşi an preotul paroh al satului Frunzeni, comuna Lunca, devenind astfel preoteasa Stela Iacob. Dumnezeu a binecuvântat căsnicia noastă cu trei băieţi: Rareş Iustin, Andrei Ioan şi Horea Vasile, dar pentru care îi mulţumim în fiecare zi.

De când mă ştiu mi-a plăcut să pictez, m-au fascinat formele artistice şi culorile. La început, desenam şi pictam locuri sau lucruri care mă impresionau, peisaje, natură statică şi uneori portrete. În iunie 2007 am absolvit, în cadrul Universităţii „1 Decembrie 1918”-Alba Iulia, Facultatea de Teologie Ortodoxă, specializarea Teologie Ortodoxă – Limba şi Literatura Engleză, iar în anul 2009 am obţinut licenţa şi la specializarea Teologie Ortodoxă – Limba şi Literatura Română, din cadrul aceleaşi facultăţi. În prezent sunt profesor de religie şi de limba şi literatura română la Şcoala Gimnazială „Alexandru Ceuşianu” din Reghin şi profesor de religie la Şcoala Gimnazială din Solovăstru.

În toamna anului 2007, fiind încadrată ca profesor de religie ortodoxă la Gimnaziul „Alexandru Ceuşianu” din Reghin, am văzut pentru prima dată care este tehnica de lucru a pictării icoanei pe sticlă, la colega mea, doamna prof. Daniela Friciu. Am simţit atunci că această *„taină în culori”* îmi încălzeşte sufletul. Fire ambiţioasă şi întreprinzătoare, m-am apucat şi eu de treabă. Am învăţat şi de la inimoasa mea colegă, am învăţat şi de la alţi iconari, amatori sau profesionişti, şi în acelaşi an şcolar mi-am înfiinţat şi eu o grupă de pictură iconografică. Am învăţat şi m-am perfecţionat alături de elevii mei şi ştim cu toţii că întotdeauna există loc de mai mult, de mai bine.

Începând cu vara anului 2009, în fiecare vacanţă de vară am organizat în cadrul cercului câte o tabără de creaţie. În iniţierea şi realizarea acestor tabere ne-am bucurat din plin de susţinerea Primăriei şi a Consiliului Local Reghin şi, de asemenea, a tuturor instituţiilor de cultură din oraş. Primele trei ediţii s-au derulat la Biserica Voivodeni-Gliga, sub oblăduirea şi îndrumarea duhovnicească a părintelui Iacob Sandu Iustin, acum paroh al acestei biserici. Cea de-a IV-a ediţie a taberei a avut loc în vara anului 2012 în incinta Muzeului Etnografic Reghin, beneficiind atât de îndrumarea duhovnicească a părintelui Iustin Iacob, cât şi de preţioasa consultanţă de specialitate în domeniul păstrării şi promovării artei populare româneşti a doamnei director al muzeului, cercet. şt. Maria Borzan.

Începând cu anul şcolar 2012-2013 am încadrat această îndeletnicire a grupei într-un *Cerc de religie şi interculturalitate,* denumit „Rază de lumină", acesta desfăşurându-şi activitatea la Casa de Cultură a Tineretului „George Enescu" din Reghin, sub îndrumarea de specialitate a domnului director, artist plastic, Marcel Naste. Membrii cercului sunt elevi aparţinând mai multor şcoli gimnaziale din municipiul Reghin şi, de asemenea, veteranii cercului, câţiva liceeni, foşti elevi ai Şcolii Gimnaziale „Alexandru Ceuşianu", în sufletul cărora icoana a rămas pentru totdeauna acea *fereastră larg deschisă spre cer.* Activitatea acestui an şcolar a fost încununată de Tabăra de creaţie de la Lăpuşna – „LUMINĂ, TRADIŢIE, CREDINŢĂ", EDIŢIA a V – a, „*Lumină pentru suflet*", proiect care s-a derulat în strânsă conlucrare cu proiectul cultural „*Să citim în fân*", din cadrul programului *Biblioteca de vacanţă ,* iniţiat şi coordonat de doamna Sorina Bloj, director al Bibliotecii Municipale „Petru Maior" din Reghin.

Cercul „Rază de lumină", prin specificul său, cultivă valorile morale, naţionale şi culturale, formează competenţele sociale şi vocaţionale în rândul tinerilor ca strategie pentru o dezvoltare durabilă a societăţii, oferind acces la programe de educaţie prin muncă, joc şi educaţie prin serviciul în folosul comunităţii.

„ICOANĂ - ce vorbă sfântă – chip de sfânt ce răzbate dinlăuntrul nostru … se lasă zugrăvit cu stângăcie pe o bucată de sticlă, dar totuşi necuprins de puterea gândului nostru … şi totuşi … se cuibăreşte pe vecie acolo, în cel mai tainic locaş al sufletului nostru, de unde niciodată nu-l vom pierde şi unde ne vom refugia de fiecare dată când valurile acestei vieţi vor bate la porţile fiinţei noastre. ICOANĂ… POEZIE… RUGĂCIUNE… ÎNĂLŢARE… COMUNIUNE…" - iată un crâmpei din gândurile celor care au participat la această tabără.

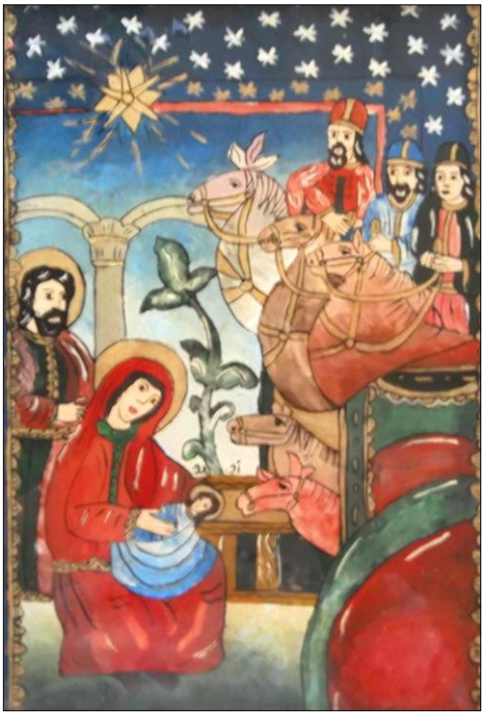

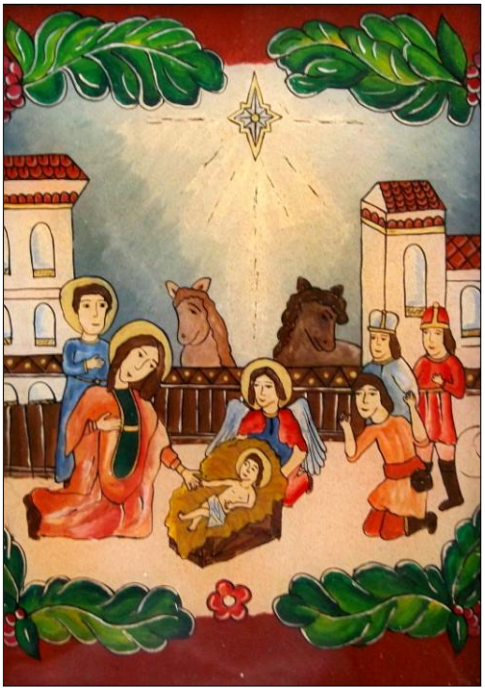

SE
ARH.
ŞTEFAN

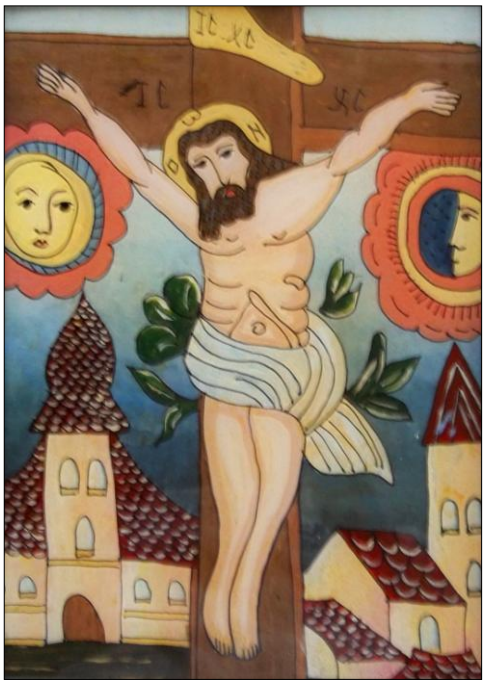

DAVID
ILIE
AVDIE
MOISE
NAUM

KULCSÁR-PÂRVU MARIA

S-a născut în localitatea Mâneciu-Ungureni, judeţul Prahova, la data de 19 iulie 1947.

A absolvit Academia Naţională de Educaţie Fizică şi Sport Bucureşti, în anul 1969, profesând la liceele din municipiul Târgu-Mureş, până în anul 2010.

În anul 2007 a absolvit Şcoala Populară de Artă, la clasa prof. Lucia Călinescu, secţia de pictură-icoane şi ulei pe pânză. În perioada 2002-2011, a participat la expoziţii colective: Galeria de Artă „Unirea”, Muzeul Judeţean de Etnografie Mureş, Cetatea Medievală Târgu-Mureş, „Zilele târgumureşene”, Ministerul Culturii, Prefectura Mureş, Sala Deisis, Mănăstirea „Sf. Ilie” din Topliţa, Arhiepiscopia Ortodoxă Română din Alba Iulia. Cu cercul de icoane de la Liceul „Traian Vuia” a luat parte la expoziţiile de la Muzeul Judeţean de Etnografie din Cetatea Medievală, Noaptea Muzeelor, Centrul Cultural „Mihai Eminescu”, Direcţia Judeţeană pentru Sport şi Tineret, 2006-2010. A participat la taberele de creaţie-ulei pe pânză de la Sovata, Râciu, Şăulia, Leptokaria-Grecia (2006-2011).

A fost prezentă în taberele de icoane pe sticlă şi lemn de la Sighişoara, Topliţa, Ceuaşu de Câmpie, Lăpuşna, Cotuş şi Sângeorgiu de Mureş. Este membru al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din anul 2006, în Consiliul de Conducere, având funcţia de secretar.

A obţinut diploma de participare la Festivalul Internaţional al Şcolilor de Artă - 2004 şi Festivalul de pictură şi Grafică „Vespasian Lungu” din Brăila - 2007. I s-a decernat premiul III la Concursul organizat în 2007 de Trustul „Ambasador”, cu tema „Iisus” şi premiile „Ambasador” în anii 2009-2011. Are lucrări în ţară şi străinătate în Grecia, Franţa, Suedia, SUA, Spania, Turcia, Italia, Japonia (icoane şi ulei pe pânză).

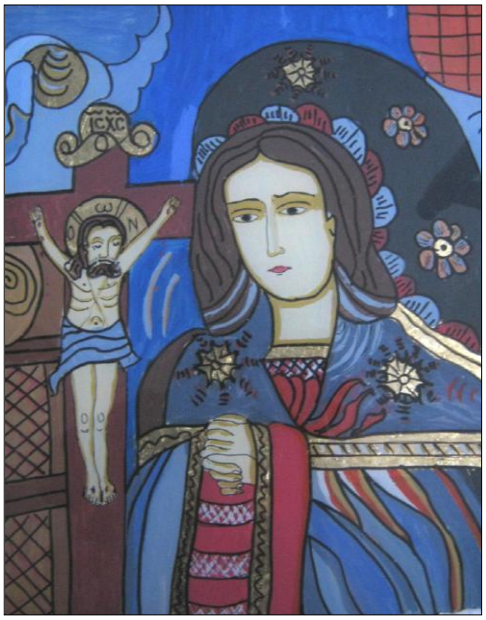

SF. IER.
NICOLA

SF. IER.
NICOLAE

SF. ILIE
2012

INTRAREA ÎN BISERICĂ
A MP.ȚȚ
MP ȚȚ

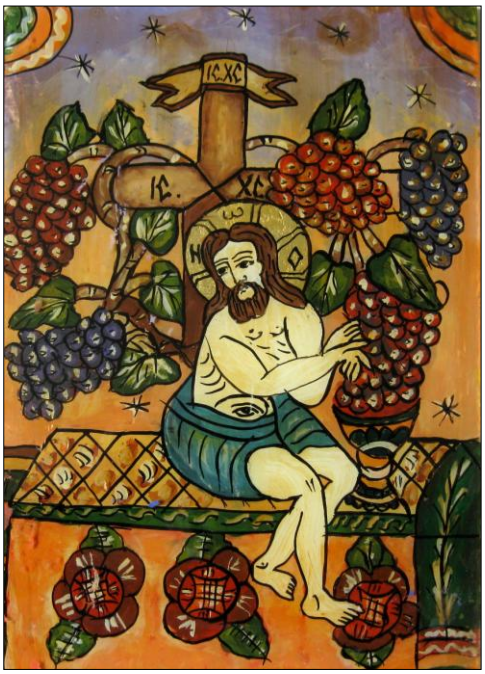
IC.XC
IC.
XC

SFÂNTUL MUCENIC
GHEORGHE

SFÂNTA TREIME

NAȘTEREA LUI IC. XC.
SF. IOSIF

NĂIUERĂ

SF.IER.
NICOLAE

LACZKÓ ARANKA

S-a născut în ziua de 22 decembrie 1952 în localitatea Sângeorgiu de Pădure, judeţul Mureş. A absolvit Şcoala Profesională în municipiul Târgu-Mureş. Între anii 1994 şi 2000 a lucrat ca pictor de mobilă în comuna Cristeşti. Pictează din copilărie. Prima expoziţie la care participă, este cea din anul 1994. Din anul 2000 devine membru al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, Târgu-Mureş. A avut expoziţii personale la: Budapesta, „Palatul Artelor" (1998), Kecskemét, „Muzeul de Artă Naivă" (1998), Stockholm, „Casa Maghiară" (2000, 2003). A participat la expoziţii colective organizate la: Baia Mare „Salonul Internaţional de Artă Naivă",(2003), Oradea „Muzeul Ţării Crişurilor", (2003), Bucureşti, „Salonul Internaţional de Artă Naivă", (2003, 2005, 2007, 2009), Cluj-Napoca, (2006, 2007), Piteşti, „Expoziţia Naţională de Artă Naivă", (2005-2009), Târgu-Mureş, Cetatea Medievală, (2000-2010).

A avut expoziţii personale în judeţul Mureş:

Târgu-Mureş, Galeria de Artă „Unirea", (2001, 2003, 2005, 2007), Târnăveni, „Casa de Cultură", (2002), Târgu-Mureş, Galeria „Surtek", (2005, 2006), Târgu-Mureş, „Muzeul de Etnografie Mureş", (2006).

A participat la târguri de artă populară din: Budapesta, Târgu-Mureş, Oradea, Bistriţa etc. Este prezentată în cataloage, albume şi cărţi: Bandi Dezső „Arta naivă în pictură, grafică, tapiserie şi sculptură", Târgu-Mureş, (1998), Herbert Wiesner „Arta Naivă din România. Întâmplări de călătorie", Târgu-Mureş, (2002), Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan , „Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş. 1977-2004", Târgu-Mureş, (2004), Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan „Artişti Plastici Mureşeni. 1977-2007", (2007), Petrică Oana Gabriela, catalogul „Salonul Internaţional de Artă Naivă", Bucureşti, 2007, 2009, Costel Iftinchi „50 de ani de artă naivă în România. Enciclopedie", Iaşi, 2010, Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan, Călin Bogătean, Marcel Naste, Iancu Mureşan „Artişti Plastici Mureşeni. 1977-2012", Târgu-Mureş, 2012, Ana Todea „Portrete mureşene. Dicţionar bibliografic", Târgu-Mureş, 2013, Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan „Arta Naivă din Judeţul Mureş. 1970-2012", Târgu-Mureş, 2012.

MAICA DOMNULUI ~ ISUS HRISTOS.

MAICA DOMNULUI
IRUI

ΜΡ.
ΟΥ.
ΙC. XC.

ΙΚΩΝ ΤΗΣ
ΕΟΤΟΚΟΥ
ΜΡ.
ΤΟ ΑΞΙΟΝ
ΕΣΤΙΝ
ΟΥ.
ΙΗΣ ΧΡΣ.
ΕΛΕΟΥΣΑ

MAICA
DOMNULUI.
INRI.

MAICA DOMNULUI
INRI

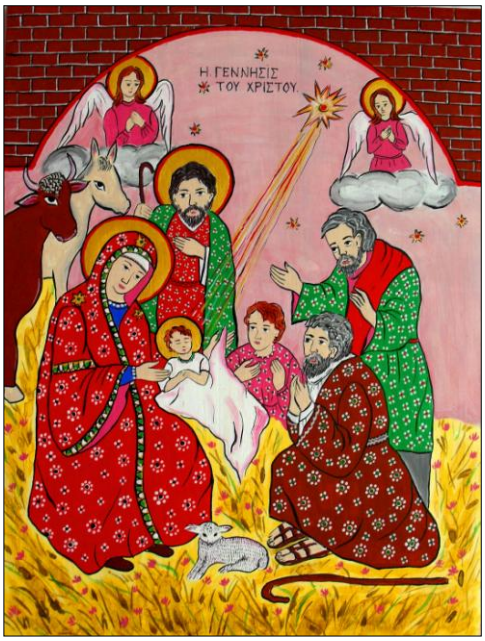
Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ
ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ
ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

SF. MUCENICI GHEORGHE ŞI TEODOR.

PESCUIREA MINUNATĂ LUCA V 1-11.

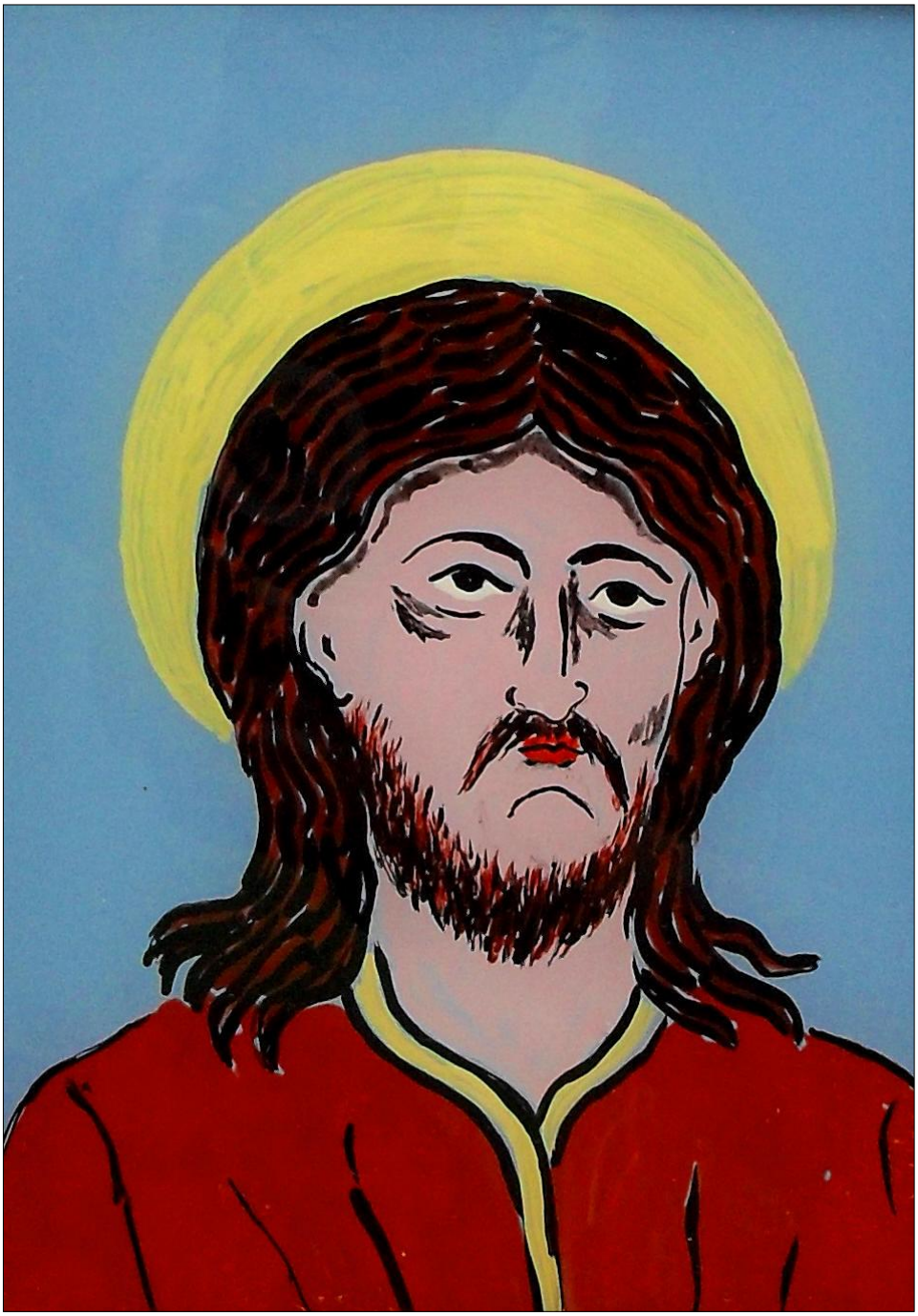

MANOLE EMILIA

S-a născut în ziua de 12 aprilie 1971 în municipiul Târgu-Mureş. A absolvit Facultatea de Teologie din cadrul Universităţii „Babeş-Bolyai” Cluj-Napoca, în anul 1995. Este profesor de religie ortodoxă.

Este membră a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din ziua de 30 septembrie 2009. Din anul 2005 pictează icoane pe sticlă. Conduce cercul de pictură de icoane din şcoală.

A participat cu regularitate la expoziţiile de grup şi colective de pictură organizate la Galeria de Artă „Unirea”, Cetatea Medievală din Târgu-Mureş, Sala „Axis” a Direcţiei Judeţene pentru Sport şi Tineret Mureş, Inspectoratul Şcolar Mureş, Biblioteca Judeţeană Mureş, secţia pentru copii, Muzeul Judeţean de Etnografie Mureş, primăriile din Topliţa şi Bucureşti.

A participat la taberele de pictură de icoane: Mănăstirea Doamnei din Topliţa, Complexul de la Lăpuşna, Cotuş şi Ceuaşu de Câmpie.

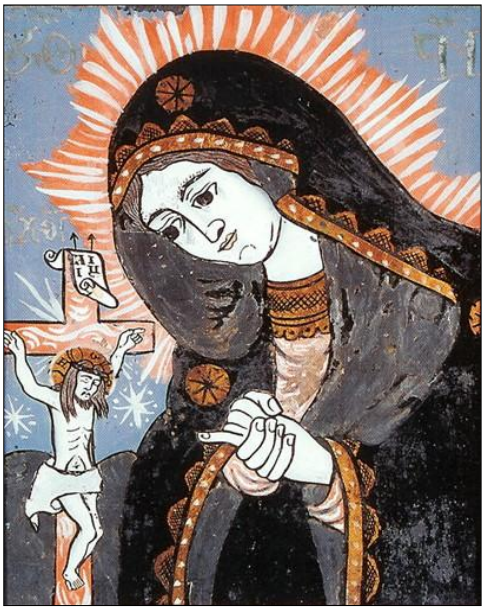

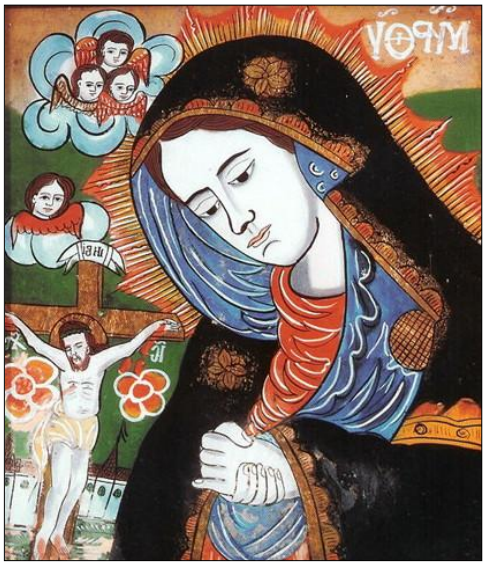

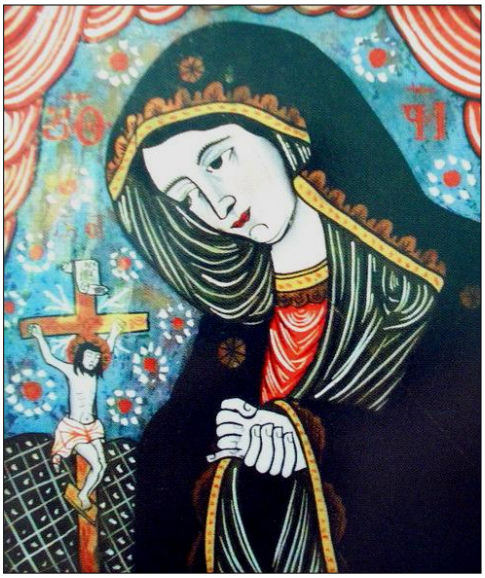

MASA
DERAI

NEGHIRLĂ ADRIANA

S-a născut la data de 23 septembrie 1963 în Cisnădie, judeţul Sibiu.

A absolvit Universitatea de Medicină şi Farmacie Târgu-Mureş, Facultatea de Pediatrie, în 1990.

S-a iniţiat în arta picturii icoanelor pe sticla în cadrul cercului de la Grupul Şcolar „Traian Vuia” Târgu-Mureş, condus de doamna profesoară Maria Kulcsár-Pârvu. Este membră a AAP Mureş din 2011.

A participat la Expoziţia Judeţeană de Icoane şi obiecte de cult, din 2010, la Galeria „Unirea” Târgu-Mureş. Abordează icoana în tehnica tempera pe sticlă.

MP.ΘY.
IC.XC.

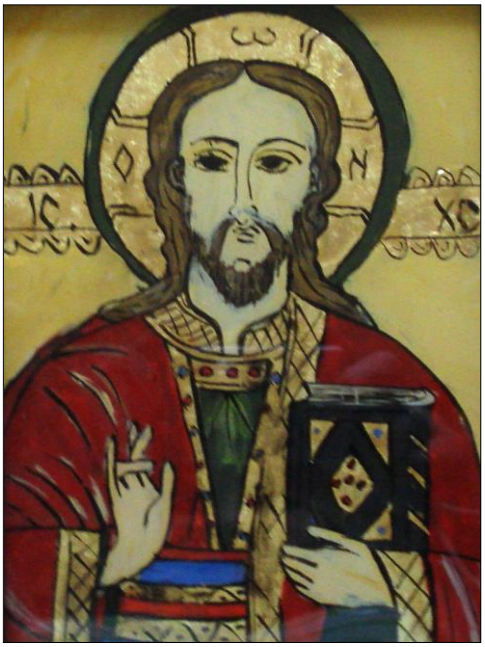
IC.
XC

SF. MUC. GHEORGHE.

MP.ΘΥ.

MP
ΘΥ
IC
XC

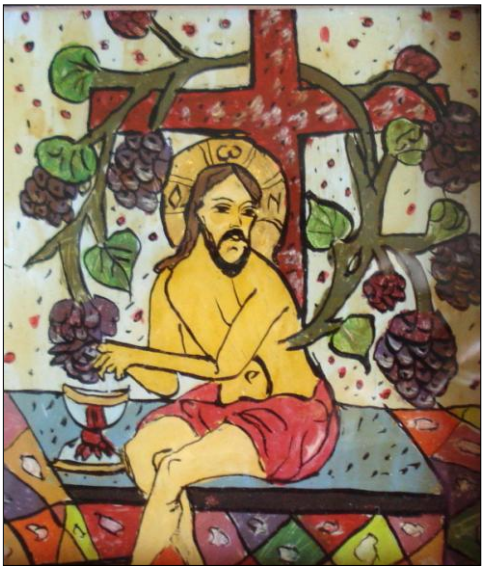

SFÂNTUL
NICOLAE

MD.OV.

BUNA
VESTIRE

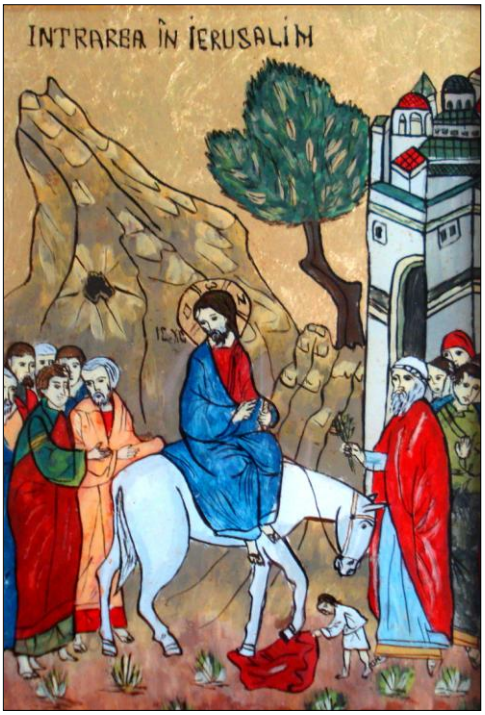
INTRAREA ÎN IERUSALIM

AM
M
E
BA

ΜΡ
ΟΥ
ΙC.ΧC.

IZVORUL
TĂMĂDUIRII

FUGA ÎN EGIPT

NICOLAE MARCELA

S-a născut în ziua de 20 noiembrie 1949 în localitatea Mediaş, judeţul Sibiu, fiica Anei şi lui Ion Nicolae. A urmat studiile gimnaziale la şcoala „Ştefan Ludwig Roth” şi a absolvit liceul „Avram Iancu” din aceeaşi localitate. În1970 a absolvit Facultatea de Fizică – Chimie din Bucureşti. Între 1970-1982 a fost profesoară de fizică şi chimie la Milăşel şi Băiţa; între 1982-1986 a lucrat ca laborantă I. M. Republica din Reghin, iar din 1986 până în 2008 a fost chimistă la Staţia de epurare, Reghin. În prezent este pensionară.

Din 1971 este căsătorită cu Nicolae Nicolae (născut Cijacovschi) şi are doi copii: Răzvan şi Ciprian, şi un nepot Andrei Maximilian.

Odată cu pensionarea a descoperit pasiunea pentru pictura pe sticlă, iar cursul doamnei Elena Costinaş, artist plastic iconari s-a potrivit ca o mănuşă. De atunci îşi petrece timpul într-un mod plăcut şi relaxant.

În 30 martie 2010 a participat la expoziţia „Lumină şi culoare” de la Casa de Cultură a Tineretului din Reghin, eveniment organizat de d-na Elena Costinaş, unde au fost expuse lucrările ucenicilor iconari de la Cercul de pictură coordonat de dânsa. În 18 decembrie 2010, şi-a expus lucrările la Galeria de Artă „Unirea” din Tg.-Mureş, în cadrul expoziţiei „Icoane, colinde şi credinţă”, organizată de C. J. Mureş, Asocaţia Artiştilor Plastici Mureş, în colaborare cu Centrul Judeţean pentru Cultură Tradiţională şi Educaţie Artistică, Mureş. Cea de-a treia expoziţie la care a participat a avut loc în anul 2012, „Nihil Sine Deo”.

Pentru Marcela Nicolae, icoana este o manifestare cu chip omenesc a prezenţei lui Dumnezeu şi a Sfinţilor, dându-ne încredere, iubire şi credinţă, făcându-ne mai buni şi mai iubitori. După cum spune, s-a regăsit în liniştea pe care ţi-o dă pictarea unei icoane şi în plăcerea de a o privi şi admira când este gata.

Împreună cu soţul ei au realizat un grup de şase icoane înrămate într-o fereastră, lucrare pe care au donat-o Mănăstirii Lăpuşna, jud .Mureş, pentru a păstra vie amintirea părinţilor lor.

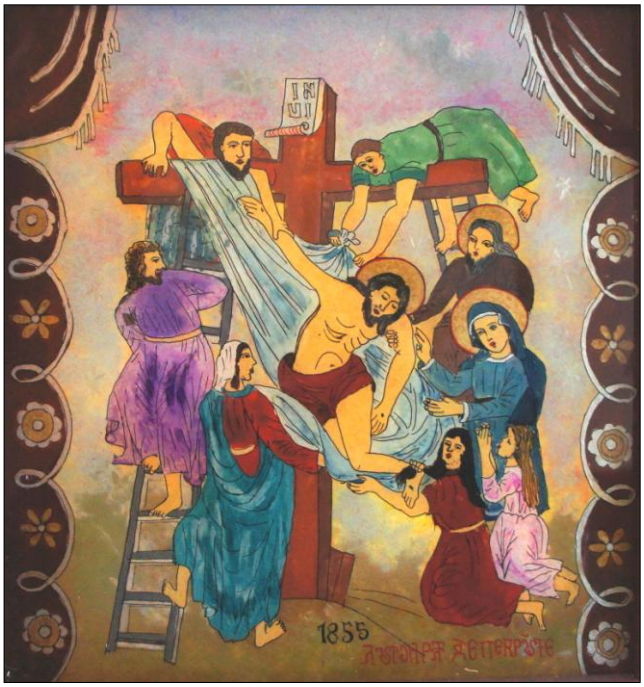
1855

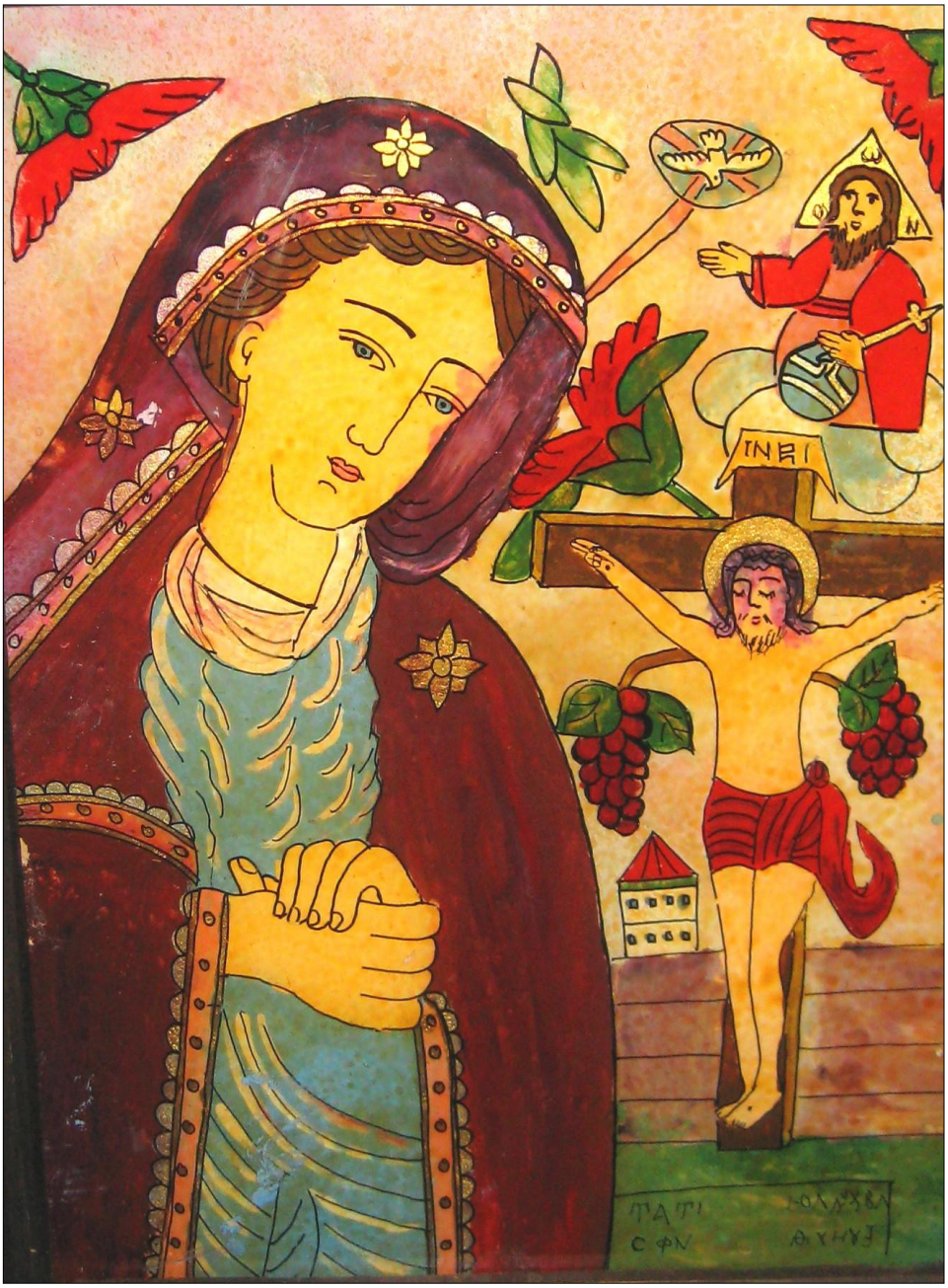
INRI

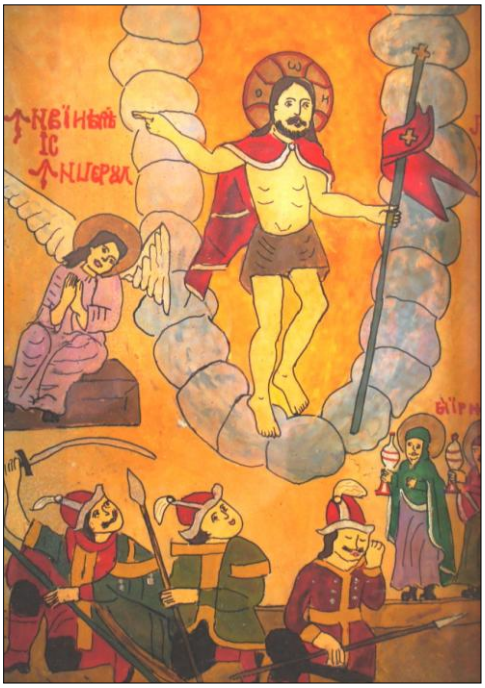

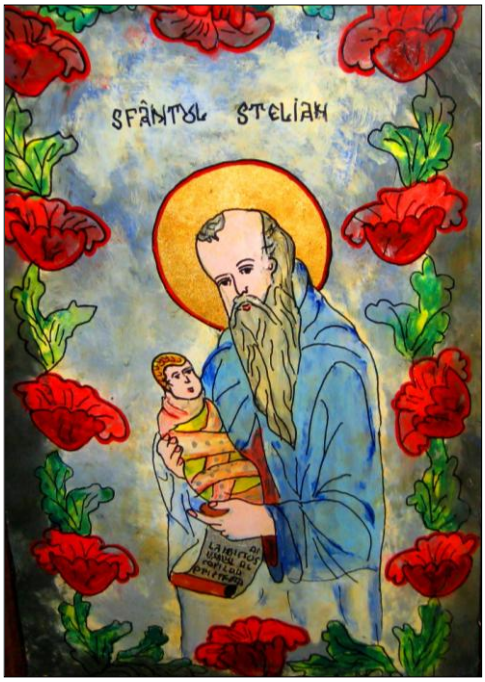
SFÂNTUL STELIAN

NICOLAE NICOLAE (CIJACOVSCHI)

S-a născut în ziua 22 februarie 1943 în localitatea Visoca, Republica Moldova, fiul preotului Leonida Cijacovschi şi a preotesei-educatoare Tamara. A urmat studiile gimnaziale la şcoala din Urisiu de Sus; din motive politice (tatăl a fost deţinut politic), i s-a interzis accesul la învăţământul liceal din România, astfel că a fost nevoit să urmeze cursurile unei şcoli de artă şi meserii din Topliţa. Prima angajare, la Fabrica de instrumente muzicale din Reghin, iar în paralel a urmat cursurile serale ale Liceului Teoretic din aceeaşi localitate. Între anii 1967-1971 a urmat cursurile Facultăţii de Biologie din Braşov. Între 1971-1982 a fost profesor de biologie în Milăşel, Crăieşti, şi Băiţa, iar între 1982 - 2002 a fost şeful Staţiei de epurare Reghin, cu specializarea biolog. În prezent este pensionar.

Din 1971 este căsătorit cu Nicolae Marcela (din motive politice, a optat pentru schimbarea numelui de familie prin căsătorie, preluând numele soţiei). Are doi copii: Răzvan şi Ciprian, şi un nepot Andrei Maximilian.

Împreună cu soţia sa a urmat cursul de pictură pe sticlă sub îndrumarea doamnei Elena Costinaş, artist plastic. Au urmat participările la expoziţii de icoane pe sticlă: 30 martie 2010, expoziţia „Lumină şi culoare” la Casa de Cultură a Tineretului din Reghin, organizator Elena Costinaş; 18 decembrie 2010, expoziţiei „Icoane, colinde şi credinţă” la Galeria de Artă „Unirea” din Târgu-Mureş, eveniment organizat de C. J. Mureş, Asocaţia Artiştilor Plastici Mureş, în colaborare cu Centrul Judeţean pentru Cultură Tradiţională şi Educaţie Artistică Mureş; în 2012, expoziţia „Nihil Sine Deo”, Reghin.

Pentru dânsul, a picta icoane reprezintă un mod de a sta de vorba cu Dumnezeu şi de regăsire a liniştii sufleteşti, păstrând viu talentul de a picta, moştenit de la mama sa, Tămăruca, după cum îi spuneau toţi cei dragi.

Împreună cu soţia sa, Marcela, a realizat un grup de şase icoane înrămate într-o fereastră, lucrare pe care au donat-o Mănăstirii Lăpuşna, judeţul Mureş, pentru a păstra vie amintirea părinţilor lor.

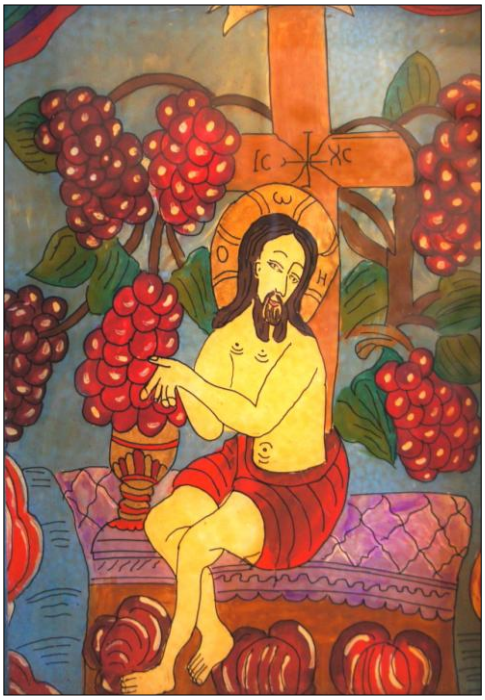
IC XC

1843

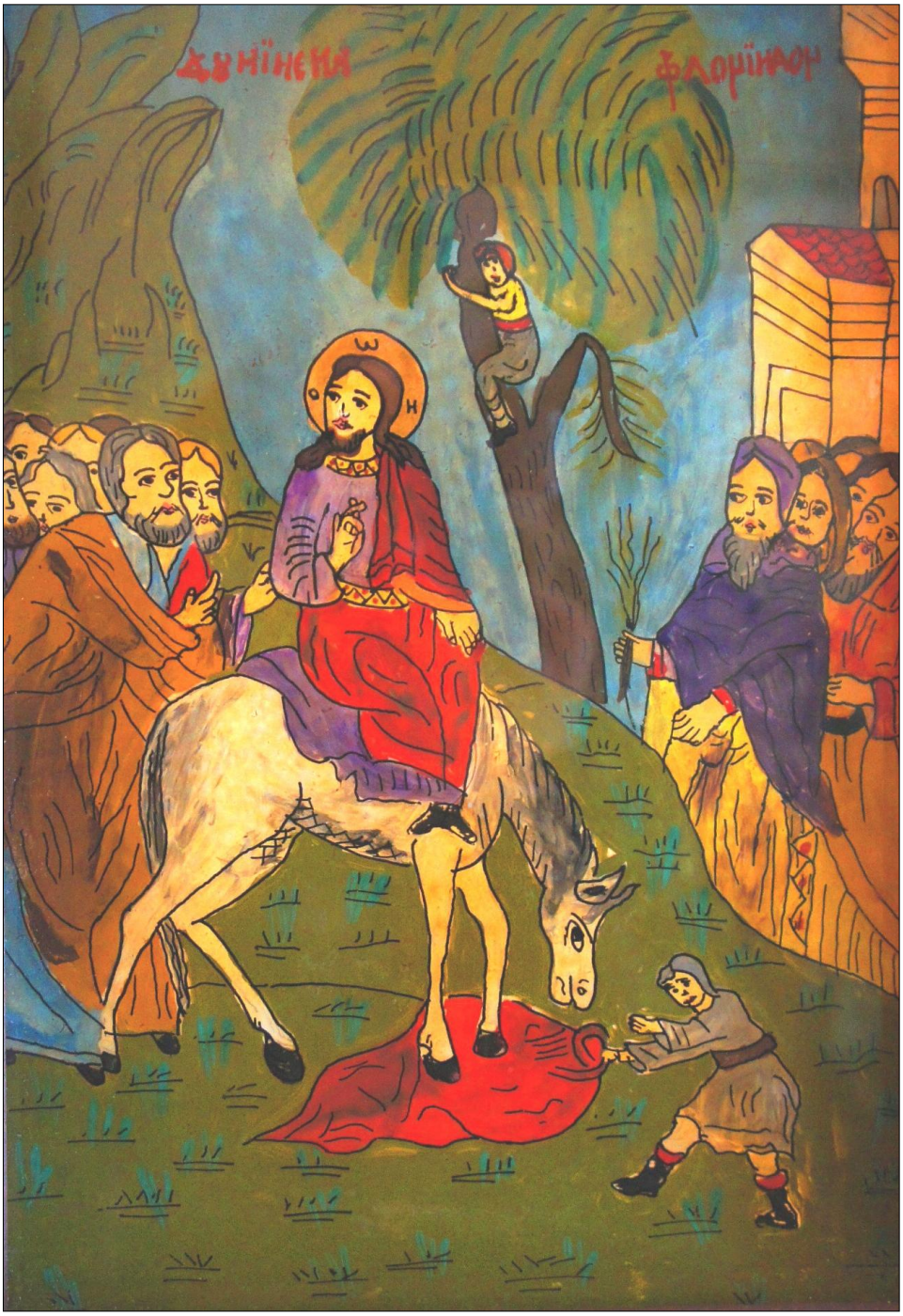
ΔΥΝΗΝΕΜΑ
ΦΛΟΡΙΝΑΟΥ

С҃ФНТѲЛ. М҃. ГЕОРГЕ
1872

ΙΣ.ΧΣ
Ω
Α
Η

OLTEAN DOINA

S-a născut în ziua de 18 februarie 1959 în oraşul Târgu-Mureş. În anul 1978 a absolvit cursurile Liceului „Al. Papiu Ilarian” din Târgu-Mureş.

A obţinut licenţe la Facultatea de Construcţii Civile, Industriale şi Agricole Bucureşti (1984), Facultatea de Psihologie din cadrul Universităţii „Dimitrie Cantemir” Târgu-Mureş (2005), Facultatea de Psihologie şi Ştiinţe ale Educaţiei de la Universitatea „A. I. Cuza” din Iaşi, masterat în specializarea educaţia adulţilor (2005).

În anul 1978 a absolvit cursurile Şcolii de Artă din Târgu-Mureş, secţia pictură şi grafică.

Membră al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din anul 1977.

În prezent este inspector de specialitate la Primăria Târgu-Mureş, Administraţia Domeniului Public.

Studiază şi pictează icoane pe sticlă respectând tradiţia icoanei din Transilvania. Participă la expoziţii de grup şi colective.

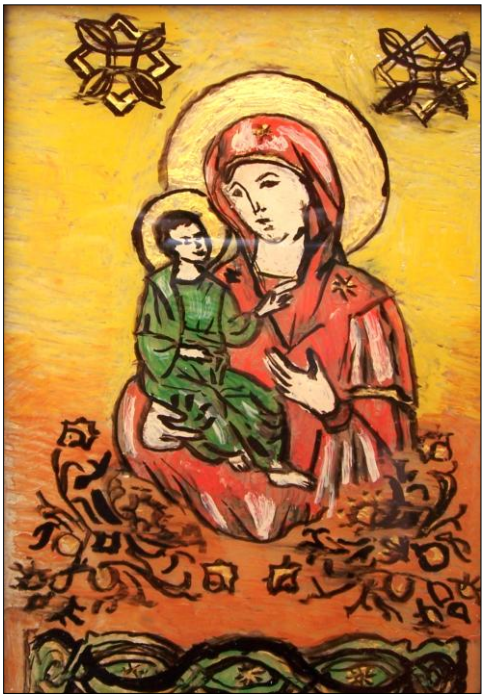

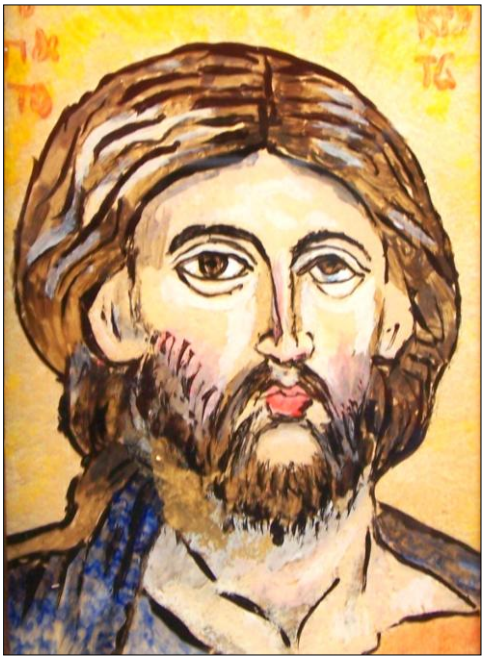

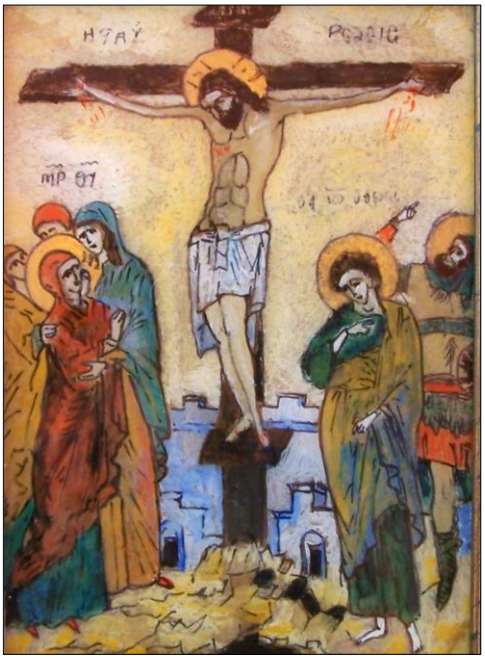

IC XC

ΙΗΡ ΟΥ
Ο
Θ
Ν
ΙΣ ΧΣ

IC
XC
MPOY

PAŞCU VETA

S-a născut în ziua de 18 martie 1956 în localitatea Toldal, judeţul Mureş. Desenează şi pictează din copilărie, participând la expoziţii şi concursuri şcolare fiind premiată.

A absolvit Şcoala de Arte din municipiul Târgu-Mureş în anul 2006, având ca profesoară pe Lucia Călinescu.

Lucrează ca tehnician în atelierul de creaţie al Ţesătoriei de Mătase Târgu-Mureş.

Este membră a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din anul 2006.

Tehnici folosite: icoane pe lemn, icoane pe sticlă, pictură în ulei şi acril pe pânză.

A participat la următoarele expoziţii:

- Expoziţia Naţională de Icoane din Sebeş Alba (2004)
- Expoziţiile Judeţene de Icoane din Galeria de Artă „Uniurea” (2006-2012),
- Expiziţiile „ Icoana din fereastră” (2008-2012)
- „Salonul de iarnă-pictură religioasă”, Sebeş-Alba (2004),
- Expoziţia „Icoana din fereastră”, Lăpuşna, (2008),
- Expoziţia „Icoana din fereastră”, Ministerul Culturii Bucureşti, (2008),
- Expoziţia „Icoana din ferearsă”, Primăria municipiului Topliţa, (2009).
- Expoziţia „Icoana din fereastră”, Mănăstirea „Sf. Ilie” Topliţa, (2009),
- Expoziţia de icoane„Arta icoanei pe sticlă”, Cotuş, (2011).

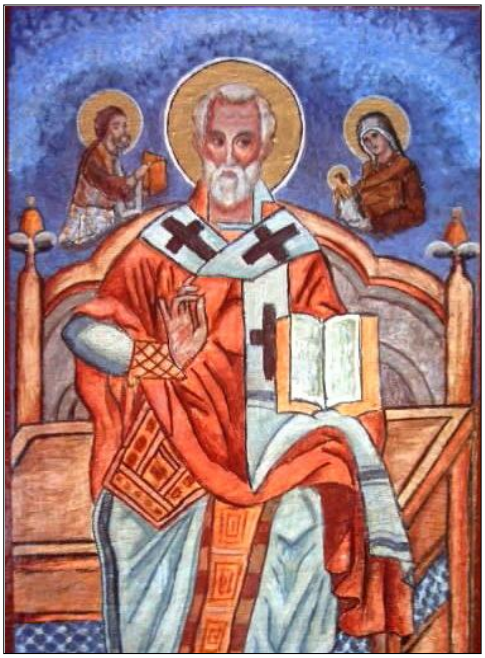

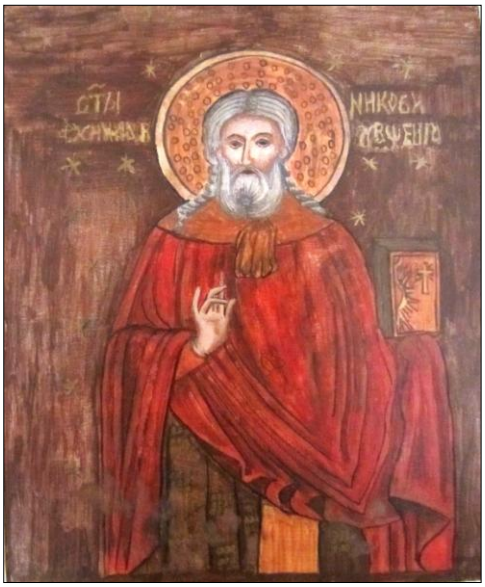

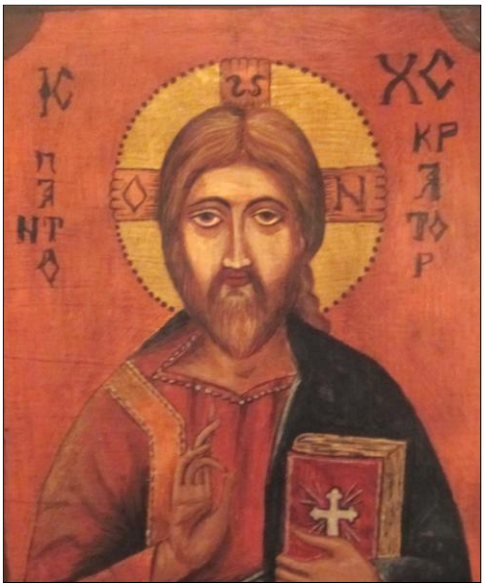
IC
XC
ΠΑΝΤΟ
ΚΡΑΤΟΡ

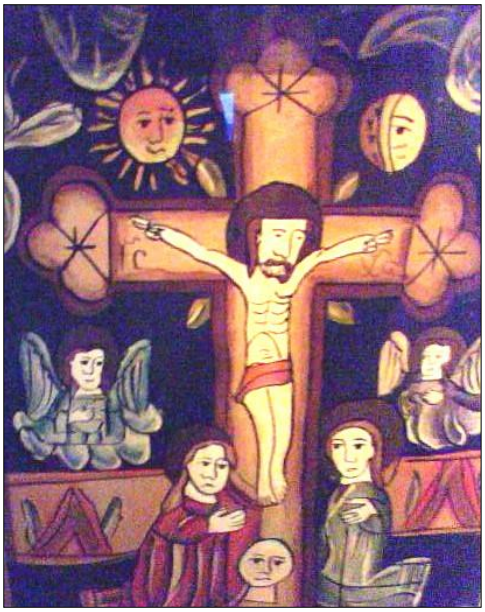

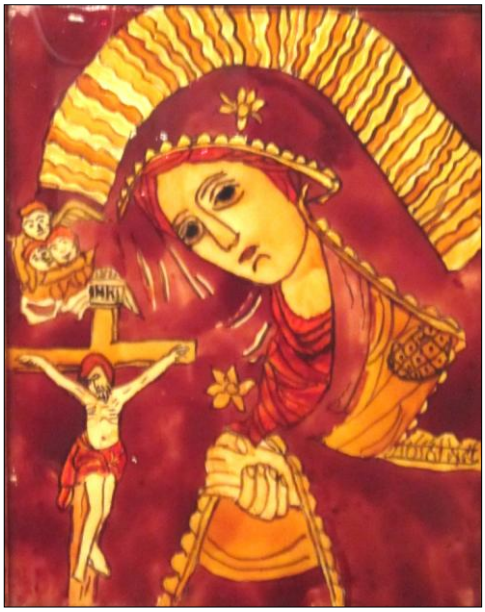

ICXC
ΜΡΘΥ

PETCA DARIA MIHAELA

În luna ianuarie 2013 s-au împlinit trei ani de când sub îndrumarea și ajutorul d-nei profesoare Elena Costinaș, am început să studiez și să realizez pictura icoanelor pe sticlă.

Dacă la început, în primele săptămâni, mi s-a părut o simplă deconectare, o joacă a culorilor, o relaxare a minții de după orele de școală, pe măsură ce aprofundam tainele mesteșugului iconografiei, am înțeles că pictura icoanelor pe sticlă și a icoanelor reprezintă mult mai mult.

În primul rând, nu poti începe pictura unei icoane fără a rosti din inimă „Rugăciunea Iconarului”, înțelegând astfel că realizarea unei icoane este mai mult decât o simplă joacă, că primul pas se face numai după ce l-am chemat aproape de mine pe Domnul Dumnezeu. Apoi, după ce-am făcut primul pas, am învățat că la icoane laturii artistice îi trebuie adăugat fiorul credinței în Hristos, cunoașterea semnificației scenei religioase la care se referă icoana, cunoașterea unor date istorice din epocile la care se referă icoanele și să înțelegi stilul de a realiza icoane, specific tradițiilor ortodoxe românești. De asemenea, am învățat câteva pagini din istoria icoanelor, despre persecuția iconarilor și din istoria creștinismului ortodox.

Acum, după patru ani de la începuturi și patru expoziții, cînd am primit trei diplome pentru merite deosebite, pot să spun că pictura icoanelor m-a făcut să mă simt mai bogată sufletește și că nu este limită de vârstă pentru a începe studiul acestora. În cadrul cursului, deși sunt cel mai tânăr ucenic, mă simt aproape de toți colegii mei, neexistând bariere de vârstă între noi, studiul icoanelor ajutându-ne să ne împrietenim.Tuturor copiilor care vor să se apropie de Domnul nostru Iisus Hristos, le recomand să încerce să-l cunoască, să și-l apropie prin pictura icoanelor.

SE. MUCENIC
CIPRIAN

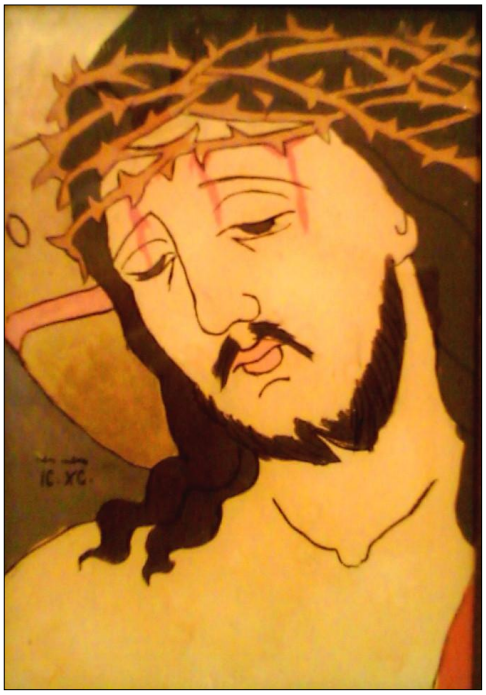
IC. XC.

MP ΘΥ
IC
XC

SF. IER
NICOLAE

Ѳ М ГЕОРГІС

PETICĂ VIOLETA

S-a născut în ziua de 20 septembrie 1953 în localitatea Ineu, judeţul Bihor. Este absolventă a Facultăţii de Filologie a Universităţii Timişoara, promoţia 1980.

Este membră al Asociaţiei Artiţştilor Plastici Mureş, Târgu-Mureş, din luna ianuarie 2009.

A participat la mai multe expoziţii colective şi de grup organizate în Galeria de Artă „Unirea” din Târgu-Mureş, sala Mureş Moll, China Blue, Librăria Moll, Grecia-Leptokaria etc.

A participat la taberele de pictură din Grecia-Leptokaria, Şeulia, Casa de oaspeţi a Primăriei Târgu-Mureş, Sovata, Lăpuşna, Ceuaşu de Câmpie, Cetatea Sighişoarei, Gledin din judeţul Bistriţa-Năsăud, şi Mănăstirea „Sf. Mucenic Dimitrie” din Sighişoara.

SP. GHEORGHE

MIHAIL
GAVRIL

NASTEREA LUI IS. XS.

MP ΘY.
IC XC

MAICA DOMNULUI ÎNDURERATĂ

ІС
ХС

POP RODICA ZAMFIRA

Data naşterii: 14 iunie 1953**,** Cluj.

Ocupaţia actuală: profesor, Liceul Vocațional de Artă din Târgu-Mureș.

Opera pictoriţei este reprezentată prin lucrări gen compoziţii, naturi statice, peisaj sau icoane pe sticlă, imaginile apar drept corolar ale unor desfăşurări de energii plastice ce concentrează, în sine, o mare putere cromatică şi de conţinut. În mărturisirea profesiunii sale de credinţa autoarea spune:

„Pentru mine, în imperiul infinit al simţirii, fiecare culoare este un gând, fiecare nuanţă un sentiment, fiecare ton o emoţie ce eternizează existenţa chipurilor de legendă în afara legilor omeneşti.”

Are participări constante la tabere şi expoziţii personale, de grup, naţionale şi internaţionale

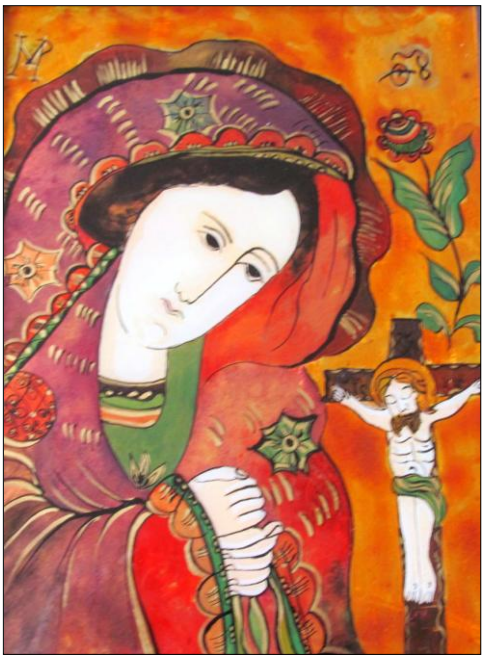

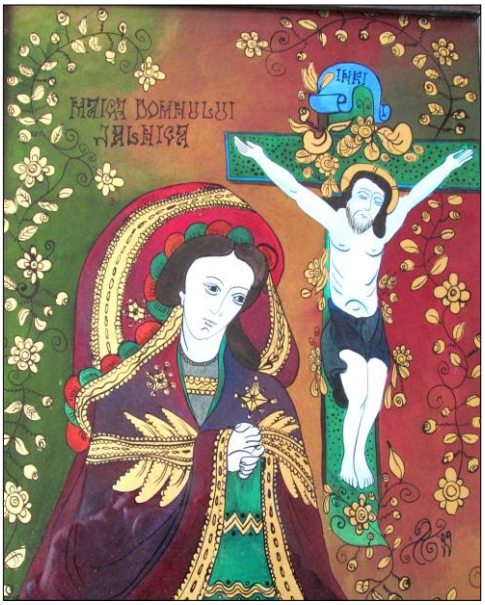
MAICA DOMNULUI
IHSUS

SF. MARIA
SI LAUS

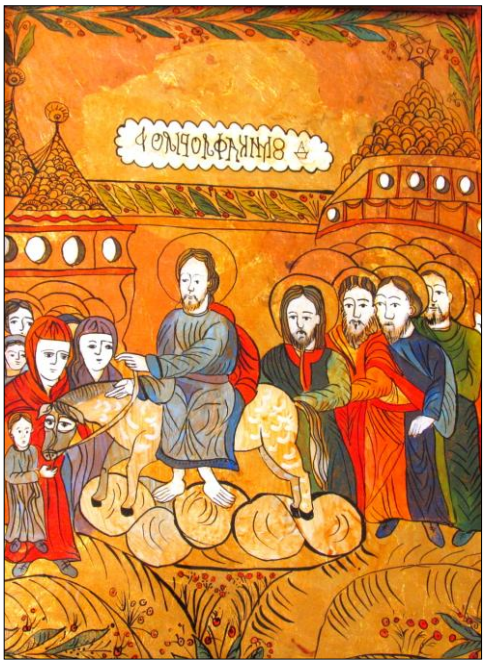

IGXG
Ω
O
H

G:POP.ГІЕ

SĂLĂGEAN ANA

„Printre gene o lacrimă, o vâlvătaie…o fereastră, atât va ramâne, o fereastră a inimii mele, icoana inimii mele prin care Dumnezeu ne picură lumină”

Născută la data de 15 iunie 1959 în Silivaşul de Câmpie. A absolvit Şcoala de Artă Tg.-Mureş, secţia pictură. Este membră a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş si a grupului de artă religioasă „Deisis”.

Expoziţii

2012 – decembrie – Expoziţie de icoane „Colind de decembrie” Galeria „Deisis” Tg.-Mureş, Expoziţie de icoane „Dăruind vei dobândi” Galeria de Artă a Studioului de Radio Tg.-Mureş. 2012 - august – Expoziţie cu grupul de artă religioasă „Deisis” - Biblioteca Naţională a României Bucureşti. 2012 – iunie - Expoziţie de pictură, Leptokaria, Grecia. 2012 – mai –iunie – Expoziţie personală de pictură „O zi minunată” - Galeria „Deisis” Tg.-Mureş. 2012 – 23-30 aprilie - Expoziţie cu grupul de artă religioasă „Deisis” – Biblioteca Naţională a României Bucureşti, 2011 –noiembrie –februarie 2012 –Expoziţia „Târgu-Mureşul în pictură” – Galeria „Godor Klub” –Budapesta. 2011 – iunie – Expoziţie de pictură , Leptokaria, Grecia. 2011 – mai – Expozţia personală de pictură „Echilibru” –Sp. Cl. Jud. U.-Tg.-Mureş. 2011 - 30 aprilie - 17 iulie – Expoziţia de icoane – „Ferestre către cer” - Kulturelles Forum Langenfeld – Germania. 2011 – aprilie - Expoziţie de icoane - Muzeul de Etnografie şi Artă Tradiţională- Tg.-Mureş, România, 2010 - 06-18 decembrie - Expozţie de icoane la Primăria Eschweiler – Germania. 2010 – decembrie - Expoziţie de icoane – Consulatul General al României, Bonn – Germania. 2010 – decembrie - Expoziţia de pictură „Peisaje” – Consulatul General al României, Bonn – Germania 2010 –-septembrie - decembrie – Expoziţia de pictură „Peisaje transilvane” - Consulatul General al României, Bonn – Germania. 2010 - septembrie –decembrie – Expoziţia personală de icoane „Lacrimi de lumină”-

Bonn – Germania. 2010 – 24 septembrie – decembrie - Expoziţia de icoane „Biserica virtuală” – Consulatul General al României, Bonn – Germania. 2010 – 21 -23 septembrie – Expozţia de icoane „Icoana intre tradiţie şi modernitate” – Paderborn – Germania. 2010 – aprilie – Expoziţie colectivă de pictură – peisaje din Grecia - Centrul Cultural Reduta – Braşov, 2009 – 14-27 noiembrie - Sala AAP - Expoziţia de pictură, Leptokaria – Grecia, ediţia a III-a. 2009 – 29-30 august - Expoziţia de icoane a grupului de artă religioasă „Deisis” la Festivalul Văii Gurghiului. 2009 – iulie – Expoziţie colectivă de icoane – Centrul Cultural Reduta – Braşov. 2009 - 21 iulie - Mănăstirea „Sf. Ilie”- Topliţa-expoziţie colectivă de icoane „Icoana din fereastră” şi „Crucea din fereastră”. 2009 – 18 iulie – Expoziţie de icoane – Primăria din Topliţa. 2009 – 13-29 iunie - Expoziţia personală de pictură „In umbra sufletului” sala „UNIREA” Tg.-Mureş. 2009 – iunie – Expoziţie de pictura , Leptokaria, Grecia. 2009 – aprilie - Expoziţia de icoane, „Icoana între tradiţie şi modernitate” – Consiliul Judeţean Mureş, 2008 – noiembrie - Expoziţia de icoane „Icoana din Fereastră” - Ministerul Culturii Bucureşti. 2008 – iulie - Expoziţia de icoane „Icoana din fereastră” – Lăpuşna. 2008 – 9-22 august – Expoziţia colectivă de pictură - „100 de ani de funcţionare a Școlii de Arte”- Tg.-Mureş. 2008 – iunie - Expoziţia de pictură – „Zilele târgumureşene” - Cetatea din Tg.-Mureş, 2007 – iunie- Expoziţia colectivă de pictură, Leptokaria, Grecia. 2006 – 12 aprilie – 01 iunie - Muzeul de Etnografie si Artă Populară Tg.-Mureş – Expoziţia de icoane pe sticlă şi lemn realizate în tabăra de creaţie de la Mănăstirea „Sf. Mare Mucenic Dimitrie Izvorâtorul de Mir”, 2005 – 17.12.2005-03.01.2006 - Consiliul Judeţean Mureş, CJPCPCT Mureş - Expoziţia judeţeană de icoane şi obiecte de cult, ediţia a XVI-a, 2005 – mai - Expoziţia absolvenţilor Școlii de Arte – AAP Tg.-Mureş. 2005 -2012 -expoziţii colective de pictură şi icoane galeria „Unirea” Tg.-Mureș, 2010 - „Learning by doing” ateliere de lucru, icoane pe sticlă, Bonn Germania. 2010 - „Let the children come to me!” - Queen Juliana School, Bonn, Germania – icoane, pictură pe sticlă, 2009 -2012- lecţii interactive de pictură pentru copii, Tg.-Mureş.

Lucrări în colecţii private din ţară şi străinătate : SUA, Germania, Franţa, Ungaria, Grecia.

Apariţii în mass-media; albumul „Artişti plastici mureşeni 1977 – 2007”; Anuar – 2008; Anuar -2009; Anuar -2010, Anuar 1977-2012, 2009 - diploma „Ambasador”.

1872

MP
ΘY
IN RI
IC XC

NASTEREA
DOMNULUI
MP ΘY

MPOY

SF. ILIE

S
E
NICOLAE

ΜΡ
ΘΥ

STÎNA PAULA LUCIA MIHAELA

S-a născut la data de 8 noiembrie 1981 în oraşul Luduş, judeţul Mureş.

A absolvit Liceul Pedagogic din Târgu-Mureş în anul 2001, iar în anul 2010 a absolvit Facultatea de Marketing şi Afaceri Economice.

Din anul 2010 lucrează ca educatoare la Grădiniţa „Căsuţa fermecată” din oraşul Luduş.

Primul contact cu lumea artelor plastice l-a avut încă din copilărie, de la vârsta de 5 ani, când a început să picteze sub îndrumarea prof Bălănescu Carmen Daniela, care i-a călăuzit paşii până la vârsta adolescenţei. A participat cu lucrări de pictură la expoziţii colective organizate în oraşul Luduş şi municipiul Târgu-Mureş.

A organizat o expoziţie personală în oraşul Luduş. A participat la tabere de creaţie în oraşele Sibiu şi Timişoara.

Din anul 2010 reprezintă judeţul Mureş la Expoziţia-atelier de ouă încondeiate şi icoane din municipiul Vaslui. Abordează o gamă largă de subiecte şi de tehnici: de la icoanele pe sticlă, pe lemn şi piatră, la tablourile abstracte, decoraţiuni şi pictură murală.

Este membră a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din data de 3 decembrie 2008. Din anul 2008 participă cu regularitate la expoziţiile judeţene de icoane organizate în Galeria de Artă „Unirea” din municipiul Târgu-Mureş.

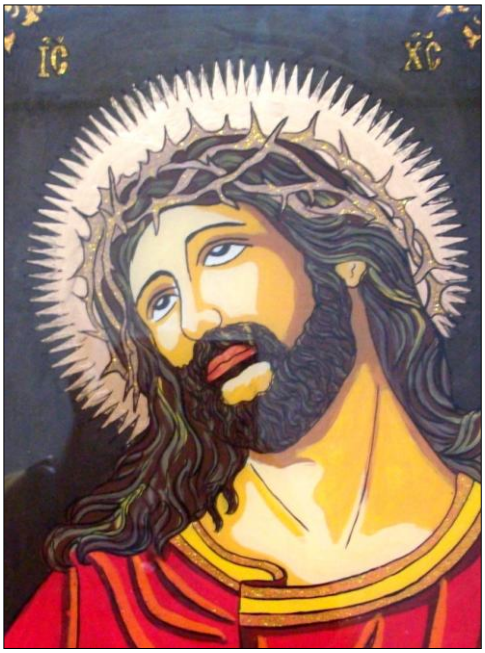
IC
XC

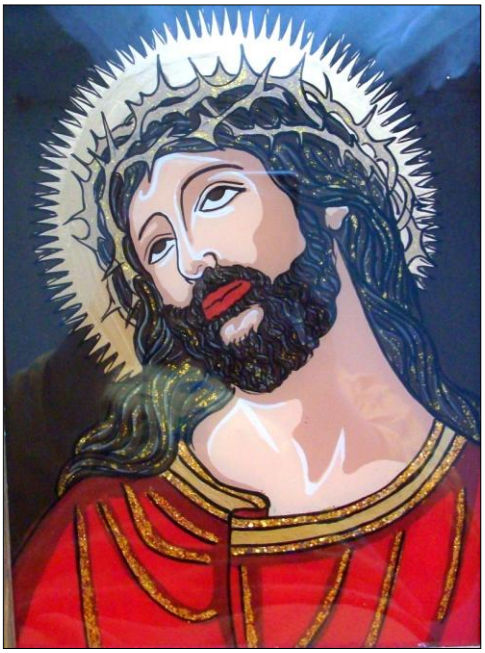

MP
OY
IC
XC

ΜΗΡΟΥ

IC XC

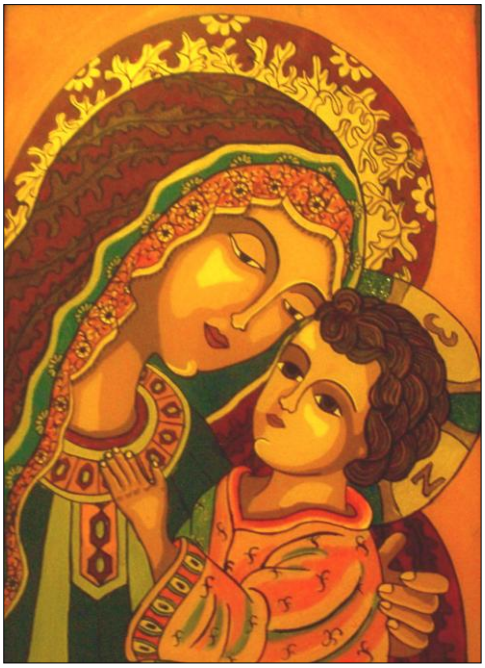

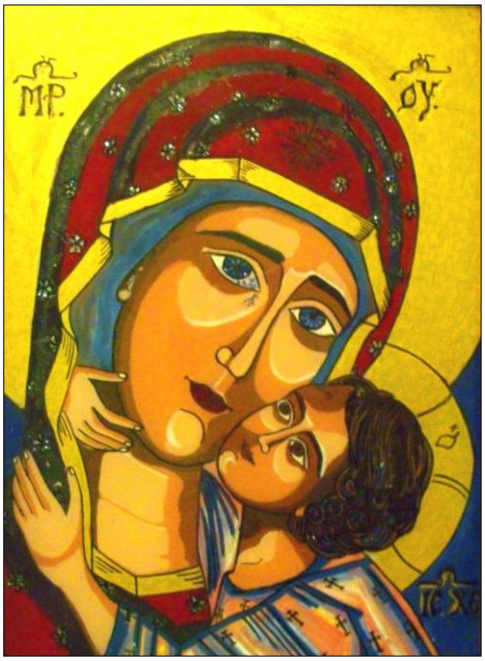
MP
ΘY
IC XC

MP
ΘY
IC XC

IC
H
XC

PATIMI
LE MÎN
TUITORU
LUI IISUS

SUCIU MARIA

S-a născut la data de 21 august 1953 în localitatea Seuca, comuna Găneşti, judeţul Mureş. A absolvit Liceul Teoretic, după care a urmat cursuri postliceale.

Este membră a Asociaţiei Artiştilor Plastic Mureş din anul 2005. Lucrează ca funcţionar administrativ în turism în oraşul Sovata.

Din anul 2000 pictează în acuarelă, având ca profesoară pe Ligia Podorean-Ekström.

În această perioadă a realizat peste 300 de lucrări în acuarelă, având ca temă peisajul rural şi de munte, flori şi natură statică.

A participat la expoziţii de grup şi colective organizate în Sala „Unirea”, la Salonul judeţean de primăvară şi Salonul anual de pictură, în anii 2005-2007.

A organizat o expoziţie personală la Casa de Cultură „Mihai Eminescu” din Târgu-Mureş, în 2005. În anul 2013 a organizat o expoziţie personală de icoane pe sticlă la Casa de Cultură din Sovata.

Tehnici: pictură în ulei şi acuarelă.

SFÂNTA PARASCHEVA

SFINTA VARVARA

.SF.
ANDREI

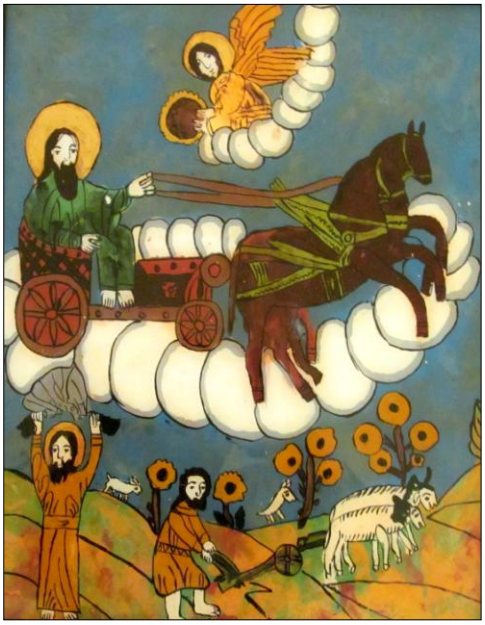

CΦ. NI

ТКОЧОНТЕ
ГРЕЧЕСТЇ

TOGĂNEL NINA

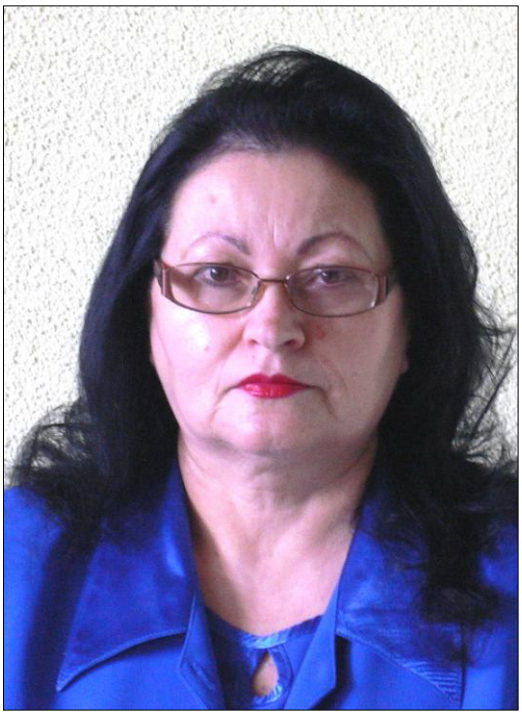

S-a născut în ziua de 4 noiembrie 1949 în oraşul Tulcea. A absolvit Liceul teoretic în localitatea natală. Din anul 1968 este angajată în cadrul Ministerului de Interne în oraşul Tulcea şi apoi în municipiul Târgu-Mureş.

A absolvit Şcoala de Artă din Târgu-Mureş, secţia pictură, la clasa profesoarei Lucia Călinescu, în anul 2007.

Este membră a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş din Târgu-Mureş din anul 2006.

A participat la tabăra de pictură icoane de la Mănăstirea „Sfântu Dimitrie" din oraşul Sighişoara, în anul 2005, organizat de Centrul Judeţean pentru Valorificarea Culturii Tradiţionale Mureş.

A expus la Expoziţia Judeţeană de Icoane din Galeria de Artă „Unirea", începând cu anul 2005. De asemenea, a participat la expoziţiile anuale ale Şcolii de Artă din municipiul Târgu-Mureş şi la expoziţiile de icoane de la Muzeul Judeţean de Etnografie Mureş.

Locuieşte în satul Voiniceni, comuna Ceuaşu de Câmpie, preocupându-se pentru păstrarea tradiţiilor locale şi promovarea lor în rândul tinerilor.

MP

MAICA DOMNULUI

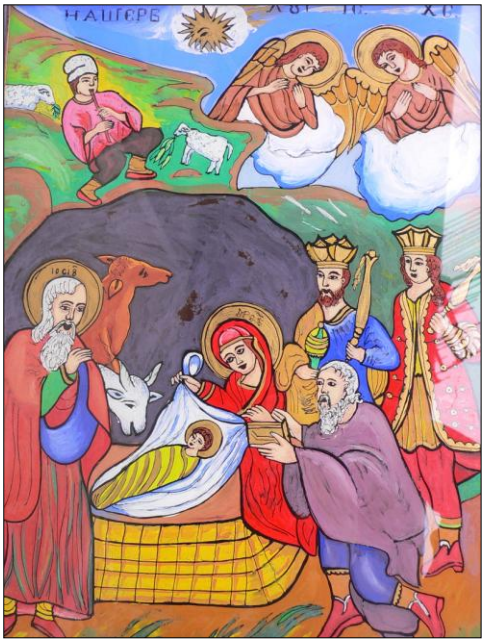

ΙΝ. ΧΟ
Ω
Ν

ΜΡ
ΙΟ.ΧΟ

.ΜΡ.
.ΟΥ.

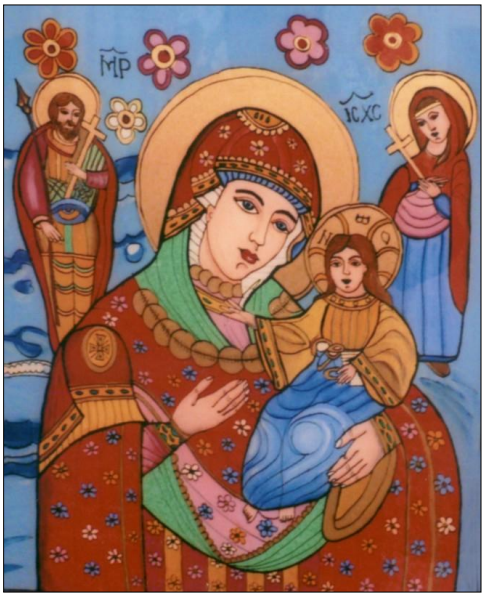
МР
ІС ХС

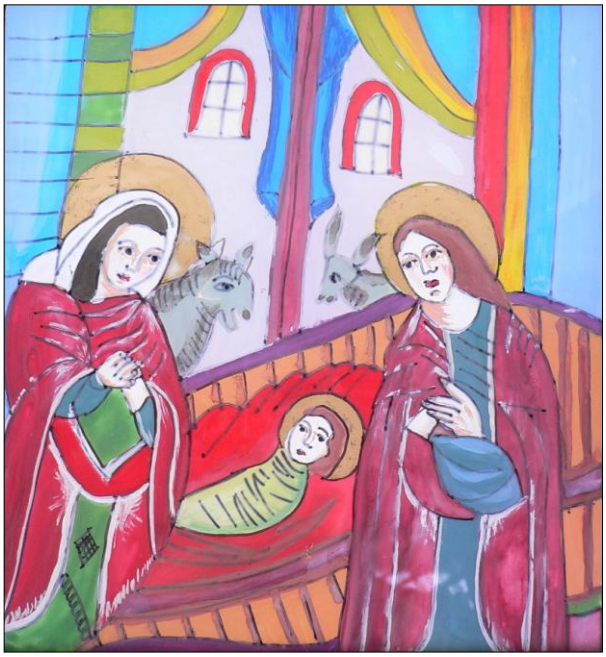

СФѲНТ ѲАГОРГІЕ

VERESS ZSUZSA

S-a născut în ziua de 26 decembrie 1955 în oraşul Târgu-Mureş. A absolvit liceul în anul 1976. A urmat cursurile de pictură ale Şcolii de Artă din municipiul Târgu-Mureş. Pictează din anul 2000. Din anul 2011 este membră al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, Târgu-Mureş, iar din anul 2013 este membră a Uniunii Artiştilor Plastici, sucursala Târgu-Mureş. A studiat iconografia în muzee şi mănăstiri, şcoala tradiţională de iconografie din Transilvania.

A organizat expoziţii personale de icoane la : Galeria Radio Târgu-Mureş (2012), Galeria „Unirea" (2012), Galeria „Deisis", Palatul Culturii Târgu-Mureş (2012), Galeria „Primer" Târgu-Mureş (2013).

A participat la expoziţii de grup şi colective de pictură la: Casa de Cultură din comuna Glodeni (2010), Galeria de Artă „Unirea" Târgu-Mureş (2011), Galeria „Deisis" Palatul Culturii Târgu-Mureş (2011), Casa de Cultură „George Enescu" Reghin (2012), Primăria municipiului Târgu-Mureş (2012), Prefectura Judeţului Mureş (2012), Galeria „Diverta" Cluj-Napoca (2013), Galeria Bibliotecii „Astra" Sibiu (2013), Galeria UAP Sibiu (2013), Galeria Muzeului Sibiu (2013), Galeria de Artă „Unirea" Târgu-Mureş (2013).

Expoziţii în străinătate: Galeria „Gödör Klub" Budapesta, Ungaria (2011), „Örmezei közösségi ház" Budapesta (2012), „Albertfalvai közösségi ház" Budapesta (2012), „Gazdagréti közösségi ház" Budapesta (2012), Kelenvölgyi közösségi ház" Budapesta (2012), Casa de Cultură din Zalaszentgyörgy, Ungaria, (2012), Galeria Bibliotecii din Józberény, Ungaria, (2013). A participat la taberele de pictură din: Sângeorgiu de Mureş „Sfântu Gheorghe" (2011), Sovata (2012), Casa de oaspeţi a Primăriei Târgu-Mureş (2012), Sângeorgiu de Mureş „Apollo" (2012), Sângeorgiu de Mureş „Sfântu Gheorghe"(2012), Târgu-Mureş „Adria" (2013), Casa de oaspeţi a municipiului Târgu-Mureş (2013), Tabăra de icoane „Sfântu Ioan" Cotuş (2013).

Сфнтѹл. Н. Георг.

Сфнтѹл. Н. Георг.

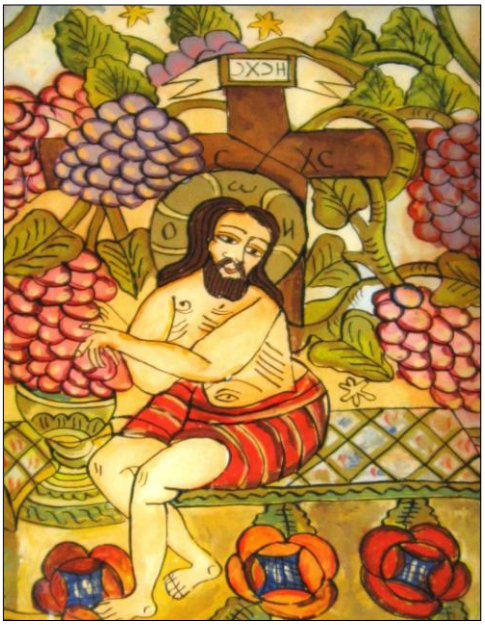

NAŞTEREA LUI I.C.

VULTUR IOAN

S-a născut la data de 11 ianuarie 1950 în comuna Frunzeni, judeţul Mureş, a decedat în anul 2006.

A lucrat ca maistru în Combinatul Chimic din Târgu-Mureş. A fost membru în Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş din 2006. A participat la expoziţii organizate în Sala „Unirea” din Târgu-Mureş.

A fost prezent cu lucrări la expoziţiile de artă populară şi meşteşuguri tradiţionale şi la expoziţiile judeţene de icoane şi obiecte de cult, organizate anual de Centrul Judeţean pentru Valorificarea Culturii Tradiţionale Mureş, în Târgu-Mureş şi Centrul Naţional al Creaţiei, Bucureşti.

În 2006 a obţinut premiul I la Expoziţia „Şi noi suntem în Europa” de la Strasbourg, expoziţie prezentată la Budapesta şi Târgu-Mureş. Are icoane pe sticlă în ţară şi peste hotare.

СФАНТЧЕЕ

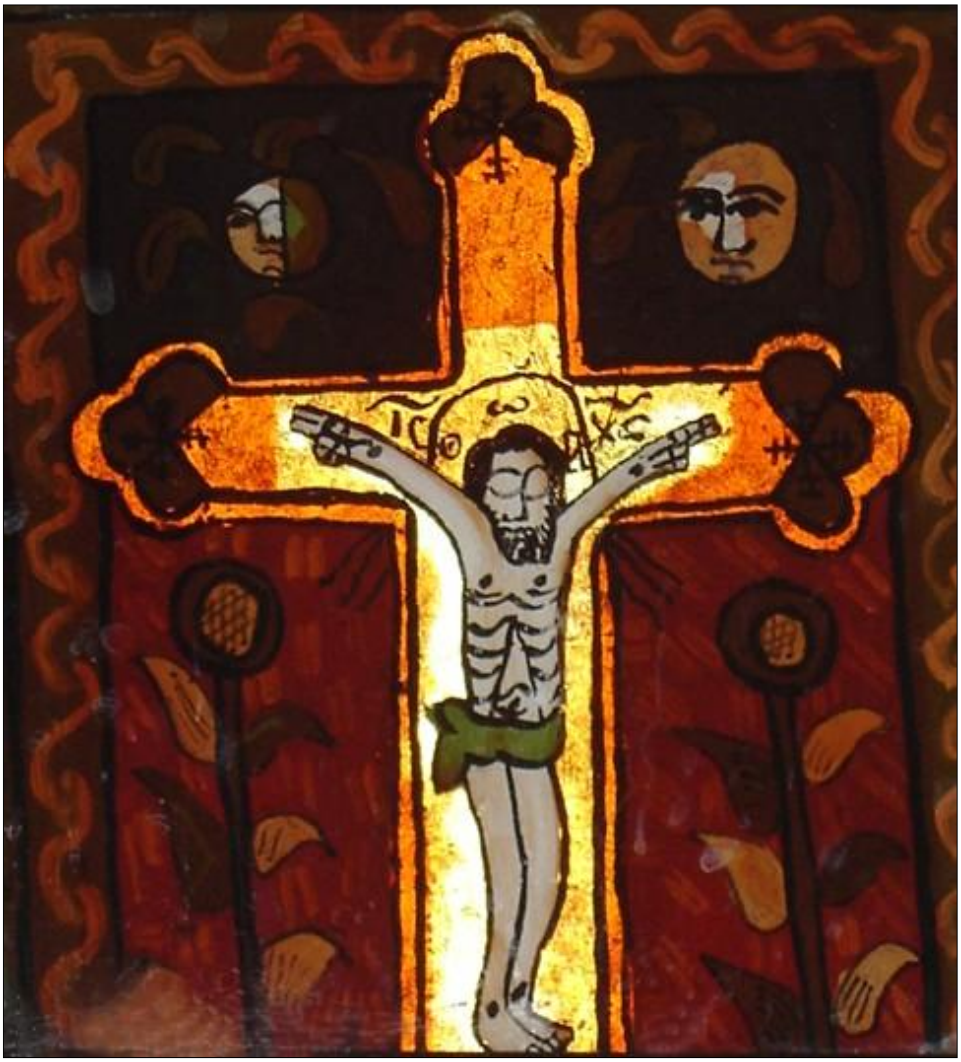

CAPITOLUL IV

SCURTE APRECIERI DESPRE ICONARI, TABERE DE PICTURĂ ICOANE, ACTIVITATEA EXPOZIȚIONALĂ

Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş
Asociaţia Culturală „Sfântu Gheorghe” Sângeorgiu de Mureş
Familia Ioan şi Lucreţia Cotruş
Tabăra de pictură de icoane „Sfântu Ioan”, Cotuş
Ediţia a II-a 22-30 iunie 2013
Satul Cotuş, comuna Sângeorgiu de Mureş
Participanţi:
Balázs Klára
Kulcsár Pârvu Maria
Veress Zsuzsa
Neghirlă Adriana
Fábián Margit.

Coordonator Ilarie Gh. Opriş.
Responsabil Balázs Klára.

SCURTE APRECIERI DESPRE ICONARI ŞI ICOANE

Prof. Vasile MUREŞAN, muzeograf expert,
Muzeul Judeţean de Etnografie Mureş

ALBERT OLGA: Pictoriţa a abordat mai multe teme cum ar fi „Naşterea lui Isus", „Răstignirea", „Maica Domnului, Îndurerată", „Maica Domnului cu Pruncul" etc. Din realizările artistice se observă căutările atât în zona zugravilor de la Nicula, cât şi din Şcheii Braşovului şi a Făgăraşului. Cea mai izbutită lucrare este „Maica Domnului cu Pruncul", cu două salbe de aur şi cu maforion roşu înflorat. Tema răstignirii ne arată influenţa broşurilor şi calendarelor de propagandă religioasă. Are un desen bun şi o linie sensibilă, dar trebuie să studieze temeinic icoana pe sticlă a maeştrilor iconari. Sunt convins că va face progrese în scurt timp.

BALTARU NECULAI: În ce priveşte icoana pe sticlă, iconarul se situează ca urmaş al zugravilor de la Nicula, Braşov şi Făgăraş, dar în zona ilustraţiei de carte, a se vedea „Buna Vestire", unde bucuria reiese în fiecare tuşă, în fiecare stea, frunză sau decoraţiune florală. Contrastul cald-rece (roşu-verde), pe un fond de albastru cobalt este deosebit de vibrant.

Icoana „Maica Domnului cu Pruncul", pe un fond cu bogată decoraţie cu frunze de acant, este de remarcată prin frumuseţea ei. Picturile cu temă religioasă amintesc de picturile bisericeşti din zonă, unde pictorul încearcă să redea volumul cu ajutorul umbrei şi luminii şi a oglindirilor, totuşi apar şi blicurile, la fel ca la icoanele pe sticlă. În concluzie, iconarul poate fi încadrat între pictură naivă şi pictură realistă cu temă religioasă.

BALÁZS KLÁRA: În icoanele sale de dimensiuni medii şi mari, artista încearcă diferite modele inspirate după zugravii din Şcheii Braşovului. Remarcăm în cest sens „Isus Viţă deVie". Pictează icoane în manieră proprie, de cele mai multe ori bogat ornamentate cu flori, asemeni zugravilor din Laz. În unele icoane caută şi găseşte o manieră proprie de exprimare, în care domină desenul monumental şi rafinat, de o mare sensibilitate, a se vedea „Arhanghelul Mihai", în care se mai văd influenţe ale lui Iacob de la Răşinari şi Petru din

Topîrcea, dar mai presus de toate ies în evidenţă încercările de personalizare a icoanei, şi anume, prin vibrarea tonală a fondurilor, prin tratarea barocă a icoanei, prin înpodobirea excesivă cu trandafiri, struguri, uneori supradimensionaţi, stele şi alte detalii. Trebuie să remarcăm că icoanele artistei Balázs Klára sunt recognoscibile prin sensibilitatea liniei.

BEJAN SORIN MARCEL: Deşi nu mai păstrează monumentalitatea personajelor de stil bizantin, totuşi, părintele Bejan, cunoscând tehnica şi stilul bizantin, este mai aproape de pictura postbrâncovenească. Personajele sale nu depăşesc înălţimea de 8 sau 9 capete, dar compensează prin dinamica compoziţiilor pline de viaţă. Evdenţiem în acest sens icoanele: „Adormirea Maicii Domnului", „Înălţarea lui Isus" şi „Pogorârea Sfântului Duh", care vin să demonstreze cele afirmate mai înainte. Frumoase sunt şi portretele „Sfinţilor Proroci", iar „Prorocul Solomon" ne aminteşte de pictorul Rubliov. Au multă expresivitate şi frumuseţe icoanele: „Moise", „Gheodeon" şi „Bartolomeu".

BELEAN MARIA ILEANA: În icoanele pe sticlă, „Maica Domnului cu Pruncul" şi „Naşterea", pictoriţa respectă mai mult tradiţia zugravilor transilvăneni în domeniu- Scheii Braşovului, Făgăraş, Ţara Oltului etc. Dar are şi alte abordări, unele amintind de pictura murală, altele amintind de pictura de şevalet sau de pe ilustraţiile de carte cu această temă, aşa că am putea spune că artista este o pictoriţă de teme religioase, care încă se caută în mai multe direcţii.

BODAN ANDREEA: Foarte tânăra artistă încearcă să deprindă tainele iconăritului şi ale vechilor iconari. Mai reuşite mi se par icoanele „Maica iubitoare", „Maica Domnului cu Pruncul" şi „Maica Domnului, Îndurerată", precum şi icoana „Sfântul Gheorghe omorând balaurul", unde demonstrează multă sensibilitate în desen şi colorit. Sunt convins că prin multă şi consecventă muncă în domeniul icoanei pe sticlă, va putea realiza un progres artistic bine meritat şi mult dorit.

BOGĂTEAN CĂLIN: Despre iconarul Călin Bogătean aş putea spune că practică icoana pe lemn prin excelenţă, mai ales icoana de influenţă post brâncovenească. Pe fond de foiţă de aur plat, ca o iluminare din spate a icoanei, sau pe un fond cu motive fitomorfe, artistul ne prezintă icoana „Deisis" cu Maica Domnului şi Sfântul Ioan, iar în casetele laterale cei 12 apostoli. În icoanele sale, artistul ne demonstrează că este bine ancorat în tradiţia bizantină şi

postbrâncovenească, dar uneori dorinţa de a fi pe placul şi înţelesul publicului larg mai face concesii, mai ales în ce priveşte tratarea mâinilor şi feţelor, uneori prea realist şi fotografic. În concluzie, aş putea spune că icoanele sale sunt de bună calitate, iar activitatea sa în domeniul artei iconografice de remarcat. Este un bun organizator şi iniţiator al taberelor de pictură de icoane şi are multe participări la expoziţii locale, judeţene, naţionale şi internaţionale de icoane pe lemn.

BOGĂTEAN RALUCA: În ce priveşte icoanele doamnei Raluca Bogătean, aş putea spune că izbutite sunt cele pictate după izvoadele pictorilor ţărani de la Nicula. Icoana „Maica Domnului cu Pruncul" este cea mai reuşită, mai ales în privinţa cromaticii dominante de roşuri, alături de aceasta amintesc şi icoanele „Sfântu Gheorghe" şi „Sfinţii Petru şi Pavel", realizaţi în culori de contrast albastru şi roşu. Icoana „Sfânta Troiţă într-un trup" ne aminteşte de Ioan Pop din Făgăraş, zugrav din mijlocul secolului al XIX-lea. Mai deosebită este icoana „Sfântul Apostol şi Evanghelist Luca", unde modelul pare să fie înfluenţat de pictura vestică. Desenul mâinilor şi al feţei ne arată o linie subţire şi sensibilă, de bună calitate.

BOGĂTEAN ROXANA: Trăind şi lucrând sub influenţa tatălui ei , Călin Bogătean, tânăra artistă a cunoscut de mică arta icoanei. Se vede aceasta după modelele abordate din zona iconarilor de la Nicula şi după modelele din nordul Transilvaniei. Amintim în acest sens icoana „Maica Domnului Împărăţită", zugrăvită de Simion de la Laz pe la sfârşituil secolului al XIX-lea. Prin desenul de bună calitate, dar mai ales prin dominantele cromatice în tonuri de roşu, oraj şi galben, tonuri calde puse în evidenţă de complementara verde, tânăra artistă promite să devină o bună pictoriţă, depăşind prin arta ei pe mulţi artişti mai vârstnici care picteză de mai mulţi ani. Dacă va continua pe drumul artei şi va exersa cu sârguinţă, tânăra Roxana va putea ajunge o artistă de referinţă, drept urmare îi urez succes!

CĂLUGĂR NICOLAE: Face parte din categoria preoţilor iconari. Deosebit de harnic, talentatul zugrav duce mai departe tehnica iconăritului, deşi în icoanele sale se mai văd urme ale înaintaşilor. Aş nominaliza aici icoanele „Maica Domnului Împărăţită" şi „Isus Învăţătorul", amintind de Simion Zugravul din Laz, şi icoana „Isus cu viţa de vie", amintind de zugravii din Şchei. Artistul are totuşi o manieră proprie în ceea ce priveşte desenul şi culoarea. Desenul este

frumos şi vibrant, iar culoarea cu dominante albastre reci în contrast cu roşu. Figurile şi mâinile sunt redate într-o manieră naivă, personală. Iconarul a încercat să redea volumul cu umbre, asemeni zugravilor din Şchei, dar mult mai accentuat. Spun că preotul Nicolae Rumânu, este un urmaş demn al vechilor iconari.

CÂMPEAN MARIA: Artista se caută în mai multe direcţii şi anume în cele amintind de centrul de la Nicula şi în cel din Şcheii Braşovului. „Sfântul Gheorghe" ne aminteşte de Savu Moga, iar icoanele cu „Maica Domnului, Împărătească" ne amintesc de Iacob de la Răşinari. Utilizează cel mai adesea culori calde, un desen fin cu negru şi blicuri albe sau galbene. Am putea spune că artista este într-un proces de căutare a unui stil personal, uneori îndepărtându-se puţin de sobrietatea icoanei prin utilizarea unor fonduri mai stridente şi a unui număr prea mare de culori.

CORNEANU CRISTIAN: Pictor de biserici şi icoane, este absolvent al Şcolii Superioare de Pictură Bisericească şi Monumentală din Bucureşti. Este unul din cei mai talentaţi şi harnici ucenici ai maestrului Nicolae Stoica, în echipa căruia şi-a făcut ucenicia la Catedrala Mare din oraşul Târgu-Mureş, între anii 1980-1986. Bun cunoscător al artei bizantine şi a picturii brâncoveneşti şi postbrâncoveneşti, maestrul Cristian Corneanu crează opere care păstrează în mare măsură monumentalitatea personajelor, dar nu exagerează proporţia personajelor sale care nu depăşesc nouă capete cuprinse în înălţimea totală, faţă de 10-11 capete din pictura bizantină. Iconarul pune accent deosebit pe redarea volumelor cu umbre şi lumini, dar îndulceşte puţin din hieratismul feţelor (figurilor şi mâinilor), astfel că sunt mai pe înţelesul publicului larg. Personajele sunt expresive şi frumoase, compoziţiile sale se încheagă armonios pe bolţile şi pereţii bisericilor zugrăvite de el. În compoziţia „Pogorârea în iad" artistul ne demonstrează o bună cunoaştere a tradiţiei bizantine şi a erminiilor de pictrură. O altă compoziţie în acelaşi stil este „Adormirea Maicii Domnului", după cum sunt de reuşite personajele. La fel de reuşite sunt şi personajele din lucrările: „Sfânta Maramă", „Isus Emanuel", „Isus Pantocrator", „Isus Invăţător" şi „Maica Donului cu Pruncul".

Este un demn urmaş al maestrului Nicolae Stoica.

COSTINAŞ ELENA: Harnică iconăriţă. A creat un număr impresionant de icoane, mai ales pe sticlă, dar şi pe lemn. Cu toate că n-a scăpat încă definitiv de imaginile realiste din broşurile şi calendarele cu temă iconografică, aceasta se

vede mai ales în icoanele „Sfânta familie” şi „Botezul lui Isus”. În icoanele „Maica Domnului Împărăţită”, „Isus Împărat” şi în „Maica Domnului pe tron”, artista ne demonstrează calităţi deosebite în ceea ce priveşte culoarea şi desenul.

Vine uneori cu reuşite, inovaţii, aş nominaliza icoana „Maica Domnului Îndurerată”, unde albastrurile şi negrul maforionului sunt în concordanţă cu tema icoanei.

CRETA AUREL: Zugravul de biserici şi icoane, Aurel Creta face parte din grupul de pictori talentaţi formaţi la şcoala şi sub îndrumarea maestrului Nicolae Stoica la Catedrala Mare din Târgu-Mureş. Un bun cunoscător al erminiilor şi a tehnicilor de pictură, atât al secco, cât şi al fresco, iar icoanele sunt dovezi de necontestat ale talentului său. Îmi amintesc şi astăzi icoana „Sfântului Nicolae” pictată pe un blat vechi şi învechită, care respectă întrutotul stilul şi canoanele picturii din secolul XVI–XVIII.

În ceea ce priveşte pictura murală aş putea remarca compoziţiile echilibrate, cel mai adesea cu un singur centru de interes compoziţiile careu, care au ritm şi dinamică, iar personajele expresive sunt monumentale amintind prin proporţie de pictura bizantină.

CRISTUREANU ŞTEFAN EUGEN: Este influenţat de maestrul său Valerian Diaconu. Picturile sunt tributare picturii lui Grigorescu şi Tătărescu, dar mai ales picturii catolice din vestul Europei. Personajele mai păstrează poziţiile şi atitudinile icoanelor brâncoveneşti şi neobrâncoveneşti, având umbră şi lumină în realizarea unor feţe şi a faldurilor cât mai aproape de realitate. Se simte pictura sa religioasă, influenţa picturii de şevalet de factură laică.

DIACONU VALERIAN: A fost un zugrav de icoane şi pictură bisericească, am putea spune cu un stil propriu derivat din pictura neobizantină şi pictura lui Tătărescu şi Grigorescu; este pictura care face concesii comanditarilor care nu înţeleg pictura bizantină şi îşi doresc o pictură realistă. Artistul s-a influenţat din teme clasice şi pe lângă Grigorescu şi Tătărescu şi l- aş aminti pe Peter Paul Rubens. A se vedea pictura cu tema. Isus încoronat cu spini”. Modelele ce apar mai ales în calendarele din ultimii ani, influenţat puternic de pictura vestică, iconarul şi-a dezvoltat un stil recognoscibil. Din perspectiva liniară şi cea cromatică, precum şi din tratarea cu umbre şi lumini, a încercat să redea volumul corpurilor ce se îndepărtându-se de pictura bizantină. Doar în compoziţii se apropie de pictura bizantină.

DIMA ANA MARIA: Tânăra iconăriţă lucrează mai ales icoane pe sticlă, frumos realizate. În icoana „Heruvinul”, desenul feţei şi al aripilor este sensibil şi frumos compus, iar contrastul roşu-verde scoate în evidenţă aripile de foc pe fondul norilor. O altă icoană sensibilă este cea cu „Maica Domnului cu Pruncul”, în care linia fină şi bine desenată iese în evidenţă. Este frumoasă şi icoana „Isus Împărat” inspirată după Savu Moga. Având în vedere sensibilitatea liniei, sugerez un studiu aprofundat după zugravii vechi: Savu Moga, Popa Sandu din Iernuţeni, Poienarii sau alţi zugravi din secolul al XIX-lea.

Trebuie respectate nu numai temele şi compoziţiile, ci şi culorile, deoarece au un cod al lor foarte important.

DUNĂRE EMIL: Zugrav, absolvent al Şcolii de Pictură Bisericească de pe lângă Patriarhia Română de la Bucureşti, are o bogată activitate aât în ţară, cât şi în străinătate. Studiind cu atenţie lucrările sale, am remarcat compoziţiile dinamice cu personajele monumentale. La dinamismul compoziţiilor contribuie şi gestica accentuată a personajelor, uneori personajele „vorbesc” cu mâinile.

EPURE HOREA REMUS: Artistul, un grafician cunoscut, a abordat şi tema icoanei sau a picturii cu temă religioasă în creaţiile sale, folosind cel mai adesea o compoziţie simplă cu 2 personaje. În lucrările lui se văd influenţele picturii vestice în redarea volumului şi a perspectivei. A se vedea „Botezul”, „Naşterea”, „Învierea”, „Fuga din Egipt”, „Buna Vestire”. Personajele din lucrările sale sunt suple, înalte şi monumentale, chiar dacă cel mai adesea lucrările sunt de dimensiuni mici. Aşezate pe fonduri aurii de foiţă de aur, lucrările sale sugerează icoane, dar rămân lucrări de grafică cu temă religioasă.

FĂRCAŞ LEONTINA: Icoanele zugrăvite au o linie subţire şi o compoziţie amintind de modelele vechilor iconari transilvăneni. Icoana „Isus cu viţa de vie”, ne aminteşte de zugravii din Şcheii Braşovului, iar icoana „Sfântu Ilie” aminteşte, prin florile albe, de Simion zugravul din Laz. Cele mai izbutite icoane sunt „Buna Vestire” şi „Masa Raiului”. Sunt convins că, acordând mai multă atenţie studierii icoanelor originale ale vechilor maeştrii iconari, va putea realiza mai multe icoane apreciate şi dorite în primul rând de artistă.

FRICIU DANIELA: Icoanele acestei tinere profesoare ne demonstrează cunoaşterea şi buna iniţiere în arta icoanei. Din icoanele văzute am constatat că

este la curent atât cu arta iconarilor de la Nicula, unde remarcăm icoana „Plângerea”, cât şi cu arta iconarilor din Şcheii Braşovului, unde remarcăm icoana „Sfântu Gheorghe”. Dar, considerăm că este mai atrasă de iconarii de la Laz, şi anume de arta iconarului Simion Zugravu, după ale cărui modele a pictat. În ceea ce priveşte desenul acesta este unul sensibil cu linii subţiri, iar personajele redate sunt în marea majoritate frumoase. Artista dovedeşte o foarte bună cunoaştere a erminiilor şi a tradiţiei iconăritului din toate centrele Transilvaniei. Lucrează cu multă meticulozitate şi icoanele sale impresionează. Menţionăm că este instructoarea unui grup de copii, de mai mulţi ani, abţinând rezultate bune, a participat la mai multe expoziţii locale şi judeţene de icoane.

HĂRŞAN NATALIA: Icoanele pe lemn ale artistei sunt cele care o definesc, aş spune în tehnica picturii. Pe lemn se exprimă mult mai concludent. Tehnica iluminării treptate îi este bine cunoscută, iar în ceea ce priveşte desenul şi cromatica, respectă în mare măsură erminiile. De remarcat icoanele „Sfânta Mahramă” şi „Sf. Ioan Botezătorul”. În ceea ce privesc icoanele pe sticlă, este înfluenţată de icoanele de la Nicula, Şcheii Braşovului şi Făgăraş. Remarc icoana „Hristos în Potir” pentru desenul sensibil şi cromatica caldă, precum şi aşezarea lui Hristos într-o ovă tricoloră. Am putea gândi că românii pătimesc asemenea lui Hristos. Ar mai fi de remarcat participarea la taberele de pictură de icoane şi frumoasa fereastră cu şase icoane prezentă în album.

HETREA JINGA CORNELIA: Practică icoana pe sticlă de mai mulţi ani. Dintre icoanele sale, cea mai reuşită mi se pare „Maica Domnului cu Pruncul”, care este tratată cu o exuberanţă cromatică, amintind de o icoană similară din Şcheii Braşovului din a doua jumătate a secolului al XIX.lea, având salbe de bani de aur şi maforion roşu înflorat. Alte două icoane cu tema Maica Domnului cu Pruncul amintesc atât prin desenul naiv, cât şi prin ornamentul floral, precum şi prin flăcările ţâşnind din inima Mariei, de un model slovac catolic. Icoanele au un desen al feţei şi mâinilor, rafinat şi deosebit de gingaş, sintetizat la maximum.

IACOB STELA: Tânăra artistă trăieşte în atmosfera religioasă, aşa că era firesc să ajungă la zugrăvitul icoanelor, deoarece este profesoară de religie la Reghin. Cel mai uşor abordabilă este icoana pe sticlă, care nu necesită studii superioare de pictură şi desen, ci numai înclinaţie, dorinţă şi hărnicie. Icoanele sale păstrează atmosfera naivă a celor ţărăneşti, dar vine şi cu unele mici inovaţii,

flori şi frunze. De remarcat ductul liniei şi sensibilitatea chipurilor la icoana „Maica Domnului cu Pruncul”. Este extraordinar că dascălul de religie le desluşeşte elevilor tainele în culori ale zugrăvitului de icoane şi, ca o recomandare, aş propune aprofundarea stilului iconarilor de la Nicula, Șcheii Braşovului, Făgăraş, Maieri Albei şi Iernuţeni, acesta pentru păstrarea continuităţii artei a acestor zugravi.

IŞTVAN LIVIU FLORIN: „Zugravul de subţire” are o activitate bogată. Influenţat fiind de maestrul său, Emil Dunăre, a pictat multe biserici în ţară şi pe muntele Athos. Dacă icoanele executate pe fond auriu de foiţă nu excelează prin monumentalitate, în pictura murală ne arată că personajele sale sunt de o excepţională monumentalitate amintind de pictura bizantină. Am remarcat, de asemenea, şi arhitectura veşmintelor construite după dogmele erminiilor. De asemenea, sunt de remarcat şi compoziţiile echilibrate, cel mai adesea cu un centru de interes. Personajele sunt expresive şi trebuie amintită migala de care a dat dovadă, atât în zugrăvirea veşmintelor, dar şi a decoraţiilor de factură bizantină. De remarcat cadrele decorative cu viţă de vie, struguri, peşti, mielul şi porumbelul, care încadrează personajele şi compoziţiile, precum şi realizarea acestora care îmbogăţeşte şi leagă stilistic pictura.

LACZKÓ ARANKA: Doamna Aranka este prin excelenţă o pictoriţă cu minunate realizări în arta naivă. Icoanele sale sunt realizate în manieră proprie şi unitară, deşi vorbim despre un zugrav naiv de talent. Temele „Naşterea lui Isus” şi „Maica Domnului cu Pruncul în braţe” sunt adevărate feerii cromatice, culorile complementare roşu-verde ale veşmintelor sunt legate unitar de florile albe şi roşii, totul atât de tonic, exprimă bucuria naşterii şi bucuria de a trăi. În aceeaşi categorie putem încadra şi icoannele cu sfinţii luptători, Gheorghe şi Theodor, şi cele cu pescuitul miraculos, doar pictura cu tema învierii se îndepărtează de icoană. Despre arta acestei pictoriţe am putea spune că este creaţia unui artist de talent cu exprimare plastică şi stil propriu.

KULCSÁR PÂRVU MARIA: În icoanele sale, harnica şi talentata profesoară-iconară, ne demonstrează că s-a instruit temeinic în domeniul zugrăvirii pe sticlă. Icoanele sale sunt realizate sub influenţa icoanelor de la Nicula, a celor din zona Șcheilor Braşovului, a Făgăraşului şi a Albei. Linia icoanelor sale este una de bună calitate şi este de remarcat acurateţea şi migala cu care le-a realizat. Regăsim în icoanele sale influenţa zugravului Petru din

Topârcea sau zona Sebeşului, în frumoasa icoană „Sf. Troiţă”, precum şi în bogata icoană „Adam şi Eva”.

Trebuie amintită şi impresionanta ei activitate cu copiii. A înfiinţat şi instruit cercuri de elevi zugravi de icoane pe sticlă atât în municipiul Târgu-Mureş, cât şi în sate ale judeţului Mureş. A colaborat cu muzeografii de la Muzeul de Etnografie, cu cercul de creaţie de la Direcţia Judeţeană pentru Sport şi Tineret Mureş, fiind profesor-instructor la proiectele realizate cu ocazia „Zilelor muzeului”, dar şi cu alte ocazii. Prin munca sa şi prin faptul că a dăruit nenumărate icoane, artista a făcut cunoscută activitatea iconarilor mureşeni.

MANOLE EMILIA: O harnică profesoară truditoare în ale icoanei. A început şi ea influenţată de centrul de la Nicula, a se vedea „Masa Raiului”, ca apoi să fie influenţată de Matei Ţânforea din Cârţişoara, a se vedea icoana „Izvorul Tămăduirii”din anul 1894 a celui mai sus menţionat. În căutările sale, artista s-a oprit la Şcheii Braşovului, influenţa lor se vede la icoana „Maica Domnului cu Pruncul”, pe fond auriu înflorat şi cu două salbe de galbeni la gât, amintind de ţărăncile din Ţara Bârsei. De asemenea, se vede influenţa zugravilor din Ţara Oltului la „Maica Domnului Îndurerată” şi a lui Simion zugravul din Laz la icoana „Maica Domnului jalnică”. Aceasta dovedeşte că artista cunoaşte bine arta zugravilor de icoane din Transilvania, că este demnă şi talentată urmaşă a acestora. Icoanele sale sunt expresive şi sunt realizate cu o linie uşor modulată, bine gândită şi cu mult talent.

MAXIM VIOREL: Pictor de biserici şi icoane, este absolvent al Şcolii Superioare de Pictură Bisericească din Bucureşti. Harnic şi talentat, icoanelel lui sunt maeste inchipuiri în stil bizantin, dar amintind de pictura brâncovenească. În lucrările sale, maestrul Maxim respectă întrutotul litera erminiilor de pictură şi se dovedeşte un demn urmaş al profesorului Nicolae Stoica. Compoziţiile sale sunt pline de viaţă şi echilibrate, iar personajele sunt monumentale şi expresive. Remarcăm expresia feţelor şi a mâinilor, precum şi gesticulaţia în compoziţiile „Adormirea Maicii Domnului”, şi din friza „Sfinţii Ierarhi”. Măiestria şi fineţea execuţiilor se manifestă mai ales în icoanele unde rafinamentul cromatic şi trecerile tonale sunt deosebit de frumoase. Icoana „Isus”, de dimensiuni medii, este atât de perfectă şi frumoasă în formă şi culoare. La fel de frumoasă este şi icoana „Maica Domnului cu Pruncul”, în care tehnica iluminării treptate reuşeşte să scoată în evidenţă lumina interioară. Artistul iconar se manifestă în mai multe tehnici: frescă, tempera cu ou, al secoo, mozaic etc. Artistul Viorel Maxim a

readus cu mult succes în actualitate mozaicul în manieră bizantină. Sunt remarcabile personajele, dar mai ales sunt monumentale. Capul lor se înscrie de 10 ori sau chiar mai mult în înălţimea personajelor sale.

MĂRĂŞESCU DAN: Artistul iconar Dan Mărăşescu a lucrat în echipa maestrului Nicolae Stoica la pictarea Catedralei Mari din Târgu-Mureş, între anii 1980–1986. La fel ca şi colegii săi a deprins meşteşugul zugrăvirii în tehnica frescă şi tehnica uscată, precum tehnica icoanei pe lemn. Păstrează tradiţia artei bizantine. Se remarcă atât monumentalitatea personajelor cât şi a volumelor veşmintelor, precum şi expresia personajelor, care este mult accentuată ca şi blicurile şi umbrele.

În ciclul sfinţilor Apostoli, artistul ne demonstrează o bună cunoaştere a erminiilor şi dă forţă expresivă personajelor sale.

MIHON TIBERIU: Zugrav de biserici şi icoane, pictorul Tiberiu Mihon a realizat icoane pe lemn şi sticlă, amintind de iconarii de la Nicula, Şcheii Braşovului şi Făgăraş. Aproape de fiecare dată contribuie creativ atât în desen, cât şi în culoare la realizarea icoanelor sale. Aş remarca în acest sens icoana „Învierea lui Isus”, icoana „Plângerea”, în ceace priveşte pictura pe lemn. De remarcată este şi icoana „Isus Învăţător”, foarte reuşită datorită tehnicii pe care a folosit-o artistul.

MOLDOVAN MIRCEA: Pictează icoane pe lemn păstrând tehnica şi stilul bizantin. Se vede în icoanele sale buna cunoaştere a erminiilor şi simţul proporţiei postbrâncoveneşti. Acordă o atenţie deosebită detaliilor. Personajele sunt monumentale şi expresive, iar realizarea veşmintelor în construcţia arhitecturală este bine înţeleasă. În realizarea icoanei „Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel” observăm o compoziţie deosebită pe lângă realizarea excepţională a feţelor expresive şi a veşmintelor. Aceleaşi calităţi le găsim în icoanele „Sfântul Ioan Botezătorul” şi „Întâmpinarea Domnului”, ultima o frumoasă realizare cu dominantă în albastruri şi violeturi pe fond de foiţă aurie.

NASTE MARCEL: Este prin excelenţă un zugrav de icoane pe lemn. Icoanele sale reflectă din belşug atât faptul că a absolvit un liceu de artă, dar şi faptul că a absolvit o facultate de specialitate în domeniu. Icoanele sale sunt splendide realizări atât în ceea ce priveşte desenul, cât şi compoziţia şi culoarea. Foarte bun cunoscător al erminiilor şi a picturii bizantine şi brâncoveneşti, artistul

şi iconarul Marcel Naste excelează în realizările lui artistice. Deşi de dimensiuni medii şi mici, icoanele sale au un aer de monumentalitate, amintind de vechii maeştri. Prin realizările sale de o minunată fineţe, se particularizează în fiecare icoană. Aceste icoane, chiar dacă nu sunt semnate şi artistul chiar nu o face, smerit el ne lasă pe noi să-i recunoaştem stilul şi măiestria în arta zugrăvitului. A transmis meşteşugul său către mai multe generaţii de zugravi în cadrul taberelor „Icoana din fereastră" şi „Crucea din fereastră", precum şi prin colaborările cu muzeografii muzeelor de etnografie din Târgu-Mureş şi Reghin. Artistul a încercat şi a reuşit câteva înterpretări în ce priveşte icoana şi prapurii, cu rezultate dintre cele mai bune.

NEGHIRLĂ ADRIANA: Harnică şi talentată, pictoriţa a abordat recent iconăritul pe sticlă, dar dovedeşte o bună cunoaştere a artei centrelor de iconari din Transilvania şi a tehnicii picturii pe sticlă. În icoana „Isus cu viţa de vie" se simte influenţa iconarilor din Şcheii Braşovului, iar în icoana „Sfâtu Nicolae" îl regăsim pe iconarul Petru din Topârcea. În icoana „Maica Domnului cu Pruncul" se observă puternic influenţa Mariei Prodan din Maierii Alba Iuliei, atât în desen, cât şi în culoare, deşi modelul a fost folosit întors. Remarcăm complexitatea şi fineţea detaliilor la icoanele „Maica Domnului Împărăţită" şi „Izvorul Tămăduirii". Remarc participarea profesorului-instructor de pictură de şevalet şi pictură bisericească de icoane pe sticlă, la activităţile specifice organizate de Muzeul Judeţean de Etnografie Mureş, Direcţia Judeţeană pentru Tineret şi Sport şi Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş, precum şi la mai multe şcoli din municipiul Târgu-Mureş. Prin activitatea sa şi prin dăruire a îndrumat mai mulţi copii în domeniul artelor plastice şi a icoanei pe sticlă.

NEGRUŢI PERSIDA: Prezintă nişte imagini iconografice pe coji de ouă, imagini care se apropie mai mult de pictura realistă cu acestă temă, decât de icoanele pe lemn sau sticlă tradiţionale. Icoanele artistei sunt sensibile, cu mâini şi feţe expresive. Frumoase, dar în afară de tematică şi poziţia personajelor, artista nu respectă dogmele erminiilor, încercând să se apropie de tablourile catolice cu aceste teme religioase. Tablourile sunt expresive, frumoase, dar nu putem să le considerăm icoane decât în ceea ce priveşte culoarea, desenul şi tema.

NICOLAE CIJACOVSKI: Icoanele domnului Nicolae poartă amprenta artistei Elena Costinaş. Autorul trebuie să-şi folosească calităţile native şi să-şi perfecţioneze desenul, având în vedere că linia subţire şi sensibilă domină în toate

icoanele. Frumoase sunt icoanele: „Isus cu viţa de vie”, pictată după un izvod din secolul XIX-le din Şcheii Braşovului, precum şi „Sfântul Nicolae”, „Intrarea în Ierusalim”, „Sfântul Mucenic Gheorghe”.

NICOLAE MARCELA: Despre icoanele doamnei Marcela am putea remarca acelaşi lucru ca despre icoanele domnului Nicolae, în plus se vede plăcerea realizării lor şi o mai mare atenţie detaliilor. Icoanele pe sticlă au un desen uşor naiv cu personaje unde nu se neglijează anatomia. Frumoase sunt icoanele: „Maica Domnului Îndurerată”, „Maica Domnului cu Pruncul alăptând”, în care culorile calde dominante reflectă dragostea şi căldura sufletească a Mariei către Isus.

NOVAC CONSTANTIN: Artistul ne prezintă atât icoane, cât şi scene din pictură murală. Caracteristic domniei sale este compromisul făcut în ce priveşte gustul publicului, mai precis renunţarea parţială la pictura bizantină şi chiar brâncovenescă şi încercarea de a reda volumul feţelor, mâinilor şi corpului, rămânând în stil numai cu redarea munţilor şi a clădirilor. Rareori faldurile veşmintelor respectă tehnica luminării treptate şi a construcţiei volumetrice. Feţele din icoane nu respectă întotdeuna erminiile. Foloseşte tehnici ca: tempera, ulei şi acril pe pânză şi lemn. De remarcat monumentalitatea unor scene de grup, care sunt bine realizate.

OLTEAN DOINA: Studiind cu atenţie icoanele doamnei Doina Oltean am putea spune că se apropie mai mult de tehnica icoanei pe sticlă, chiar dacă mai are căutări în direcţia icoanei pe lemn sau a picturii realiste cu temă religioasă, dar este evident mai aproape de icoana tradiţională transilvană. Din picturile sale reiese optimismul, prin cromatologia vioaie abordată, roşurile-orange cu auriu şi blicuri albe. Proporţia sfinţilor şi personajelor este una relansată de 9 capete sau chiar 10, dând monumentalitate personajelor.

PAŞCU VETA: Printre iconarii mureşeni, o putem încadra şi pe Veta Paşcu. În picturile sale artista insistă între redarea personajelor sale în manieră realistă, cu încercări de redare a volumului feţelor, mâinilor, faldurilor şi a perspectivei cromatice şi liniare. A se vedea în acest sens pictura „Fuga din Egipt”, precum şi icoanele „ Isus Hristotos Pantocrator” şi „Maica Domnului cu Pruncul Împărăţită şi doi ingeri”, care este şi cea mai reuşită realizare a sa. Icoanele „Sf. Nicolae”, „Bunavestire” şi „Cina de sub stejarul din Mamvri”,

cunoscută ca „Sf.Treime”, amintesc mai degrabă de icoanele pe lemn şi aş putea spune că aceste patru icoane amintite, sunt cele mai bune realizări ale sale.

PETCA DARIA MIHAELA: Tânăra iconăriţă foloseşte un desen sensibil în unele icoane şi modelele de la vechii iconari. Aş remarca aici icoana „Maica Domnului Îndurerată”, amintind de o icoană din Şcheii Braşovului, dar cu o linie mai subţire, mai fină, precum şi de o reuşită icoană a „Sfântului Mucenic Ciprian”, care excelează prin fineţea desenului şi a cromaticii. Reuşite sunt şi icoanele „Maica Domnului cu Pruncul”, „ Sfântul Gheorghe” şi „Sfântul Haralambie”, care amintesc de Savu Moga din Arpaşul de Sus din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Îi recomandăm studierea în continuare a icoanelor tradiţionale transilvane şi participarea la cât mai multe expoziţii, unde să vadă lucrările celor care s-au afirmat în domeniul icoanei pe sticlă.

POL COSMIN: În opera pictorului se vede cu uşurinţă că este absolventul unui liceu de artă şi a unei facultăţi de specialitate. Icoanele sale respectă dogmele erminiilor, fapt dovedit cu prisosinţă în icoanele prezentate. Trebuie să amintim că artistul face şi pictură de mari dimensiuni, dar de bună calitate, unde proporţia personajelor este monumentală. De remarcat icoanele „Maica Domnului cu Pruncul” şi „Isus Învăţător”, amintind prin tehnică de pictura bizantină şi de cea postbrâncovenească. Un experiment aparte, care nu ţine de icoană şi iconărit, este reproducerea unei madone renascentiste, unde pictorul se apropie destul de mult de icoana maeştrilor italieni ai Renaşterii, mai ales de Rafael.

POP RODICA ZAMFIRA: Dacă la început icoanele artistei şi profesoarei Rodica Pop se apropiau mai mult de ilustraţia grafică, în ultima perioadă practică pictura pe sticlă asemenea înaitaşilor iconari din centrele transilvane. De remarcat că toate icoanele sale au un desen de bună calitate, cu linie simplă şi sigură şi cu multă creativitate. Icoanele sale au o notă barocă datorită multor detalii, fondurilor şi veşmintelor înflorate. Dominanta icoanelor sale este una caldă în roşuri, oranjuri şi verzuri. Harnica, talentata artistă şi profesoară a instruit multe generaţii de copii în arta icoanei, unii dintre ei fiind azi maeştrii iconari. Aş aminti aici pe Cosmin Pol şi Marcel Naste. Este importantă partticiparea sa şi a elevilor săi la expoziţiile organizate de Muzeul Judeţean de Etnografie Mureş, Direcţia Judeţeană pentru Sport şi Tineret Mureş şi de Liceul de Arte, unde a profesat atât de mulţi ani

PURCARIU SABINA: Pictoriţa Sabina Purcariu a început să picteze icoane acum mai bine de douăzeci de ani. A pictat icoane pe sticlă, lemn şi pânză. La icoanele pe sticlă se cunosc centrele de zugravi care au înfluenţat-o, în principal Nicula şi Făgăraş. Lucrările sale păstează atmosfera, linia şi culoarea naivă a acestor centre. Este de remarcat dorinţa de a păstra şi continua tradiţia. În icoanele pe lemn se văd căutările atât la chipurile expresive ale sfinţilor şi la draperiile modelate arhitectural.

ROGOJAN GHEORGHE: Zugravul de biserici şi icoane, este absolvent al Şcolii Superioare de Pictură Monumentală din Bucureşti şi uncenic al profesorului Nicolae Stoica. A lucrat în echipă la Catedrala Mare din oraşul Târgu-Mureş, împreună cu alţi 16 colegi pictori.

Compoziţiile sale sunt echilibrate, iar personajele sunt tratate în stilul picturii bizantine şi brâncoveneşti. Maestrul Rogojan păstrează în mare parte hieratismul şi proporţiile icoanelor bizantine de 9-10 capete, care se cuprind în înălţimea totală a personajelor. Personajele sunt expresive şi tratate monumental, dar cu simplitate. Desenul simplificat dă şi el monumentalitate compoziţiilor, tratarea volumelor este realizată în tonurile aceleeaşi culori amestecate cu alb sau negru. Personajele sunt expresive, au sentimente şi trăiri accentuate, zugrăvite pe faţă în rafinate tonuri şi nuanţe. Cel mai adesea apare întipărită durerea şi suferinţa.

SĂLĂGEAN ANA: În ceace priveşte icoanele artistei Ana Sălăgean, am putea spune că ele respectă modelele vechilor iconari. În icoana „Sfântu Gheorghe” vedem influenţa zugravilor din Şcheii Braşovului, dar şi a lui Savu Moga din Arpaşul de Sus, care zugrăvea pe la mijlocul secolului al XIX-lea. Icoanele „Buna Vestire” şi „Ilie Prorocul” ne demonstrează că are mult talent şi sensibilitate. Icoanele „ Naşterea” şi „Maica Domnului cu Pruncul” ne arată cunoaşterea şi ştiinţa compoziţiei, precum şi meticulozitate, sensibilitatea în tot ce face.

STÎNA PAULA LUCIA MIHAELA: În preocupările sale în domeniul icoanei, pictoriţa începe cu icoanele de la centrul Nicula, trecând apoi prin cunoaşterea artei lui Popa Sandu din Iernuţeni, apropiindu-se de iconarii din Ţara Oltului şi de cei din zona Lazului, aş aminti aici pe zugravul Simion care zugraveşte icoana „Maica Domnului cu Pruncul” la sfârşitul secolului al XIX-lea. In celelalte icoane prezentate , artista caută interpretări proprii sau modele care ne

duc cu gândul la mozaicurile celebre, vezi „Răstignirea” sau portretele artistice amintind de Peter Paul Rubens. În icoanele sale artista foloseşte culori roşii şi galbene, culori calde în contrast cu albastru şi verde.

STOICA NICOLAE: Maestrul Nicolae Stoica, profesorul şi artistul plastic, a fost iniţiator de şcoală în Târgu-Mureş, şcoală de pictură bisericească la Catedrala Mare „Înălţarea Domnului”. În decursul celor 8 ani cât a ţinut şantierul de pictură în catedrală, sub mâna maestrului Nicolae Stoica şi-au făcut ucenicia 15 zugravi de icoane şi biserici, care la rândul lor au ajus maieştrii în arta iconăritului.

Concepţia programului iconografic al catedralei demonstrează o foarte bună cunoaştere a iconografiei ortodoxe şi a erminiilor de pictură şi o excepţională adaptare la spaţiul arhitectural monumental. Compoziţiile sunt foarte echilibrate, iar personajele principale sunt foarte bine scoase în evidenţă.

SUCIU MARIA: În zugrăvirea icoanelor sale pe sticlă, artista, balansează între icoana tradiţională din centrele din Transilvania- Nicula, Şcheii Braşovului, Ţara Oltului şi Iernuţeni. Se observă un desen de bună calitate, mai ales la icoanele „Maica Domnului Îndurerată”, „Maica Domnului cu Pruncul” cu maforion vişiniu, precum şi monumentalitatea icoanei „Maica Domnului cu pruncul” cu maforion albastru, unde remarcabile sunt desenele feţelor şi mâinilor şi expresivitatea lor. Din păcate, la un moment dat în căutările sale a fost influenţată şi de pictura religioasă catolică în cazul icoanelor „Sfânta Paraschiva”, „Sfânta Varvara”, „Sfântul Andrei” şi „Sfântul Ioan” purtând în mână capul şi „Sfântul Ioan Botezătorul”. Remarc picturalitatea icoanei „Încoronarea Maicii Domnului”.

SUCIU LUCIA ZÂNA: Icoanele doamnei Lucia Suciu păstrează tradiţia bizantină, vedem aceasta în compoziţiile iconografice, dar mai ales în monumentalitatea personajelor. Adesea, înălţimea lor este de 10-11 capete, amintind nu numai de pictura grecească, ci şi de El Greco. Se simte influenţa bizantină şi postbrâncovenească în marea majoritate a icoanelor, precum şi în arhitectura peisajelor şi a personajelor. De remarcat icoana „Bunavestire”, atât prin simplitatea compoziţiei, cât prin munumentalitatea şi realizarea arhitectural-volumetrică a faldurilor. Totodată, blicurile vin să evidenţieze în mod fericit lucrarea în tonuri a icoanelor, de remarcat şi linia conturului corpurilor şi aripilor, aceeaşi remarcă şi în cazul icoanei „Sf. Petru şi Pavel”. Cât despre tehnică,

trebuie spus că icoanele au fost pictate în „ulei pe lemn”, o tehnică dificilă, mai ales la linii şi blicuri.

Acest grup de icoane este de-a dreptul surprinzător, având în vedere că înainte doamna Lucia Suciu picta numai tablouri cu temă religioasă, flori, pesaje, natură statică etc.

TOGĂNEL NINA: În pictura de icoane, artista porneşte de la cele de la Nicula, folosind mai mult roşu şi albastru, amintind de acest centru de la începutul secolului al XIX lea, apoi este influenţată de Savu Moga de la Arpaşu de Sus în icoana „Maica Domnului cu Pruncul” din anul 1877. O altă icoană „Maica Domnului cu Pruncul”, aminteşte de una zugrăvită la Șcheii Braşovului din prima jumătate a secolului al XIX lea, aflată în colecţia Jianu. Alte două icoane „Maica Domnului cu Pruncul” amintesc de centrul de icoane de la Laz, şi anume de Ilie Poenaru II, care a zugrăvit în prima jumătate a secolului al XX-lea. Artista foloseşte o linie fină, subţire, iar culorile care domină sunt roşurile intense şi albastru. Căutarea în mai multe direcţii dovedeşte preocupare şi o cunoaştere a artei înaintaşilor.

VERESS ZSUZSA: Artista pictează icoane pe sticlă de dimensiuni medii şi mari. În ce priveşte stilul, am putea spune că a început cu şcoala de la Nicula, apoi a evoluat spre Scheii Braşovului şi Făgăraş. Multe din icoanele sale amintesc de Savu Moga, dar şi de Petru din Topârcea, precum şi de iconarul pe lemn Iacov de la Răşinari. În ce priveşte stilul personal, am putea spune că are o linie frumoasă, că fondurile sunt jucate în tonuri şi nuanţe, dar uneori excesiv înflorate.

VULTUR IOAN: Regretatul zugrav de icoane pe sticlă a continuat linia naivă a iconarilor de la Nicula, Șcheii Braşovului şi din Făgăraş. Icoana „Sfântul Gheorghe” ne aminteşte de Ana Deji din Făgăraş, o icoană bogată în semne grafice, flori, stele şi iarbă. Icoana „Maica Domnului cu Pruncul”, cu salba de bani la gât, ne aminteşte de icoana similară din Șcheii Braşovului, o icoană unde domină roşul vişiniu şi decoraţiile pe foiţă de aur. Remarcabil maforionul vişiniu bogat înflorat şi chenarele înflorate. Linia desenului este una sensibilă, cum deosebită este şi armonia cromatică a icoanei.

TABERELE DE PICTURĂ DE ICOANE 2006-2013

Călin BOGĂTEAN

Icoana, în conştiinţa iconarului este o rugăciune a privirii prelungită printr-o rugăciune a sufletului, a sufletului care refuză adesea raţiunea prin acceptarea nemijlocită a nevăzutului în chip văzut.

Ca şi zugrav de subţire, Călin Bogătean a fost mereu pasionat de icoanele aflate în muzeele şi mănăstirile care deţineau icoane vechi. Le-a studiat îndeaproape şi a încercat să se transpună peste vreme înţelegând sensul estetic şi religios al acestora.

Perseverenţa şi performanţa prin muncă a făcut să fie considerat un continuator al celor ce au fost înaintaşi ai artei iconografice pe lemn din Transilvania, şi i-aş aminti pe: Vasilache Zugravul, Grigore de la Târgul Pietri, Marcu Vlaşcovici, ale cărui lucrări le-am admirat la biserica din Nadăşa, Iacov de la Răşinari, Toader zugravul Câmpiei Transilvaniei, Toader Popovici zugravul Urisielor, Aron Pop, Pavel Dumbrăveanu şi, mai ales, Popa Gheorghe din Şerbeni şi Popa Sandu din Iernuţeni.

Mănăstirile erau şi mai sunt şi astăzi centre de cultură ale acestei tradiţii.

În anul 2006, din dragoste pentru tradiţie, în cadrul *Centrului Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale*, a fost iniţiată prima tabără de icoane din judeţ cu gândul de a revitaliza mişcarea iconografică şi a-i conferii o continuitate în arta zugrăvirii icoanei pe lemn şi sticlă.

Această primă tabără a avut loc la *Mănăstirea Sf. Dimitrie din Sighişoara*, un cadru monahal mediu propice creaţiei iconografice.

Dorinţa primordială a fost ca cei invitaţi de a picta icoane în incinta mănăstirii, ca dincolo de perfecţionarea acestora în tehnicile tradiţionale descrise în erminia icoanei bizantine, să descopere în primul rând semnificaţia şi trăirea duhovnicească.

Acest proiect i-a ajutat pe artişti să conştientizeze importanţa actului creator, să indentifice şi să-şi dezvolte noţiunile esenţiale în creaţia de icoane. Pe toată durata acestei tabere participanţilor li s-au prezentat şi exemplificat tehnicile de zugrăvire a icoanei pe lemn şi sticlă. S-a lucrat în metoda tradiţională cu tempera cu emulsie de ou.

Până la această tabără, pentru cei prezenţi funcţia icoanei era doar una estetică, de o frumuseţe aparte, iar reprezentările iconografice pe care le foloseau erau cele neobizantine şi chiar unele care duceau spre ramura kitchului.

Aici, aceştia au luat cunoştinţă cu tehnica şi reprezentarea corectă a acestor imagini, cu preferinţă imagini iconografice realizate de maeştri iconari călugări, preoţi sau zugravi de înaltă clasă şi virtuozitate din secolele trecute. Pentru unii dintre aceştia pictura pe sticlă a fost mai facilă şi au realizat icoane după izvoadele de la Nicula, Sibiel, Iernuţeni, iar cea pe lemn a fost doar un exerciţiu timid.

Pictura pe sticlă are inclusă remarcabile însuşri plastice, încărcătura lor sufletească, conferă icoanelor româneşti o poziţie particulară în contextul picturii pe sticlă din centrul Europei.

La români, icoana pe sticlă îşi are începuturile în a doua jumătate a secolului XVII, cel mai vechi centru cunoscut fiind cel de la Nicula, sat aşezat la 4 km de oraşul Gherla de lângă Cluj.

Arta populară ca fenomen estetic este o pasiune stârnită în ultima jumătate de sfert de veac. Interesul pentru icoana pe sticlă a românilor din Transilvania a crescut considerabil în ultima vreme nu numai în ţară, ci şi chiar peste ocean. Lucrate de ţărani în trecut şi destinate acestora, icoanele transilvănene pe sticlă sunt singurul gen al artei populare în care pictura se manifestă ca factor independent, fără a fi subordonată unui scop ornamental. Cu toate că icoanele pe sticla transilvanene sunt creaţii individuale ale unor meşteri populari, ele exprimă mentalitatea şi sensibilitatea colectivităţii satului românesc. Din sânul acestei colectivităţi răsar şi se evidenţiază iconari cu aptitudini deosebite în meşteşugul zugrăvirii. În schimb, inteligenţa şi imaginaţia lor, cunoştiinţele şi superstiţiile lor, concepţiile asupra „lumii nevăzutului”, nu se oglindesc în aceste icoane ca aparţinând unui creator singur, ci continuă să facă parte integrantă din fondul spiritual omogen şi nediferenţiat al colectivităţii.

Astfel, icoanele pe sticlă, departe de a mai fi numai obiect de cult – unicul protector spre care ţăranul oropsit de altădată îşi îndrepta speranţele – reprezintă pentru conştiinţa contemporană cel mai important document plastic care reflectă lumea spirituală a ţăranului român din Ardeal. Mutarea icoanei de la ţară la oraş, este un proces petrecut după al Doilea Război Mondial, la care, desigur, a contribuit în cea mai mare măsură schimbarea fundamentală petrecută în mentalitatea şi gustul estetic ale colectivităţilor rurale. Icoana şi-a regăsit şi funcţia de protector împotriva bolilor şi calamităţilor naturale care ameninţau viaţa şi munca ţăranului, în trecut. În vechiul interior ţărănesc, icoana se integrase armonios prin colorit şi factură, îşi avea locul ei printre canceele şi blidele smălţuite, agăţate de-a lungul pereţilor, sub tavanul de grinzi afumate.

După prăbuşirea comunismului a crescut interesul străinilor pentru icoanele româneşti pictate pe sticlă, ridicând valoarea lor, astfel multe colecţii private au fost vândute în străinătate. După epuizarea acestora au început să apară reproduceri mai mult sau mai puţin reuşite. În timp, reproducerile au început să fie căutate la fel de mult, fiindcă un pictor de icoane reproduce orice

icoană după propiul stil, şi dacă este îndemânatic, reproducerile pot fi la fel sau uneori chiar mai frumoase decât originalul.

Ediţia I. A luat fiinţă ca urmare a iniţiativei specialistului instituţiei în anul 2007 de a înfiinţa o tabără cu specific religios, aceasta fiind un exerciţiu în care opt artişti plastici au fost integraţi în viaţa monahală la Mănăstirea Sf. Dimitrie din Sighişoara. Acest experiment a conştientizat actul artistic în conştiinţa celor invitaţi. S-au pictat icoane pe sticlă şi pe lemn, au fost exemplificate tehnici prin lecţii deschise. Acestea au fost expuse la expoziţia judeţeană de icoane de la sfârşitul anului 2007 la Galeria „Unirea" a Asociației Artiștilor Plastici Mureș.

Au participat la această tabără: Marcel Naste, Kulcsár Mariana, Monica Mihaela Dohotariu, Ana Sălăgean,Tănase Elena, Togănel Nina, Călin Bogătean, Lucia Călinescu.

În urma unei discuţi între semnatarul acestei scrieri, Marcel Naste și Nicolae Băciuț legate de icoana pe lemn şi sticlă, contemporană de conceptul icoanei ca fereastră spre absolut, în anul 2008 ne-am propus un exerciţiu plastic acela de a ieşi din standardul icoanei propiu-zise.

Astfel, am organizat tabăra de icoane unde s-a pictat icoane după izvoadele de la Nicula, în ferestre, cu patru şi şase registre.

Această **a II-a ediţie** s-a realizat La Mănăstirea de la Lăpuşna, iar compoziţiile iconografice aşezate în ordinea lor biblică au fost realizate de Marcel Naste, Călin Bogătean şi Balázs Klára, împreună cu încă 8 artişti iconari ai Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş. Antichizarea şi patinarea cadrului i-a conferit icoanei pe sticlă frumuseţea de altădată, iar succesele ulterioare expoziţionale îi conferă locul binemeritat. Au participat: Marcel Naste, Melania Cuc, Veta Paşcu, Ana Sălăgean, Balázs Klára, Floarea Vultur, Elena Costinaş, Emilia Manole și Călin Bogătean.

Aş putea spune că aşa s-a născut proiectul „Icoana din fereastră”, iar la cea de **a III-a ediţie,** din anul 2009, pentru a completa acest proiect, s-a născut o nouă temă, şi anume „Crucea din fereastră”, care s-a realizat la Mănăstirea Doamnei din Topliţa, iar la sfârşitul acestei tabere expoziţia a fost binecuvântată de Î.P.S. Ioan al Covasnei și Harghitei.

„Icoana din fereastră” şi „Crucea din fereastră” sunt două mari realizări în plan iconografic ale judeţului nostru, constituind materialul expoziţional al unei biserici virtuale.

În concluzie, icoana tradiţională, atât cea pe lemn, cât şi pe sticlă, prin „Icoana din fereastră” şi „Crucea din fereastră”, devin icoane călătoare, aşa cum erau dintotdeauna.

Arta iconografică transilvăneană şi-a recăpătat locul şi a devenit chiar o mişcare în care nimic nu reprezintă un impediment în realizarea acestora.

S-au realizat multe expoziţii la dorinţa unor personalităţi iubitoare ale artei iconografice, şi aş enumera câteva: expoziţia de la Facultatea de Teologie Ortodoxă, unde a fost un adevărat pelerinaj, expoziţia de la Ministerul Culturii, expoziţia de la Braşov, cea din Palatul Administrativ din Tîrgu-Mureş, la biserica din Bistra Mureșului, unde a fost prezent preşedintele României, Traian Băsescu, pe Valea Gurghiului și Valea Mureșului Superior, Bonn Germania etc.

Expoziția de la Consulatul României la Bonn 2010.

Acestea toate nu puteau fi realizate de Centrul Județean pentru Cultură Tradițională și Educație Artistică Mureș dacă nu exista contribuția a mai multor colaboratori și parteneri: Nicolae Băciuţ, director al Direcției Judeţene pentru Cultură Mureş, coordonator și mentor al taberelor dedicate icoanelor din fereastră și crucea din fereastră, Asociaţia Artiştilor Plastici, prin preşedintele Ilarie Gh. Opriş, Muzeaul Județean Mureș secția etnografică, prin Vasile Mureșan.

Precum şi grupului „Icoana din fereastră” şi „Crucea din fereastră” constituit din: Marcel Naste, Balázs Klára, Codruţa Băciuţ, Veta Paşcu, Kulcsár-Pârvu Maria, Raluca Diana Bogătean, Ana Sălăgean, Elena Costinaş, Emilia Manole, Călin Bogătean.

Cea de a **IV-a ediţie** a taberei „Icoana tradiţională din Ardeal” a avut loc în perioada 13-20 noiembrie 2010, având ca spațiu de lucru și creație localitatea Ceuaşu de Câmpie.

Tema aleasă pentru această ediție a fost „Maica Domnului-Comoară şi rugăciune a spiritualităţii creştine în poezie, muzică şi culoare”, iar la ea au participat Călin Bogătean, coordonatorul proiectului, preotul Mircea Moldovan, Vitoria Fodor-poet popular, şi artiştii plastici Maria Kulcsár-Pârvu, Elena Costinaş, Călin Pop, Raluca Bogătean, Rodica Vescan, Cristina Petria, Ioan Rusu, Sofia Neagoi, Diana Morar, Ionela Căşvan, Bernarschi Andrei şi Rotar Alexandru.

Reperul iconografic al taberei a fost Biserica din Lemn „Sf. Arhanghel Mihail și Gavriil” din Ceuaşu de Câmpie, construită în 1750, iar punctul de lucru al taberei, la motelul „La Conac”.

Tabăra de la Ceuaşu continuă ideea apropierii artiştilor plastici de arta iconografiei, aducerea lor într-un spaţiu monahal, început cu proiectele „Icoana din fereastră” şi „Crucea din fereastră”, care au depăşit graniţele judeţului şi ale ţării, realizându-se practic o revitalizare a icoanei de la Nicula, transpusă în vremurile noastre contemporane. „Este un proiect foarte frumos, care a fost dus la cele mai înalte culmi. Este gândit în aşa fel încât să revitalizăm tinerii, pe cei

care sunt la început, deoarece acesta este şi rolul instituţiei noastre, de a iniţia artişti amatori, de a sprijini artiştii populari.” În cadrul acestei ediţii am invitat un rapsod popular, pe doamna Vitoria Fodor, un maestru sacru al artei populare. Este un poet deosebit, care pictează icoane şi are o trăire deosebită în cadrul comunităţii în care trăieşte. Ea locuieşte la Pietriş, aproape de Scaunul Domnului, şi având atâtea calităţi am dorit să o invităm în această tabără, deoarece am dorit să fie îmbinate atât poezia, cât şi muzica şi iconografia. Fiind o tabără de icoane nu putea lipsi şi un preot, în persoana părintelui Mircea Moldovan, alături de începători în tainele iconografiei, dornici de a pătrunde în arta iconografiei.

Cea de **a V-a** și a **VI- a ediție** a taberei „Icoana tradiţională din Ardeal” s-a desfășurat în perioada 13-20 noiembrie 2011 și 1-7 iulie 2012; a avut ca spațiu de lucru și creație localitatea Sighișoara, și anume: Cetatea medievală. Aceste două ediții au continuat temele anterioare „Maica Domnului-Comoară și rugăciune a spiritualităţii creştine”.

Anul 2013 este cel în care Centrul Județean pentru Cultură Tradiţională şi Educaţie Artistică Mureş a reluat tradiția propusă de Călin Bogătean la înființare de tabere într-un cadru monahal și, ca atare, în periada 17-23 august la Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie” din Sighișoara, s-a desfășurat cea de-a **VII-a ediţie** a taberei *„Icoana contemporană din Ardeal”*.

Au participat la tabără artişti plastici iconari din judeţul nostru şi din județele limitrofe, precum şi elevi ai școlilor populare de arte, membri ai Asociației Artiștilor Plastici Mureș şi persoane cu preocupări artistice dornice să se iniţieze în tehnica iconografică.

Au participat Bogătean Călin, Costinaș Elena, Rodica Vescan, Adriana Neghirlă, Natalia Hărșan, Cornelia Hetrea, Violeta Petică, Kulcsár-Pârvu Maria, Doina Oltean, Emilia Manole, Leontina Farcaș, Neamţu Denisa Maria.

Tema acestei ediţii a fost *„Iisus Hristos, imagine şi rugăciune a universalităţii creştine”*.

Într-un cadru de instruire colectivă, participanţii au beneficiat de lecţii teoretice şi practice în domeniul tehnicii iconografice în trapeza mare a mănăstirii, ținute de artistul plastic, iconarul Călin Bogătean.

Călin Bogătean este specialist al Centrului Judeţean pentru Cultură Tradiţională şi Educaţie Artistică Mureş şi pictor profesionist membru al Uniunii Artiștilor Plastici și al Asociației Artiștilor Plastici Mureș, iar în cadrul taberei acesta a încercat să implementeze participanţilor conştientizarea actului artistic iconografic în general şi interacţiunea iconarului cu viaţa monahală, precum şi cu obiceiurile religioase privind cultul icoanelor şi trăirea duhovnicească prin actul de creaţie şi rugăciune în special.

Hotel Burghostel, Sighişoara.

Sub oblăduirea cinului monahal, artiştii au îmbinat arta cu rugăciunea, începându-şi ziua cu Sfânta Liturghie şi încununînd-o spre sfârşitul zilei cu vecernia oficiată de părinţii călugări ai acestei mănăstiri. Evlavia şi bunătatea acestor călugări au însufleţit participanţii taberei în metamorfozarea actului artistic prin icoană şi trăirea omului în Hristos, în lumină, bunătate şi bucurie.

Icoanele pe sticlă s-au lucrat după după izvoade ale școlii de pictură de la Nicula și Iernuțeni, artiștii interpretând în manieră personală modulația liniei, precum și armonia de culori.

Au pictat icoane: Rodica Vescan, artist plastic, Adriana Neghirlă, medic, Cornelia Hetrea, învățător, Violeta Petică, professor, Kulcsár-Pârvu Maria, profesor, Doina Oltean, funcționar, Emilia Manole, professor de religie, Leontina Farcaș, professor, din Târgu-Mureș, Reghin și localitățile limitrofe precum și Neamțu Denisa Maria, elev din Cluj-Napoca.

Au pictat icoanele pe suport de lemn în manieră bizantină: Natalia Hărșan, pedagog, Elena Costinaș, meșter popular, și Călin Bogătean, specialist al Centrului Judeţean pentru Cultură Tradiţională şi Educaţie Artistică Mureş,

sub a cărui îndrumare de specialitate artiștii au beneficiat de experiența sa și de secretele profesionale, care nu pot fi însușite decât prin ucenicie.

Acest atelier de o săptămână a fost vizitat de numeroşi pelerini, precum şi de atenţia permanentă a Ieromonahului diacon Casian, a părintelui rasofor Paisie şi Veniamin, pe toată durata taberei.

Ultima zi a taberei a fost cea a bilanţului în care toată munca artiştilor a fost expusă spre binecuvântarea părintelui stareţ Arhimandrit Ghelasie Ţepeş, precum şi a părinţilor călugări Protosinghelul Serafim şi Părinţii Ieromonahi Macarie şi Nectarie.

Ediţia din 2013 a taberei de creaţie, prin pictura icoanelor pe lemn şi sticlă, şi-a atins scopul în ceea ce priveşte promovarea artei iconografice tradiţionale moştenite, creându-se astfel o continuitate a artei iconografice din Ardeal, scop propus încă de la înființarea acestui atelier de creație.

Însă, mai important este câștigul duhovnicesc care a însuflețit toată această tabără pe durata ei prin starea de spirit înaltă și sfaturile călugărilor care au îmbogățit și sensibilizat actul de creație al participaților, în felul acesta artistul a putut fi mai aproape de pictorii de altădată, pictori, călugări cu înaltă trăire duhovnicească, care, dincolo de culori, ating o fărâmă spre absolut.

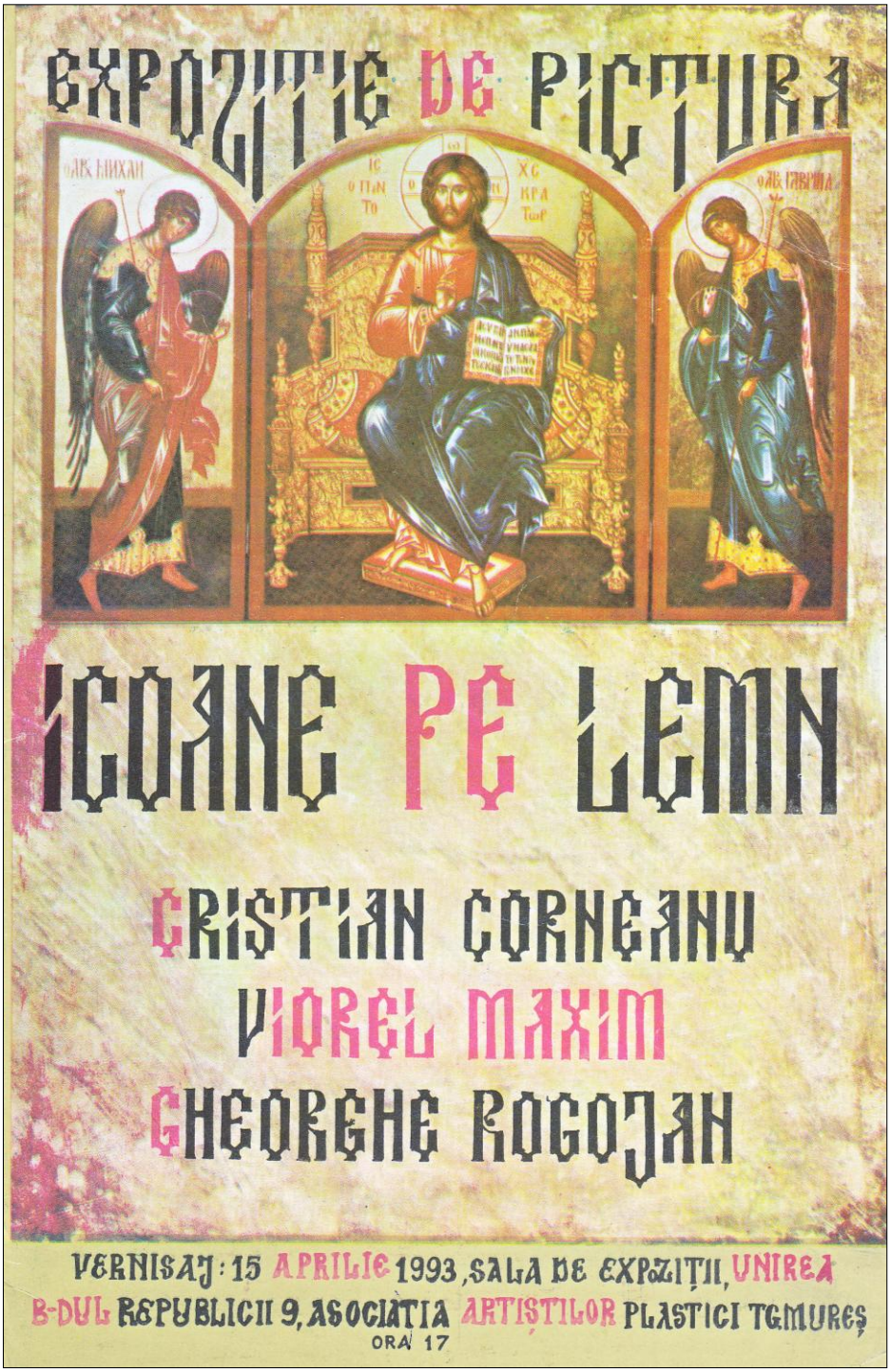
EXPOZIȚIE DE PICTURA
ICOANE PE LEMN
CRISTIAN CORNEANU
VIOREL MAXIM
GHEORGHE ROGOJAN
VERNISAJ: 15 APRILIE 1993, SALA DE EXPOZIȚII, UNIREA
B-DUL REPUBLICII 9, ASOCIAȚIA ARTIȘTILOR PLASTICI TGMUREȘ
ORA 17

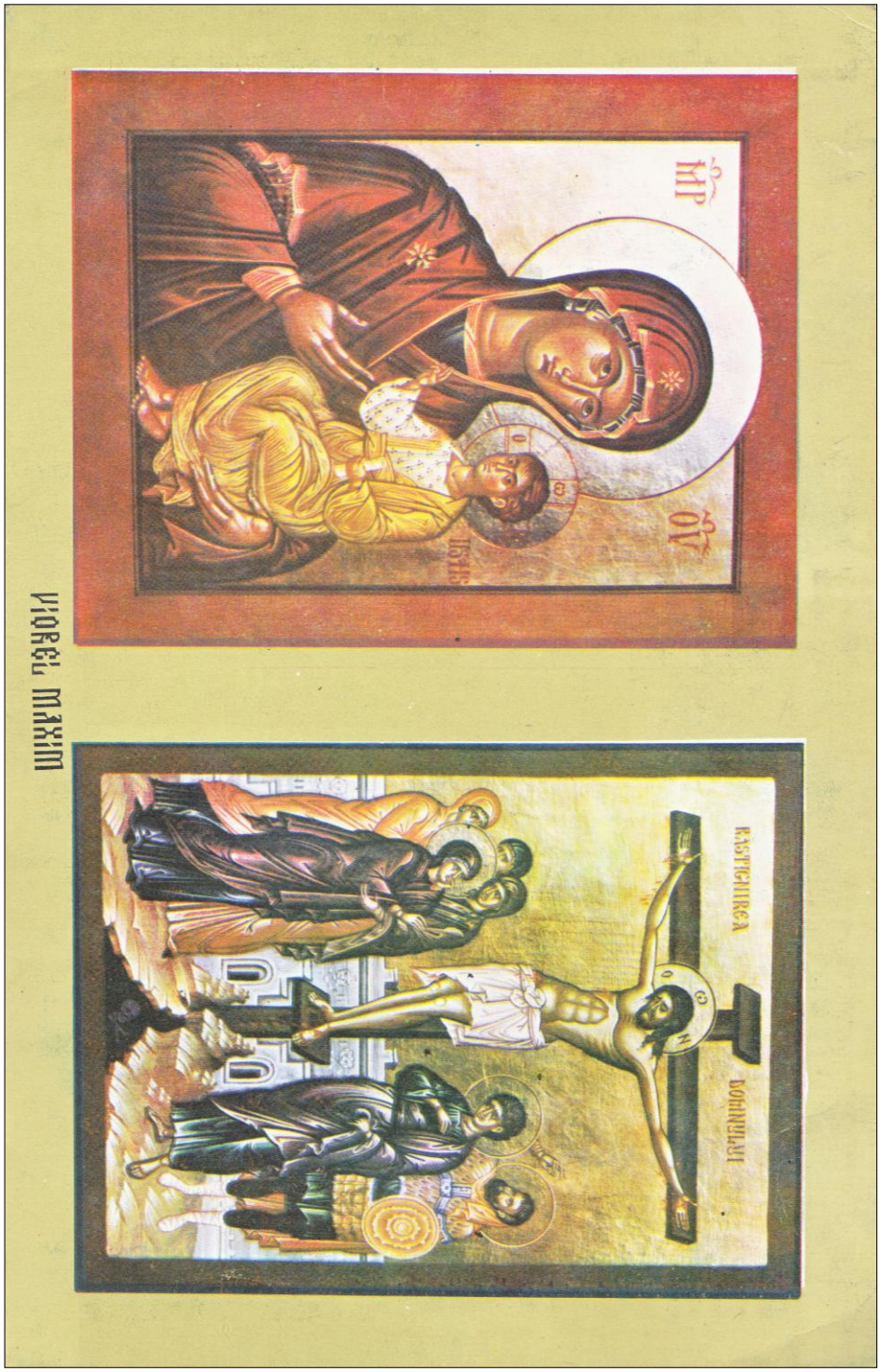
IOREL MAXIM
ÎNTÂMPINAREA
DOMNULUI

IC
XC
CRISTIAN CORNEANU

SCHIMBAREA
LA FAȚĂ
PRIMIREA ÎN IERUSALIM
INTRAREA ÎN IERUSALIM
GHEORGHE POGOJAN

Vernisajul expoziției de icoane a artistului Naste Marcel, organizată de Instituția Prefectului, cu ocazia ședinței de Colegiu Prefectural.
Alocuțiuni: Corneliu Grosu, prefectul județului Mureș și Nicolae Băciuț, directorul Direcției Județene de Cultură Mureș. (2013)

TABERE DE PICTURĂ DE ICOANE 1995-2012

Tabăra de pictură Toplița
„CRUCEA DIN FEREASTRA"

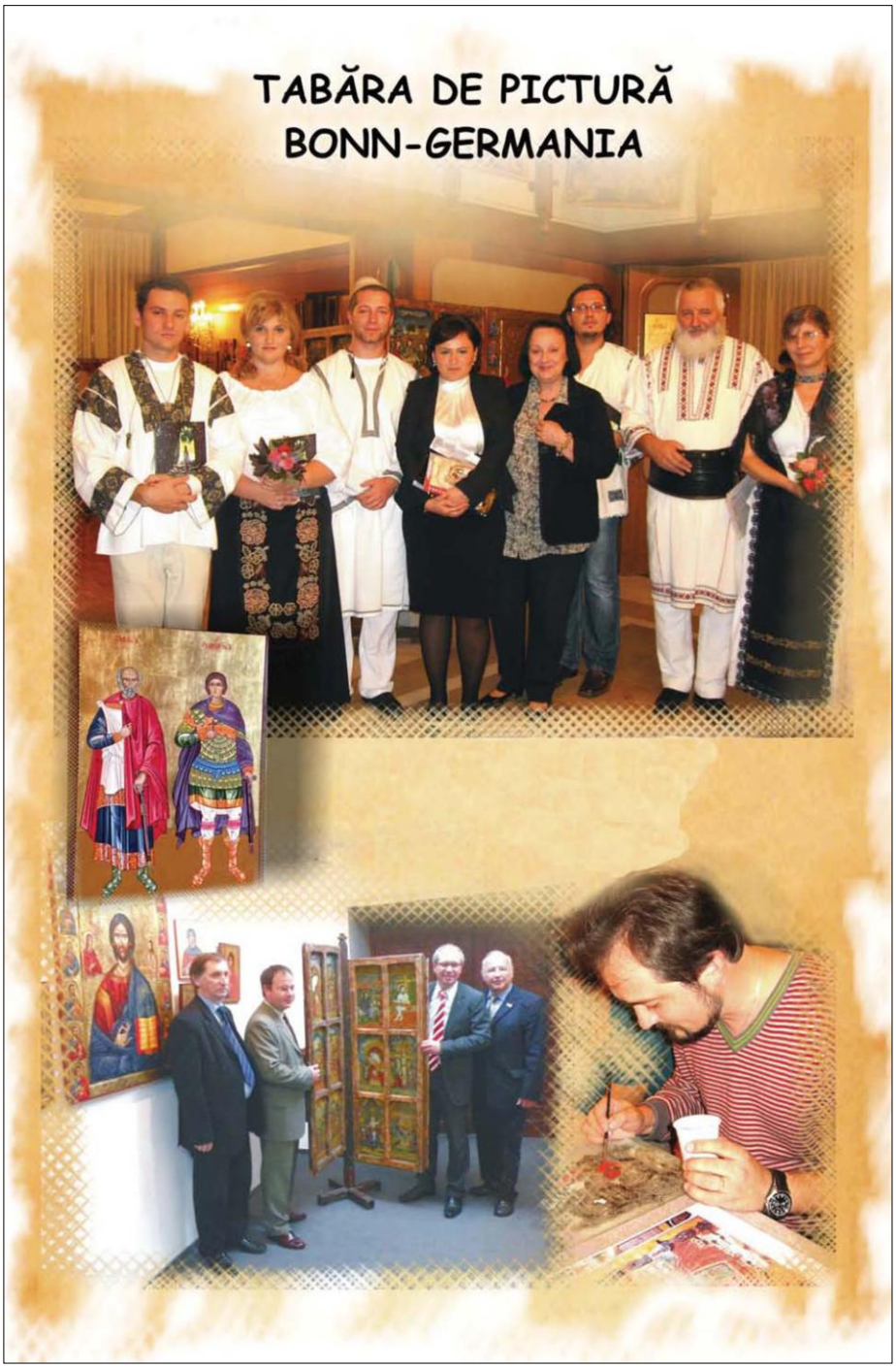
TABĂRA DE PICTURĂ
BONN-GERMANIA

TABĂRA DE ICOANE
CEUAȘU DE CÂMPIE

TABĂRA DE PICTURA
COTUŞ

EXPOZIŢII ORGANIZATE ÎN ALTE SPAŢII
Vizita preşedintelui Traian Băsescu la expoziția de icoane din Bistra Mureşului
Vizita preşedintelui Senatului Mircea Geoană, la expoziția de icoane de pe Valea Gurghiului
Ministrul Culturii, Toader Paleologu, la expoziția de icoane din Sala de oglinzi a Palatului Culturii, Târgu-Mureş

Prezentarea Anuarului 2008 ministrului Culturii şi Cultelor, Toader Paleologu, de către preşedintele A.A.P. Mureş Ilarie Gh. Opriş la Complexul din Băgaciu

Preşedinta Consiliului Judeţean Mureş, Lokodi Emöke Edita, la expoziţia de icoane de pe Valea Gurghiului

Prefectul Marius Paşcan, la expoziţia de icoane din holul Palatului Administrativ Târgu-Mureş

Expoziție de icoane în satul Şerbeni

Expoziție de icoane, la Bistra Mureşului

Expoziție de icoane, la Muzeul de Etnografie din Târgu-Mureş

Expoziție personală Marcel Naste la sala de expoziții "DEISIS" din Palatul Culturii Târgu-Mureş

Expoziție personală Balázs Klára la sala de expoziții "DEISIS" din Palatul Culturii Târgu-Mureş

Sfinţirea icoanelor pictate şi donate de Balázs Klára, Bisericii Ortodoxe nr. 2 din Sângeorgiu de Mureş, preot Eugen Bărăian

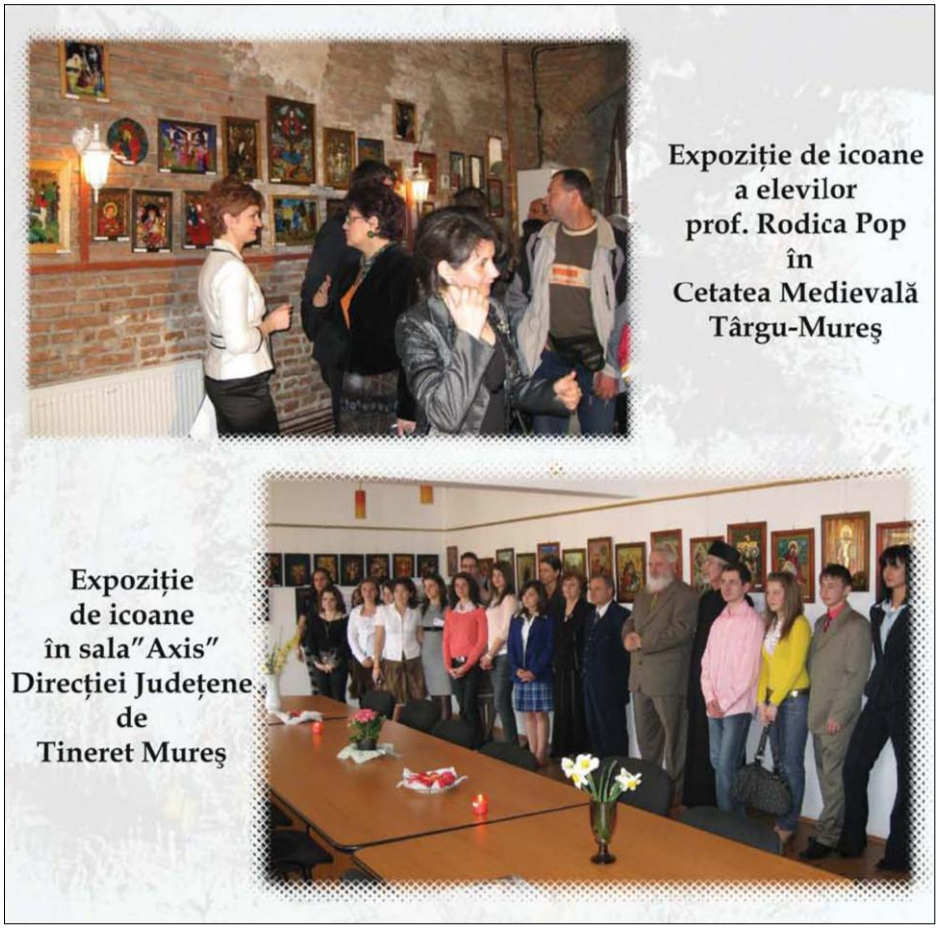

Expoziţie de icoane a elevilor prof. Rodica Pop în Cetatea Medievală Târgu-Mureş

Expoziţie de icoane în sala "Axis" Direcţiei Judeţene de Tineret Mureş

Sfinţirea Mănastirii din Lăpuşna şi a praznicelor împărăteşti donate de Marcel Naste

Expoziţie personală Marcel Naste în cadrul Simpozionului pe probleme de patrimoniu naţional, Reghin

Expoziţie de icoane la Centrul Cultural "Reduta" Braşov, coordonator Ana Câmpean

Expoziție personală Elena Costinaş la Casa de Cultură "George Enescu" din Reghin

Expoziție personală de icoane Elena Costinaş la Festivalul de pe Valea Gurghiului

Expoziție personală Valerian Diaconu în Cetatea Medievală Târgu-Mureş

Expoziție personală de icoane, Cosmin Pol la Biserica de lemn din cartierul Tudor Vladimirescu, Târgu-Mureş

Expoziție de icoane la Mănăstirea Sfântu Ilie din Toplița

Expoziția de pictură a Grupului „Tradiții", Roxana, Raluca și Călin Bogătean, la Căminul Cultural din Nadăș,județul Mureș

Expoziție de icoane cu ocazia Hramului Mănăstirii "Sfântul Ilie" din Toplița

Expoziție de icoane la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba-Iulia

Expoziție de icoane la primăria orașului Toplița cu ocazia Zilelor "Miron Cristea"

Muzeul Soarelui
din Sângeorgiu de Mureş
Expoziţie
Valerian Diaconu

Muzeul de Istorie din
Cetatea Medievală,
Sighişoara
Expoziţie
Naste Marcel Claudiu
şi Klára Balázs

Casa de Cultură
"George Enescu"
din municipiul Reghin
Expoziţie
Elena Costinaş

Expoziția de icoane de grup, la Galeria ,,Deisis" din Târgu-Mureș

Expoziția de icoane a grupului ,,Tradiții", Roxana, Raluca și Călin Bogătean, la Cotidianul ,,Cuvântul liber" din Târgu-Mureș

Expoziţie de icoane
la Biserica Ortodoxă nr. 2
Sângeorgiu de Mureş

Expoziţie in sala „Reduta”
Braşov

Expoziţie de icoane
la Casa de Cultură
„George Enescu”
Reghin

Elena Costinaș, meșter iconar,
participantă la Festivalul ,, Văii Gurghiului "
Elena Costinaș și Buzenschi Florentina,
muzeograf la Muzeului de Etnografie din Piatra Neamț
Elena Costinaș, meșter iconar și Stegaru Anișoara,
cercetător la Muzeul din Galați,
Festivalul de artă meșteșugărească
de Sfinții Constantin și Elena
Elena Costinaș, meșter iconar, participantă la Festivalul de artă
meșteșugărească din Cetatea Medievală a Sighișoarei
și Istrate Elena, muzeograf

Lecție de privit icoana tradițională,
Muzeul de Etnografie.

Lecție de privit ,,Oul Sacru", semne și simboluri,
Alexandru Ciucurencu, la Colegiul Național ,,Alexandru Papiu Ilarian",
în colaborare cu prof. Mihai Frunză și Vasile Mureșan

Cerc de icoane pe sticlă condus de
Balázs Klára,la Galeria de artă ,,Unirea"
Cerc de icoane pe sticlă condus de Elena Costinaș,
la Casa de Cultură a Tineretului ,, George Enescu" din Reghin
Cercul de pictură al Colegiului ,,Alexandru Papiu Ilarian"
condus de profesorii Mihai Frunză și Iuliu Florea

Cerc de icoane al Grupului Școlar ,,Traian Vuia",
condus de prof. Maria Kulcsár-Pârvu

Cerc de icoane al Liceului Pedagogic,
condus de prof.Emilia Manole

Cerc de pictură, condus de Prof.Vasile Mureșan

Noaptea Muzeelor
Pictură de icoane pe lemn și pe sticlă,
coordonator: prof. Vasile Mureșan
Profesori instructori: Akiko Kimura, Balázs Klára, Ana Sălăgean,
Kulcsár-Pârvu Maria, Cosmin Pol, Călin Bogătean, Raluca Bogătean

ŞCOALA DE PICTURĂ PE STICLĂ DE LA REGHIN

Cercet. şt. Maria BORZAN

Începuturile picturii pe sticlă la români, ca un meşteşug popular folosit la zugrăvirea icoanelor, datează din a doua jumătate a secolului al XVII-lea, în unele centre rurale şi urbane din Transilvania.

Răspândirea picturii pe sticlă în Transilvania s-a datorat tehnicii sale, întemeiate pe copierea unui model care nu solicită o învăţătură prea îndelungată a meşteşugului şi unor condiţii social-culturale de aici, cum ar fi atelierele de fabricat sticlă („glăjăriile”) şi răspândirea, la sate, a gravurilor cu teme religioase.

Cel mai vechi centru de pictură cunoscut este cel de la Nicula, de lângă Cluj, de care se leagă aşa-zisul „miracol de la 1699”, când o icoană a Sf. Maria ar fi lăcrimat, iar numărul mare de pelerini veniţi să se închine acestei icoane şi dornici să aibă chipul Maicii Domnului, ar fi fost un îndemn pentru ţăranii de aici să zugrăvească, pentru comercializare, acest subiect.

În secolele XVIII-XIX, meşteşugul cunoaşte o perioadă de înflorire, apărând centre noi, în Maramureş, Ţara Oltului, Ţara Făgăraşului, Laz, Lancrăm, Sebeş, Iernuţeni, generalizându-se în toată Transilvania.

Satul Iernuţeni, amintit prima oară în Conscripţia lui Inochentie Micu Klein din 1733, cu 70 de suflete de români greco-catolici, actualmente cartier al municipiului Reghin, devenise un impresionant centru de icoane pe sticlă.

Aici şi-a desfăşurat activitatea Popa Sandu, creatorul minunatelor icoane pe sticlă de Iernuţeni, care, conform însemnărilor vremii, a întreprins şi alte activităţi: compactor de cărţi bisericeşti şi de copist.

Chiar dacă subiectele abordate de pictor sunt puţine ca număr, impresionează perioada de peste 37 de ani de activitate şi numărul mare de icoane – 78, identificate în judeţele Mureş, Cluj, Alba, Sibiu, Sălaj la care se adaugă şi cele din

colecţiile private. Nici într-o altă parte a Transilvaniei nu a fost descoperit un număr atât de impresionant de icoane pictate în acest stil.

Cu această tradiție în pictura pe sticlă și cu oameni valoroși, dascăli doritori în aprofundarea și transmiterea artei tradiționale, dar și în dezvoltarea creativității plastico-artistice la elevi, era firesc ca Reghinul să devină din nou un centru al picturii pe sticlă, de data aceasta în rândul copiilor.

Începuturile acestui demers aparțin prof. Mircea Sildan, ce înființează, în 2003, la Clubul copiilor și școlarilor Reghin, Cercul de artă plastică tradițională – Icoane pe sticlă, și prof. de religie Daniela Friciu, întemeietoarea Cercului de religie „Micul apostol”, în 2005, la Școala gimnazială „Alexandru Ceușianu”.

La început, cele două cercuri și-au propus diferite forme de studiu și documentare, prin:

- studierea vizuală a diverselor albume de artă tradițională;
- schimburi de experiență (vizite, deplasări la muzee sau expoziții de profil din oraș și județ);
- schimburi de experiență cu alte cercuri sau persoane, din același profil;
- expoziții locale, județene.

În cadrul celor două direcții operaționale: tradițional și expresiv-creativ, un rol important l-a avut realizarea treptată a lucrării finale, în diferite etape:

a. teoretizare, istoric, documentare, prin cunoașterea unor predecesori, bibliografie – albume de artă;

b. cunoașterea tehnicii picturii pe sticlă (explicații, analiză, vizualizare, exemplificare pe diverse faze ale tehnicii pe sticlă, desenul pe hârtie de calc, desenul pe sticlă, pregătirea ramei, finalizarea);

c. analiza lucrărilor, împreună cu elevii sau alte persoane în domeniu, prin: propunerea inițială, realizare, discutarea realizărilor sau deficiențelor, pregătirea lor pentru expoziții.

Din păcate, activitatea cercului de artă plastică tradițională de la Clubul copiilor, coordonat de prof. Mircea Sildan, nu a avut o activitate de lungă durată, chiar dacă a stârnit un interes deosebit în rândul copiilor. Dintre expozițiile organizate, rămâne de menționat cea organizată în parteneriat cu Muzeul Etnografic din Reghin în 2003, expoziția „Rugăciune prin imagini”, la care au expus și s-au remarcat: Hărșan Alexandra Olimpia, Frandeș Oana, Pop Andrada, Moroz Cristiana, Coman Radu, Iacob Rareș, Iacob Andrei, Pușcaș Andrada, Grama Florin Cristian. Printre cele mai reușite lucrări se numără: „Maica Domnului Îndurerată”, „Isus cu vita”, „Răstignirea”, „Maica Domnului cu Pruncul”, „Învierea”.

Constantă și prodigioasă a fost activitatea Cercului de religie „Micul Apostol”, al d-nai prof. Daniela Friciu, de la Școala gimnazială „Alexandru Ceușianu”.

Însăși denumirea cercului de religie, „Micul Apostol”, după mărturisirea d-nei profesoare, a plecat de la ideea că Sfinţii Apostoli sunt cei dintâi chemaţi la experienţa trăirii după modelul lui Iisus Hristos, iar copiii sunt cei care reușesc să slujească, prin natura lor, cu dragoste celor din jur, cu iubirea lor pură, răspunzând chemării lui Dumnezeu, care ne îndeamnă atât de frumos „Lăsaţi copiii să vină la Mine şi nu-i opriţi, că a unora ca aceştia este împărăţia cerurilor.’’(Matei 19, 14).

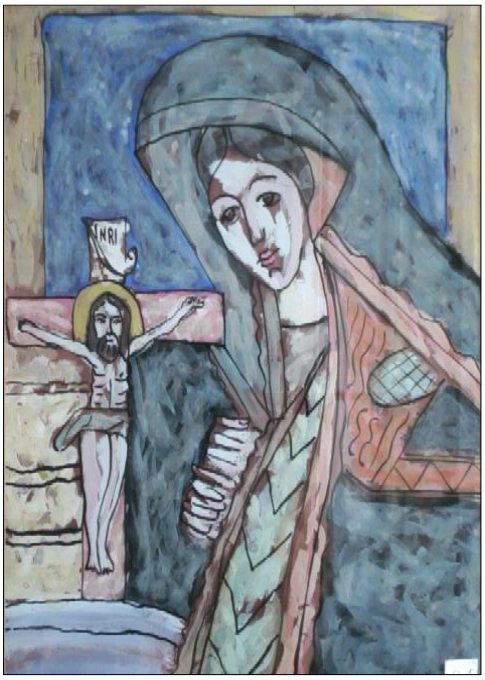

Rareş Iacob - Maica Domnului îndurerata

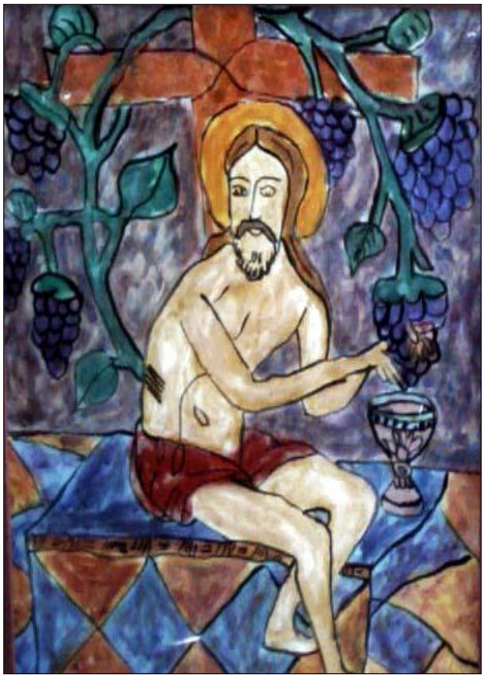

Radu Coman - Iisus cu viţa

Andrada Puşcaş – Răstignirea

Cristrina Moroz - Maica Domnului cu pruncul

Copiii sunt, prin tot ceea ce fac, asemenea apostolilor care au plecat în lume să propovăduiască Evanghelia, ducând învăţăturile şi pilda de viaţă în Hristos la toţi cei care vor să le primească, iar icoana pe sticlă este prima Biblie.

Activităţile multiple desfăşurate în cadrul cercului au o importanţă deosebită prin rolul lor misionar în formarea tinerei generaţii care, copleşită de ispite şi alunecări periculoase pe căi lăturalnice creştinilor adevăraţi, are nevoie de altceva spre sporirea duhovnicească călăuzitoare spre Hristos şi a lor mântuire.

Cercul oferă copiilor un cadru de desfăşurare al unor activităţi practice, intelectuale, artistice şi duhovniceşti care stimulează spiritul de comuniune, solidaritatea, dragostea faţă de semeni şi faţă de cei aflaţi în nevoi, inteligenţa creatoare, preocuparea pentru frumosul artistic. Aici ei au înţeles rolul icoanei în viaţa creştinului ca apoi să-şi însuşească activitatea practică, ordinea, specificul şi importanţa fiecărei etape de lucru. Se începe cu Rugăciunea iconarului urmată de pregătirea materialelor: izvodul, sticla, tuşul, lacul protector pentru fixare şi culorile. Culorile folosite la început au fost tempera cu emulsie din gălbenuş de ou cu ulei de in şi vin sau oţet. Cu timpul alături de materiale tradiţionale au început să fie folosite culorile acrilice mai uşor de utilizat de copii. Pentru înrămarea icoanelor se folosesc rame de brad băiţiute de 3-4 cm decorate cu şforţuri (şanţuri scobite în ramă).

Primele expoziții organizate în școală și la Casa Tineretului „George Enescu”, de Crăciun și Sf. Paști, au avut scop caritabil.

Imagini din activitatea cercului „Micul Apostol”

Cel mai important rol pe care l-a avut distinsa profesoară a fost acela de formator, de mentor și pentru alte două persoane atrase de pictura pe sticlă – prof. Stela Iacob și meșterul popular Elena Costinaș.

Prof. Stela Iacob, așa după cum mărturisește, fire ambiţioasă şi întreprinzătoare, s-a apucat de treabă, a învăţat de la inimoasa ei colegă şi de la

alţi iconari, amatori sau profesionişti, înfiinţând în acelaşi an şcolar, o grupă de pictură iconografică la Şcoala Gimnazială „Alexandru Ceuşianu” din Reghin. Cu lucrările realizate de elevii cercului au organizat împreună, în fiecare an, expoziţii de icoane pe sticlă, în instituţiile de cultură din oraş, cu ocazia marilor sărbători creştine.

Dacă la începutul activităţii lor, ţinând seama de lipsa de exerciţiu şi îndemânare a copiilor, au ales drept izvoade pe cele naive, specifice şcolii de la Nicula, au continuat apoi să folosească modele din Ţara Făgăraşului şi Ţara Oltului. Învăţând să cultive dragostea pentru arta populară românească şi având ocazia să privească arta sacră dintr-o perspectivă unică, au ajuns să învețe tehnici de pictură noi, iar experienţa pictării icoanelor a dus la formarea unor deprinderi.

Începând cu vara anului 2009, până în anul 2012, în fiecare vacanţă de vară, cele două profesoare de religie şi coordonatoare ale cercului, respectiv Daniela Friciu şi Stela Iacob, au organizat împreună 4 ediţii ale Şcolii de vacanţă *„Icoana colţ de rai”*.

Primele trei ediţii s-au derulat la Biserica Voivodeni-Gliga, sub oblăduirea şi îndrumarea duhovnicească a părintelui Iacob Sandu Iustin, preotul paroh al acestei biserici. Pe lângă activitatea iconografică, copiii au participat la slujbele oficiate în biserică şi la Paraclisul Maicii Domnului. Vernisajul expoziţie de icoane realizate de copii în această tabără s-a desfăşurat în zi de mare sărbătoare, când a avut loc sfinţirea Bisericii care le-a fost gazdă . După săvârşirea Sfintei Liturghii, şi a slujbei de sfinţire a bisericii, Înalt Preasfinţitul Andrei Andreicuţ, Arhiepiscopul Alba Iuliei, i-a binecuvântat pe copii şi icoanele realizate de aceştia.

Imagini din tabăra „Icoana colţ de rai” – Biserica Voivodeni- Gliga, ed. a III-a 2011.

Cea de-a patra ediţie a Şcolii de vacanţă „Icoana colţ de rai”, „*Icoana şi arta populară în ochi de copil*” a avut loc în vara anului 2012, în incinta Muzeului Etnografic Reghin, beneficiind atât de îndrumarea duhovnicească a părintelui Iustin Iacob cât şi de consultanţă de specialitate în domeniul păstrării şi promovării artei populare româneşti, din partea doamnei director al muzeului, cercet. şt. Maria Borzan.

Imagini de la expoziţiile organizate în Muzeu la Târgul Meşterilor populari şi Festivalul Văii Mureşului.

Elevi ai Gimnaziului „Alexandru Ceuşianu” din Reghin cărora li s-au alăturat şi câţiva viitori elevi ai acestei şcoli, foşti absolvenţi şi membri ai cercului de religie, au petrecut în incinta Muzeului Etnografic momente de neuitat. Ucenici ai celor mai vechi membri ai cercului au fost de data aceasta şi câţiva elevi de la Aşezământul Social Casa Maria 2 din Reghin, aceştia socializând prin muncă, joc şi voie bună cu ceilalţi copii. Vreme de o săptămână, din 23 până în 28 iulie, copiii, grupaţi pe ateliere de lucru, au

împletit aici jocul cu cântarea de pricesne şi nu în ultimul rând cu pictura de icoane pe sticlă. După o muncă asiduă în care au pus mult suflet, copiii şi-au expus lucrările într-o minunată expoziţie. Fiecare icoană pe sticlă păstrează acel mister divin surprins, voit sau nu, de elevi. Maica Domnului, figura cea mai des întâlnită în lucrările copiilor, o înfăţişează pe Sfânta Fecioară Maria aşa cum fiecare suflet de copil şi-o imaginează. Iisus Hristos, fie că e reprezentat ca prunc la sânul Maicii Sale, fie răstignit pe cruce la fel şi chipurile sfinţilor şi scenele biblice sunt pictate cu multă gingăşie. Fiecare dintre aceste ediţii s-a finalizat cu o expoziţie, cu un program cultural religios şi cu diverse acţiuni caritabile, iar munca copiilor a fost răsplătită prin excursii la mănăstiri şi obiective turistice din ţară.

Începând cu anul 2012-2013, ca urmare a creșterii numărului elevilor dornici să participe la cercul de religie, cele două profesoare au decis să-și continue munca separat: Daniela Friciu va coordona în continuare activitatea Cercului „Micul Apostol”, extinzând activitățile cercului și la Centrul Cultural Sf. Pahomie din Gledin, jud. Bistrița Năsăud, organizând aici două ediții ale taberei „Icoana, colț de rai”, la care, pe lângă elevi din Reghin, Gledin și Rebrișoara, au participat și adulți. Mai mult de atât, a pus bazele unui nou cerc de pictură, „Micii apostoli de Gledin”, care reunește, tot a doua sâmbătă în ateliere de lucru la Gledin, sub întrumarea preotului paroh Ioan Titieni, copii din Monor, Bistrița și Reghin.

Imagini de la tabăra din Gledin–2012.

Imagini de la tabăra din Muzeu 2013.

Doamna prof. Stela Iacob înfiinţează Cercul de religie şi interculturalitate „Rază de lumină”, ce-și desfășoară activitatea la Casa de Cultură a Tineretului „George Enescu”, sub îndrumarea artistului plastic Marcel Naste, directorul instituției, autor a numeroase expoziții de icoane pe lemn, pânză și sticlă. În mod cert, cât de curând se va înființa, cum ar fi și firesc, un nou cerc de pictură a icoanei pe lemn sau sticlă, sub conducerea artistului plastic Marcel Naste.

Cercul „Rază de Lumină” reunește copii aparținând mai multor școli gimnaziale din municipiul Reghin, lucru deosebit de important în evoluția picturii pe sticlă la Reghin. În august 2013, a avut loc Tabăra de crație de la Lăpușna, „Lumină, tradiție, credință”, ediția a V-a, „Lumină pentru suflet”, proiect demarat în parteneriat cu Biserica ortodoxă Voivodeni – Gliga, Gimnaziul „Alexandru Ceușianu”, instituțiile de cultură din Reghin (Casa de Cultură „George Enescu”, biblioteca, muzeul), Primăria municipiului Reghin și Consiliul Local, primăria Ibănești și părintele stareț Arsenie de la Mănăstirea Lăpușna. Tabăra de creație s-a încheiat cu vernisajul expoziției de icoane și programul literar-artistic intitulat „O Maică Preacurată”.

Imagini de la tabăra din Lăpuşna 2013.

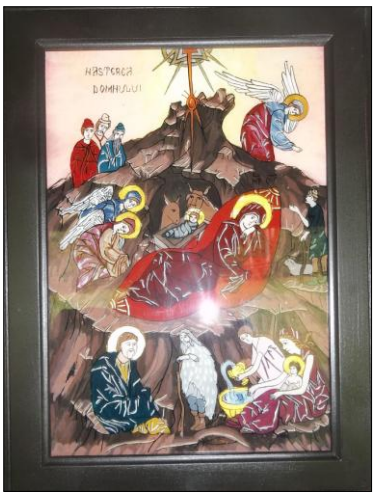

Icoane realizate în tabăra de la Lăpuşna.

Trebuie menționată, în formarea și dezvoltarea școlii de pictură de la Reghin, și activitatea Elenei Costinaș, prin tabăra de pictură „Fundația Laurenția”, cu 72 de persoane, și cursul de inițiere în pictura pe sticlă pentru copii de la Deda-Bistra.

Renașterea picturii pe sticlă la Reghin s-a datorat, așa cum mărturiseam, unei tradiții, unor dascăli deosebiți, preocupați de lărgirea orizontului de cunoaștere al elevilor, prin intermediul iconografiei, dar și sprijinului acordat de autoritățile locale și instituțiile de cultură ale municipiului.

În cei aproximativ 10 ani de pictură pe sticlă la Reghin, în cadrul diferitelor cercuri, au participat aproximativ 400 de elevi, unii talentați, alții doar râvnitori, dar toți cu deschidere sufletească și dragoste pentru icoană. Dintre micii iconari care s-au ostenit în mod deosebit în a dobândi tainele zugrăvirii icoanei de-a lungul acestor ani, unii s-au remarcat în mod special, cum ar fi: Bota Diana, Chiciudean Anca, Crişan Mădălina, Nădăşan Alexandra, Roman Medeea, Ghiţă Loriana ,Bejan Zinica, Bunuş Lorand, Vultur Paula, Mariaşiu Daria, Rus Paula Adelina, Rus Alexandra, Badiu Rebeca, Pantea Călin Ionuţ, Beica Anamaria, Fulop Robert, Toncean Ariana, Sălăgean Diana, Câmpean Maria, Ordog Denisa, Morariu Denisa, Gorea Tudor, Oprea Maria, Iacob Alexandru Vasile, Bugnar Alexandra, Neag Alexandra, Daczo Kadar Amalia.

Cine știe, peste ani, Reghinul se va putea numi, pe lângă Orașul viorilor, și orașul iconarilor.

ASOCIAŢIA ARTIŞTILOR PLASTICI MUREŞ

Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş, Târgu-Mureş s-a înfiinţat în urma unei reuniuni de lucru din ziua de 30 ianuarie 1977, când un grup de artişti - pictori, grafi cieni, ceramişti şi sculptori - au hotărât să se unească într-un cadru instituţional comun. Prin Decizia Consiliului Judeţean Mureş din data de 2 aprilie 1977 a luat fiinţă în mod legal „Asociaţia Artiştilor Plastici Amatori din Judeţul Mureş", având sediul în Palatul Culturii din Târgu-Mureş, până în anul 1982, când s-a primit sediul din strada Republicii nr. 9. Galeria de Artă „Unirea" a fost inaugurată la 14 iulie 1984 cu o expoziţie colectivă.

La 3 mai 1990, Biroul Executiv al Consiliului Judeţean Provizoriu de Uniune Naţională emite Autorizaţia de funcţionare sub denumirea „Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş" Târgu-Mureş, iar prin Hotărârea judecătorească nr. 69 din 10 septembrie 1991 a Judecătoriei Târgu-Mureş, Asociaţia este înscrisă în Registrul persoanelor juridice.

În activitatea sa, Asociaţia a fost sprijinită de Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Mureş, Direcţia pentru Cultură, Culte şi Patrimoniul Cultural Naţional Mureş, dar şi de Consiliul Judeţean Mureş, de Consiliul Local şi Primăria municipiului Târgu-Mureş. în prezent Asociaţia are convenţii de colaborate cu peste 50 de instituţii, asociaţii, unităţi economice etc., din ţarăşi de peste hotare.

În anul 2012, la 35 de ani de activitate fără întrerupere, numărul membrilor activi este de peste 150 de artişti plastici profesionişti, studenţi la facultăţile de artă, absolvenţi ai Liceului de Artă, ai Şcolii de Arte şi autodidacţi în arta plastică, uniţi prin dragostea faţă de arta plastică.

Activitatea expoziţională în anul 2011 s-a desfăşurat în principal în Galeria de Artă „Unirea" din municipiul Târgu-Mureş, unde s-au organizat 15 expoziţii personale de pictură, o expoziţie de sculptură, 2 expoziţii de artă a sticlei şi 12 expoziţii colective. La aceste expoziţii au participat membrii A.A.P. Mureşdin judeţul Mureş, dar şi din Cluj-Napoca, Turda, Satu Mare, Oradea, Bucureşti, Vatra Dornei, Baia Mare, Braşov, Brăila, dar şi din Japonia, Spania, SUA, Franţa, Germania, Ungaria, Turcia etc. Membrii

A.A.P. Mureş au organizat expoziţii de artăşi în spaţii din municipiul Târgu-Mureş, Sighişoara, Luduş, Târnăveni, Sărmaşu, Reghin şi în alte localităţi, precum şi în Bucureşti, Cluj-Napoca, Satu Mare, Oradea, Vatra

Dornei, Braşov, Mediaş, Alba Iulia, Suceava etc. dar şi peste hotare: în Ungaria, Grecia, Serbia, Germania şi SUA.

În cele 16 tabere de pictură organizate în anul 2011, au participat de fi ecare dată 3-4 profesori, artişti plastici profesionişti ca îndrumători, unde au ţinut cursuri teoretice şi demonstraţii practice pentru artiştii plastici mai tineri ori mai noi în taberele de creaţie, adevărate şcoli, care au contribuit la ridicarea continuă a nivelului artistic al participanţilor. Taberele de pictură de la Leptokaria-Grecia, la care au participat în anul 2009, un număr de 70 de membri, au dat posibilitatea de a cunoaşte cultura greacă vizitând Atena, Thessaloniki, monumente de artăşi istorice, mănăstirile de la Meteora şi alte locaşuri de cult, sate tradiţionale, dar şi peisajele deosebite ale litoralului Mării Egee, insule şi Muntele Olimp.

Expoziţiile au fost vizionate de personalităţi de seamă ca: preşedintele României, Traian Băsescu, preşedintele Senatului, Mircea Geoană, ministrul Culturii şi Cultelor, Toader Paleologu, Î.P.S. Ioan Arhiepiscopul Covasnei şi Harghitei, Î.P.S. Andrei, Arhiepiscopul de Alba Iulia, senatori şi deputaţi din judeţul Mureş, de prefectul judeţului Mureş, Marius Paşcan, preşedinta Consiliului Judeţean Mureş, Lokodi Emőke Edita, primarul municipiului Târgu-Mureş, dr. Dorin Florea, personalităţi distincte ale culturii, învăţământului, administraţiilor locale, numeroşi iubitori de artă, ziarişti etc.

Anul 2011 a fost „anul afirmării pe plan extern" a membrilor Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, prin expoziţiile şi taberele de picturăşi icoane organizate în Lyon-Franţa, Leptokaria-Grecia, Bonn-Germania, Străşeni-Republica Moldova şi Ungaria, precum şi colaborarea cu Primăria din Istambul-Turcia, Capitala Culturală Europeană în anul 2010, pentru organizarea expoziţiei internaţionale de picturăşi fotografi i, la care au participat elevi din 12 ţări europene, din care 3 mureşeni, în cadrul unui proiect european.

Ilarie Gh. OPRIŞ, preşedintele A.A.P. Mureş.

A MAROS MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK EGYESÜLETE

A Maros megyei Képzőművészek Egyesülete 1977.jan.30-i munkaülés határozata alapján jött létre, amikor is egy csoportnyi művész-festők, grafikusok, kerámia-és szobrászművészek- elhatározta, hogy a művészek egy közös, intézményesített formában fejtsék ki ezután tevékenységüket.1977.ápr.2-án, a Maros megyei Tanács határozatba foglalja a Maros megyei Műkedvelő Képzőművészek Egyesületének megalakulását Marosvásárhelyen. Kezdetben a Kultúrpalotában, majd 1982-től a Köztársaság tér 9 szám alatti székházában fejtette ki tevékenységét. A kiállító terem az Egyesülés nevet kapta, egy közös tárlattal avatták fel 1984.július 14-én.

1990. május 3-i keltezéssel a megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága kibocsájtja azt a működési engedélyt, amely elismeri a Maros megyei Képzőművészek Egyesületének a létezését, majd 1991. szept.10- én a 69-es számú törvényszéki határozat alapján bejegyzik ajogi személyek regiszterébe.

Működése során az Egyesület állandó segítséget és támogatást kapott a Maros megyei és municipiumi kulturális szervezetektől, a megyei Tanácstól és Polgármeteri Hivataltól. Jelenleg több mint 50 hazai és határon túli intézménnyel, szervezettel, gazdasági egységgel tart fenn kapcsolatot.

2012-ben, 35 évi megszakítás nélküli tevékenység után, az aktív tagok száma 150. Van köztük hivatásos művész, egyetemre vagy középiskolába járó diák, autodidakta, akiket a művészet iránti szeretet köt össze.

2011-ben a kiállításokat főleg az Egyesülés kiállító termében tartották. Itt 15 egyéni, egy szobrászati, 2 üvegfestészeti, 12 közös tárlatra került sor. Nemcsak az Egyesület tagjai állították ki munkáikat, hanem kolozsvári, tordai, szatmári, nagyváradi, bukaresti, Vatra Dorna-i, nagybányai, brassói, brailai művészek, de Japán, Spanyolország, Amerika, Franciaország, Németország, Magyarország, Törökország festői is.

Az Egyesület tagjai kiállításaikkal jelen voltak Marosvásárhelyen, Segesváron, Ludason, Dicsőben, Sármáson, Régenben, de Bukarestben, Kolozsváron, Szatmáron, Nagyváradon, Vatra Dorneien, Brassóban, Medgyesen, Gyulafehérváron, Suceavan is. Sikerrel szerepeltek Magyarországon, Görögországban, Szerbiában, Németországban, Amerikában.

A 2011-ben szervezett 16 festőtáborban jelen volt minden egyes alkalommal 3-4 hivatásos festő, akik mint szakirányítók, elméleti és gyakorlati

előadásokat tartottak a fi atal, kezdő művészeknek. Ezek az alkotó táborok valóságos iskolák voltak, amelyek hozzájárultak a résztvevők művészi szintjének emeléséhez.

A kiállított munkákat olyan neves személyiségek látogatták, mint Traian Basescu, Románia elnöke, Mircea Geoana, a Szenátus elnöke, Toader Paleologu kultúr-és kultuszminiszter, Hargita, Kovászna, Gyulafehérvár érsekei, Maros megyei szenátorok és képviselők,Marius Pascan, Maros megye prefektusa, Lokodi Emőke Edit, a Maros megyei Tanács elnöknője, dr. Dorin Florea, Marosvásárhely polgármestere, a kultúra, az oktatás, a helyi adminisztráció jeles képviselői, újságírók, művészet kedvelők.

2011 egyben a külföldi megmérettetés és bizonyítás éve is volt. A Maros megyei Képzőművészek Egyesületének tagjai jelen voltak kiállításaikkal és festőtáboraikkal Lyonban (Franciaország), Leptokáriában (Görögország), Bonnban Németország), Straseniben (Moldovai Köztársaság), Magyarországon.

2010-ben az európai kultúra fővárosában, Istambulban (Törökország), az ottani polgármesteri hivatallal karöltve, 3 Maros megyei fi atal művész vett részt a 12 ország fiataljaival együtt egy fotó- és festészeti nemzetközi kiállításon egy európai projekt részeseként.

Románból fordította: MOLDOVAN Irén-Maria.

THE ARTISTS' UNION MUREŞ, TÂRGU-MUREŞ

The Artists' Union Mureş, Târgu-Mureş, was founded as a result of a work meeting held on the 30th of January 1977, when a group of artists - painters, graphic artists, ceramic artists and sculptors, decided henceforth to be united within a collective institutional framework. On the 2nd of April 1977, in accordance with the Decree of the Mureş County Council, the „Association of Amateur Artists in MureşCounty" started to function legally, first located in the Palace of Culture in Târgu-Mureş, then in 1982, it moved to its premises in Republicii Street. The „Unirea" Exhibition Hall was inaugurated on the 14th of July with a collective exhibition.

On the 3rd of May 1990, the Executive Bureau of the Temporary County Council of National Unity issued the functioning authorisation under the name „The Artists' Union Mureş", Târgu-Mureş, and according to the judeţulicial order no. 69 of the Târgu-Mureş Law Court, on 10th September 1991, the Association was registered in the Register of juristic persons.

In its activity, the Union was supported by the Local Centre for Conservation and Promotion of Traditional Culture in Mureş, as well as the Culture, Cults and National Cultural Patrimony Organisation in Mureş, but also the Mureş County Council and the Local Council of Târgu-Mureş. At present the Union has collaboration conventions with more than 50 institutions, associations, economic organisations.

In 2012, after 35 years of ceaseless activity, the Union counted over 150 active members, including professional artists, students at Art faculties, graduates from Art High Schools, or Arts Schools and self taught people in the fine arts, united by their love for fi ne art.

The exhibition activity of 2011 had as its main stage the „Unirea" Art Gallery, in Târgu-Mureş, where 15 individual painting exhibitions were organised, a sculpture exhibition, 2 glass art exhibitions and 12 collective exhibitions. Members of the Artists' Union Mureşfrom Mureşcounty took part in these exhibitions but also artists from Cluj-Napoca, Turda, Satu Mare, Oradea, Bucharest, Vatra Dornei, Baia Mare, Braşov etc. Members of the Artists' Union Mureş organised exhibitions in other places in Târgu-Mureş, Sighişoara, Luduş, Târnăveni, Sărmaşu, Reghin and others locations, as well as Bucharest, Cluj-Napoca, Satu Mare, Oradea, Vatra Dornei, Braşov, Mediaş,

Alba Iulia, Suceava etc. but also abroad, in Hungary, Greece, Serbia, Germany and the U.S.A.

An important activity of the Union is the organisation and participation in painting camps inside the country and abroad. In 2011 we took part in painting camps in Sovata (February and October), Râciu (July), Şăulia (August), Berghia (August), Mădăraş (September), Topliţa, Harghita county (July), Hodod, Satu Mare county (July), Borsec, Harghita county (October), Leptokaria-Greece (June and October), Jelsa - Croatia (May). We have to mention that the painting camp in Sovata, held in October reached its 13th edition. For every painting camps there were 3-4 teachers, professional artists as tutors, who delivered theoretical lectures and provided practical demonstrations for younger artists or new arrivals. These creation camps, genuine schools, had their share in the continual enhancement of the artistic quality of the participants.

In 2009, there were 70 members of our Union that took part in the painting camps of Leptokaria-Greece. There, they were offered the possibility to come into contact with Greek culture by visits to Athens, Tessaloniki, the Meteora Monasteries and other religious places, traditional villages or historic monuments, but also the special landscapes of the Aegean seaside, the Greek isles and Mount Olympus.

The exhibitions were visited by prominent personalities such as the president of Romania Traian Băsescu, the president of the Senate, Mircea Geoană, the minister of Culture and Cults Toader Paleologu, His Grace loan, Bishop of Covasna and Harghita, His Eminence Andrei, Archbishop of Alba-Iulia, senators and deputies from Mureş county, the prefect of Mureş county, Marius Paşcan, the president of the Mureş County Council, Lokodi Emőke Edita, the mayor of Târgu-Mureş, Dr. Dorin Florea, other well-known personalities belonging to our local cultural, educational, administrative life, numerous art lovers and journalists.

The 2011 annual is a document book, which contains all the activities related to exhibitions, painting camps, nominal lists of members and collaborators at the end of 2011, a rich bibliography, as well as vivid illustrations made up of over 160 photographs.

Translated into English by Ana-Maria TANŢOŞ.

DER VEREIN DER BILDENDEN KÜNSTLER MURES

Der Verein der bildenden Künstler Mures (VBK Mures, rum: AAP Mures,) wurde nach einem Arbeitstreffen am 30. Januar 1977 gegründet. Damals hat eine Gruppe von Künstlern - Malern, Designern, Keramikern und Bildhauern - beschlossen, sich in einem institutionellen Rahmen zu vereinigen. Mit dem Beschluss des Rates des Landkreises Mures am 2. April 1977 wurde der „Verein der bildenden Hobbykünstler vom Kreis Mures" gesetzlich etabliert. Sein Sitz war bis 1982 im Kulturpalast von Targu-Mures, als er dann in die Republicii-Str. Nr. 9 verlegt wurde. Der Ausstellungssaal „Unirea" („Die Union") wurde am 14. Juli 1984 mit einer Gruppenausstellung eröffnet.

Am 3. Mai 1990 haben die zuständigen Behörden die Zulassung für den Verein under dem Namen Verein der bildenden Künstler Mures aus Targu-Mures entlassen. Am 10. September 1991 hat das Gericht Targu-Mures per Gerichtabschluss den Verein ins Register der juristischen Personen eingetragen.

In seiner Arbeit wurde der Verein von dem Amt des Landkreises Mures, das für die Erhaltung und Förderung der traditionellen Kultur zuständig ist, sowie von dem Amt für Kultur, Kultus und nationales kulturelles Erbgut Mures, von dem Rat des Landkreises Mures, von dem Stadtrat und von dem Bürgermeister von Targu-Mures unterstützt. Der Verein hat derzeit Zusammenarbeitsvertrage mit über 50 Institutionen, Verbände und Unternehmungen im Land und im Ausland.

Im Jahre 2012, nach 35 Jahren ununterbrochener Tätigkeit, ist die Zahl der aktiven Mitglieder zu über 150 gestiegen: Professionelle bildende Künstlerinnen, Kunststudentinnen, Absolventinnen der Kunsthochschule oder des Kunstgymnasiums, Kunstautodidakten - alle durch die Liebe zur bildenden Kunst vereint.

Im Jahre 2011 fanden die Ausstellungen vor allem in der Kunstgalerie „Unirea" Targu Mures statt: 15 Malerei Einzelausstellungen, eine Skulptur-, zwei Glaskunst- und 12 Gruppenausstellungen. An diesen Ausstellungen haben Mitglieder des VBK Mures teilgenommen, sowie Besucher aus Cluj-Napoca / Klausenburg, Turda, Satu Mare, Oradea / Grossvardein, Bukarest, Vatra Dornei, Baia Mare, Brasov / Kronstadt, Braila, bzw. aus Japan, Spanien, aus den USA, Frankreich, Deutschland, Unga rn, aus der Türkei usw.

Die Mitglieder des VBK / AAP Mures haben Kunstausstellungen auch in anderen Raumen in der Stadt Targu-Mures organisiert, sowie in Sighişoara /

Schassburg, Luduş, Tarnaveni, Sarmasu, Reghin und in anderen Orten des Landkreises, sowie in Bukarest, Cluj-Napoca, Satu Mare, Oradea, Vatra Dornei, Brasov, Medias, Alba Iulia, Suceava usw., bzw. im Ausland: in Ungarn, Griechenland, Serbien, Deutschland und in den USA.

In den 16 Malerei-Camps, die 2011 organisiert wurden, geleitet von jeweils 3-4 Lehrern und professionellen Künstlern, haben diese theoretische Vorlesungen und praktische Demonstrationen für die jüngeren oder neugekommenen Künstler gehalten. Diese Camps waren wahre Schulen, die dazu beigetragen haben, das künstlerische Niveau der Teilnehmer zu erhöhen..

Die Ausstellungen wurden von führenden Persönlichkeiten besucht, wie z.B. von dem Rumänischen Präsident Traian Basescu, vom Präsident des Senats Mircea Geoana, vom Kulturminister Theodor Paleologu, von seiner Eminenz Ioan, dem Erzbischof der Landkreisen Covasna und Harghita, von seiner Eminenz Andrei, dem Erzbischof von Alba Iulia, von Senatoren und Abgeordneten des Landkreises Mures, von Marius Pascan, dem Präfekt des Landkreises, von Edita Emőke Lokodi, der Präsidentin des Rates des Landkreises, von dr. Dorin Florea, dem Bürgermeister von Targu-Mures, von weiteren ausgeprägten Persönlichkeiten aus den Bereichen der Kultur, Bildung und der lokalen Regierung sowie von zahlreichen Kunstliebhabern, Journalisten usw..

2011 war das Jahr der internationalen Anerkennung der Mitglieder des Vereins der bildenden Künstler Mures. Es wurden Ausstellungen von Gemälden und Ikonen, bzw. Camps in Lyon / Frankreich, Leptokaria / Griechenland, Bonn / Deutschland, Straseni / Republik Moldawien und in Ungarn organisiert, und eine Zusammenarbeit mit dem Gemeinderathaus der Stadt Istambul / die Türkei, der Europäischen Kulturhauptstadt 2010, etabliert. Im Rahmen dieses europäischen Projektes wurde eine internationale Ausstellung von Gemälden und Fotos organisiert, woran Schüler aus 12 europäischen Ländern teilgenommen haben - darunter drei Schüler aus unserem Landkreis Mures.

Übersetzung: OLTEA GOIA-DEMIAN, Mitglied des VBK Mures.

L'ASSOCIATION DES PLASTICIENS DE MURES

L'Associacion des Artistes Plasticiens de Târgu-Mureş a été fondée á la suite d'une réunion de travail le 30 janvier 1977 quand un group d' artistes-peintres, graphiciens, céramistes et sculpteurs - a décidé se réunir dans un corps institutionnel commun. Par la Décision du Conseil Départemental de Mureş datant du 2 Avril 1977 „L'Association des Artistes Plasticiens du Département de Mureş" fut fondée légalement et fonctionna dans le Palais de la Culture de Târgu-Mureş jusqu'en 1982 quand on recevait une nouvelle adresse rue de la République 9. La salle d'expositions „Unirea" a été inaugurée le 14 Juillet 1984 par une exposition collective.

Le 3 Mai 1990, Le Bureau Exécutif du Conseil Départemental Provisoire d'Union Nationale émets l'Autorisation de fonctionnement de „L'Association des Artistes Plasticiens de Mureş" TârguMureş, et par la Décision Juridiciaire numéro 69 du 10 Septembre 1991 du Palais de la Justice de Târgu-Mureş, l'Associations est inscrite dans le Registre des personnes juridiques.

Le long de son activité l'Association a bénéficié de support de la part du Centre Départemental pour la Conservation et la Promotion de la Culture Traditionnelle Mureş, de la Direction pour la Culture et Patrimoine National Mureş, mais aussi de la part du Conseil Départemental Mureş, du Conseil Local et de la Mairie de la Municipalité de Târgu-Mureş. Á présent l'Association a des conventions de collaboration avec plus de 50 institutions, associations, unités économiques etc, dans le pays et á l'extérieur.

En 2012, á 35 ans de fonctionnement ininterrompu, le nombre des membres actifs est de plus de 150 plasticiens professionnels, étudiants dans les facultés, lycées et écoles de Beaux Arts, autodidactes dans les arts plastiques, tous unis par le méme, amour de l'art.

L'activité expositionnelle de 2012 s'est déroulée principalement aux Galeries d'Arts „Unirea" de Târgu-Mureş, oú on a organisé quinze expositions personnelles de peinture, une exposition de sculpture, deux expositions d'art en vitre et douze expositions collectives. A toutes ces expositions ont participé des membres de l'Asociation des Plasticiens de Mureş, mais aussi de Cluj-Napoca, Turda, Satu Mare, Oradea, Bucureşti, Braşov, Vatra Dornei, Baia Mare, Brăila, et, plus encore, du Japon, Espagne, États Units, France, Allemagne, Hongrie, Turquie etc. Les membres de l'Association des Plasticiens de Mureş ont encore organisé des expositions dans autres lieux, á Târgu-Mureş, Sighişoara, Luduş,

Târnăveni, Braşov, Mediaş, Alba Iulia, Suceava, etc, mais aussi á l'extérieur en Hongrie, la Gréce, la République Serbe, en Allemagne et aux États Unis.

Dans les 16 camps de peinture organisés en 2011, chaque fois ont participé trois ou quatre professeurs des artistes professionnels en qualité de guides et enseignants présentant des cours théoriques et démonstrations pratiques aux plus jeunes ou plus récemment arrivés dans les camps de création, de vraies écoles qui ont contribué á l'accroissement du niveau artistique des participants.

Les expositions ont été vues par importantes personnalités comme le Président de la Roumanie, Traian Băsescu, le Président du Sénat, Mircea Geoană, le Ministre de la Culture et des Cultes, Toader Paleologu, Sa Sainteté Andrei l'Archeréque de Alba Iulia, des sénateurs et des deputés du département de Mureş, le Préfet du Départament de Mureş, Marius Paşcan, la Présidente du Conseil Départamental Mureş, Lokodi Emöke Edita, le Maire de Târgu-Mureş, dr. Dorin Florea, des personnalités distinguées de la culture, l'enseignement, de l'administration locale, des nombreux amateurs d'art, des journalistes etc.

L'année 2012 fut „l'année de l'affirmation internationale" des membres de l'Association des Plasticiens de Mureş par les expositions et les camps de peinture et iconographie organisées a Lyon (France), Leptokaria (Gréce), Bonn (Allemagne), Străşeni (Moldavie), et Hongrie, et aussi par la collaboration avec la Mairie de Istambul (Turquie), capitale culturelle européenne en 2010, en vue de l'organisation d'expositions internationales de peinture et photographie ou 12 éléves provenant de pays enropéens, pami lesquels trois roumains, ont participé dans le cadre d'un projet européen.

AUTORII CĂRȚII

ILARIE GH. OPRIŞ

S-a născut în ziua de 10 iulie 1939 în comuna Sângeorgiu de Mureş, judeţul Mureş. A activat în domeniul culturii peste 40 de ani. Şi-a început activitatea ca bibliotecar, apoi ca director de cămin cultural, referent la Centrul judeţean al creţiei Mureş, preşedinte sau vicepreşedinte al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, din 1982 până în 2014, preşedinte al Comisiei permanente de cultură a Consiliului popular al municipiului Târgu-Mureş între anii 1982-1989, iar din anul 1992 până în anul 2004 a fost preşedinte al Comisiei permanente de învăţământ, cultură şi sănătate a Consiliului local Sângeorgiu de Mureş.

A absolvit Şcoala de Arte din Târgu-Mureş, secţia pictură. Este membru fondator al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, din ianuarie 1977, şi membru al Uniunii Artiştilor Plastici, Sucursala Târgu-Mureş, din anul 2012.

A făcut parte din comitetele de iniţiativă pentru realizarea monumentelor: **Constantin Romanu-Vivu** (Sângeorgiu de Mureş şi Pintic), **Emil A. Dandea şi Petru Maior** (Târgu-Mureş), **Petru Maior** (Căpuşu de Câmpie), M**ihai Eminescu şi George Coşbuc** (Luduş), **Monumentul Latinităţii** (Târgu-Mureş, Târnăveni, Luduş, Iernut).

În decursul a patru decenii a publicat numeroase articole în presa locală şi centrală, precum şi în revistele de istorie; Marisia, Apullum, Anuarul Arhivelor Mureşene, Sangidava etc.

Este autor şi coautor la volumele monografice; **„Sângeorgiu de Mureş. Vol. I-XIII", „Dascăli mureşeni. Vol. I-VII", „Dascălii Papiului" şi al albumelor „Asociaţia Artiştilor Plastici. 1977-2004", „Artişti Plastici Mureşeni. 1977-2007", „Artişti Plastici Mureşeni. 1977-2012", „Arta Naivă din Judeţul Mureş. 1970-2012", „Iconari contemporani mureşeni. 2013".**

Este menţionat în volumul „Portrete mureşene", 2013.

VASILE MUREŞAN

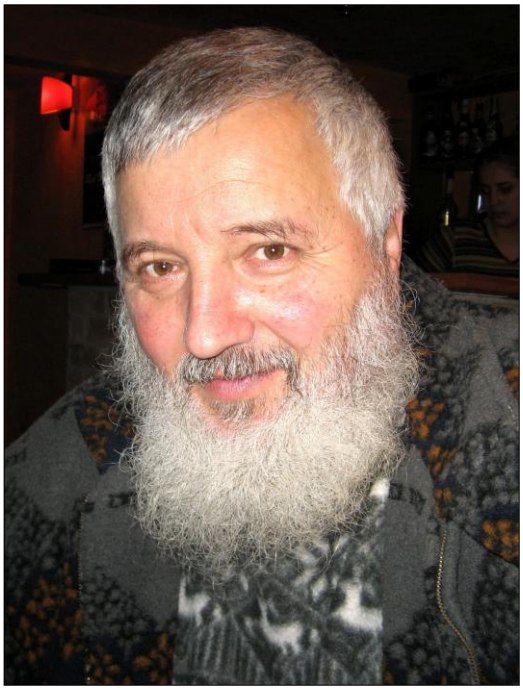

S-a născut în ziua de 10 iulie 1951 în oraşul Cluj. Copilăria şi-a petrecut-o în satul Deuş, unde şi-a făcut studiile primare şi gimnaziale. Urmează apoi cursurile Liceului de Artă din Cluj, ale Institutului de Arte Plastice „IonAndreescu" din oraşul de pe Someş. Este repartizat ca profesor la Târgu-Ocna judeţul Bacău după care este transferat în judeţul Mureş la şcolile din Hodac, Toaca şi Târgu-Mureş.

Din anul 1981 este la Târgu-Mureş, la Casa de Cultură a Sindicatelor, până în anul 1984. A fost profesor de desen şi sculptură la Şcoala Generală nr. 4, Şcoala Populară de Artă şi Liceul Pedagogic. Se transferă la Muzeul Judeţean Mureş, Secţia de Patrimoniu Cultural Naţional, apoi la Secţia de Etnografie. Se evidenţiază în activitatea de artist plastic, participând la numeroase expoziţii în municipiul Târgu-Mureş, în ţară, şi în Ungaria, Franţa, Grecia şi Belgia. Este prezent ca professor-îndrumător la taberele de pictură din ţară, din Franţa şi Grecia. Este membru al Uniunii Artiştilor Plastici, Filiala Târgu-Mureş, din anul 2004, şi consilier artistic al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, Târgu-Mureş.

Este coautor, împreună cu Ilarie Gh. Opriş la albumele: „**Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş (1977-2004)"**, **„Artişti Plastici Mureşeni (1977-2007)"**, **„Tabăra de pictură de la Deda**, **ediţiile I-V, 2004-2008"**, „**Artişti Plastici Mureşeni. 1977-2012", „Arta naivă din judeţul Mureş. 1970-2012", „Iconari contemporani mureşeni. 2013", „Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş. Anuar" 2008, 2009, 2010.**

Este autor, împreună cu profesorul Marcel Naste, al cărţii „**Toader Popovici zugravul".** A realizat busturile din bronz **„Aurel Filimon"**, municipiul Târgu-Mureş, şi **„Avram Iancu"** din comuna Râciu, precum şi „**Monumentul Eroilor",** o sculptură monumentală din metal reprezentând pe „Isus Răstignit". Este distins cu **Gramată** din partea Arhiepiscopiei de Alba Iulia în anul 1994, Diploma de onoare a oraşului Bressuire din Franţa, în anul 1998, Diploma de onoare a Clubului Rotary, în anul 2006, şi cu alte diplome la diferite expoziţii şi concursuri. Este menţionat în „Enciclopedia Artiştilor Români Contemporani", vol. III, anul 2000, „Repere ale artei plastice mureşene", anul 2006, „Portrete mureşene", anul 2012.

MARCEL NASTE

S-a născut în ziua de 3 martie 1981 în municipiul Reghin. A absolvit Liceul de Artă din municipiul Târgu-Mureş în anul 1999. A urmat cursurile Universităţii „Babeş-Bolyai" din Cluj-Napoca, Facultatea de Teologie Ortodoxă, secţia Teologie Patrimoniul Cultural, Picturi Bisericeşti, Ioconografie şi Restaurare, licenţiat în anul 2003. A absolvit Institutul de Arte Vizuale „Ion Andreescu" în anul 2005. Din anul 2008 este consilier la Direcţia Judeţeană pentru Cultură Mureş.

Este membru al Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, Târgu-Mureş, din anul 2006, şi al Uniunii Artiştilor Plastici, Sucursala Târgu-Mureş, din anul 2012.

A participat la expoziţii de pictură şi icoane în ţară la: Reghin, Cluj-Napoca, Târgu-Mureş, Râmnicu Vâlcea, Ibăneşti, Turda, Alba Iulia, Bistriţa, Mediaş, Braşov, Bistra Mureşului, Topliţa, Şerbeni, Zalău, Sângeorgiu de Mureş, Baia Mare, Sighişoara, Nadeş, Ipoteşti, Suceva, Botoşani, Bucureşti etc. A participat la taberele de pictură din localităţile: Deda, Sighişoara, Turda, Lăpuşna, Reghin, Leptokaria-Grecia, Mănăstirea Doamnei din Topliţa, Şăulia, Târgu-Mureş, Cotuş, Sângeorgiu de Mureş, Nadeş, Ipoteşti şi Gledin-Bistriţa.

A participat cu lucrări de pictură şi icoane la expoziţii în străinătate: Budapesta, Bonn şi Leptokaria.

A fost distins cu numeroase premii şi diplome în ţară şi în străinătate.

Are lucrări de pictură în: România, Germania, Olanda, SUA, Franţa, Grecia, Austria etc.

Este autor al cărţii **„Prapurii"** şi coautor la volumele: **„Artişti plastici mureşeni. 1977-2012", „Iconari contemporani mureşeni. 2013**", **„Anuar 2008. Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş**", **„Anuar 2009. Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş", „Toader Popovici zugravul"**

Este menţionat în volumul „Portrete mureşene", 2013.

POSTFAŢĂ
Rotund de zile făuritorilor de icoane!

Dorin BORDA
ziarist

Prea **Sfânta Icoană** mi s-a arătat privirii cu foarte multă vreme în urmă. Eram prunc în leagăn, într-o aşezare rurală. Percepţia mea se reducea la fiinţa dragă – mama - pe care o „chemam” cu firavele mele braţe. Mai apoi, într-un târziu, în odaia răcoroasă din casa bunicilor dinspre mamă, cu „pardoseala” din lut, privind păreţii am avut bucuria **luminii!** A luminii ce-mi învârtea ochii încolo şi încoace către reprezentări cu chipuri aureolate de semne pe care atunci nu le prea înţelegeam. Bunica, Carolina, văzându-mi „curiozitatea”, mi-a zis: Uite, „Maica Domnului cu Pruncul”, dincolo „Isus Hristos”, şi apoi, mai departe, câţiva îngeri. Ce ştiam eu. Dar, iscoditoarea imaginaţie spre cunoaştere mi-a dat ghes şi, tot cu bunica Carolina, din satul acela numit Beica de Sus, am început, încet-încet, a mă dumiri că aveam de a face cu nişte reprezentări la care plecăciunea şi închinăciunea este dar Dumnezeiesc! În casa bunicilor existau pe pereţi icoane, cele mai multe pe sticlă, dar şi câteva pe lemn. M-am „opintit” asupra acestui moment al vieţii şi din pura experienţă a cunoaşterii, şi din neodihna mea de a mă familiariza cu meşteşugul iconarilor. Este purul adevăr pe care-l asociez rugăciunii vegheate în ani prunciei, copilăriei de buna mea bună.

Şi, raportându-mă la ceea ce am spus ceva mai încolo, cu icoana, ca reprezentare artistică, m-am învecinat din momentul în care am intrat, ca să spun aşa, în marea familie a Asociaţiei Artiştilor Plastici Mureş, în primul şi în

primul rând, ca **observator.** Şi eu am trăit acel freamăt, acea dorinţă de a te realiza, ca plastician, şi prin Sfânta Icoană, rod al imaginaţiei şi a trăirii la cele mai teribile momente ale sentimentelor creatoare. Rotund de zile au aceşti făuritori de icoane, care trăiesc vise nepotolite şi cu imagini neretuşate! Îngăduită a-mi fi „îndrăzneala" ca în acest superb volum despre iconarii mureşeni contemporani să citez poezia „Icoane", din volumul meu de poezii, intitulat „Magia clipei**". *„ Imagini neretuşate/ aurite/ pictate/ mi se preling în Iris/ Gândul/ le-a zămislit/ sufletul/ le-a sfinţit/ braţele/ le-au ostoit/ Măiastre/ icoane/ în Infinit".***

Preţuirea, consideraţia mea celor trei autori ai ineditei, valoroasei lucrări **„Iconari mureşeni contemporani",** oamenii de cultură, publiciştii: Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan, şi Marcel Naste!

„Adevărul se rosteşte simplu" (Veritas simplex oratio).

Expoziţia de icoane a artistului Marcel Naste la redacţia cotidianului „Cuvântul liber" Târgu-Mureş, (2013).
Alocuţiuni: Mariana Cristescu, Nicolae Şincan, Lazăr Lădariu şi Nicolae Băciuţ.

BIBLIOGRAFIE

- **„Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş, 1977-2004”**. Autori: Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan, Editura Mureş, Târgu-Mureş, 2004.
- **„Artişti Plastici Mureşeni, 1977-2007”**. Autori: Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan, Editura Nico, Târgu-Mureş, 2007.
- **„Anuar 2008, Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş”**. Autori: Ilarie Gh. Opris, Vasile Mureşan, Naste Marcel, Editura Nico, Târgu-Mureş, 2010.
- **„Anuarul 2009**, **Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş”**. Autori: Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan, Marcel Naste, Editura Nico, Târgu-Mureş, 2011.
- **„Anuarul 2010, Asociaţia Artiştilor Plastici Mureş”**. Autori: Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan, Călin Bogătean, Editura Nico, Târgu-Mureş, 2012.
- **„Artişti Plastici Mureşeni, 1977 – 2012”**. Autori: Ilarie Gh. Opriş, Vasile Mureşan, Calin Bogătean, Iancu Mureşan, Editura Nico, Târgu-Mureş, 2012.
- **„Viaţa religioasă contemporană între a cunoaşte şi a împlini. Povestea unei catedrale”,** Silviu Negruţiu, Editura „Cezara Codruţa Marica”, Târgu-Mureş, 2012.
- **„Toader Popovici Zugravul”.** Autori: Vasile Mureşan, Marcel Naste, Editura Nico, Târgu-Mureş, 2012.
- **„Prapuri”.** Autor: Marcel Naste, Editura Nico, Târgu-Mureş, 2008.

CUPRINS

Cuvânt înainte / *I.P.S. Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei* 5
Icoana altfel / *Nicolae Băciuț* 7
Iconarii mureşeni, urmaşii vechilor iconari din Transilvania / *Gheorghe Şincan* 11
Icoana / *Vasile Mureşan* 13

CAPITOLUL I
Școala de pictură de la Catedrala Mare „Înălțarea Domnului” Târgu-Mureș 19
Stoica Nicolae 21
Corneanu Cristian 33
Mărășescu Dan 41
Maxim Viorel 47
Rogojan Gheorghe 55

CAPITOLUL II
Iconari pictori de biserici și icoane pe lemn 63
Baltaru Neculai 65
Bejan Sorin Marcel 71
Bogătean Călin 77
Creta Aurel 85
Cristurean Ștefan Eugen 93
Diaconu Valerian 99
Dunăre Emil 105
Gabor Constantin 111
Hărșan Natalia 117
Ištvan Liviu Florin 123
Mihon Emil Tiberiu 129
Moldovan Mircea 135
Naste Marcel 141
Negruți Persida 149
Novac Constantin 155
Pol Cosmin 161
Purcariu Sabina 167
Suciu Zâna Lucia 173

CAPITOLUL III
Pictori de icoane pe sticlă 179
Albert Olga 181
Balázs Klára 187
Belean Maria Ileana 193

Bodan Andreea 199
Bogătean Focșan Raluca 205
Bogătean Roxana 211
Călugăr Nicolae 217
Câmpean Maria 223
Costinaș Elena 229
Dima Ana Maria 235
Epure Horea Remus 241
Fărcaș Leontina Maria 247
Friciu Daniela 253
Hetrea Jinga Cornelia 259
Iacob Stela 265
Kulcsár-Pârvu Maria..... 271
Laczkó Aranka 277
Manole Emilia 283
Neghirla Adriana 289
Nicolae Marcela 295
Nicolae Nicolae Cijacovschi 301
Oltean Doina 307
Pașcu Veta 313
Petca Daria Mihaela 319
Petică Violeta 325
Pop Rodica Zamfira 331
Sălăgean Ana 337
Stînă Paula Lucia Mihaela 343
Suciu Maria 349
Togănel Nina 355
Veress Zsuzsa 361
Vultur Ioan 367

CAPITOLUL IV
Scurte aprecieri despre iconari, tabere de pictură icoane,
activitatea expozițională 373
Scurte aprecieri despre iconari și icoane / *Vasile Mureșan* 375
Taberele de pictură de icoane 2006-2013 / *Călin Bogătean* 391
Tabere de pictură de icoane 1995-2012 405
Școala de pictură pe sticlă de la Reghin / *Maria Borzan* 427
Asociația Artiștilor Plastici Mureș (în patru limbi) 436
Autorii cărții 446
Ilarie Gh. Opriș 446
Vasile Mureșan 447
Marcel Naste 448
Postfață. Rotund de zile făuritorilor de icoane! / *Dorin Borda* 449
Biografie 451
Cuprins 453

NOTE